

การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ

ZHANG LINYI

คุณฉินพนันนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

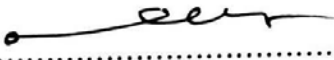
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

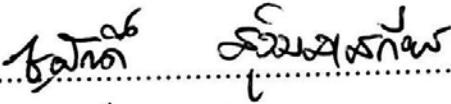
กรกฎาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

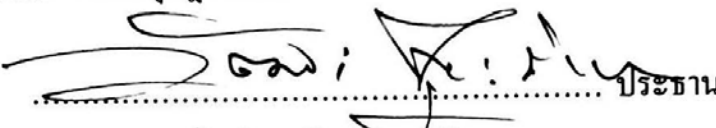
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณาคุณวุฒิบัณฑิต
ของ ZHANG LIN YI ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

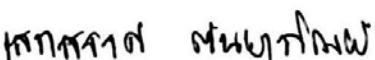

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ วัฒนะ จูฑะวิภาต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

..... กรรมการ
(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คูสิต ขาวเหลือง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะการให้ความช่วยเหลือแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ภรดี พันธฤภากรและดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำจนทำให้ผู้วิจัยมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวทางในการดำเนินงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านยังได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวันจนทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงความอบอุ่น เรียนรู้เรื่องการเป็นมนุษย์ สร้างทัศนคติที่ดี มีระเบียบวินัยและทำให้ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณช่างฝีมือหัตถกรรมเครื่องเงินในหมู่บ้านชินหัวและศิลปินในศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ประเทศไทย) เป็นอย่างสูงที่ได้แนะนำเทคนิคการผลิตเครื่องโลหะให้แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำประสบการณ์ในครั้งนั้นมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคร่วมในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนทำให้งานผู้วิจัยได้ค้นพบรูปแบบชุดเครื่องชาที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ของชาติไป เฮ่อซิงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค สวยงาม ทันสมัยและมีความเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่

ขอกราบขอบพระคุณบุคคลในครอบครัวทุกคนที่คอยให้คำปรึกษา ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาจนทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการทำงานและให้โอกาสผู้วิจัยในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกสาว และสุดท้ายนี้ ขอขอบใจเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ นักศึกษาทุกคน ที่ช่วยให้คำแนะนำดี ๆ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและมีมิตรภาพที่ดีของทุกคนเป็นอย่างมาก

ZHANG LINYI

58810079: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ปร.ค. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: หัตถกรรมแบบดั้งเดิม/ ชนชาติไป๋/ ชูชชาโลหะ/ ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรม/ การออกแบบ

ZHANG LINYI: การพัฒนาชูชชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง: การสร้างสรรค์สู่
ความร่วมมือ (HEQING DISTRICT, BAI ETHIC METAL HANDICRAFTS TEA SET
DEVELOPMENT: CONTEMPORARY CREATIVE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ภาควิ
พันธุภากร, ศศ.ม., ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร, ปร.ค., 253 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชูชชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง : การสร้างสรรค์สู่ความ
ร่วมมือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและความเชื่อของชนชาติไป๋ หมู่บ้าน
ซินหัว และศึกษารูปแบบลวดลาย ขั้นตอนการผลิต เทคนิคและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิงเพื่อค้นหาดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมและออกแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโลหะในรูปแบบใหม่ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอ
เฮ่อซิง

จากการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ความเชื่อ สภาพแวดล้อมในภูมิภาค
สถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิงพบว่า ดีเอ็นเอ
ทางวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับน้ำ หัตถกรรมโลหะ โบราณ วัสดุจำพวกทองแดง เงิน และ
รูปแบบลวดลายทางศิลปะ ทั้งนี้ เมื่อนำดีเอ็นเอที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบชุดเครื่อง
ชาโลหะด้วยการผสมผสานคุณลักษณะทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชนชาติไป๋และแปลเป็น
ความหมายใหม่ที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนสมัยใหม่กับชุนน้ำชา พบว่า สามารถทำให้
หัตถกรรมโลหะของอำเภอเฮ่อซิงมีรูปแบบที่ทันสมัยมากขึ้น ได้รับการพัฒนาไปควบคู่กับ
เทคโนโลยีสมัยใหม่ ปลุกจิตสำนึกของคนยุคใหม่ให้ตระหนักถึงความงามของวัฒนธรรมแบบ
ดั้งเดิมและความสำคัญของหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ตลอดจนก่อให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอด
เอกลักษณ์ประจำชาติของชนกลุ่มน้อย สร้างคุณค่าและความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมชาติพันธุ์ของ
ตนเองได้

58810079: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; PH.D. (VISUAL ARTS AND DESIGN)
KEYWORDS: TRADITIONAL HANDICRAFTS/ BAI ETHIC/ METAL TEA SET/ CULTURAL DNA/
DESIGN

ZHANG LINYI: HEQING DISTRICT, BAI ETHIC METAL HANDICRAFTS TEA
SET DEVELOPMENT: CONTEMPORARY CREATIVE. ADVISORY COMMITTEE:
PARADEE PANTUPAKORN, M.A., CHUSAK SUVIMOLSTIEN, PH.D. 253 P. A.D. 2018.

This research called “Heqing district, Bai ethnic metal handicrafts tea set development: Contemporary creative”, aims to study history, culture and beliefs of Bai ethnic in Xinhua village. And Study pattern, production process, techniques and processes for Developing Metal Handicraft Products of Bai ethnic in Heqing district. To search for cultural DNA and design new metal handicrafts that reflect the cultural identity of the Bai ethnic in Heqing district.

Based on historical studies, cultures, beliefs, regional, environments, architecture and lifestyle of the Bai ethnic in Xinhua village was found cultural DNA is associated with water, Ancient Metal Crafts, Copper, silver, and artistic patterns. When the DNA was found to be applied to the design of the tea set, the combination of the traditional cultural features of the Bai ethnic and translated into a new meaning that emphasizes the relationship between modern and tea sets was found can make the Heqing district’s metal handicrafts have more modern style, metal handicrafts can developed in conjunction with modern technology, raise awareness of the Young people these days to be aware of the beauty of traditional culture and the importance of traditional crafts. It also contributes to the conservation and inheritance of ethnic identity of the minority, Create value and confidence in their own ethnic culture.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- ความสำคัญของหัตถกรรมชนกลุ่มน้อยกับวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย	1
- การคุ้มครองหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในสังคมสมัยใหม่	2
- ความจำเป็นของการสร้างสรรค์หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในสังคมสมัยใหม่	3
- หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในอำเภอเส้อชิง	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
วิธีการวิจัย	9
ขั้นตอนการวิจัย	10
คำศัพท์เฉพาะ	11
2 หัตถกรรมโลหะชนชาติไป๋ อำเภอเส้อชิง	13
ประวัติศาสตร์ของอำเภอเส้อชิง.....	13
- ก่อนสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น (221 ปีก่อนคริสต์ศักราช)	13
- สมัยราชวงศ์หยวน (109 ปีก่อนคริสต์ศักราช)	13
- ราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (คริสต์ศักราชที่ 70)	13
- สมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ.618-907).....	13
- สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-902) และประเทศต้าหลี่ (ค.ศ.937-1254).....	14
- สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368-1644).....	14

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่	
- สมัยราชวงศ์ซิง (ค.ศ.1636-1912).....	15
ภูมิศาสตร์ของอำเภอเสอซิง	15
ต้นกำเนิดและการพัฒนาชนชาติไป๋ ในอำเภอเสอซิง.....	19
ประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ในมณฑลยูนนาน	20
- สมัยราชวงศ์ฮั่น	21
- สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-937).....	21
- สมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ.1271-1368)	21
- สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368-1644).....	22
- สมัยราชวงศ์ซิง (ค.ศ.1636-1912).....	22
- สมัยสาธารณรัฐจีน	22
ประวัติศาสตร์การแปรรูปโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเสอซิง	24
- ยุคเริ่มต้นวัฒนธรรมโลหะของชนชาติไป๋และประเทศยูนนานโบราณ	25
- สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-902).....	26
- สมัยประเทศต้าหลี่ (ค.ศ.937-1254)	28
- สมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ. 1253).....	32
- สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1381)	33
- ยุคทำเองใช้เอง (ก่อนปี ค.ศ.1990)	33
- ยุคก้าวไปสู่การผลิตแบบทีเบต (ต้นปี ค.ศ.1990 ถึงปี ค.ศ.2000)	35
- ยุคย้อนรอยบ้านเกิด (ปี ค.ศ.2000 ถึง ค.ศ.2012)	36
- ยุคการค้นหาแนวทางการพัฒนา (ปี ค.ศ.2000 ถึงปัจจุบัน)	38
การผลิตงานหัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไป๋ เสอซิง ในปัจจุบัน	39
- วัสดุ.....	41
1. วัสดุประเภท “เงิน”	41
2. วัสดุประเภท “ทองแดง”.....	42
- เครื่องมือ	42
- วิธีการ	49
ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเงินของชนชาติไป๋ในมณฑลยูนนาน	58
- เหตุผลภายนอก.....	58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่	
- เหตุผลภายใน	59
3 อັດลัษณ์ทงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ในหมู่บ้านชินหัว อำเภอ่อซิ่ง	62
“น้ำ” ความหมายเกี่ยวกับชีวิตทงวัฒนธรรม.....	62
- 1. พลังของน้ำ	62
- 2. จุดกำเนิดของการบูชาน้ำและความหมายตามวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม.....	64
พืชพันธุ์ธรรมชาติ	68
- 1. ดอกไม้ทะเล	68
- 2. กล้วยไม้.....	69
การประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือนของชนชาติไป๋ อ่อซิ่ง.....	69
- สถาปัตยกรรม	70
- จิตรกรรมและประติมากรรม	74
- สีสันท้ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน	76
- การวิเคราะห์ลักษณะลวดลายประดับตกแต่ง	79
1. ลายสัตว์โบราณ.....	80
2. ลายหญ้า.....	81
3. ลายดอกไม้.....	82
4. ลายผีเสื้อและผึ้ง	85
5. ลายผลไม้อ.....	85
6. ลายอื่่นๆ.....	86
วัฒนธรรมการดื่มชาของชนชาติไป๋ อ่อซิ่ง.....	88
- ภาชนะสำหรับดื่มชา.....	89
1. กาน้ำชา.....	90
2. แก้วน้ำชา	92
3. จานรองแก้วน้ำชา	98
สิ่งท้ต้องคํานึงในการออกแบบชุดเครื่องชา	101
- ขนาดของแก้วชา	101
- วิธีการจับแก้ว	102
- น้ำหนักของแก้วน้ำชา.....	104

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่	
- รูปแบบของแก้วน้ำชา.....	104
4 การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ.....	107
ความสัมพันธ์ระหว่างหัตถกรรมกับการออกแบบ	107
- การสร้างสรรค์หัตถกรรมตามแนวคิดแบบดั้งเดิมของประเทศจีน	107
- การออกแบบศิลปะร่วมสมัยในประเทศจีน	109
- การเปลี่ยนแปลงงานหัตถกรรมจีนแบบดั้งเดิมสู่ยุคสมัยใหม่	111
- หัตถกรรมร่วมสมัยจีน	112
การลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนาม.....	116
- การศึกษาข้อมูลในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง	116
- การศึกษาข้อมูลในประเทศไทย	121
- การเข้าร่วมอบรมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ	123
การกำหนดแนวคิดในการออกแบบ	127
- แนวคิดที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษา	127
- การเปลี่ยนแปลงความต้องการทางจิตวิทยาของผู้บริโภคในสมัยใหม่.....	128
การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์.....	130
- การออกแบบจากต้นแบบของ “น้ำ”.....	131
- แรงบันดาลใจจากขวดลาย.....	133
- วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์	136
- การออกแบบแบบร่าง	138
1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1.....	138
2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2.....	142
3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3.....	148
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไปอำเภอเฮ่อซิ่งและการ ออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ	152
- รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญ	152
- การสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	153
1. Cun Fabiao (1962 ถึงปัจจุบัน).....	153
2. Mu Binglin (1968-ถึงปัจจุบัน)	154

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3. Wang Wang (1976 ถึงปัจจุบัน)	155
4. Chen Jinsong (1968 ถึงปัจจุบัน).....	156
5. Wang Kunqian (1972 ถึงปัจจุบัน).....	157
6. Li Honggang (1960 ถึงปัจจุบัน)	158
7. Yin Xiaoyin (1974 ถึงปัจจุบัน)	159
- ผลการคัดเลือกแบบร่างของผู้เชี่ยวชาญ	159
การสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภคร่วมกับชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งและความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์	160
การสร้างสรรค์ต้นแบบชุดเครื่องชาโลหะของชนชาติไป๋ เฮ่อซิ่ง	165
5 การวิเคราะห์ข้อมูล	179
แนวคิดในการออกแบบผลงาน	179
- การสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง	179
- การบูชาเพราะความรักและความกลัวที่มีต่อธรรมชาติ	183
- วิธีการที่ชาญฉลาด	185
- การใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด	187
- การใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน	189
- การแสดงออกทางความหมาย.....	191
วิธีการสืบทอดและการพัฒนาหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ เฮ่อซิ่ง	191
- การพัฒนางานหัตถกรรมให้มีความทันสมัย	191
- การสืบทอดผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้สอย	191
- การสร้างค่านิยมด้านการใช้เครื่องเงินและเครื่องทองแดง	192
- การบูรณาการงานหัตถกรรมกับเทคโนโลยี.....	193
- การหลอมรวมรูปแบบศิลปะจากพื้นที่ต่างๆ	194
- การสร้างอัตลักษณ์ให้กับหัตถกรรมโลหะ	195
แนวทางการพัฒนาศิลปะหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อซิ่งในอนาคต.....	195
- 1. การฝึกอบรมบุคลากรด้านงานหัตถกรรม	196
- 2. การสร้างความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรมของชนชาติไป๋	199
- 3. การยกระดับการออกแบบ.....	200

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

- 4. การขยายช่องทางการจัดจำหน่าย.....	201
- 5. การปรับปรุงระบบทางกฎหมาย.....	202
- 6. การเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างประเทศ.....	203
- 7. การยกระดับมาตรฐานการจัดการอุตสาหกรรม.....	203
ความพึงพอใจของผู้บริโภคในท้องถิ่นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋	
อำเภอเฮ่อซิ่ง.....	204
- 1. การสำรวจด้วยแบบสอบถาม.....	204
- 2. รูปแบบใหม่ของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรม.....	207
การบันทึก ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมวัฒนธรรมด้วยสื่อใหม่.....	208
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	217
สรุปผลการวิจัย.....	217
- 1. การวิจัยและศึกษาวิวัฒนาการของหัตถกรรมโลหะในเฮ่อซิ่ง.....	217
- 2. การค้นหาดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง.....	217
- 3. การออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้เหมาะสมกับชีวิตสมัยใหม่.....	218
อภิปรายผล.....	218
ข้อเสนอแนะ.....	220
บรรณานุกรม.....	221
ภาคผนวก.....	225
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋	
อำเภอเฮ่อซิ่ง.....	226
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่องการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋	
อำเภอเฮ่อซิ่ง.....	231
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของ	
ชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง.....	238
ภาคผนวก ง การสอบเค้าโครง.....	241
ภาคผนวก จ การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารที่ประเทศจีน.....	243

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ภาคผนวก ฉ การนำเสนองานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13 เปลี่ยนผ่านอย่าง สร้างสรรค์สู่ศตวรรษที่ 21 วันที่ 29 มีนาคม 2561.....	249
ภาคผนวก ช การจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานวิจัย.....	251
ประวัติของผู้วิจัย.....	253

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	นโยบายการบริหารเงินของประเทศและผลกระทบของการซื้อขายโลหะมีค่า.....	23
2-2	ตารางสรุปแร่พื้นฐานของอำเภอเฮ่อซิ่งในปี 2005	24
2-3	เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง	47
2-4	ขั้นตอนการทำหัตถกรรมเครื่องเงินของชนชาติไป๋	51
3-1	ลวดลายบนสถาปัตยกรรม	74
3-2	ลวดลายบนจิตรกรรมและประติมากรรม	76
3-3	สีสันทที่ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน	77
3-4	ประเภทกาน้ำชา	92
3-5	ประเภทแก้วน้ำชา	98
3-6	จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว.....	100
3-7	จานรองแก้วน้ำชาแบบยกฐานสูง	101
4-1	ประเภทโลหะของชนชาติไป๋	137
4-2	รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก	152
4-3	การเปรียบเทียบระดับความหนาของภาชนะโลหะ	168
4-4	รูปแบบและวิธีการขึ้นรูปโลหะ.....	170
5-1	ระดับความพึงพอใจต่อรูปลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์	205
5-2	ระดับความพึงพอใจการใช้งานผลิตภัณฑ์	206

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2-1	ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเสด็จ 1	16
2-2	ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเสด็จ 2	16
2-3	เส้นทางขนส่งชาและม้าในสมัยโบราณ	17
2-4	อำเภอเสด็จและแผนที่อำเภอเสด็จ	18
2-5	หมู่บ้านชินหัว อำเภอเสด็จ	18
2-6	การกระจายตัวของชนชาติไปในมณฑลยูนนาน	19
2-7	พื้นที่ทำเหมืองสำรองแร่ทองแดงและเงินในมณฑลยูนนานตามบันทึกทางประวัติศาสตร์	20
2-8	ภาพจำลองและลวดลายบนโลงศพของชนชาติไป่	25
2-9	เครื่องสำริดในสมัยประเทศยูนนาน โบราณ	26
2-10	ภาพวาดในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า	27
2-11	โลทองแดงที่ใช้ใส่ถ้ำกระดูกในสมัยด้าหลี่	28
2-12	รูปโลหะรูปเจ้าแม่กวนอิมแบบบอชยา (Acharya) สมัยประเทศด้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน	29
2-13	โลหะรูปด้าฝิงจินชวีเนี่ยวสมัยประเทศด้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน	29
2-14	รูปโลหะพระพุทธรูปสมัยประเทศด้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน	30
2-15	ช้าย กล่องแป่งที่ทำจากเงินสมัยประเทศด้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน ขวา กล่องโลหะสมัยราชวงศ์ถังในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไต้หวัน	30
2-16	กระบอกเงินสลักภาพพระกัมภีร์ในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน	31
2-17	ภาพตกแต่งที่สลักบนแผ่นทองและเงินในพิพิธภัณฑสถานยูนนาน	31
2-18	ภาพตกแต่งที่สลักบนแผ่นทองแดงและเงินในสมัยประเทศด้าหลี่	32
2-19	เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำจากทองแดงในยุคก่อนปี ค.ศ. 1990 ของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเสด็จ ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานด้าหลี่	34
2-20	เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำจากทองแดงที่ขายในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเสด็จ	35
2-21	กาน้ำชาและแก้วน้ำที่ช่างฝีมือหมู่บ้านชินหัวออกแบบตามเอกลักษณ์ของทิเบต	36
2-22	ภาชนะใส่อาหารที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว	37
2-23	ภาชนะใส่เหล้าที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว	37
2-24	ถังและจานที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว	38
2-25	การออกแบบกาน้ำชา	38

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2-26	เครื่องมือที่จำเป็นในการผลิต	48
2-27	ต้นแบบแม่พิมพ์	49
2-28	การถอดวัสดุออกจากแม่แบบและตัดแต่งเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ	52
2-29	การทำต้นแบบผลิตภัณฑ์	53
2-30	การคงรูปด้วยกาวและการวาดลาย	53
2-31	การแกะสลัก.....	54
2-32	การตกแต่งและประกอบเป็นผลิตภัณฑ์.....	55
2-33	การเชื่อม.....	55
2-34	การล้างทำความสะอาด	56
2-35	เมื่อทำความสะอาดเสร็จแล้วนำมาทากด้วยกัมมะถันเพื่อให้มีความความรู้สึกเก่า	57
3-1	ทิวทัศน์ทางภาคตะวันตกของหมู่บ้านชินหัว	62
3-2	บ่อน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านชินหัว	63
3-3	นกเป็นน้ำในบริเวณบ่อน้ำธรรมชาติของหมู่บ้านชินหัว	63
3-4	ลำธารเล็กๆ ที่ไหลผ่านประตูทางเข้าหมู่บ้านชินหัว.....	64
3-5	บ่อน้ำพุในหมู่บ้านชินหัว	64
3-6	สระมังกรดำในหมู่บ้านชินหัว.....	66
3-7	วัดบรรพบุรุษของหมู่บ้านชินหัว.....	66
3-8	พิธีโยนหินเสี่ยงทายในฤดูใบไม้ผลิ	67
3-9	พิธีเฉลิมฉลองเทศกาลทางทะเลของชาวเฮ่อซิ่งในหมู่บ้านชินหัว	68
3-10	ดอกไม้ทะเลในสระมังกร.....	68
3-11	กล้วยไม้ที่ปลูกในหมู่บ้านชินหัว.....	69
3-12	ลานและอาคารบ้านเรือนของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านชินหัว.....	70
3-13	ซุ้มประตูหลากสีในหมู่บ้านชินหัว.....	77
3-14	จิตรกรรมที่งดงามบนซุ้มประตูของชนชาติไป๋.....	78
3-15	กำแพงภายในและภายนอกของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านชินหัว	78
3-16	มูมภายนอกของกำแพงในหมู่บ้านชินหัว.....	79
3-17	ลายมังกร	80
3-18	ลายหญ้า	81
3-19	ลายดอกบัว.....	82

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-20	ลายดอกเป่าเซียนฮัว	82
3-21	ดอกคามิเลีย	83
3-22	ลายประดับตกแต่งตามลักษณะดอกคามิเลีย	83
3-23	ลายดอกคามิเลีย	84
3-24	ลายดอกไม้อื่นๆ	84
3-25	ลายผีเสื้อและผึ้ง	85
3-26	ลายผลไม้	86
3-27	ลายอื่นๆ	87
3-28	ชุดเครื่องชา	89
4-29	ขนาดฝ่ามือของคนตะวันออก	102
4-30	การจับแก้วแบบที่ 1 จับกลางแก้ว	103
4-31	การจับแก้วแบบที่ 2 รองก้นแก้ว	103
4-32	การจับแก้วแบบที่ 3 จับปากแก้ว	104
4-33	แก้วเวลาด	105
4-34	แก้วเววกลม	105
4-1	จุดเด่นของหัตถกรรม	109
4-2	ผลงานของ Wang Xiaoxin	113
4-3	ผลงาน “กระดุก” ของ Wang Xiaoxin	113
4-4	ผลงาน “ข้าว” ของ Wang Xiaoxin	114
4-5	ผลงาน “จิงเว่ย” ของ Yu Qiqi	114
4-6	ผลงานของ Liu Xiaoping	115
4-7	ผลงาน “เจียจี้” ของ Qin Qi	115
4-8	ผลงาน “ตำนาน” ของ Sun Qiu และ Zhou Shangyi	116
4-9	ประตูเข้าหมู่บ้านซินหัว	117
4-10	ทิวทัศน์ทั่วไปของหมู่บ้านซินหัว	117
4-11	แผนที่ของหมู่บ้านซินหัว	118
4-12	ถนนสายหลักในหมู่บ้านซินหัว	118
4-13	ร้านจำหน่ายเครื่องเงินในหมู่บ้านซินหัว	119
4-14	ช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัวกำลังทำหัตถกรรมเครื่องเงิน	119

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-15 การสัมภาษณ์ Mr. Duan Liuyi ช่างหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว.....	119
4-16 การสัมภาษณ์ Mr. Su Basan ผู้ผลิตเครื่องมือหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว	120
4-17 การสัมภาษณ์ Mr. Cun Fabiao ช่างหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว.....	120
4-18 การสัมภาษณ์ช่างหัตถกรรมเก่าแก่ที่เดินทางมายังหมู่บ้านซินหัวก่อนปี 1990	120
4-19 ชาวบ้านในท้องถิ่นยังปรุงอาหารหม้อทองแดง	121
4-20 การเรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องทองในประเทศไทย	121
4-21 การเยี่ยมชมงานหัตถกรรมเครื่องโลหะและการทำเครื่องประดับทองของประเทศไทย	121
4-22 ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ.....	122
4-23 การเยี่ยมชมห้องทำงานของนายบุญชัย แก่บ้าน ช่างฝีมือหัตถกรรมชาวไทย	122
4-24 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหัตถกรรมเงินกับนักวิจัยจากสถาบันศิลปะ แห่งประเทศจีน ศาสตราจารย์ Xiang-Xiang Hou	123
4-25 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีนกับ ศาสตราจารย์ Sun Dongning นักวิจัยจากพิพิธภัณฑ Prince Gong Palace ภัณฑารักษ์วัฒนธรรมจีน	124
4-26 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลงานที่สะท้อนวัฒนธรรมทางศาสนาของจีนกับ ศาสตราจารย์ Zhang Su มหาวิทยาลัยเสฉวน	125
4-27 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการสืบทอดและการพัฒนางานหัตถกรรมโลหะกับ Yang Guangbin ช่างหัตถกรรมโลหะกุ้ยโจว	126
4-28 การสัมภาษณ์ช่างทำชุดเครื่องชา Huang Chunxiao	127
4-29 ความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับผู้บริโภคภายนอก	127
4-30 กระบวนการคิดการออกแบบ	128
4-31 กลไกการสะท้อนภาพทางการมองเห็นของสิ่งกระตุ้น	129
4-32 กราฟแสดงระดับของการถูกกระตุ้น	129
4-33 การกำหนดตำแหน่งของการออกแบบ	130
4-34 น้ำพุในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิง	132
4-35 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับชีวิตของชนชาติไป๋	133
4-36 ผลงานการทำเครื่องโลหะของ Cun Fabiao 1	134
4-37 ผลงานการทำเครื่องโลหะของ Cun Fabiao 2	134
4-38 ลายน้ำ	135
4-39 การวิเคราะห์ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ่อซิง	138

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-40	ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 139
4-41	แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 140
4-42	แบบร่างผลิตภัณฑ์แก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 141
4-43	จานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 141
4-44	จานรองแก้วและถ้วยแบ่งชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 142
4-45	ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 143
4-46	ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 144
4-47	ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 145
4-48	ลวดลายของแก้วน้ำชาและจานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 145
4-49	แรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายของแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 146
4-50	แก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 146
4-51	แรงบันดาลใจในการออกแบบแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 147
4-52	แรงบันดาลใจและการออกแบบกาน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 147
4-53	แรงบันดาลใจและการออกแบบถ้วยแบ่งชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 148
4-54	ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 149
4-55	ลักษณะของดอกไม้ทะเล 150
4-56	ภาพดอกไม้ทะเล 150
4-57	แก้วน้ำชาและจานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 151
4-58	กาน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 151
4-59	Cun Fabiao และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา 153
4-60	Mu Binglin และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา 154
4-61	Wang Wang และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา 155
4-62	ศาสตราจารย์ Chen Jinsong 156
4-63	ศาสตราจารย์ Wang Kunqian 157
4-64	Li Honggang และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา 158
4-65	Yin Xiaoyin 159
4-66	สรุปผลสถิติการยอมรับดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไปอำเภอเฮ่อซิง 164
4-67	เครื่องมือแกะสลักในยุคแรกที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์เมืองคุนหมิง 165
4-68	วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของภาษาละโลหะชนชาติไป 166

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-69	ตั้งผ้าเหล็กกับภาชนะ 168
4-70	การลนไฟบนแผ่นโลหะ 170
4-71	การตีขึ้นรูปขึ้นพื้นฐาน 171
4-72	การตีลวดลายบนภาชนะ 172
4-73	การใช้เครื่องมือตีขึ้นรูปด้านในของภาชนะ 173
4-74	การเทกาวและเพิ่มความร้อนให้กับภาชนะ 173
4-75	การขัดเงา..... 174
4-76	การล้างชิ้นงานหลังขัดเงา..... 174
4-77	การเคลือบผิวโลหะ 175
4-78	การถ่ายภาพร่วมกับช่างฝีมือที่ให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงาน 176
4-79	ผลงานแก้วน้ำชาโลหะ 176
4-80	ผลงานกาน้ำชาโลหะ 177
4-81	ผลงานจานรองแก้วน้ำชาโลหะ 177
4-82	ผลงานชุดแก้วน้ำชาโลหะ 178
5-1	แนวคิดในการออกแบบผลงาน 180
5-2	ระบบความสัมพันธ์ภายในของวัตถุกับวัตถุและวัตถุกับมนุษย์ 181
5-3	ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 182
5-4	ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 182
5-5	ภาพด้านข้างผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 183
5-6	ภาพด้านข้างผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 184
5-7	ภาพด้านบนผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 184
5-8	ภาพด้านบนผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 185
5-9	ภาพแต่ละส่วนของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 186
5-10	จานรองแก้วชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 186
5-11	ภาพด้านบนแก้วชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง 187
5-12	ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร 188
5-13	ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร 188
5-14	ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร 189

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5-15	ทดลองนำไปใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน..... 190
5-16	ทดลองนำไปใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน..... 190
5-17	การใช้เครื่องจักรในเตรียมวัตถุดิบพื้นฐาน 194
5-18	การฝึกอบรมและลงนามในข้อตกลงความร่วมมือ 198
5-19	การตกลงความร่วมมือระหว่างช่างฝีมือจากอำเภอเฮ่อซิ่งและมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน..... 198
5-20	การศึกษาเรียนรู้งานหัตถกรรมในอำเภอเฮ่อซิ่ง 199
5-21	การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค 206
5-22	การทดลองขายบนอินเทอร์เน็ต..... 209
5-23	หน้าแรกของแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตและหน้าบทความ..... 210
5-24	บทความขั้นตอนการทำเครื่องโลหะที่แนะนำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัว Wang Huazhao .. 211
5-25	บทความของ Wang Huazhao มีผู้เข้าชม ครั้ง 1096..... 212
5-26	การใช้แพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานของช่างฝีมือ Cun Hanxing 213
5-27	มีผู้เข้าชมผลงานของ Cun Hanxing จำนวน ครั้ง 1078..... 213
5-28	การจัดแสดงนิทรรศการผลงานการออกแบบ..... 214
5-29	ด้านซ้าย ผู้วิจัยได้นำเสนองานหัตถกรรมของยูนนานกับผู้สื่อข่าวที่เว็บไซต์ของ South Expo(ถ่าย) โดยPeng Sibao, 2018 ด้านขวา (ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการเว็บไซต์แนะนำให้ผู้เข้าชมรู้จัก กับเครื่องเงินของชาวเฮ่อซิ่ง ยูนนาน 215
5-30	ด้านซ้าย ผู้เข้าชมนิทรรศการมีความชื่นชอบศิลปะและงานฝีมือในมณฑลยูนนาน ด้านขวา ผู้เยี่ยมชม สแกน QR Code เพื่อเข้าเยี่ยมชมบนเว็บไซต์ 215

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ก่อนศตวรรษที่ 20 โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของชุมชนในประเทศจีนค่อนข้างมีความมั่นคงเป็นอย่างมาก แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 แล้วพบว่า ความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรม การตลาดและเศรษฐกิจโลกได้เป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนให้เกิดการรวมศูนย์ทางวัฒนธรรมขึ้นอย่างรวดเร็วจนส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ต้นทุนทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมทางศาสนาและคุณค่าของวัฒนธรรมค่อย ๆ ถูกบูรณาการและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในขณะที่มนุษย์กำลังก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการแทรกแซงวัฒนธรรมและศิลปะที่มีโครงสร้างแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยด้วย

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิม คือรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะที่มีลักษณะพิเศษทั้งในด้านการใช้งานและสุนทรียศาสตร์ กล่าวคือ ในด้านหนึ่ง กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศต่าง ๆ ล้วนหวังจะถ่ายทอดศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไปสู่ทั่วโลกจนทำให้มรดกทางวัฒนธรรมนี้เริ่มกลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ตลอดจนกลายเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน และอีกด้านหนึ่ง คือการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ทำให้มรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมกลายเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรมจนเกิดเป็นแนวคิดอุตสาหกรรมเพื่อการ “ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม” (Fang Lili. (2010). P.3)

ความสำคัญของหัตถกรรมชนกลุ่มน้อยกับวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย

หัตถกรรม คือ องค์ประกอบทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์ เป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุดและเกิดขึ้นมาพร้อมกับประวัติศาสตร์มนุษย์ โดยงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจำพวกภาชนะ คือวัฒนธรรมทางวัตถุที่แสดงรูปแบบการดำรงชีวิต สภาพความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ในอดีต นอกจากนี้ ยังมีฐานะเป็นวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทุกกลุ่มคนและสนับสนุนการดำรงชีวิตของมนุษย์จากรุ่นสู่รุ่น ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ความเคยชิน ภูมิปัญญา พื้นบ้านและการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและจักรวาล (Intangible Cultural. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13มิถุนายน 2560).)

หัตถกรรมแบบดั้งเดิม คือผลผลิตทางวัฒนธรรมที่แสดงรูปแบบของชนกลุ่มน้อยและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่หนึ่ง ๆ ตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในด้านการพัฒนาอารยธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แสดงความงามที่แท้จริงและสะท้อนโครงสร้างทางจิตวิทยา

ชนบทรณนิยม ประเพณีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังเช่นที่ Soetsu Yanagi นักปรัชญาชาวญี่ปุ่นกล่าวไว้ว่า “หากไม่สามารถแยกเงาออกจากวัตถุใด ๆ ได้แล้ว ก็ไม่สามารถแยกอารมณ์ อาหาร การเดินทางและที่อยู่อาศัยของมนุษย์ออกจากผลิตภัณฑ์ที่หัตถกรรมได้เช่นกัน” ซึ่งคำกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า ไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ไปมากกว่าหัตถกรรมแล้ว เช่นเดียวกับความสวยงามของหัตถกรรมที่ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ที่การชื่นชมแต่เป็นการฝังรากหยั่งลึกลงในชีวิต ซึ่งมีเพียงแค่การนำความงดงามและวิถีชีวิตมาผสมผสานร่วมกับภาชนะเหล่านั้นเท่านั้นถึงจะสามารถเรียกได้ว่าเป็นหัตถกรรมที่สมบูรณ์และหากหัตถกรรมแบบดั้งเดิมไม่มีความรุ่งเรืองแล้ว วัฒนธรรมเหล่านี้ก็จะสูญเสีรากฐานทางวัฒนธรรมไปโดยสิ้นเชิงเพราะพื้นฐานทางวัฒนธรรมต้องมาจากหัตถกรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (Soetsu Yanagi, (1991). P.14) เมื่อวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยถูกโจมตีจากวัฒนธรรมต่างชาติ สิ่งแรกที่จะได้รับผลกระทบคือ วัฒนธรรมทางวัตถุ โดยเฉพาะเครื่องใช้ที่เป็นหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเพราะเครื่องใช้ของชนกลุ่มน้อยมีความสำคัญต่อการใช้งานและยังถือเป็นเครื่องใช้ร่วมสมัยที่นำมาซึ่งความสะดวกสบายต่อการใช้ชีวิตประจำวันของชนกลุ่มน้อย แต่เมื่อเครื่องใช้จากต่างประเทศจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามาในชีวิตของชนกลุ่มน้อยจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่นระบบวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและเมื่อหัวใจของระบบวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงก็จะยิ่งทวีผลให้ระบบวัฒนธรรมอื่น ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

ปัจจุบัน การสืบทอดและพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยมีจุดสำคัญอยู่ที่แนวคิดการสำรวจบริบททางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ที่ชัดเจน ซึ่งนี่คือพื้นฐานสำหรับการสืบทอดและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ดังเช่นที่ Liu Zaifu นักวิชาการจีนกล่าวไว้ว่า “ความหมายใหม่ของการทำความเข้าใจเงื่อนไขต่าง ๆ ในสมัยโบราณ จำเป็นต้องใช้ความพยายามหลายชั่วอายุคนเพราะการสร้างโครงสร้างแบบดั้งเดิม ด้านหนึ่ง คือการสำรวจภูมิปัญญา และอีกด้านหนึ่งคือ การขยายมุมมองที่หลากหลายเพื่อเติมเต็มชีวิตใหม่” (Liu Zaifu, (2010). P.21)

การคุ้มครองหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในสังคมสมัยใหม่

สังคมจีนในอดีตถือว่า “หัตถกรรม” คืองานชนิดหนึ่งที่ใช้กำลังมนุษย์ในการผลิตและอุดมไปด้วยสัญลักษณ์ของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่นับตั้งแต่ช่วงสงครามฝิ่นเป็นต้นมา (ค.ศ.1840) การเผยแพร่อารยธรรมอุตสาหกรรมของต่างประเทศบวกกับการรุกรานของกองกำลังอาณานิคมได้ทำให้ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองของประเทศจีนค่อย ๆ พังทลายลง ตลอดจนหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่เคยสอดคล้องกับวิถีชีวิตต้องเผชิญหน้ากับผลกระทบของวิธีการผลิตด้วยเครื่องจักรอุตสาหกรรมที่ทันสมัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จนทำให้เทคนิคงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมกลายเป็นเทคโนโลยีที่ “ล้าสมัย” ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของสังคมอุตสาหกรรมและส่งผลให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมถูกถอดออกจากขั้นตอนของการพัฒนาประวัติศาสตร์ในที่สุด

ในภาคตะวันตกของประเทศจีน แม้ว่าจะมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ค่อนข้างช้ากว่าในแถบภาคกลาง แต่ก็เป็ภูมิภาคที่มีจุดเด่นในด้านการเป็นศูนย์รวมของชนกลุ่มน้อยหลากหลายเชื้อชาติจำนวนมาก ดังนั้น ในภาคตะวันตกของประเทศจีนจึงเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ทรัพยากรมนุษย์ที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากกระบวนการค้าในยุคใหม่ได้ส่งผลให้สภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอย่างใหญ่หลวง ทำให้หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยต้องเผชิญกับปัญหาสำคัญสองประการคือ 1) แนวโน้มรสนิยมด้านความงามของประชาชนส่วนใหญ่ในยุคปัจจุบันจะเน้นไปที่ผลผลิตในระบบอุตสาหกรรมและมีวัฒนธรรมการบริโภคที่รวดเร็ว 2) เนื่องจากความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยที่ลดลงส่งผลให้มีผู้ประกอบการอาชีพช่างหัตถกรรมน้อยลงตามไปด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากผู้สืบทอดเทคนิคหัตถกรรมที่มีฝีมือระดับสูงไม่สามารถถ่ายทอดวิชาไปยังรุ่นต่อไปได้จึงทำให้วิธีการสืบทอดเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมด้วยวิธีการแบบปากต่อปากกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ “เมื่อคนอยู่เทคนิคก็คงอยู่ เมื่อคนตายเทคนิคก็สาบสูญ” ส่งผลให้เทคนิคการสร้างสรรคที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานกำลังจะสาบสูญหรือสาบสูญไปแล้ว

วัฒนธรรมแบบโบราณและหัตถกรรมแบบดั้งเดิมกำลังถอยห่างเราออกไปทุกทีทำให้การสืบทอดเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมทำได้ยากเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าความอยู่รอดและการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยในปัจจุบันจะเริ่มเผชิญหน้ากับอันตราย แต่ชนกลุ่มน้อยในปัจจุบันก็ไม่สามารถมองข้ามความสำคัญของการผลิตด้วยเครื่องจักรแบบสมัยใหม่ได้ทำให้ผู้ผลิตหัตถกรรมแบบดั้งเดิมต้องตกอยู่ในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกเพราะจะใช้วิธีการสืบทอดแบบดั้งเดิมก็ทำได้ยาก แต่ก็ไม่สามารถละทิ้งภูมิปัญญาที่ถูกสั่งสมมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษได้ ดังนั้น การอนุรักษ์รักษาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในสังคมยุคใหม่คือเรื่องที่ควรค่าแก่การศึกษาเป็นอย่างสูง ดังเช่นที่ Malinowski กล่าวว่า “เมื่อทำการฟื้นฟูโรงงานผลิตสามารถใช้เครื่องมือและการเตรียมพร้อมเริ่มต้นงานที่ดีได้ แต่การศึกษาข้อมูลไม่สามารถที่จะทำให้สืบบย้อนกลับไปในอดีตได้” (Malinowski. (2002). P.121)

ความจำเป็นของการสร้างสรรค์หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในสังคมสมัยใหม่

หัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่จะถูกรัฐบาลจีนระบุว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งนักวิชาการจีน Fang Lili มองว่า “มรดก คือ ทรัพยากร” เพราะเขาเชื่อว่า ปัจจุบัน มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไม่เพียงแต่กำลังจะกลายเป็น “มรดก” แต่กำลังจะกลายเป็น “ทรัพยากร” ที่สำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติและมีบทบาทสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ (Fang Lili. On the “Non - genetic Inheritance” and the Reproduction of Post-modern Cultural. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://sanwen.net/mp/yzpmpo.html> (วันที่ค้นข้อมูล: 13มิถุนายน 2560).) จากการศึกษาทฤษฎี “จากมรดกสู่ทรัพย์สิน” พบว่า แนวคิดด้านการคุ้มครองความหลากหลายทาง

วัฒนธรรมสามารถยกระดับไปสู่ยุทธศาสตร์การป้องกันทรัพยากรทางวัฒนธรรมระดับสูงได้ นับตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงประชาสัมพันธ์และกระทรวงอื่น ๆ อีกกว่า 9 กระทรวงในประเทศจีนได้ร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมจนในปี 2017 สภาแห่งรัฐจีนได้เสนอแนวทางการฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ครอบคลุมและมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเพื่อคุ้มครองวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยจนทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นจำนวนมากได้รับการประชาสัมพันธ์ไปอย่างรวดเร็ว โดย Fei Xiaotong นักวิชาการที่มีชื่อเสียงของจีนได้กล่าวถึงศิลปะพื้นบ้านจีนไว้ว่า “ต้องมีสไตล์ที่ชัดเจน ต้องทำให้คนทั่วไปยอมรับร่วมกันได้และต้องเป็นสไตล์ที่มาจากคนภายในพื้นที่” (FeiXiaotong. (2005). P.126) นอกจากนี้ เขายังกล่าวไว้ว่า “การแสวงหาวัฒนธรรมจำเป็นต้องก้าวเข้าไปสู่โลกของศิลปะด้วย” (FeiXiaotong. (2005). P.327)

เนื่องจากการผลิตสินค้าหัตถกรรมแบบดั้งเดิมไม่มีแรงดึงดูดหรือมีการออกแบบที่จำเจจนไม่สามารถเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนได้กลายเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมพัฒนาไปได้ยากและการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมใหม่ที่เป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ต้องมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ มนุษย์สร้างทุกสรรพสิ่งขึ้นมาเพื่อเปลี่ยนแปลงโลก สร้างอารยธรรม ตลอดจนสร้างความมั่งคั่งทางวัตถุและจิตวิญญาณจึงทำให้การออกแบบคือการวางแผนล่วงหน้าของกิจกรรมการผลิตและเทคนิคทางศิลปะคือวิธีการถ่ายทอดภาพในความคิดให้ปรากฏออกมาได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การออกแบบจึงไม่เพียงเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมการผลิตเท่านั้น แต่ยังเป็นขั้นตอนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ผลิต ผู้บริโภคและความต้องการของสังคม

การออกแบบ คือหัวใจสำคัญในการพัฒนาเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิม เพียงแค่การนำสัญลักษณ์ทางด้านเวลา แนวคิดใหม่และเอกลักษณ์ของชนชาติมาผสมลงในเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเท่านั้นถึงจะสามารถทำให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมกลับมาพัฒนาได้อีกครั้ง โดยผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิม คือการออกแบบร่วมสมัยที่นำเอาวิทยาศาสตร์ผสมลงไป ศิลปะจนเกิดเป็นผลงานที่ตอบสนองความพึงพอใจทางวัตถุและจิตวิญญาณของมนุษย์ผ่าน การออกแบบและการผลิตใหม่จนทำให้รูปลักษณ์ภายนอกได้รับการพัฒนา มีโครงสร้างที่แข็งแรงและเกิดการขยายตัวต่อเนื่องจนสามารถทำให้เกิดคุณค่าทางวัฒนธรรมเศรษฐกิจและควรค่าแก่การปกป้องและสืบทอดต่อไป ดังที่ Xiang Yong รองคณบดีคณะศิลปะ มหาวิทยาลัยปักกิ่งกล่าวว่า “การปกป้องมรดกที่จับต้องไม่ได้ให้ยังคงอยู่ต่อไปก็คือการทำให้บรรพบุรุษและคนทุกรุ่นมีความคิดสร้างสรรค์และผลักดันให้วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งนี่คือเรื่องที่สำคัญ” (“intangible cultural heritage” return to life and traditional craft re-design.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://business.sohu.com/20150123/n408005007.shtml> (วันที่ค้นข้อมูล: 13มิถุนายน 2560.)

หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในอำเภอเฮ่อซิ่ง

มณฑลยูนนาน ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนและเป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำแยงซี แม่น้ำโขงแม่น้ำสาละวินและแม่น้ำหลานชางไหลผ่านจากมณฑลมายังประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น พม่า ลาวและชายแดนเวียดนาม มณฑลยูนนานมีพื้นที่ชายแดนยาวถึง 4061 กิโลเมตร ประกอบไปด้วย 16 เขตปกครอง มีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ กลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ถือเป็นศูนย์กลางร่วมกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศจีน ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ ตลอดจนเป็นเส้นทางระหว่างประเทศที่ประเทศจีนใช้ติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ด้วย นอกจากนี้ มณฑลยูนนานยังเป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรและเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศจีน โดยนับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา มณฑลยูนนานถือเป็นพื้นที่ที่มีความล้าหลังด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมากเพราะเกือบ 90% ของพื้นที่เป็นเขตภูเขาและที่ราบสูงทำให้มีการคมนาคมที่ไม่สะดวก อีกทั้งจากปัจจัยทางสังคมในอดีตทำให้พื้นที่แห่งนี้มีสัดส่วนของชนยากจนจำนวนมาก มีกำลังการผลิตน้อย มีระดับการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่ำและมีช่องว่างความแตกต่างระหว่างคนเมืองกับคนชนบทสูง หรือสรุปได้ว่า มณฑลยูนนานคือพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่อุดมสมบูรณ์และมีเอกลักษณ์แต่มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ยากจน ซึ่งจากภูมิหลังดังกล่าว ทำให้มณฑลยูนนานนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เป็นทางการขึ้นและตั้งแต่ปี 1996 เป็นต้นมา มณฑลยูนนานได้สร้างกลยุทธ์การพัฒนาและเริ่มก่อตั้งเป็นมณฑลวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น มณฑลวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยที่เข้มแข็ง) โดยโครงสร้างทางความคิดในการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมแห่งชาติคือการนำอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านของชนกลุ่มน้อยมาจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในสิบอันดับแรกของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน (ได้แก่ ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรมชา อัญมณีและหยก สิ่งพิมพ์ภาพยนตร์และอนิเมชันศิลปะการแสดงการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมการพักผ่อนและความบันเทิง และกีฬา) ซึ่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาการพึ่งพาการส่งเสริมการท่องเที่ยวถือเป็นเวทีสำคัญที่ทำให้มณฑลยูนนานได้รับการพัฒนาไปในวงกว้างและสร้างช่องว่างทางการตลาด จนถึงในปี 2016 รัฐบาลยูนนานได้เสนอให้อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมมีฐานะเป็นอุตสาหกรรมเสาหลักแห่งชาติ และกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญ 6 ประเภทไว้อย่างชัดเจนและหนึ่งในนั้นประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน

หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ตั้งอยู่บริเวณภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนานในจังหวัดปกครองตนเองชนชาติไป๋ดำหลี่ซึ่งมีประชากร 98% เป็นชนชาติไป๋ ในปี 2014 เทคนิคหัตถกรรมเครื่องเงินของอำเภอเฮ่อซิ่งได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในกลุ่มมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติชุดที่สี่ และเมื่อปี 2015 ที่ผ่าน ในรายงานการ

ดำเนินงานของรัฐบาลอำเภอเฮ่อซิง ได้กล่าวว่า รัฐบาลได้เน้นให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับ หัตถกรรมพื้นบ้าน โดยดำเนินการจัดสร้างโครงการ “หนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์” และโครงการ “หน้าบ้านคือร้านขายของ หลังบ้านคือโรงงานผลิต” เพื่อเร่งรัดให้เกิดการสร้างสรรคและการวิจัย/พัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวแห่งชาติ (Heqing County People’s Government portal. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn> (วันที่ค้นข้อมูล: 13 มิถุนายน 2560).) ทั้งนี้ ในบริบทของการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมในอนาคต ความหมายทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมได้สะท้อนให้เห็นถึงการออกแบบนวัตกรรมใหม่ จนกลายเป็น ปัญหาแรกที่จะต้องดำเนินการแก้ไข โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยสนับสนุนดังนี้

- วิธีการถ่วงดุลความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในพื้นที่

- วิธีการถ่วงดุลความขัดแย้งระหว่างการผลิตด้วยเครื่องจักรและงานฝีมือ

- การบูรณาการองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเข้ากับชีวิตสมัยใหม่

- วิธีการเผยแพร่วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย

ปัจจุบัน ในพื้นที่อำเภอเฮ่อซิงมีช่างหัตถกรรมจำนวนมากและพวกเขายังคงใช้เทคนิควิธีการทำหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในการจัดทำภาชนะเครื่องเงิน แต่จากการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องของสังคมในปัจจุบัน ทำให้เทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาว่าร้อยปีกำลังถูกแทนที่ด้วยการผลิตจากเครื่องจักรอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมส่วนหนึ่งจะยังคงได้รับการสืบทอดมาบ้าง แต่วัสดุและทักษะการทำหัตถกรรมก็ยังแตกต่างจากรูปแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีวิธีการผลิต การใช้วัสดุและกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่เหมือนเดิม ทั้งนี้ จากการสำรวจสถานการณ์การผลิตเครื่องโลหะเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา พบว่า อำเภอเฮ่อซิงกำลังประสบกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1) หัตถกรรมแบบดั้งเดิมมีรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน ดังนั้น นักออกแบบควรดำเนินการปรับปรุงและออกแบบหัตถกรรมรูปแบบใหม่ให้เหมาะสม

2) รูปแบบ ลวดลาย และเทคนิคการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในอำเภอเฮ่อซิงมีลักษณะเดียวกัน ขาดความแตกต่างและมีสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

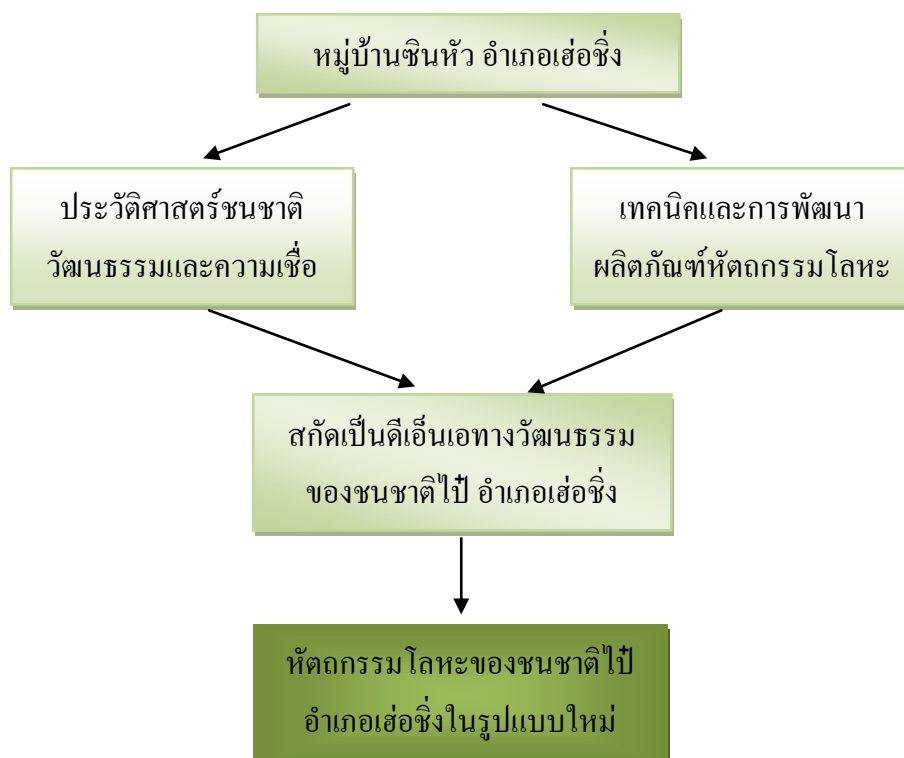
ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่า การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาอุตสาหกรรมของชนชาติไป อำเภอเฮ่อซิง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” ในครั้งนี้ จะมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาที่อำเภอเฮ่อซิงกำลังประสบอยู่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถก่อให้เกิดการอนุรักษ์ พัฒนาและตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ให้คงอยู่และมีคุณค่าสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาประวัติศาสตร์ชนชาติไ้ วัฒนธรรมและความเชื่อ ตลอดจนรูปแบบลวดลาย ขั้นตอนการผลิต เทคนิคและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม โลหะของชนชาติไ้ อำเภอเฮ่อซิ่ง
2. ค้นหาเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไ้ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ค้นหา อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไ้ อำเภอเฮ่อซิ่ง
3. สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโลหะของอำเภอเฮ่อซิ่งในรูปแบบใหม่ที่สะท้อน องค์ประกอบด้านกาลเวลา การออกแบบร่วมสมัยและผสมผสานกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนชาติไ้ อำเภอเฮ่อซิ่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งเน้นที่การศึกษาชนชาติไ้ในเฮ่อซิ่งเป็นหลัก ประกอบด้วยเนื้อหา เกี่ยวกับวัฒนธรรมในอดีต สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และอุตสาหกรรมหัตถกรรมท้องถิ่นเพื่อ สืบค้นและค้นหากระบวนการที่สน้ใหม่ ตลอดจนนำข้อมูลที่ค้นพบมาบูรณาการเข้ากับลักษณะทาง วัฒนธรรมของชนชาติไ้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในยุคใหม่ โดยมี กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เรียนรู้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ชนชาติไป๋ วัฒนธรรมและความเชื่อ ตลอดจนรูปแบบ ลวดลาย ขั้นตอนการผลิต เทคนิคและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม โลหะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งเพื่อเป็นข้อมูลนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นและได้รับการพัฒนาไปพร้อมกับความเจริญของเทคโนโลยีสมัยใหม่
2. ค้นพบอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตนและสะท้อนคติเอ็นเอ ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง
3. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโลหะของอำเภอเฮ่อซิ่งในรูปแบบใหม่ที่สร้างความ สมดุลระหว่างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และความต้องการทางสังคมในปัจจุบันสร้างความภาคภูมิใจ และความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมแห่งชาติ ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ภาพลักษณ์ใหม่ปรากฏในเวทีของสังคม ร่วมสมัยและนำเสนอเสน่ห์ที่เป็นเอกลักษณ์ของหัตถกรรมชนกลุ่มน้อยให้โดดเด่นขึ้นอย่างชัดเจน ตลอดจนมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมให้ได้รับการยอมรับไป ในวงกว้าง
4. ได้เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการอนุรักษ์ บริหารจัดการ และเผยแพร่เทคนิค หัตถกรรมเครื่องโลหะของชาวเฮ่อซิ่งที่สอดคล้องกับบริบทในยุคปัจจุบัน มีความน่าสนใจและดึงดูด ความสนใจของคนรุ่นใหม่ อันจะส่งผลให้หัตถกรรมเครื่องโลหะของชาวเฮ่อซิ่งได้รับการสืบทอด มรดกทางวัฒนธรรมสืบไป

ขอบเขตการวิจัย

สำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ของชนกลุ่มน้อยจำเป็นต้องมีแนวคิดเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ด้านวัฒนธรรมและเวลาเพื่อสะท้อนความหมายที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่
 - 1) ศึกษาวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สถานการณ์ปัจจุบันและเทคนิคกระบวนการ ผลิตหัตถกรรมเครื่องโลหะของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน
 - 2) ศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน เพื่อนำองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์
 - 3) ศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์จากการเปลี่ยนแปลงและการใช้ซ้ำ (รีไซเคิล) องค์ประกอบทางวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบภาชนะเครื่องใช้ โดยเฉพาะ

ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องชา

2. ขอบเขตด้านสถานที่ คือ หมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

3. ขอบเขตด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ คือ การออกแบบชุดผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์บรรจุอาหารและชุดเครื่องชา ได้แก่ กาน้ำชา แก้วชา และจานรองแก้ว

4. ขอบเขตด้านการออกแบบสื่อเพื่อการเผยแพร่ คือ การบันทึกวิธีการสร้างสรรค์ศิลปะหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของอำเภอเฮ่อซิงด้วยการบันทึกภาพเคลื่อนไหว

วิธีการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลโครงสร้างแบบลำดับขั้นของวัฒนธรรม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างแบบลำดับขั้นของวัฒนธรรมชนชาติไป๋ในเฮ่อซิงกับองค์ประกอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการวิเคราะห์ด้านการผสมผสานคุณลักษณะพิเศษและวิธีเฉพาะของการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม เช่น การคัดเลือกวัตถุดิบทางวัฒนธรรม องค์ประกอบของการออกแบบ การสร้างสภาพแวดล้อมในการออกแบบ กรอบความรู้ในการออกแบบ การเล่าเรื่องแบบโต้ตอบ การพัฒนาแบบร่างและการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น จะมีส่วนช่วยให้การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของผู้วิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการหลักในการวิจัยคือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร วรรณกรรมและอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ต้นกำเนิดและการพัฒนาของชนชาติไป๋ ในอำเภอเฮ่อซิง ตลอดจนประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ การแปรรูปโลหะและการผลิตงานหัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไป๋ เฮ่อซิง

2. การลงพื้นที่ศึกษาและการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อมูลจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและการสำรวจในสถานที่จริงเกี่ยวกับงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม และประวัติความเป็นมาของงานหัตถกรรมเครื่องเงินและทองแดงของชนกลุ่มน้อยไป๋ หมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง มณฑลยูนนาน ทั้งนี้ ด้านหนึ่ง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยการถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอที่เกี่ยวกับวัสดุ เครื่องมือ กระบวนการผลิตและผลงานสำเร็จของงานหัตถกรรมเครื่องเงินและทองแดงของชนชาติไป๋จนเกิดเป็นประสบการณ์ทางการมองเห็นที่มีประสิทธิภาพ และอีกด้านหนึ่งคือ ข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่เป็นตัวแทนในพื้นที่

3. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบหัตถกรรมเครื่องเงินและทองแดง ปัญหาการสืบทอดงานหัตถกรรม ความเชื่อทางวัฒนธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องชาและโครงสร้างทางสรีรวิทยาของชาวจีนตามหลักสรีรศาสตร์เพื่อค้นหารูปแบบและขนาดของชุดเครื่องชาที่ดีที่สุดและนำไปใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่อไป

4. การทดลองและการออกแบบ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับแล้ว ผู้วิจัยจะใช้ขั้นตอนของการออกแบบศิลปะมาทดลองสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นแรก ได้แก่ การออกแบบแบบร่างลวดลาย ขั้นที่สอง ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างผลิตภัณฑ์ และขั้นสุดท้ายคือ การสร้างสรรค์และการปรับแก้ผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะมีการนำแบบร่างไปวัดผลด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญนี้มีฐานะเป็นเครื่องมือในการวัดผลเพื่อใช้อ้างอิงและปรับแก้ผลงานศิลปะให้มีความเหมาะสม

5. สร้างสรรค์ผลงานต้นแบบ

6. ประเมินผลการวิจัย เมื่อได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการคาดการณ์ความน่าเชื่อถือและผลสำเร็จของผลงาน จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำความคิดเห็นและคำแนะนำที่ได้รับไปใช้สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลทางทฤษฎีจากเอกสาร วรรณกรรม อินเทอร์เน็ต และวารสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชนชาติปื๋ ในอำเภอเฮ่อซิ่ง มณฑลยูนนาน วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ด้านการผลิตหัตถกรรมเครื่องโลหะ ตลอดจนศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์จากการเปลี่ยนแปลงและการใช้ซ้ำ (รีไซเคิล) องค์ประกอบทางวัฒนธรรม

2. ลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน คุณสมบัติทางศิลปะและเทคนิคกระบวนการผลิตหัตถกรรมเครื่องโลหะของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง มณฑลยูนนาน โดยจะมีการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกภาพและเสียง

3. สัมภาษณ์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในเชิงลึกจำนวน 7 ท่าน เพื่อเรียนรู้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ ของกระบวนการผลิตหัตถกรรมเครื่องโลหะ

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผ่านเอกสารและการลงพื้นที่ศึกษา

5. นำผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาดำเนินการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

6. นำแบบร่างไปสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและปรับแก้แบบร่างตามข้อเสนอแนะ

7. จัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดเครื่องชา โลหะ

8. ดำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค

9. เผยแพร่ผลงานด้วยการจัดนิทรรศการและการเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

10. สรุปผลการวิจัย

คำศัพท์เฉพาะ

หัตถกรรมแบบดั้งเดิม (Traditional handicrafts) หมายถึง การผลิตผลิตภัณฑ์จากแรงงานฝีมือของมนุษย์เป็นหลัก โดยถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยศิลปะ สุนทรียศาสตร์และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ตลอดจนเป็นผลิตภัณฑ์ในชีวิตประจำวันอย่างหนึ่งที่มีความงดงามและมีกรรมวิธีการผลิตที่แตกต่างจากการผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยเครื่องจักรอุตสาหกรรมในปริมาณครั้งละมาก ๆ อย่างสิ้นเชิง

โลหะ (Metal) หมายถึง วัสดุจำพวกทองแดงซึ่งมีความแวววาวและมีประกายเงางาม (หรือมีการสะท้อนแสงที่ชัดเจน) ถือเป็นสสารที่มีความยืดหยุ่นดี นำไฟและนำความร้อนง่าย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องชา

ชนชาติไป๋ (Bai ethnic) หมายถึง ชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศจีน โดยหลักจะกระจายตัวอาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน กุ้ยโจวและหูหนาน เป็นต้น ซึ่งมณฑลยูนนานถือเป็นสถานที่ที่มีประชาชนชนชาติไป๋อาศัยอยู่มากที่สุด โดยอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ปกครองตนเองชนชาติไป๋ เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน

หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง (Xinhua Village, Heqing District) หมายถึง หมู่บ้านชนชาติไป๋ที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอเฮ่อชิ่ง เขตปกครองตนเองของเมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

การออกแบบ (Design) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ผ่านการวางแผนอย่างรอบคอบที่เหมาะสมและมีการวางแผนเป็นอย่างดีผ่านกระบวนการทางความรู้สึกลึกต่างๆ

ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรม (Cultural DNA) หมายถึง พันธุกรรมทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติและการเรียนรู้ทั้งแบบรู้ตัวและไม่รู้ตัว

การเปลี่ยนแปลง (Conversion) หมายถึง การปรับปรุงลักษณะของรูปแบบชุดเครื่องชาโลหะให้มีคุณค่าไปด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อชิ่ง

บทที่ 2

หัตถกรรมโลหะชนชาติไป๋ อำเภอสือซิง

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิม คือผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาที่เกิดมาจากการปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เฉพาะเจาะจง เป็นหนึ่งในกิจกรรมการสร้างสรรคงานศิลปะที่มีการก่อตัวและพัฒนาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม Arnold Hauser นักสังคมวิทยาศิลปะ กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ สามารถแบ่งได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเขาเชื่อว่ากิจกรรมการสร้างสรรคศิลปะมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและไม่สามารถแยกออกจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมได้ โดยบทบาทของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นต่างเป็นผลกระทบที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน (Arnold Hauser. (1987). P.19-38.) ผู้วิจัยเชื่อว่า มนุษย์มีพลังในการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้ดีเพราะมนุษย์รู้ว่าวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นเป็นเพียงแค่รูปแบบวัฒนธรรมที่หลากหลายเท่านั้น ดังนั้น ปัจจัยระหว่างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมจึงเป็นความสัมพันธ์เชิงกิจกรรมที่มีบทบาทร่วมกันและพึ่งพาอาศัยกันทั้งนี้ ในเมื่อมนุษย์และธรรมชาติไม่สามารถแยกออกได้ ดังนั้น ต้นกำเนิดและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นจึงผูกพันกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและถือเป็นเวทีสำหรับการสร้างวัฒนธรรมของมนุษย์ด้วย โดยเฉพาะภูมิประเทศและภูมิอากาศล้วนมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมและชีวิตเพราะการก่อตัวและการพัฒนาวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ ต่างได้รับผลมาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามอิทธิพลที่ถือว่ามีค่ามากที่สุดนั้น คืออิทธิพลที่มาจากโครงสร้างการรวมกลุ่มทางสังคม ประเพณีทางศาสนา คุณธรรมจริยธรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาอุตสาหกรรมโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอสือซิง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อสร้างแนวทางการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหัตถกรรมโลหะของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัว อำเภอสือซิงให้ได้รับการต่อยอดความหลากหลายทางภูมิปัญญาไปพร้อม ๆ กับการอนุรักษ์เทคนิควิธีการทำงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าเนื้อหาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาไว้เป็นแนวทางดังนี้

ประวัติศาสตร์ของอำเภอเฮ่อชิ่ง

อำเภอเฮ่อชิ่งมีชื่อเดิมว่า “เม็งทงลัว” (Meng Teng Luo) “เย่กงชว่น” (Ye Gong Chuan) “เฮ่อชว่น” (He Chuan) เป็นต้น จากบันทึกในสมัยราชวงศ์ถังระบุว่า “เอ๋อคุน” (Er kun) คือชื่อเรียกของอำเภอเฮ่อชิ่งในภาษาไป๋ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับชื่อเรียกในปัจจุบันหรือในภาษาจีนเรียกว่า “ชวงเฮ่อ” (Shuang He) แต่เฮ่อชิ่งที่เป็นชื่อเรียกอำเภอนั้น ได้รับแต่งตั้งขึ้นในสมัยราชวงศ์หยวน (ปี ค.ศ.1253)

ก่อนสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น (221 ปีก่อนคริสต์ศักราช)

เฮ่อชิ่ง คือหนึ่งในสถานที่อยู่อาศัยของชนเผ่าทางตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อ 285 ปีก่อนคริสต์ศักราชหลังจากที่ผู้ปกครองรัฐฉินได้ทำการค้ากับพ่อค้าต่างเมืองทำให้ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน รวมถึงเฮ่อชิ่งได้รับการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและการผลิต ต่อมาในช่วง 122 ปีก่อนคริสต์ศักราช มณฑลยูนนานได้เปิดช่องทางการค้าใหม่ชื่อ “Southwestern Yi” ซึ่งเป็นช่องทางหลักในการเดินทางเชื่อมโยงระหว่างมณฑลเสฉวนไปยังประเทศอินเดียส่งผลให้เฮ่อชิ่งคือหนึ่งในสถานที่สำคัญที่ใช้สำหรับพักแรมระหว่างการเดินทาง

สมัยราชวงศ์หยวน (109 ปีก่อนคริสต์ศักราช)

ในปีที่สองแห่งสมัยหยวนเฟิง เฮ่อชิ่งได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเมืองต้าลี่ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งในมณฑลยูนนานทำให้เฮ่อชิ่งเป็นสถานที่ที่มีบทบาทโดดเด่นบนถนนเส้นทางสายไหมทางตอนใต้เป็นอย่างมากในฐานะเป็นตัวแทนการค้าและวัฒนธรรมการสื่อสารระหว่างคนในพื้นที่ราบภาคกลางและเขตชายแดน ต่อมาหลังจากจักรพรรดิฮั่นเปิดเส้นทางโบนัน (Bonan) ขึ้น (เส้นทางโบนัน คือ เส้นทางการค้าที่มีจุดเริ่มต้นมาจากมณฑลเสฉวน ผ่านมณฑลยูนนานและประเทศพม่าไปจนถึงประเทศอินเดีย) เฮ่อชิ่งจึงกลายเป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ระหว่างประเทศจีนแผ่นดินใหญ่กับประเทศพม่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเนื่องจากในสมัยนี้ คนจีนแผ่นดินใหญ่ได้นำเทคโนโลยีการทำเหมืองขั้นสูงเข้ามาในเฮ่อชิ่งทำให้ชาวเฮ่อชิ่งเริ่มรู้จักวิธีการทำเหมืองแร่ด้วย

ราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (คริสต์ศักราชที่ 70)

ในสมัยนี้มี 6 อำเภอในเมืองต้าลี่ถูกรวมเข้ากับเมืองหย่งชาง ทำให้ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเฮ่อชิ่งถูกโอนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในอำเภอเย่หู เมืองหย่งชาง แต่ถึงกระนั้นเฮ่อชิ่งก็ยังถือเป็นเส้นทางหลักบนถนนโบนันจนชาวพื้นเมืองในสมัยนี้ได้เปรียบเปรยว่าเฮ่อชิ่งคือพื้นที่สำคัญทางด้านกรปกครองและการทหาร โดยในบริเวณรอบทิศตะวันตกของมณฑลยูนนานมีการพัฒนาด้านการทำเหมืองแร่ทองคำและเงินไปในระดับหนึ่ง

สมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ.618-907)

ภายหลังการปกครองในสมัยราชวงศ์ถัง รัฐบาลจงใจใช้พื้นที่ในเมืองเอ๋อให้เปิดเป็นช่องทาง

ทางเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่ทิเบตได้ต่อต้านการขยายพื้นที่ ทำให้เฮ่อซิงยังคงเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญยิ่งในด้านการเดินทางต่อมาในช่วงที่มณฑลยูนนานมีการค้าชาและม้าอย่างรุ่งเรืองเฮ่อซิงได้กลายเป็นสถานที่สำคัญที่เป็นจุดตัดของเส้นทางการเดินทางระหว่างมณฑลยูนนานไปยังทิเบต เสฉวนและถนน โบนันซึ่งในยุคนี้ได้มีพ่อค้าชาวเฮ่อซิงรวมตัวกันขึ้นเพื่อช่วยกันประกอบธุรกิจขนาดเล็กจนต่อมาเฮ่อซิงได้ค่อย ๆ รวมตัวกันเป็นปึกแผ่นและเป็นอำเภอเดียวกันดังรูปแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-902) และประเทศต้าหลี่ (ค.ศ.937-1254)

(หมายเหตุ อาณาจักรน่านเจ้า คือ บรรพบุรุษของชาวอีและชนชาติไป๋ที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน โดยมีเขตเอือหยวนเป็นศูนย์กลางของระบบการปกครองแบบท้องถิ่น ประเทศต้าหลี่ คือ ประเทศที่ตั้งขึ้นหลังอาณาจักรน่านเจ้าและมีระบบการปกครองแบบท้องถิ่นโดยบรรพบุรุษชนชาติไป๋เป็นหลัก) เนื่องจากในสมัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเกิดสงครามขึ้นบ่อยครั้งเฮ่อซิงจึงเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญของอาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ ตลอดจนถือเป็นศูนย์กลางทางการปกครอง การทหารและการค้าด้วย ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการขยายตัวและการเชื่อมโยงสื่อสารกับประเทศอื่น ๆ ทำให้เฮ่อซิงกลายเป็นสถานที่พักแรมสำคัญบนเส้นทางการค้าชาและม้าในมณฑลยูนนาน

สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368-1644)

รัฐบาลได้จัดตั้งจังหวัดต้าหลี่ จังหวัดเฮ่อซิงและจังหวัดเป่ย์เซ็ง (หย่งเซ็ง) ขึ้นเป็นกองกำลังทหารขนาดใหญ่จนเป็นเหตุให้มีการหลั่งไหลของประชากรทหารเข้ามาในพื้นที่จำนวนมากและเป็นตัวส่งเสริมให้เฮ่อซิงเกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมพาณิชย์การทำเหมืองแร่ โลหะผสมและการเกษตรเป็นอย่างสูง และจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงที่หลากหลายจากจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามาในพื้นที่ทำให้หัตถกรรมของเฮ่อซิงได้รับการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด เช่น งานหัตถกรรมโลหะผสมและการแปรรูปชา เป็นต้น นอกจากนี้ สืบเนื่องจากช่างฝีมือชาวเสฉวนได้นำวิธีการผลิตเข็มเหล็ก ลวดทองแดง และเหล็กเส้นเข้ามาถ่ายทอดให้กับชาวเฮ่อซิง ทำให้เฮ่อซิงค่อย ๆ กลายเป็นบ้านเกิดของช่างฝีมือที่เลื่องชื่อจำนวนมากจนเกิดเป็นแหล่งที่เฟื่องฟูด้านการนำผลิตภัณฑ์ไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศ ในช่วงเวลานี้ ยังเป็นช่วงที่รัฐบาลได้จัดตั้งเส้นทางเงินชางขึ้นในเฮ่อซิง ซึ่งเป็นช่องทางการค้าชาและม้าที่เก่าแก่ ต่อมาในปี ค.ศ.1443 กองกำลังทหารเฮ่อซิงได้ถูกรวมเข้ากับยูนนานเพราะในยุคนี้เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างราชสำนักกับท้องถิ่นและผู้ว่าราชการจังหวัดยูนนานกับพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งนี่ถือเป็นข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่า อำเภอเฮ่อซิงมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการปกครอง การทหาร การค้า ระบบภาษีและระบบมุลนาย เป็นต้น

สมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1636-1912)

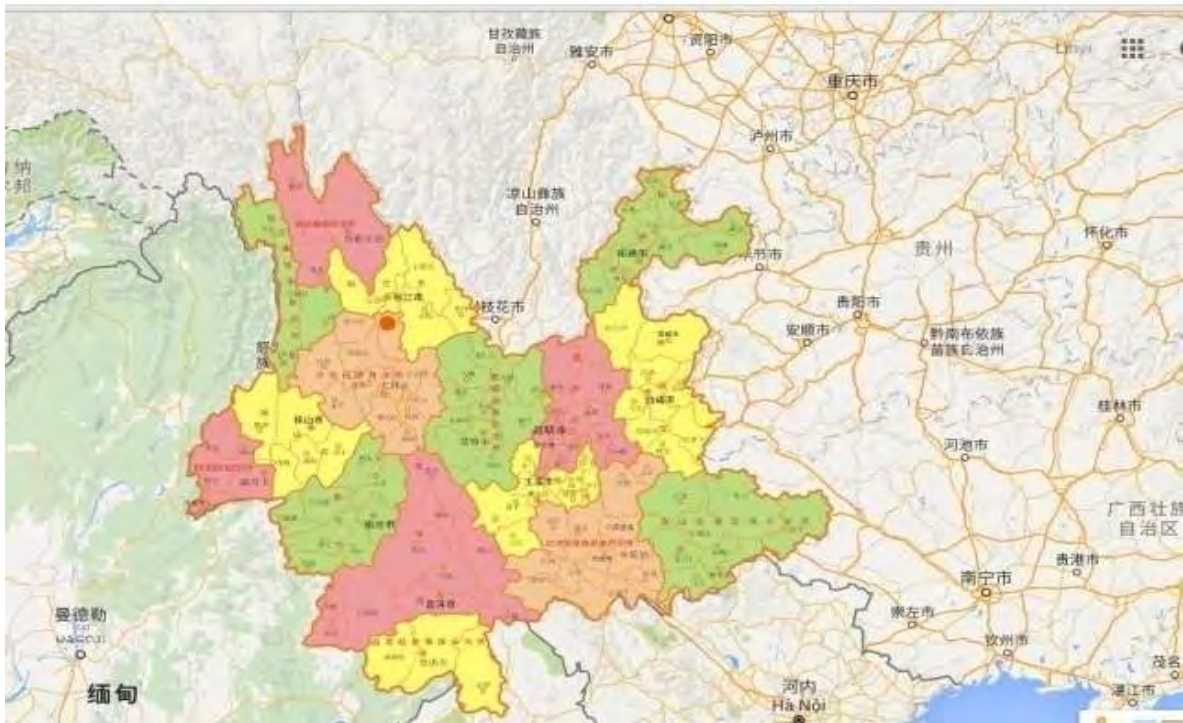
ในช่วงการปกครองของจักรพรรดิยงเจิ้ง (Yongzheng) และเฉียนหลง (Qianlong) จังหวัดเหอชิงได้มีการขยายพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ใจกลางทิเบตมากขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อธุรกิจกับนักธุรกิจชาวทิเบตจนทำให้จังหวัดเหอชิงมีการค้ารุ่งเรืองเป็นอย่างสูง ต่อมาในปลายสมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1616-1912) ตลาดเหอชิงซงกุยได้กลายเป็นตลาดการค้าบนถนนต้าหลี่ซานเย่ที่ใหญ่ที่สุดจนได้รับขนานนามว่าเป็นกิจกรรมทางธุรกิจขนาดใหญ่ของอัสซี นอกจากนี้ พ่อค้าเหอชิง พ่อค้าซีโจว และพ่อค้าเถิงชง ยังถือเป็น 3 กลุ่มพ่อค้าทางธุรกิจขนาดใหญ่ในยุคนั้น โดยกลุ่มพ่อค้าเหอชิงถือเป็นกลุ่มพ่อค้าที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและหัตถกรรมของจังหวัดเหอชิงเป็นอย่างมาก และในสมัยนี้ เหอชิงไม่เพียงแต่เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านธุรกิจเท่านั้นแต่ยังมีชื่อเสียงในด้านการสร้างวีรบุรุษทางการทหาร นักวิชาการและวรรณกรรมด้วย

ภูมิศาสตร์ของอำเภอเหอชิง

อำเภอเหอชิง (Heqing) ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน ประเทศจีน และเป็นอำเภอตอนเหนือสุดของจังหวัดปกครองตนเองชนชาติป๋ายดำหลี่ ด้านทิศใต้สุดติดกับเทือกเขาเหิงดูอัน (Hengduan Mountains) ทิศตะวันออกติดกับเทือกเขาหยุนหลิง (Yunling Mountains) มีพิกัดทางภูมิศาสตร์คือ ลองจิจูด 100 องศา 01 ลิปดา ถึง ลองจิจูด 100 องศา 29 ลิปดา และละติจูด 25 องศา 57 ลิปดา ถึง ละติจูด 26 องศา 42 ลิปดา สูงจากระดับน้ำทะเล 2000-2300 เมตร มีพื้นที่รวม 2395 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย พื้นที่เขตภูเขา 89.7% และพื้นที่เขื่อน 10.3% สภาพภูมิอากาศทั่วไปเป็นแบบมรสุมที่ราบสูงซึ่งอยู่ในโซนระหว่างกึ่งเขตร้อนและอบอุ่นทำให้ในฤดูหนาวจะมีสภาพอากาศที่แห้งแล้งและฤดูร้อนจะมีอากาศที่เย็นสบายเนื่องจากลักษณะพิเศษทางภูมิประเทศดังกล่าวทำให้พื้นที่แห่งนี้มีสภาพภูมิอากาศในแต่ละวันค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ “บนพื้นที่เดียวกันแต่อาจมีถึงสี่ฤดูและห่างกันเพียงสิบกิโลเมตรก็จะมีภูมิอากาศที่แตกต่างกัน” ซึ่งส่งผลให้พื้นที่แห่งนี้มีความสวยงามตามธรรมชาติ และมีเส้นทางอารยธรรมสูง (Heqing. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 สิงหาคม 2559).)

ภาพที่ 2-1 ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเฮ่อซิ่ง 1 (<https://baike.baidu.com>)

ภาพที่ 2-2 ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเฮ่อซิ่ง 2 (<https://baike.baidu.com>)

จากลักษณะสำคัญทางภูมิศาสตร์ทำให้เฮ่อซิ่งคือป้อมปราการทางทหารที่สำคัญด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน ในขณะที่เดียวกันยังเป็นหนึ่งในเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจและ

การค้าจากภาคใต้ไปยังภาคเหนือของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พื้นที่แห่งนี้ไม่เพียงแต่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากชาวฮั่นเท่านั้น แต่ยังได้รับการผสมผสานทางวัฒนธรรมมาจากชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ยังได้สร้างเอกลักษณ์ที่ซับซ้อนให้กับวัฒนธรรมของชนชาติไปในอเฮิ่ง อีกทั้ง ได้ก่อตัวและพัฒนาให้สอดคล้องกับลักษณะพิเศษทางธรรมชาติและสังคมจนกลายเป็นทักษะฝีมืองานหัตถกรรมชนชาติไปในชุมชนชินหัว

ภาพที่ 2-3 เส้นทางขนส่งชาและม้าในสมัยโบราณ

(<http://www.nipic.com/show/3/73/4e90642daa598635.html>)

อำเภอเฮิ่งชิ่ง ประกอบด้วย 6 ตำบล และ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลหยุนเหอซินตุน ฉ่าไห่ ซงกวย ซื่อ หวงผิงและหมู่บ้านจินตุน ตัวเมย์ จงเจียงและหมู่บ้านชาวอีลิวเหอ

หมู่บ้านชินหัว ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเฮิ่งชิ่งไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ 7 กิโลเมตรเป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่อยู่ภายใต้การปกครองของตำบลฉ่าไห่ มีพื้นที่ภายในหมู่บ้านรวม 16.88 ตารางกิโลเมตร ก่อนคริสต์ศักราชที่ 221 หมู่บ้านชินหัวเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอำเภอเฮิ่งชิ่ง หมู่บ้านชินหัวมีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ราว 1239 ครัวเรือน 5662 คน (สถิติตัวเลขเมื่อปี 2013) และมีประชากรมากกว่า 80% ประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ในอดีต หมู่บ้านชินหัวมีชื่อเดิมว่า “หมู่บ้านหินหยาบ” เนื่องจากมีสิ่งปลูกสร้างที่ทำจากหินหยาบตั้งอยู่หลังหมู่บ้าน นอกจากนี้ หมู่บ้านชินหัวยังเป็น

สถานที่ที่มีชนชาติไปอาศัยอยู่มากกว่า 98% ของพื้นที่ (Heqing County Government. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn/hqmhinfo/432345564227567616/index.html>. (วันที่ค้นข้อมูล:
13 สิงหาคม 2559).)

ภาพที่ 2-4 อำเภอเฮ่อชิ่งและแผนที่อำเภอเฮ่อชิ่ง

(<http://www.heqing.gov.cn/hqmhinfo/434597364041252864/20121206/14454.html>)

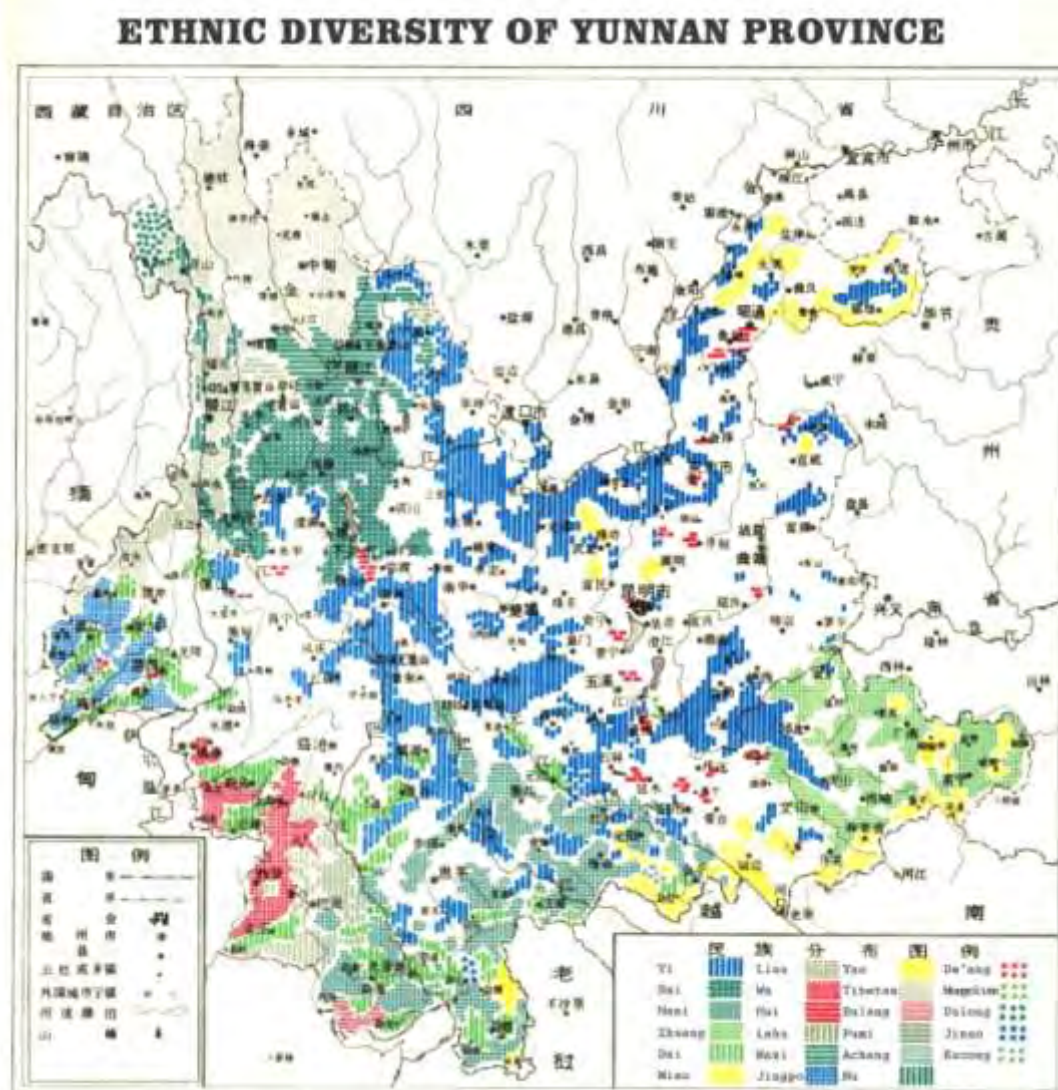
ภาพที่ 2-5 หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง

(http://www.dxta.cn/dxcms/templet/default/ShowClassList_One.jsp?id=1013)

ต้นกำเนิดและการพัฒนาชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิง

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชินหัว 98.5% คือชนชาติไป๋ ชนชาติไป๋คือชนกลุ่มน้อยที่มีขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 15 ของประเทศจีนและเป็นชนกลุ่มน้อยที่มักกระจายตัวอาศัยอยู่ในบริเวณมณฑลยูนนาน กุ้ยโจว และหูหนาน เป็นต้น โดยในมณฑลยูนนานถือว่าเป็นแหล่งที่มีจำนวนประชากรชนชาติไป๋อาศัยอยู่มากที่สุด โดยเฉพาะในจังหวัดปกครองตนเองชนชาติไป๋ต้าหลี่ ต้นกำเนิดของชนชาติไป๋อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ที่หลากหลาย โดยในสมัยแรกเริ่มนั้น บรรพบุรุษชนชาติไป๋คือการผสมผสานระหว่างเชื้อชาติของชาวคุนหมิงพื้นเมืองที่อาศัยอยู่รอบ ๆ เอ๋อไห่ ชาวเหอหมาน และชนกลุ่มน้อยชาวจีและชาวเซียงที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ของที่ราบสูงซิงไห่-ทิเบต ต่อมาได้มีการผสมผสานเชื้อชาติร่วมกับชนกลุ่มน้อยชาติอื่น ๆ เช่น ชาวโซ่ว ชาวซี ชาวชว่น ชาวไป๋ ชาวไต ชาวยูนนานและชาวฮั่น เป็นต้น ซึ่งจากประวัติศาสตร์ที่ยาวนานกว่าพันปีและเหตุผลทางประวัติศาสตร์ทั้งในด้านการทำสงคราม การขยายดินแดน การค้า การตั้งถิ่นฐานและการอาศัยอยู่ในบริเวณชายแดนของประเทศได้ทำให้ชนชาติไป๋ค่อย ๆ ก่อตัวเป็นชนชาติไป๋ที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน (Bai nationality. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 ตุลาคม 2559).) ชนชาติไป๋ในเฮ่อซิงจำนวนมากคือลูกหลานของชาวชว่น นักวิชาการจีน Ma Yao ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับวัฒนธรรมต้าหลี่และกล่าวว่า “ชนชาติไป๋คือประชากรที่เติบโตอยู่ในเขตเอ๋อไห่ในสมัยราชวงศ์ซางและโดยหลักเป็นชาวเอ๋อปินที่ก้าวเข้าสู่ช่วงวัฒนธรรมยุคโลหะ โดยชนชาติไป๋ได้ผสมผสานและผสมผสานเชื้อชาติกับชนกลุ่มน้อยชาติอื่น ๆ ที่อยู่โดยรอบอย่างต่อเนื่อง เช่น ชาวเฟิ่น ชาวโซ่ว ชาวชว่น ชาวฉิน และชาวฮั่น ในขณะที่เดียวกันยังได้รับเอาวัฒนธรรมจากชาวฮั่นและชนกลุ่มน้อยชาติอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้จนเกิดเป็นศูนย์รวมทางชนชาติที่เปิดกว้าง” (Ma Yao. (2007). P.25.) ในเขตพื้นที่เมืองต้าหลี่ และหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง ไม่เพียงแต่เป็นที่อยู่อาศัยหลักของชนชาติไป๋เท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากการผสมผสานระหว่างชนชาติไป๋ ชาวฮั่นและชาวทิเบตด้วย หรือสามารถสรุปได้ว่า ชนชาติไป๋คือเชื้อชาติที่รวมความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อยชนชาติต่าง ๆ จนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่กำหนดความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ ตลอดจนเป็นชาติพันธุ์ที่นำมาซึ่งการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่หลากหลาย

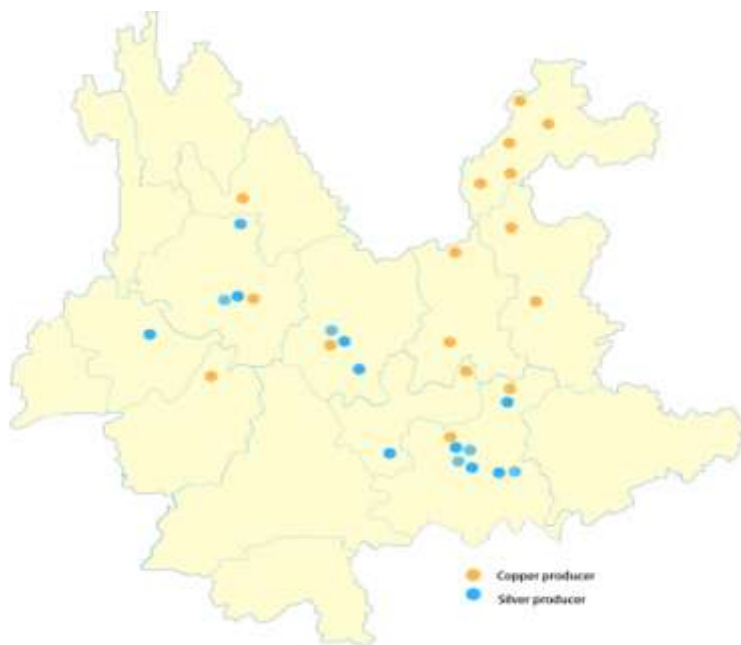

ภาพที่ 2-6 การกระจายตัวของชนชาติไปในมณฑลยูนนาน

(http://www3.nccu.edu.tw/~g1259501/maps/map_index.htm)

ประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ในมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานหรือเป็นที่รู้จักกันในนาม “อาณาจักรโลหะ” เป็นมณฑลที่มีการทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ประกอบไปด้วยแหล่งแร่ธาตุจำนวน 1274 แห่งและครอบคลุมแร่ธาตุเกือบทุกประเภทเคยขุดพบแร่มาแล้วทั้งสิ้น 142 ชนิดโดยมีแร่จำนวน 92 ชนิดได้รับการพิสูจน์ชนิดแร่แล้ว ทั้งยังมีแร่จำนวน 54 ชนิดที่ได้รับคุ้มครองไว้ซึ่งถือว่าเป็นมณฑลใน 10 อันดับแรกของประเทศจีนที่มีแร่สะสมไว้มากที่สุด อีกทั้งยังเป็นมณฑลที่มีแร่โลหะสีขนาดใหญ่ด้วย (Mineral Resources in Yunnan Province. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.doc88.com/p-680756280381.html>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19 กันยายน 2559).)

ภาพที่ 2-7 พื้นที่ทำเหมืองสำรองแร่ทองแดงและเงินในมณฑลยูนนานตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2016)

สมัยราชวงศ์ฮั่น

ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น จากบันทึก “Han Geography” กล่าวว่า “บนยอดเขาทิศตะวันออกเฉียงใต้ บนเขาเป่ย์ซ่ายและเขาซีหยางมีแร่เงิน บนเขาหวน เมืองไหลเว่ยและถางหลางมีแร่ทองแดง” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่แห่งนี้มีแร่มีค่าอยู่เป็นจำนวนมาก

สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-937)

บนจาร์กในอนุสาวรีย์กล่าวไว้ว่า “ในการสร้างเมืองต้องใช้แร่เงินในการสร้าง”ซึ่งสามารถอนุมานได้ว่า ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าเริ่มมีการทำเหมืองแร่เงิน (Ma Yao. (1994). P.87)

สมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ.1271-1368)

ในปีแรกตามปฏิทินหยวน (ค.ศ.1328) แร่เงินสามารถทำรายได้ทั้งประเทศถึง 3 แสนเหลียง (เหลียง คือหน่วยวัดค่าของเงิน 1 เหลียงมีค่าประมาณ 1000 หยวน) และในปีนี้มีโลหะกว่า 47% ที่มีต้นกำเนิดมาจากมณฑลยูนนาน (Tian Xingmin and Hu Helin. (2005). P.1)

จากบันทึกประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์หยวนระบุว่า ในยุคนั้น มณฑลยูนนานได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้นมากำกับและดูแลแร่เงิน โดยหากประชาชนจะทำเหมืองแร่ทองแดงจะต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาล ในปี ค.ศ.1328 ยูนนานมีแร่ทองแดงที่ขุดได้มากกว่า 1000 กิโลกรัม (เงิน คือ หน่วยวัดของเงินมีค่าเท่ากับ 500 กรัม) (Yunnan copper mine. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.chinabaike.com/Z/YJ/477941.HTML>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19กันยายน 2559).)

สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368-1644)

ในสมัยนี้มีการจัดตั้งระบบเหมืองแร่อย่างเป็นทางการขึ้นและรายได้จำนวนมหาศาลจากรั้วเงินได้ทำให้มณฑลยูนนานกลายเป็นแหล่งกำเนิดหลักของเหมืองแร่เงินในประเทศโดยในปีหงจื่อที่ 17 (ค.ศ.1504) มณฑลยูนนานได้มีปริมาณแร่เงินสูงกว่า 31900 เหลียง และนี่ยังเป็นปริมาณแร่เงินทั้งหมดของราชวงศ์หมิงในปีนั้นด้วย ในปีที่สองของกษัตริย์เทียนชุนแห่งราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1458) ปริมาณการผลิตแร่เงินของทั้งประเทศมียอดรวม 183000 เหลียง ประกอบด้วยแร่เงินของยูนนานถึง 100000 เหลียง ซึ่งมียอดรวมเกินกว่าครึ่งหนึ่งและถือเป็นอันดับหนึ่งของทั้งประเทศ Song Yingxing ได้ทำการอธิบายสถานการณ์ของแร่เงินในสมัยราชวงศ์หมิงไว้ว่า แหล่งผลิตแร่เงินในสมัยราชวงศ์หมิง โดยหลักแล้วอยู่ที่มณฑลยูนนาน ซึ่งเมืองชุงชง (Chuxiong) ย่งชาง (Yongchang) และต้าหลี่ (Dali) คือสามเมืองใหญ่ที่มีแร่เงินมากที่สุด (Li Yurong. (2011). P.20.)

สมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1636-1912)

แหล่งทำเหมืองแร่เงินส่วนใหญ่จะอยู่ในมณฑลยูนนาน โดยเฉพาะในจังหวัดหลินหนาน (Linnan) (อำเภอเจียนซู่ในปัจจุบัน) และจังหวัดหนานอัน (Nanan) (อำเภอชวงไปเป่ย์ในปัจจุบัน) นับตั้งแต่ปีคังซีที่ 24 ถึงปีเต้ากวางที่ 17 มณฑลยูนนานมีโรงงานทำแร่เงินทั้งสิ้น 32 แห่ง และมีปริมาณการผลิตแร่เงินในมณฑลเฉลี่ย 3-4 แสนเหลียง เมื่อรัฐบาลในสมัยราชวงศ์ชิงปรับนโยบายการผลิตเงินใหม่ทำให้แร่เงินในมณฑลยูนนานกลายเป็นวัสดุหลักในการผลิตเงินของประเทศ และได้มีการทำเหมืองแร่เงินจนมีปริมาณการผลิตสูงถึง 6.5 ล้านกิโลกรัม ซึ่งมีปริมาณการผลิตสูงถึง 95% ของประเทศ (Wang Tai and Qiang Wenxue. (2011). P.5.) เมื่อทำการวิเคราะห์แหล่งผลิตเงิน พบว่า ทางภาคเหนือของมณฑลยูนนานคือแหล่งที่มีแร่เงินจำนวนมากที่สุด ประกอบด้วยในอำเภอตงชวาน เจาทง เชียวเจียต้า กวาน หลู่เตียนและหย่งช่าน เป็นต้น และโรงงานผลิตทองแดงที่มีชื่อเสียงได้แก่ ทังตันและลู่อู๋ ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากกว่า 70% ของมณฑล นอกจากนี้ ในภาคตะวันตกและภาคกลางอีกกว่า 30 อำเภอ ยังมีแหล่งทำเหมืองแร่ถึง 46 แห่งด้วย (Zhang Zengqi. (2000). P.217.)

สมัยสาธารณรัฐจีน

ในยุคนี้มีการประกาศใช้นโยบายการสำรองแร่โลหะมีค่าของประเทศจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการพัฒนาหมู่บ้านชินหัวในอำเภอเฮ่อชิ่ง หลังจากสถาปนาประเทศจีนใหม่ (ค.ศ.1949-1983) โลหะมีค่าสำรองของรัฐบาลมีจำนวนจำกัดขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงินหยวนและในเดือนเมษายน 1950 ธนาคารประชาชนจีนได้กำหนดนโยบายการบริหารแร่เงินและทองขึ้นเพื่อตรึงราคาซื้อขายแร่เงินและทอง อย่างไรก็ตาม โดยพื้นฐานแล้ว แร่เงินที่ใช้อยู่ในประเทศก็ยังไม่พอใช้จึงทำให้จำเป็นต้องนำเข้าแร่เงินจากต่างประเทศด้วย จนถึงต้นปี ค.ศ.1990 ประเทศจีนไม่จำเป็นต้องนำเข้าแร่เงินอีก อีก

ทั้งมีการผลิตแร่เงินอื่น ๆ รองลงมาด้วย เช่น ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง และดีบุก เป็นต้น ทำให้การทำเหมืองแร่พัฒนาขึ้นตามลำดับ สืบเนื่องจากปริมาณการผลิตตะกั่วและสังกะสีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้แร่เงินอื่น ๆ มีปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้นด้วย โดยปกติ การหมุนเวียนการใช้แร่เงินไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพราะต้องปฏิบัติตามนโยบายซื้อขายและแบ่งปันแร่เงินแบบเอกภาพของธนาคารในประเทศจีน

เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 1999 ธนาคารประชาชนจีนได้ประกาศยกเลิกนโยบายซื้อขายและแบ่งปันแร่เงินแบบเอกภาพทำให้มีการเปิดตลาดแร่เงินอย่างเสรี ซึ่งหลังจากดำเนินการเปิดเสรีด้านการขายแร่เงินแล้ว รัฐบาลได้อนุญาตให้บริษัทที่ผลิตแร่เงินและหน่วยงานที่ใช้แร่เงินสามารถซื้อขายกันได้โดยตรง นอกจากนี้ ยังได้ยกเลิกนโยบายการจัดทำใบอนุญาตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การขายส่งและขายปลีกแร่เงินด้วย ทำให้กิจกรรมการผลิตแร่เงินได้รับการบริหารจัดการเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทั่วไปแต่จะมีรัฐบาลเป็นหน่วยงานกำกับดูแลด้านการส่งออก การเปิดเสรีด้านการขายแร่เงินในครั้งนี้ได้ส่งเสริมให้การผลิต การหมุนเวียน การค้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์แร่เงินในประเทศจีนได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมากและทำให้อุตสาหกรรมแร่เงินได้รับความก้าวหน้าเป็นอย่างสูง (Silver history- History of Chinese Silver Development. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://blog.sina.com.cn/s/blog_a0a9b3b1010122t9.html. (วันที่ค้นข้อมูล: 27 ธันวาคม 2559.)

สรุปนโยบายการบริหารแร่เงินในสมัยสาธารณรัฐจีน			
ลำดับ	ช่วงเวลา	นโยบาย	ผลกระทบ
1	1949-1983	กำหนดร่างนโยบายการบริหารเงินและทอง	แร่เงินที่ใช้อยู่ในประเทศไม่พอใช้จึงทำให้จำเป็นต้องนำเข้าแร่เงินจากต่างประเทศ
2	1990-1999	ธนาคารจีนทำการซื้อขายและแบ่งปันแร่เงินแบบเอกภาพ	ประเทศจีนไม่ต้องนำเข้าแร่เงินอีก
3	1999-ปัจจุบัน	ยกเลิกนโยบายซื้อขายและแบ่งปันแร่เงินแบบเอกภาพ	การผลิต การหมุนเวียน การค้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์แร่เงินในประเทศจีนได้รับการพัฒนา

ตารางที่ 2-1 นโยบายการบริหารเงินของประเทศและผลกระทบของการซื้อขายโลหะมีค่า

ปัจจุบัน อำเภอเฮ่อซิง ยังพบคงจุดพบแร่อื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ทอง เงิน แมงกานีส ถ่านหินสังกะสีเหล็กและทองแดง เป็นต้น จนกระทั่งในปลายปี ค.ศ.2000 ทั้งอำเภอเฮ่อซิงจุดพบแร่ มากกว่า 16 ชนิด จนกลายเป็นแหล่งเหมืองแร่ทองคำและแร่ผสมเงินขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถสรุปได้ตาม ตารางที่ 2-1 ดังนี้ (Heqing County Government. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19กันยายน 2559).)

ตารางสรุปแร่พื้นฐานของอำเภอเฮ่อซิง ในปี 2005							
ชนิดแร่	การสำรวจ ทาง ธรณีวิทยา	ชนิดแร่ หลัก	หน่วยวัด	ปริมาณ สำรวจ	ปริมาณ พื้นฐาน	จำนวน ทรัพยากร	ทรัพยากร สำรวจ
แร่ทองคำ	ตรวจสอบ อย่าง ละเอียด	แร่ทอง และแร่ เหล็กผสม เงิน	ตัน	2.137	3.596	6.728	10.324

ตารางที่ 2-2 ตารางสรุปแร่พื้นฐานของอำเภอเฮ่อซิงในปี 2005

จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ สามารถชี้ให้เห็นว่า ทรัพยากรแร่ที่อุดมสมบูรณ์ คือ พื้นฐานที่มี ส่วนสนับสนุนให้หัตถกรรมเครื่องเงินของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิง เมืองต้าหลี่ ได้รับการพัฒนาไป อย่างเฟื่องฟูและถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้หัตถกรรมเครื่องเงินได้รับการพัฒนาเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ จากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านซินหัว ทำให้ หัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิงกลายเป็นผลงานหัตถกรรมที่สร้าง คุณค่าและพัฒนาเทคนิคการสร้างสรรคงานหัตถกรรมไปอย่างต่อเนื่องจนมีนโยบายเพื่อสนับสนุนและ อนุรักษ์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

ประวัติศาสตร์การแปรรูปโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง

ในการผลิตเครื่องใช้โลหะจำเป็นต้องใช้วัสดุที่มาจากแร่ธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะ แร่ธรรมชาติและเทคโนโลยีการสกัดแร่ธรรมชาติ คือพื้นฐานหลักในการผลิตงานหัตถกรรม ดังเช่นที่ สุภายิตโบราณบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ฟ้าสร้างดิน ดินสร้างคน คนสร้างศิลปะ” การสร้างงานหัตถกรรม จากโลหะของชนชาติไป๋มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานและเริ่มต้นมาจากผืนแผ่นดินที่อยู่ใน

มณฑลยูนนาน หัตถกรรมของชนชาติไป๋คือผลงานศิลปะที่เกิดและเติบโตขึ้นภายใต้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ของมณฑลยูนนานและเป็นผลงานหัตถกรรมที่ทำขึ้นจากการสกัดเพื่อแปรรูปและการใช้วัตถุดิบจำพวกโลหะที่มีประวัติศาสตร์และประสบการณ์ในการผลิตมาเกือบสามพันปี โดยมีรายละเอียดในแต่ละยุคสมัยดังนี้

ยุคเริ่มต้นวัฒนธรรมโลหะของชนชาติไป๋และประเทศยูนนานโบราณ

เทคนิคหลักที่ใช้ในการจัดทำหัตถกรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง ส่วนใหญ่แล้วขึ้นอยู่กับ การสะสมความรู้และการพัฒนาทางวัฒนธรรมเครื่องสำริดของบรรพบุรุษชนชาติไป๋ ชนชาติไป๋คือชนกลุ่มน้อยที่ค่อนข้างมีความรู้ขั้นสูงในด้านเทคนิคการแปรรูปโลหะตามข้อมูลทางโบราณคดีในศตวรรษที่ 12 ก่อนคริสตกาล บรรพบุรุษชนชาติไป๋ได้สร้างวัฒนธรรมเครื่องสำริดขึ้นในเขตเอ๋อไห่ (เขตที่บรรพบุรุษชนชาติไป๋อาศัยอยู่) และมีชาวไป๋เป็นประชาชนในช่วงยุคเริ่มต้นของวัฒนธรรมเครื่องสำริด ซึ่งมีระยะเวลาทางประวัติศาสตร์ห่างจากปัจจุบันเกือบ 3000 ปี (ก่อนปี ค.ศ. 1150±90 ปี) ทั้งนี้ บนซากเครื่องทองสัมฤทธิ์จำนวนมากที่ขุดพบในยุคนี้ แสดงให้เห็นว่า บรรพบุรุษชนชาติไป๋มีความรู้เรื่องเทคนิคการทำเครื่องทองและเริ่มก้าวเข้าสู่ยุคโลหะนอกจากนี้ บนซากปรักหักพังในสุสานหยางหยุน (ก่อนปี ค.ศ. 465 ±75 ปี) ยังชี้ให้เห็นว่าเป็นยุคที่สำคัญที่สุดของวัฒนธรรมเครื่องสำริดของชาวไป๋โดยด้านข้างโลงศพทั้งสองด้านถูกวาดเป็นภาพรูปทรงเรขาคณิตและลายเมฆ นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยภาพสัตว์ต่าง ๆ เช่น อินทรี นกนางเขน เสือโคร่ง เสือดาว หมูป่า กวางและจระเข้ เป็นต้น (A Brief History of Bai group. (1988). P.37-38.) ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง ลวดลาย หรืออื่น ๆ ต่างมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่

ภาพที่ 2-8 ภาพจำลองและลวดลายบนโลงศพของชนชาติไป๋ (ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)

เมื่อสองพันปีก่อน วัฒนธรรมยุคสำริดของประเทศยูนนานโบราณถูกสร้างขึ้นโดยชนเผ่ายูนนานที่อาศัยอยู่ในเขต Yunnan Dianchi ซึ่งช่างฝีมือชาวยูนนาน โบราณนี้ได้เรียนรู้และสร้างสรรค์เครื่อง

สำริดขึ้นอย่างประณีตด้วยแนวทางการสร้างสรรค์แบบเหมือนจริงและปัจจุบันยังคงได้สืบทอดเทคนิควิธีการทำหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้แก่ชนชาติไปในยุคต่อมา

ภาพที่ 2-9 เครื่องสำริดในสมัยประเทศยุন্নานโบราณ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

สมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ค.ศ.738-902)

บันทึกของยุন্নานระบุว่า อาณาจักรน่านเจ้าได้ดูดซับเทคนิคการผลิตอุตสาหกรรมและการเกษตรมาจากสมัยราชวงศ์ซันเป็นจำนวนมาก อีกทั้ง ช่างฝีมือที่เป็นเชลยศึกแห่งเมืองเฉิงตูยังได้นำทักษะการทำสิ่งทอเข้ามาเผยแพร่ในอาณาจักรน่านเจ้าด้วย ในปี ค.ศ.829 อาณาจักรน่านเจ้าได้เข้าจับกุมชาวเมืองเฉิงตูและปล้นเอาช่างฝีมือที่เป็นผู้หญิงไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากปริมาณของช่างฝีมือจำนวนมากที่เข้ามาในอาณาจักรทำให้อุตสาหกรรมการทอผ้า การแกะสลักทาสี และการผลิตเครื่องโลหะในน่านเจ้าได้รับการพัฒนา อีกทั้งเทคนิคงานหัตถกรรมในสมัยนี้ยังมีความประณีตเทียบเท่ากับงานหัตถกรรมในเขตภาคกลางของประเทศจีนด้วย แต่จวบจนปัจจุบัน เนื่องจากนักโบราณคดีไม่เคยค้นพบสุสานหลวงของกษัตริย์น่านเจ้าซึ่งอาจเป็นเพราะชาวน่านเจ้าและด้าหลินนับถือศาสนาพุทธจึงได้ใช้วิธีการเผาศพแทนการฝัง ดังนั้น จึงไม่มีตัวอย่างรูปแบบงานหัตถกรรมให้ยืนยันตัวตนได้ แต่บันทึกทาง

ประวัติศาสตร์ได้อธิบายไว้ว่า เทคนิคการแปรรูปโลหะในสมัยนี้มีความสูงงอมเป็นอย่างมาก อีกทั้งบันทึกในสมัยราชวงศ์ถังยังเขียนถึงผลิตภัณฑ์ลายเมฆของขุนนางไว้ว่า “อุปกรณ์เสวยของกษัตริย์น่านเจ้าทำมาจากเครื่องเงินและเครื่องทอง ส่วนของขุนนางทำมาจากไม้ไผ่ ชนชั้นสูงกินข้าวด้วยตะเกียบ คนชั้นต่ำกินข้าวด้วยมือ” จากบันทึกนี้แสดงให้เห็นว่า มารยาทในการรับประทานอาหารในสมัยอาณาจักรน่านเจ้ามีข้อกำหนดที่เคร่งครัดและแสดงให้เห็นถึงระดับฐานะของผู้ที่ใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร โดยอุปกรณ์รับประทานอาหารที่ทำจากเครื่องเงินและเครื่องทองมีความล้ำค่าเป็นอย่างสูงจึงมีเพียงแค่ราชวงศ์กษัตริย์เท่านั้นถึงจะมีสิทธิใช้ได้ ส่วนขุนนางจะใช้ไม้ไผ่มาดัดเป็นภาชนะที่มีลักษณะกลมและใช้เป็นอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้านี้ ไม่ว่าจะคนชั้นสูงหรือชั้นต่ำ ก็ต่างจะไม่สร้างสุสานขึ้น แต่ความแตกต่างระหว่างชนชั้นที่เห็นได้ชัดคือ ชนชั้นสูงจะใช้โถทองคำทองแดงและเหล็กในการเก็บเต้ากระดุก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากษัตริย์ของอาณาจักรน่านเจ้านับถือศาสนาพุทธ อีกทั้งสะท้อนให้เห็นว่า ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้ามีการใช้โลหะแต่ละชนิดที่แตกต่างกันในการระบุชนชั้นทางสังคมด้วย (Fan Chuo. (1985). P.1)

ภาพที่ 2-10 ภาพวาดในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-11 โถทองแดงที่ใช้ใส่ใ้ถ้ำกระดูกในสมัยด้าหลี่

ที่มา : ภาพด้านซ้าย Woon Wee Teng, P.529

ที่มา : ภาพด้านขวา Woon Wee Teng, P.546

สมัยประเทศด้าหลี่ (ค.ศ.937-1254)

การหล่อภาชนะเครื่องใช้ในยุคนี้เริ่มค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นการขึ้นรูปภาชนะแทน โดยมีการตีขึ้นรูปเป็นภาชนะขนาดเล็กและผลิตภัณฑ์ประดับตกแต่ง ในยุคนี้ ถือเป็นจุดสูงสุดของการแปรรูปโลหะของบรรพบุรุษชนชาติไป ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการจัดทำเป็นพระพุทธรูป อีกทั้งในสลูบเจดีย์ยังปรากฏพระพุทธรูปที่ทำจากทองแดงจำนวนมากและมีพระพุทธรูปที่ทำจากเงินน้อยมากเช่นกัน เมื่อนำเทคนิคการแปรรูปโลหะมาผสมผสานกับการใช้งานทำให้รูปแบบศิลปะในยุคนี้มีเอกลักษณ์และความงดงามสูง อีกทั้ง ยังเห็น ได้ชัดว่า วัสดุที่ใช้ในการผลิต ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากที่ราบลุ่มภาคกลางของราชวงศ์ฮั่นและเอเชียใต้โดยรูปโลหะรูปเจ้าแม่กวนอิมแบบอชายา (Acharya) เป็นรูปปั้นที่มีเอกลักษณ์อยู่ในท่าประทับยืน ลักษณะท่าทางปราดเปรียวและบนศีรษะสวมมงกุฎดอกบัว ถือเป็นรูปปั้นของประเทศด้าหลี่ในสมัยราชวงศ์ซ่งที่ได้รับความศรัทธาจนได้รับขนานนามว่า “พรแห่งดวงดาวของขุนนาน”

ภาพที่ 2-12 รูปโลหะรูปเจ้าแม่กวนอิมแบบอชายา (Acharya) สมัยประเทศต้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนานาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-13 โลหะรูปตัวเผิงจินชวีเนี่ยวสมัยประเทศต้าหลี่ในพิพิธภัณฑสถานยูนานาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-14 รูปโลหะพระพุทธรูปสมัยประเทศต้าหลี่ในพิพิธภัณฑ์ยูนนาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-15 ซ้าย กล่องแป้งที่ทำจากเงินสมัยประเทศต้าหลี่ในพิพิธภัณฑ์ยูนนาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016) ขวา กล่องโลหะสมัยราชวงศ์ถังในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไต้หวัน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-16 กระบอกเงินสลักภาพพระคัมภีร์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติยูนนาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

กระบอกเงินสลักภาพพระคัมภีร์ เป็นกระบอกทรงสูงที่สลักภาพในพระคัมภีร์ไว้บนกระบอก รวมทั้งหมด 7 ชิ้น ประกอบด้วยภาพแม่กวนอิมแบบอชชายาพระกษัตริศรภโฑธิสัตว์พระพุทเจ้พระศรี อริยไตรยพระพรหมและพระอาทิพุททะ เป็นต้น และยังมีกรฝังด้วยเครื่องประดับมุกหลากสี

ภาพที่ 2-17 ภาพตกแต่งที่สลักบนแผ่นทองและเงินในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติยูนนาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-18 ภาพตกแต่งที่สลักบนแผ่นทองแดงและเงินในสมัยประเทศต้าหลี่
(ที่มา : Woon Wee Teng, P.409, P.412)

สมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ. 1253)

จากการบุกรุกเข้ามาของชนชาติมองโกลเลียได้ทำให้ระบอบปกครองที่เป็นอิสระกว่า 500 ปีของบรรพบุรุษชนชาติไต้ต้องสิ้นสุดลงและหัตถกรรมเครื่องโลหะที่เคยรุ่งเรืองต้องเสื่อมถอยไปด้วยทำให้เทคนิคงานหัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไต้ถูกกระจายตัวอยู่ในภูมิภาคพื้นบ้าน และภาชนะเครื่องโลหะไม่ได้ถูกนำมาใช้เฉพาะชนชั้นสูงอีกต่อไปแต่ได้ค่อย ๆ กลายเป็นเครื่องใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมดั้งเดิมในการผลิตสิ่งของเครื่องใช้ของชาวจีนในสมัยโบราณ ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ “เครื่องบูชา” และ “เครื่องใช้” โดยเครื่องใช้สามารถแบ่งได้เป็นเครื่องใช้ของกษัตริย์กับเครื่องใช้ของประชาชนทั่วไป แม้ว่าเครื่องใช้ของกษัตริย์และประชาชนจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่วัสดุและเทคนิคในการจัดทำเครื่องใช้มีความแตกต่างกันมากเพราะเครื่องใช้ของกษัตริย์จะมีความประณีตในการผลิตและใช้วัสดุมีค่าในการผลิตเพื่อสะท้อนให้เห็นฐานะทางสังคมที่สูงส่ง

เทคโนโลยีการแปรรูปโลหะที่ดีเยี่ยมของบรรพบุรุษชนชาติไต้และวัฒนธรรมเครื่องโลหะที่เฟื่องฟูทำให้หอกทองแดงและภาชนะทองแดง เช่น แก้ว เป็นต้น ของอำเภอเฮ่อซิงและซากปรักหักพังบนเขาเฟิงซานในอำเภอเจียนชวณที่เป็นที่อยู่อาศัยของชนชาติไต้เป็น โบราณวัตถุที่มีคุณค่า เพราะสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่ขุดพบในทั้งสองแห่งนี้มีลักษณะคล้ายกันและใช้วัสดุแบบเดียวกัน โดยซากปรักหักพังบนเขาเฟิงซานในอำเภอเจียนชวณมีอายุห่างจากปัจจุบันประมาณ 2400 ปี และการค้นพบทางโบราณคดียังแสดงให้เห็นว่าเครื่องโลหะที่พบในอำเภอเฮ่อซิงคือเครื่องทองที่เก่าแก่ที่สุดด้วย (Chinese

Academy of Social Sciences Institute of Archeology. (1984). P.24.) ไม่กี่ปีมานี้ ในหมู่บ้านซินหัวได้ขุดพบกำไลโลหะ ข้อแขนและสร้อยข้อมือทองแดงจำนวนมาก โดยกำไลที่ขุดพบมีรูปทรงเป็นลายห่วงสองตัวหันหน้าประกบกัน สร้อยข้อมือไม้ไผ่ กำไลหัวมังกร และสร้อยข้อมือเส้นใหญ่หนา เป็นต้น ซึ่งมีรูปแบบลวดลายหลายประเภทและคาดว่าเป็นกำไลที่สร้างขึ้นในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า ประเทศต้าหลี่ และสมัยราชวงศ์หยวน ทั้งนี้ หากสำรวจจากวัสดุที่ใช้ทำกำไลแล้วพบว่า งานหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อชิ่งนั้นมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานมาก (Li Xuelong, Yang Weilin and Wang Jincan. (2009). P.25)

สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1381)

จักรพรรดิหงวแห่งราชวงศ์หมิง ได้ส่งกองกำลังทหารไปยึดยูนนาน ทำให้ชาวฮั่นจำนวนมากเริ่มอพยพลงไปในยูนนาน จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ของอำเภอเฮ่อชิ่งระบุว่า ต้นปีของจักรพรรดิหงวแห่งราชวงศ์หมิง (ประมาณปี ค.ศ. 1370) มีทหารชาวฮั่นชำนาญด้านการถลุงทองแดงและเงิน และมีการนำทองแดงและเงินมาทำเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งได้สืบทอดเทคนิคนี้ต่อมายังคนรุ่นหลังด้วย (Heqing County Government. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn>. (วันที่ค้นข้อมูล: 27 ธันวาคม 2559).)ช่างฝีมือชนชาติไป๋ ได้ใช้เทคนิคการแปรรูปทองแดงที่ได้รับสืบทอดมามผลิตเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หัวเข็มขัด กำไล หม้อช้อนและกระบวย เป็นต้น เพื่อใช้เป็นอาชีพเลี้ยงครอบครัว จนหัตถกรรมเครื่องโลหะมีแนวโน้มที่จะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนทั่วไปมากขึ้นและประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเฮ่อชิ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นช่างฝีมือแปรรูปโลหะด้วย ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี ชาวอำเภอเฮ่อชิ่งจะมีการจัดพิธีไว้บรรพบุรุษช่างฝีมือที่เปรียบเสมือนเป็นอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้และเทพผู้คุ้มครองช่างฝีมือด้วย (Guo Wu. (2000). P.433)

ยุคทำเองใช้เอง (ก่อนปี ค.ศ.1990)

ชนบทของประเทศจีนได้รับการพัฒนาไปอย่างมั่นคงทำให้พื้นที่ในชนบทของประเทศจีนในช่วงเวลานี้กับในอดีตไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในยุคนี้ ชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อชิ่งส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันด้วยการพึ่งพาผลิตภัณฑ์เครื่องทองแดงที่ตนเองผลิตขึ้น ซึ่งก่อนหน้านี้ ช่างฝีมือหมู่บ้านซินหัวได้รับขนานนามว่าเป็น “ช่างเตาหลอม” ซึ่งหมายความว่า เด็ก ๆ ในหมู่บ้านซินหัวที่มีอายุ 15-16 ปี เริ่มได้รับสืบทอดหัตถกรรมจากบรรพบุรุษแล้ว การสร้างเตาเหล็กขนาดเล็กของชาวเฮ่อชิ่งมีส่วนช่วยในการต้มน้ำและหารายได้เพิ่มให้กับครอบครัว ในขณะเดียวกัน ยังได้ดูดซับเทคนิคที่ดีของหัตถกรรมจากต่างถิ่นมาใช้จนกลายเป็นวัฒนธรรมเครื่องทองแดงที่รุ่งเรืองของชาวยูนนานด้วย

ภาพที่ 2-19 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำจากทองแดงในยุคก่อนปี ค.ศ.1990 ของหมู่บ้านซินหัว
อำเภอเฮ่อซิง ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ต้าหลี่ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-20 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำจากทองแดงที่ขายในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง
(ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ยุคก้าวไปสู่การผลิตแบบทิเบต (ต้นปี ค.ศ.1990 ถึงปี ค.ศ.2000)

ต้นปี ค.ศ.1990 ช่างฝีมือชนชาติไปเริ่มศึกษาวิธีการผลิตเครื่องเงินจากชาวทิเบตที่อยู่ในเมือง กานซี มณฑลเสฉวน มากขึ้น ทั้งในด้านการผลิตเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและเครื่องใช้ทางศาสนาทำให้ในยุคนี้มีช่างฝีมือมากถึง 2000 คน และปัจจุบัน มีช่างฝีมือชาวเฮ่อชิ่งที่มีชื่อเสียงกว่า 300 คนที่ยังคงผลิตเครื่องโลหะตามรูปแบบของทิเบต จากการรวบรวมข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า การที่ชาวเฮ่อชิ่งเข้าไปศึกษาศิลปะเครื่องโลหะแบบทิเบตมีสาเหตุมาจาก 1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน ทิเบต เสฉวน และชิงไห่ เป็นต้น เป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นและมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้ามาช้านาน 2) ชาวทิเบตชื่นชอบเครื่องเงินเป็นอย่างมากและมีตลาดการค้าที่ใหญ่ 3) ศิลปะทิเบตมีความซับซ้อนสวยงามซึ่งมีประโยชน์ในด้านการพัฒนาฝีมือการทำเครื่องเงินของชาวเฮ่อชิ่ง หรือกล่าวง่าย ๆ ได้ว่า หลักจากงานงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชาวเฮ่อชิ่งได้ผสมผสาน

กับศิลปะทิเบตแล้วจึงเกิดเป็นลวดลายที่งดงาม (Zhou Zhisheng and Li Cansong. (2006). P.24) ประสพการณ์ที่ผ่านมามีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อการยกระดับเทคนิคงานฝีมือให้สูงขึ้น ทำให้เทคนิคของช่างฝีมือชนชาติไปได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ การผลิตเครื่องใช้ให้สอดคล้องกับรสนิยมของชาวทิเบตได้ทำให้หัตถกรรมของหมู่บ้านชินหัวมีเทคนิคงานขั้นสูงและมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับคนต่างเมือง

ภาพที่ 2-21 กาน้ำชาและแก้วน้ำที่ช่างฝีมือหมู่บ้านชินหัวออกแบบตามเอกลักษณ์ของทิเบต (<http://www.lvmama.com/lvyou/guide/2010-0906-12166.html>)

ยุคย่อนรอยบ้านเกิด (ปี ค.ศ.2000 ถึง ค.ศ.2012)

หลังจากปี ค.ศ.2000 ช่างฝีมือที่เรียนรู้งานหัตถกรรมมาจากวัฒนธรรมทิเบตค่อย ๆ ลดลงและกลับมาออกแบบตามแบบบ้านเกิดของตนเองมากขึ้นจนกลายเป็นรากฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรม การผลิตในอำเภอเฮ่อซิง ช่างฝีมือได้นำเอาเทคนิคการออกแบบลวดลายที่ประณีตและวิจิตรมาใช้ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จนทำให้หัตถกรรมในยุคนี้กลายเป็นตัวอย่างลวดลายประดับตกแต่งที่สวยงามและรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏส่วนใหญ่ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้งานได้ในชีวิตประจำวันและมีบางส่วนที่ผสมผสานรูปแบบของเครื่องใช้ชาวทิเบตด้วย ในยุคนี้ ช่างฝีมือท้องถิ่นยังคงออกแบบหัตถกรรมตามแบบหลักการดั้งเดิมทั้งด้านลวดลายและลักษณะเครื่องใช้ จนเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงไปทั่วประเทศจีน

ภาพที่ 2-22 ภาชนะใส่อาหารที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_130cf963d0102vp81.html)

ภาพที่ 2-23 ภาชนะใส่เหล้าที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_130cf963d0102vp81.html)

ภาพที่ 2-24 ถังและจานที่จัดทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัว

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_130cf963d0102vp81.html)

ยุคการค้นหาแนวทางการพัฒนา (ปี ค.ศ.2000 ถึงปัจจุบัน)

สืบเนื่องจากความก้าวหน้าทางยุคสมัย หัตถกรรมเครื่องเงินของชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิ่งก็ได้รับการพัฒนาไปตามลำดับ ทั้งนี้ นักวิชาการและนักวิจัยต่างชาติมีอิทธิพลอย่างมากต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์และจากการใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารมากขึ้นทำให้รูปแบบหัตถกรรมเครื่องโลหะของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งในด้านรูปแบบและลวดลายที่ดึงดูดใจ

ภาพที่ 2-25 การออกแบบกาน้ำชา

วัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของชนชาติไ้ ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นรูปแบบ วัฒนธรรมที่มีสีสัน ในขณะเดียวกัน จากการแลกเปลี่ยนกับวัฒนธรรมต่างชาติทำให้ชนชาติไ้ได้รับ และดึงดูดเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาอย่างต่อเนื่อง จนส่งผลให้วัฒนธรรมของชนชาติไ้มีความ หลากหลายและอุดมไปด้วยเอกลักษณ์ที่ซับซ้อนและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หัตถกรรมเครื่องเนของ หมู่บ้านชินหัวมีความโดดเด่น (Han Cheng. (2010). P.214)

สรุปได้ว่าเทคนิค การใช้วัสดุ ความสามารถของผลิตภัณฑ์และลวดลายประดับตกแต่งต่าง ๆ ของเครื่องโลหะในยุคเริ่มแรกหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง ได้รับการฝังรากลงในอารยธรรม เกษตรกรรมและวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของประชาชน ต่อมาขั้นตอนการพัฒนาในระยหลังได้ค่อย ๆ ทำให้ หัตถกรรมพื้นบ้านค่อย ๆ พัฒนาไปเป็นสิ่งของประดับตกแต่งมากขึ้น ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงด้าน การใช้วัสดุและเทคนิคในการผลิต ซึ่งขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้รับเอาลวดลายประดับตกแต่ง จุดเด่นด้านเทคนิคและรูปแบบผลิตภัณฑ์มาจากวัฒนธรรมต่างชาติซึ่งค่อย ๆ กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มี แนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน

การผลิตงานหัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไ้ เฮ่อซิง ในปัจจุบัน

ความสามารถทางเทคโนโลยี เป็นตัวบ่งชี้หลักของระดับการผลิตทางสังคม ทั้งนี้ ใน กระบวนการพัฒนามนุษย์ ความสามารถทางเทคโนโลยีของยุคประวัติศาสตร์ต่าง ๆ คือตัวกำหนด ระดับการผลิตของผลิตภัณฑ์ โดยเหตุผลที่ทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ที่ประเสริฐกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ ในโลก เพราะบรรพบุรุษของมนุษย์ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายที่เกิดขึ้นจึงได้เรียนรู้วิธีการผลิตเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปรับเปลี่ยน ความเคยชินในชีวิตประจำวันและเริ่มดำเนินชีวิตบนเส้นทางของวิวัฒนาการมนุษย์จนส่งผลให้รูปแบบ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีเทคโนโลยีระดับสูงที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น เทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นใน การส่งเสริมการพัฒนาศิลปหัตถกรรม อันจะเห็นได้จากระดับเทคโนโลยีการผลิตเครื่องใช้ประจำวัน และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีฝีมือการผลิตที่สูงขึ้น ดังเช่นที่ Franz Boas กล่าวว่า “มีเพียงแต่เทคโนโลยีที่ มีการพัฒนาระดับสูงเท่านั้น ถึงจะสามารถสร้างรูปแบบที่สมบูรณ์แบบได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเชื่อมโยง ระหว่างเทคโนโลยีและความงามเข้าด้วยกันอย่างใกล้ชิด” ในความคิดเห็นของเขา การเชื่อมโยงนี้ คือ รูปแบบของความงามที่พัฒนาขึ้นมาพร้อมกับการพัฒนากิจกรรมทางเทคโนโลยีและการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน รูปแบบที่คงที่ของงานศิลปะยังขึ้นอยู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีในระดับสูง นอกจากนี้ รูปแบบของงานศิลปะยังแสดงถึงเนื้อหาที่สามารถสร้างความประทับใจและสร้างความรู้สึ กที่งดงามให้แก่ผู้คนด้วย (Franz Boas. (2004). P.2)

“การผสมผสานความสมดุลและความสามัคคีระหว่างความเป็นเหตุเป็นผลทางเทคนิคกับความรู้สึกเห็นอกเห็นใจนั้น คือลักษณะโดยรวมของกิจกรรมการสร้างงานศิลปะพื้นบ้าน” (Tanf Jialu. (2006). P.98) งานหัตถกรรม คือเทคนิคการสร้างผลงานด้วยมือเป็นหลัก ซึ่งอาจมีการใช้อุปกรณ์ง่าย ๆ ในการช่วยผลิตให้วัตถุเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาได้โดยการเปลี่ยนรูปร่างของวัสดุและผลิตขึ้นเป็นสิ่งประดิษฐ์รูปแบบใหม่ตามกระบวนการของการพัฒนาทักษะและวิธีการแบบมืออาชีพ ดังนั้น งานหัตถกรรมจึงขึ้นอยู่กับฝีมือของช่างฝีมือ วัสดุและการใช้งานผลิตภัณฑ์

ศิลปินพื้นบ้านชาวญี่ปุ่น Soetsu Yanagi กล่าวว่า “การสร้างงานหัตถกรรมขึ้นอยู่กับขั้นตอนการผลิต ช่างฝีมือและผลงาน โดยเครื่องใช้ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการรวมกันระหว่างมนุษย์และวัสดุ และเมื่อสิ่งนั้นเกิดขึ้นจะทำให้สามารถสร้างกระบวนการและข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการผลิตได้ คำว่า “กระบวนการ” ในที่นี้หมายถึง การใช้งาน ประกอบด้วย หนึ่ง คือวัตถุประสงค์ของการใช้งาน สอง คือสิ่งที่ควรทำและวัสดุที่ควรใช้ สาม คือเครื่องมือที่ต้องใช้ นับตั้งแต่วัสดุจนถึงการสร้างสิ่งประดิษฐ์ และสี่ คือทักษะที่จำเป็น ซึ่งทั้งหมดนี้จะสามารถสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ได้” (Soetsu Yanagi. (2006). P.89) ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการออกแบบงานหัตถกรรมในรูปแบบใหม่ นักออกแบบจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะทางเทคนิคของหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและต้องทำความเข้าใจแก่นเคล็ดลับทางเทคนิคในอดีตให้ดีก่อนถึงจะสามารถสร้างผลงานใหม่ให้มีจุดเด่นที่สอดคล้องกับรูปแบบดั้งเดิมได้

การพัฒนาเทคนิคงานหัตถกรรมเครื่องเงินของชนชาติไปเกิดขึ้นมาพร้อมกับความรู้ในเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างทองแดง ซึ่งจากปัจจัยด้านรูปลักษณะภายนอก สี องค์ประกอบ ความแข็งแรง ความหนาแน่นและปัจจัยอื่น ๆ ของเครื่องเงิน ล้วนถือเป็นกุญแจสำคัญของการผลิตหัตถกรรม เป็นการให้ความร้อนเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างโมเลกุลของทองแดง ทำให้ทองแดงมีความเหนียวและความนุ่มนวลดีขึ้น ประการต่อมา ทักษะการใช้งานเครื่องมือที่แตกต่างกันจะทำให้ได้ผลงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์ โดยทุกทักษะล้วนมีเครื่องมือเฉพาะของตนเองทั้งสิ้น ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บรรลุเทคนิคการทำงานฝีมือ มาร์กซ์ (Karl Marx) เขียนไว้ในระบบทุนนิยมว่า “หนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการผลิต คือข้อมูลของแรงงานที่อ้างอิงจากเครื่องมือการผลิต โดยเครื่องมือในการผลิต คือสื่อที่เชื่อมต่อระหว่างคนงานกับเป้าหมายของคนงาน และมีหน้าที่หลักเพื่อการจัดการ ควบคุมและการกำกับดูแลของคนงานผ่านชุดการกระทำที่มีระเบียบ เด็ดเดี่ยวและมีผลกระทบต่อการทำงานของวัตถุเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าของผลิตภัณฑ์ สำหรับแต่ละช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ การทำงานของคนงานส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสถานะของวิธีการผลิต โดยเฉพาะเพื่อแสดงลักษณะเด่นของยุคการผลิตทางสังคม” ประการสุดท้าย กระบวนการ คือการดำเนินการด้วยตนเองตามมาตรฐานทางเทคนิค ในด้านหนึ่ง กระบวนการที่ถูกต้องคือการทำตาม

ข้อกำหนดเบื้องต้นและการรับประกันสินค้า และอีกด้านหนึ่ง กระบวนการ คือวิธีการปลดปล่อยความคิดของช่างฝีมือและสะท้อนความสามารถในการควบคุมวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ ของช่างฝีมือ

วัสดุ

วัสดุ คือ สมบัติค่าที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์และเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างมนุษย์ ทั้งนี้ วัสดุแต่ละชิ้นมีคุณสมบัติเฉพาะตัวเป็นของตนเองทั้งสิ้น ดังนั้น มนุษย์ต้องสร้างและดำเนินการสิ่งประดิษฐ์ใด ๆ ตามลักษณะของวัสดุเพราะคุณสมบัติของวัสดุเกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำงานของสิ่งประดิษฐ์และส่งผลกระทบต่อศิลปะ Yang Xiaolin กล่าวว่า “วัสดุแต่ละอย่างต้องใช้ตามความเหมาะสม ถึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด” ดังนั้น เพียงแค่เรารู้จุดเด่นและโครงสร้างของวัสดุอย่างชำนาญเท่านั้น ถึงจะสามารถใช้งานวัสดุได้อย่างเต็มที่และจะทำให้วัสดุนั้นเกิดความงดงามตามธรรมชาติ

โลหะในมณฑลยูนนาน ประกอบด้วยคุณสมบัติที่โดดเด่นเป็นจำนวนมาก สามารถแบ่งได้เป็น 4 คุณสมบัติใหญ่ ๆ คือ 1) คุณสมบัติทางกายภาพ ประกอบด้วย ความหนาแน่น รูปลักษณะภายนอก การนำความร้อน สมรรถนะทางแสง แรงดูดของแม่เหล็ก คุณสมบัติทางไฟฟ้า ตัวนำไฟฟ้า หน่วยความจำและอื่น ๆ 2) คุณสมบัติทางเคมี ได้แก่ ทนต่อความร้อน การกัดกร่อน กรด ตัวเร่งปฏิกิริยาและความเร็วแสง เป็นต้น 3) คุณสมบัติเชิงกล ได้แก่ ความแข็ง ความเหนียว การกระแทกและความยืดหยุ่น เป็นต้น 4) คุณสมบัติทางงานฝีมือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ หมายถึง ความง่ายในการประมวลผลวัสดุให้เป็นส่วนของรูปร่างบางอย่าง เช่น ประสิทธิภาพการตี การกระแทก การหล่อ การเชื่อมและการจัดการความร้อน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งโลหะที่สำคัญในมณฑลยูนนานได้ 2 ประเภทคือ

1. วัสดุประเภท “เงิน”

เงิน คือ โลหะมีค่าชนิดหนึ่ง เป็นหนึ่งในผลผลิตที่สูงขึ้นของโลหะ มีคุณสมบัติทางเคมีที่มันคงและเป็นโลหะมีค่าที่ใช้ประโยชน์ควบคู่กับทองคำมาโดยตลอด เงินเป็นโลหะที่มีค่าความแข็งต่ำและนำมาใช้แปรรูปได้ง่าย ถือเป็นโลหะที่มีความยืดหยุ่นได้มากรองจากทองคำ โดยผู้ใช้งานสามารถนำเงินมารีดเป็นแผ่นหรือเส้นที่มีความหนาแตกต่างกันได้ดี เช่น แผ่นเงินขนาดบางที่ 0.025 มิลลิเมตรและเส้นเงินเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 0.001 มิลลิเมตร ซึ่งเหมาะสำหรับนำมาแปรรูปและทำเป็นเครื่องประดับ ตกแต่งเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง เงินยังมีคุณสมบัติที่นำไฟฟ้า นำความร้อน และสะท้อนแสงได้ดี โดยการแปรรูปเงินบริสุทธิ์ต้องใช้ความร้อนที่อุณหภูมิ 600-800 องศา มีอัตราการทำงานในที่เย็นที่ 15%-20% อัตราการแปรรูปหลังจากหลอม 2 ครั้งอยู่ที่ 99% และมีอุณหภูมิในการหลอม 300-400 องศา (Yang Xiaolin. (2008). P.49) นอกจากนี้ เงินยังมีทั้งคุณสมบัติที่ดีในการฆ่าเชื้อโรค โดยเกลือเงินหรือเงินเพียงเล็กน้อยสามารถฆ่าเชื้อแบคทีเรียได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้ง ในระยะยาว การใช้เงินฆ่าเชื้อโรคในเม็ดเลือดยังไม่

ก่อให้เกิดสารตกค้างหรือการต่อต้านใด ๆ แบบยาปฏิชีวนะด้วย

2. วัสดุประเภท “ทองแดง”

ทองแดง คือ โลหะที่มนุษย์นำใช้งานเป็นชนิดแรกสุด เก่าแก่ที่สุดและมีประโยชน์มากที่สุดต่อมนุษยชาติ ตลอดจนเป็นโลหะที่มนุษย์ค้นพบและทำเหมืองแร่มาก่อนแร่เงิน โดย “แร่เงินธรรมชาติ” คือแร่ที่ขุดพบได้น้อยมากหรือกล่าวได้ว่า เป็นแร่ที่เมื่อขุดเหมืองลงไปเจอแล้ว ไม่จำเป็นต้องนำไปสกัดเป็นแร่เงินบริสุทธิ์อีก ซึ่งแตกต่างจากทองแดงที่มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เป็นแร่บริสุทธิ์ (Philippa Merriman. (2016). P.1) ในหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ได้เขียนระบุไว้ว่า “ทองมีสามระดับ ได้แก่ ทองคำเหลืองคือทองชั้นบน ทองคำขาวคือทองชั้นกลาง และทองคำแดงคือทองชั้นล่าง” โดยทองคำขาวในที่นี้หมายถึง เงิน และทองคำแดง หมายถึง ทองแดง ทั้งนี้ การระบุสีของทองเช่นนี้เป็นมุมมองที่แบ่งแยกลักษณะของโลหะที่แตกต่างกันได้อย่างชัดเจน หรือกล่าวง่าย ๆ ได้ว่า ทองคือโลหะชั้นสูง เงินคือโลหะที่มีค่ารองลงมาและทองแดงคือโลหะที่มีค่าค่อนข้างต่ำนั่นเองซึ่งคนในสมัยโบราณได้จัดหมวดหมู่ของโลหะไว้ตามความยากง่ายในการหลอมและการถลุงแร่ ทองแดงเป็นวัสดุที่ค่อนข้างมีเนื้อแข็ง ซึ่งไม่เพียงแต่มีความแข็งแรงมากเท่านั้น ยังมีจุดเด่นอยู่ที่การทนต่อการกัดกร่อน มีอายุการใช้งานยาวนาน นำความร้อนและนำไฟฟ้า ทองแดงและโลหะผสมทองแดงบางชนิดสามารถทนต่อการกัดกร่อนได้ดี และมีความเสถียรมากในอากาศแห้ง แต่หากในพื้นที่ที่มีอากาศชื้น พื้นผิวของทองแดงจะเกิดสนิมสีเขียวขึ้นชั้นหนึ่ง ทองแดง เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างโลหะจำพวก สังกะสี ดีบุก ตะกั่ว แมงกานีส โคบอลต์ นิกเกิล อลูมิเนียม เหล็กและโลหะอื่น ๆ จนเกิดเป็นโลหะผสมที่มีสีเหลืองทอง สีม่วงแดงและสีขาวเหลือง (Song Yingxing. (2007). P.32) ทองแดงมีหลายประเภท ได้แก่ ทองแดงสีขาว ทองแดงสีเหลือง ทองแดงสีแดงและทองแดงสีเขียว เป็นต้น โดยทองแดงสีขาวและสีแดงคือทองแดงที่ช่างฝีมือชนชาติไปนิยมนำมาใช้สร้างผลิตภัณฑ์มากที่สุด

เงินและทองแดงมีจุดเด่นทางกายภาพและทางเคมีที่โดดเด่น สามารถนำความร้อนได้ดี ทนต่ออุณหภูมิสูง มีความเสถียรภาพทางเคมี มีความต้านทานสูง ยืดหยุ่นได้ดีและทนทานต่อการกัดกร่อน สามารถแปรรูปด้วยการตัด การบิด การยืด การดึง การหล่อ การแกะสลักและการขัดเงาได้ดี อีกทั้งยังสามารถใช้วิธีการตี กด และดึงในการแปรรูปได้ ซึ่งเมื่อทองแดงและเงินระบายความร้อนแล้วจะสามารถแข็งตัวเป็นรูปทรงที่สวยงาม (Anastasia. (2006). P.12 and 58)

เครื่องมือ

ตามทฤษฎีของลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) เชื่อว่า แรงงานได้สร้างมนุษย์ขึ้น แต่แรงงานก็จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ในการช่วยผลิต ซึ่งจากการใช้แรงงานอย่างง่ายไปจนถึงการใช้แรงงานที่มีทักษะซับซ้อนล้วนหลีกเลี่ยงไม่พ้นการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการช่วยผลิตทั้งสิ้น ทั้งนี้ การจะได้มาซึ่ง

เครื่องมือในการผลิตจำเป็นต้องมีการค้นพบ ประดิษฐ์และจัดทำอุปกรณ์ขึ้นซึ่งล้วนเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ทักษะในการทำงาน (MBI think tank encyclopedia. (2017). Crafts. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.mbalib.com/zh-tw/craft>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2017) Benjamin Franklin เคยกล่าวไว้ว่า “มนุษย์คือสัตว์ที่รู้จักใช้เครื่องมือในการผลิต” (Zhu Chun and Shao Qi. (2009). P.11) ในกระบวนการด้านวิวัฒนาการของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงของมนุษย์นับตั้งแต่การคลานไปจนถึงการเดินไม่ได้เป็นเพียงจุดเปลี่ยนในการพัฒนามนุษย์ แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการใช้เครื่องมือในการผลิต ในอดีต มนุษย์ผลิตเครื่องมือหินขึ้นโดยบังเอิญเพื่อช่วยให้พวกเขาบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำรงชีวิตและการผลิต นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือในการผลิตยังสามารถทำให้มนุษย์ทำงานได้เร็วขึ้น ส่งเสริมความสามารถในการคิดของสมองและปรับปรุงการประสานงานของร่างกาย ดังนั้น เครื่องมือจึงถือเป็นอุปกรณ์ที่มีบทบาทสำคัญในการอยู่รอดและการผลิตของมนุษย์ ในความเป็นจริงแล้ว ประวัติศาสตร์ของการพัฒนามนุษย์ยังถือเป็นประวัติศาสตร์ด้านวิวัฒนาการของเครื่องมือเพราะมนุษย์ได้ทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อปรับปรุงเครื่องมือในการผลิตให้ดีขึ้น โดยขงจื้อกล่าวไว้ว่า “ก่อนที่คนงานจะผลิตสิ่งที่ดีได้ต้องมีอุปกรณ์ที่ดีก่อน” หมายถึง หากไม่มีเครื่องมือที่ดีก็ไม่สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบได้ เครื่องมือ คือ วิธีการที่จำเป็นในการสร้างผลิตภัณฑ์ ในการแกะสลักผลงานที่ดีสักชิ้นหนึ่ง นอกจากจะต้องมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและเทคนิคที่ดีแล้ว ยังต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการช่วยผลิตด้วย

เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง				
ลำดับ	ชื่อเครื่องมือ	ประเภท	ภาพประกอบ	การใช้งาน
1	ค้อน	ค้อนมือ		สำหรับใช้ตีเพื่อขึ้นรูปวัตถุ

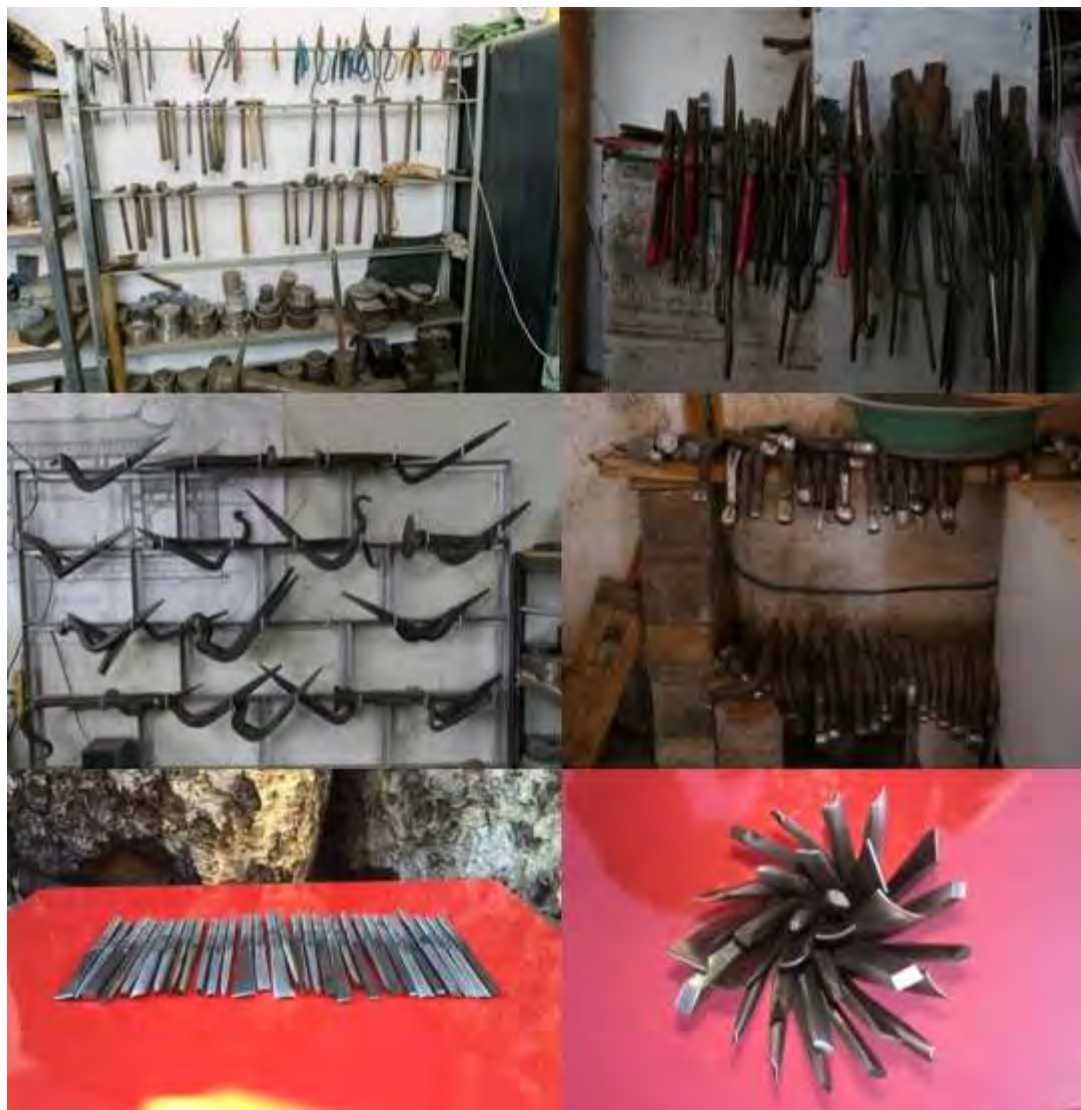
เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮิ่งชิ่ง				
ลำดับ	ชื่อเครื่องมือ	ประเภท	ภาพประกอบ	การใช้งาน
1	ค้อน	ค้อนจีนนุย (Shen Chui)	(ถ่าย โดย Heqing tool artisans Su eight three)	ใช้สำหรับตีบนส่วนที่เฉพาะเจาะจงของวัตถุ
		ค้อนหัว ตะขอ		ส่วนใหญ่ใช้สำหรับขึ้นรูปในส่วนที่โค้งงอ นอกจากนี้ยังสามารถใช้สร้างลวดลายประดับ ตกแต่งบนพื้นผิวของเครื่องเงินและทองแดง
		ค้อนเล็ก		ใช้สำหรับแกะสลัก

เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง				
ลำดับ	ชื่อเครื่องมือ	ประเภท	ภาพประกอบ	การใช้งาน
2	กรรไกร	กรรไกรตัดวัสดุ		ใช้สำหรับตัดวัสดุจำพวกเงิน
		กรรไกรมือ		ใช้สำหรับตัดในตำแหน่งเล็ก ๆ
3	เทียมา (Tie Ma)			เทียมา เป็นเครื่องมือตีเหล็กที่เก่าแก่ที่สุด แต่เดิมมีลักษณะเป็นแท่นเหล็กสองหัวที่มีความโค้งและรูปทรงที่แตกต่างกัน ต่อมาเพื่อให้ออดคล้องกับความต้องการของผลิตภัณฑ์จึงสร้างเทียมาให้มีรูปทรงที่หลากหลายขึ้น เช่น เทียมาขนาดยาว เทียมาตัวเจ็จ เทียมาตัวโค้ง เป็นต้น ทั้งนี้ เทียมาเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับกระบวนการขึ้นรูปในขณะที่วัสดุยังร้อน
4	ลิ้ว	ลิ้วปากแบน		ลิ้วปากแบน หรือเรียกว่า ลิ้วไม้บรรทัด คือ ลิ้วที่มีลักษณะปลายลิ้วแบนและค่อนข้างหนา ใช้สำหรับเดินเส้นลวดลาย โดยลิ้วประเภทนี้จะมีความกว้าง แคลบ สูงและต่ำแตกต่างกันไปตามความต้องการในการใช้งาน

เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮิ่งชิ่ง				
ลำดับ	ชื่อเครื่องมือ	ประเภท	ภาพประกอบ	การใช้งาน
		ส่วปากกลม		ส่วชนิดนี้มีจำนวนมากที่สุด เพราะสามารถสร้างลักษณะและขนาดเด็กใหญ่ของลวดลายได้หลากหลายมาก โดยลวดลายที่แตกต่างกันก็จำเป็นต้องใช้ขนาดของส่วที่แตกต่างกันด้วยการแกะสลักด้วยส่วชนิดนี้ถือว่าเป็นวิธีการแกะสลักที่สะดวกสบายที่สุด โดยในระหว่างแกะสลัก จะมีการใช้ส่วแตกต่างกันไปตามลักษณะของลวดลายที่แตกต่างกัน โดยส่วปากกลมที่มีปลายส่วที่ค่อนข้างหนาจะทำให้สามารถแกะสลักโครงร่างรูปดอกไม้ได้อย่างถูกต้องและทำให้ลายดอกไม้มีความนูนสูงสวยงาม นอกจากนี้ ส่วปากกลมที่ปลายหนายังสามารถทำให้ช่างแกะสลักมั่นใจได้ว่า ในระหว่างแกะสลักจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายอื่น ๆ ต่อวัสดุได้
		ส่วสกัด		เป็นส่วที่ใช้สำหรับทำรอยนูนหรือรอยยุบ
		ส่วจัดเส้น		เป็นส่วปากบางที่ใช้สำหรับจัดเส้นโค้ง มีความกว้างประมาณ มิลลิเมตร และเป็นส่ว 7 ที่มีปากกลมกว่าส่วชนิดอื่น ๆ ทำให้ช่างแกะสลักสามารถแกะได้ลายเส้นที่ละเอียดขึ้นส่วจัดเส้น ถือเป็นส่วที่มีความสำคัญมาก เพราะทำให้ได้ลายเส้นที่พลิ้วไหวสวยงาม โดยเฉพาะหากใช้ในการทำลวดลายดอกไม้ จะทำให้ได้ลวดลายที่สดชื่นและมีชีวิตชีวา

เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง				
ลำดับ	ชื่อเครื่องมือ	ประเภท	ภาพประกอบ	การใช้งาน
		สั่วหัวเข็ม	(HTTP://WORLD.TAOBAO.COM)	เป็นสั่วหัวกลมที่มีปลายค่อนข้างแหลม มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ นิยมใช้ทำลวดลายประดับตกแต่งที่แตกต่างกันไป
		สั่วหูจื่อ (Yu Zi)	(HTTP://WORLD.TAOBAO.COM)	ใช้สำหรับการแรเงาลวดลาย หรือทำลวดลายของตาสัตว์หรือลวดลายที่มีลักษณะรูปร่างกลม
		สั่วขูดลาย		ใช้สำหรับขูดลายให้ปรากฏบนพื้นผิว โดยลักษณะภายนอกของสั่วประเภทนี้ยังสามารถใช้ตีลายเป็นรูปสี่เหลี่ยม วงรีหรือวงกลมได้อีกด้วย พื้นผิวของสั่วประเภทนี้มีลักษณะแตกต่างกันไป มีทั้งแบบจุด เส้น ลายละเอียดและลายธรรมชาติ ซึ่งสามารถสร้างลวดลายบนพื้นผิวได้อย่างหลากหลาย
		สั่วรูปแบบพิเศษ	(http://world.taobao.com)	เป็นสั่วที่มีลวดลายพิเศษอยู่ที่ปลายสั่ว แต่ว่าโดยปกติแล้วไม่นิยมใช้สิ่งประเภทนี้
		สั่วเจาะ		ใช้สำหรับเจาะรูให้เป็นลวดลายจากด้านหลัง โดยส่วนใหญ่จะเป็นลายรูวงกลม มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ โดยหัวเจาะจะมีความสูงหลายขนาดขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งาน

ตารางที่ 2-3 เครื่องมือในการทำเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง

ภาพที่ 2-26 เครื่องมือที่จำเป็นในการผลิต (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ส่วนใหญ่ ช่างฝีมือท้องถิ่นจะผลิตลวดลายต้นแบบของแม่พิมพ์ขึ้นมาอย่างชำนาญเพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตและยกระดับประสิทธิภาพของการผลิตครั้งต่อไปในภายหลัง ในอดีต ช่างฝีมือจะทำต้นแบบแม่พิมพ์ขึ้นมาจากโลหะตะกั่ว แต่เนื่องจากตะกั่วมีเนื้อโลหะที่อ่อนและนิ่มทำให้ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมีรูปร่างที่ผิดไปจากรูปทรงของต้นแบบ ปัจจุบัน ต้นแบบแม่พิมพ์จะทำมาจากเหล็กกล้าที่มีคุณภาพดี เนื้อโลหะแข็ง และเมื่อนำมากดขึ้นรูปและสร้างลวดลายจะทำให้ได้ลวดลายที่ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

ภาพที่ 2-27 ต้นแบบแม่พิมพ์ (ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2017)

วิธีการ

งานฝีมือแบบดั้งเดิมจะมีความพิถีพิถันในเรื่องเทคนิคการทำลวดลายเป็นพิเศษ ทั้งลายสี่เหลี่ยม วงกลม เส้นตรง เส้นแนวตั้งและแนวนอน โดยลวดลายเหล่านี้จะมีข้อกำหนดที่ชัดเจนในด้านเทคนิค ซึ่งช่างฝีมือไม่เพียงแต่จะต้องให้ความเคารพเท่านั้น ยังจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมด้วย (Xu Yiyi.(2011). P.54-56)

บรรพบุรุษที่เก่าแก่ที่สุดของชาติไปใช้วิธีการทากี้ผึ้งมาตกแต่งโลหะทำให้เครื่องใช้จำนวนมากในยุคก่อนถูกทาเคลือบด้วยกี้ผึ้ง เมื่อช่างฝีมือนำกี้ผึ้งมาทำเป็นแม่พิมพ์จำลองสำหรับการขึ้นรูปแล้วจะใช้วัสดุทนไฟชนิดอื่น ๆ มาผสมร่วมกับโคลนและทาเคลือบไว้ภายนอก ซึ่งเมื่ออบด้วยความร้อนแล้ว กี้ผึ้งที่ถูกเคลือบไว้จะค่อย ๆ ละลายออกทำให้แม่พิมพ์นั้นกลายเป็นกรอบกลาง และเมื่อช่างฝีมือเทสารหลอมละลายลงไปอีกครั้งจะทำให้แม่พิมพ์กลายเป็นเครื่องมือเครื่องใช้นั่นเอง (Baike. (2017). Lost wax method. เข้าถึงได้ที่ <https://baike.baidu.com/item/%E5%A4%B1%E8%9C%A1%E6%B3%95>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2017) อย่างไรก็ตาม ข้อเสียอย่างหนึ่งของเครื่องใช้ที่ทำมาจากกี้ผึ้งเคลือบคือ เครื่องใช้จะมีน้ำหนักค่อนข้างมากและมีการสิ้นเปลืองโลหะมาก

สืบเนื่องมาจากความหลากหลายและการพัฒนาของเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปัจจุบัน ช่างฝีมือชนชาติไป๋ในเฮ่อซิ่งได้ใช้เทคนิคการแปรรูปเครื่องเงินและเครื่องทองแดงด้วยการหล่อมาเป็นวิธีการหลักในการทำเครื่องมือเครื่องใช้ โดยการหล่อคือการใช้โลหะที่มีคุณสมบัติเป็นโลหะเนื้ออ่อนและยืดขยายได้ดีมาเป็นวัสดุหลัก จากนั้นใช้ค้อนตีบนโลหะเพื่อยืดแผ่นขยายโลหะออกเป็นแผ่นหรือเส้นเพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่ต้องการ และในขั้นตอนสุดท้ายคือการนำลวดมาแกะสลักเป็นลวดลายประดับตกแต่งที่หลากหลาย ทำให้เครื่องใช้ดังกล่าวมีความสวยงามน่าใช้มากยิ่งขึ้น ในการตีเพื่อเปลี่ยนรูปทรงโลหะนั้น จำเป็นต้องตีอย่างเบามือเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปทรงไปที่ละน้อยจนในท้ายที่สุดคือการทำให้โลหะนั้น ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปอย่างหลากหลาย

จากการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่องของชาวเฮ่อซิ่ง ทำให้ในปี 2014 เทคนิคการหล่อเครื่องเงินของชาวเฮ่อซิ่งได้รับรางวัลตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติฉบับที่ 4 ของประเทศจีน รายการ โครงการขยายหมวดหมู่ทักษะแบบดั้งเดิม (ในปี 2003 องค์การ UNESCO ได้กำหนดความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไว้ว่า หมายถึง การสืบทอดมรดกทางชาติพันธุ์จากรุ่นสู่รุ่นและการแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้คน เช่น กิจกรรมพื้นบ้าน ศิลปะการแสดง ความรู้และทักษะแบบดั้งเดิม ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้และทักษะการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และช่องว่างทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ขอบเขตของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ประกอบด้วย เรื่องราวที่สืบทอดกันมาแบบปากต่อปากหรือเล่าสู่กันฟังต่อกันมา เช่น เพลงพื้นบ้าน เรื่องเล่า ตำนาน บทกลอน นิทานและสุภาษิต เป็นต้น ศิลปะพื้นบ้านดั้งเดิม เช่น เพลงพื้นบ้าน ระบำ ละคร ศิลปะ กายกรรม หุ่นเชิด และละครเงา เป็นต้น กิจกรรมทั่วไปของผู้คนที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา เช่น มารยาททางสังคม กิจกรรมเกี่ยวกับอายุ การเฉลิมฉลองในงานเทศกาลและกีฬาพื้นบ้าน ตลอดจนการปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและวิถีชีวิต ภูมิปัญญาพื้นบ้านและการปฏิบัติตามธรรมชาติและจักรวาล ทักษะฝีมือแบบดั้งเดิม และสถานที่ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางวัฒนธรรมข้างต้น ฯลฯ)

หัตถกรรมเครื่องเงินและเครื่องทองแดงของชนชาติไป๋มีประวัติศาสตร์และได้รับการพัฒนาอย่างยาวนาน โดยช่างฝีมือชนชาติไป๋ได้ค่อย ๆ สร้างกระบวนการการทำงานที่สมบูรณ์จนกลายเป็นมาตรฐานของการทำงานในเวลาต่อมา ทั้งนี้ นับตั้งแต่การเริ่มผสมวัสดุ การขึ้นรูป ไปจนถึงการล้างทำความสะอาด และการขัดเงา ล้วนประกอบด้วยรายละเอียดและขั้นตอนการทำงานที่สำคัญ 15 ขั้นตอน ดังนี้

ลำดับ	ขั้นตอน	รายละเอียด
1	การผสมวัสดุ	การใช้ความร้อนและสารหลอมละลายในการผสมวัสดุ
2	การขึ้นรูป	การตัด การตี การพลิกหมุนและการหลอม
3	การดึงเป็นเส้นลวด	การดึงโลหะออกเป็นเส้นลวดตามความหนาที่แตกต่างกัน
4	การถอดวัสดุ ออกจากแม่แบบ	การตัดตกแต่งรูปทรงให้เหมาะสมตามรูปแบบของผลิตภัณฑ์
5	การขึ้นรูปหยาบ	การนำพื้นผิวของแผ่นโลหะเงินและทองแดงมาตัดและดึงจนกลายเป็นรูปทรงสามมิติที่มีความโค้งเว้าแตกต่างกัน
6	การสร้างลวดลาย	การนำลวดลายตัวอย่างที่เตรียมไว้มาแกะสลักอย่างหยาบจนกลายเป็นลวดลายตัวอย่างที่ใช้สำหรับแกะสลักในเบื้องต้น
7	การคงรูปด้วยกาว	การนำกาวมาเคลงบนต้นแบบที่หล่อเสร็จแล้วเพื่อคงรูปผลิตภัณฑ์และทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ง่าย
8	การทำลวดลาย บนพื้นผิว	การวาดลวดลายลงบนต้นแบบ มีวิธีการโดยทั่วไปที่นิยมใช้คือ การวาดลวดลายลงบนต้นแบบโดยตรงและการวาดลวดลายลงบนกระดาษแล้วค่อยนำไปแปะบนผลิตภัณฑ์
9	การแกะสลัก	การแกะสลักลวดลายบางส่วนลงบนต้นแบบจะใช้ลิ้วเป็นอุปกรณ์สำคัญ โดยการแกะสลักบนพื้นผิวราบด้วยเทคนิค Pianhuo จะเป็นการแกะสลักลงบนวัสดุหรือภาพแว่นเพื่อให้ผู้พบเห็นเกิดความเพลิดเพลินในการรับชม ส่วนแกะสลักบนพื้นผิวแบบสามมิติด้วยเทคนิค Yuanhuo มักจะ ใช้กับการแกะสลักภาชนะเครื่องใช้เป็นหลัก
10	การหลอมและ การล้างกาว	ภาชนะกึ่งสำเร็จรูปที่มีกาวอยู่จะถูกล้อมด้วยความร้อนจากปืนแก๊สเหลวและกาวจะละลายออกเมื่อถึงจุดอุณหภูมิที่กำหนด
11	การเชื่อม	การเชื่อมส่วนประกอบต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์เข้าด้วยกัน
12	การขัดผิว	การใช้กระดาษทรายละเอียดมาขัดผิวผลิตภัณฑ์ให้เรียบ
13	การทำความสะอาด	การล้างทำความสะอาดสิ่งสกปรกที่ติดอยู่บนพื้นผิว
14	การขัดเงา	การใช้หิน โมรามาดำเนินการขัดเงาผลิตภัณฑ์
15	การตากแห้ง	การล้างด้วยน้ำผงซักฟอกและล้างตากลมให้แห้ง

ตารางที่ 2-4 ขั้นตอนการทำหัตถกรรมเครื่องเงินของชนชาติไป๋

ตลอดกระบวนการหัตถกรรมนี้ การถอดวัสดุออกจากแม่แบบถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ เพราะกระบวนการนี้มีความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับกระบวนการเตรียมชิ้นงานในขั้นตอนถัดไป หัตถกรรมที่สมบูรณ์แบบต้องประกอบไปด้วยส่วนประกอบของชิ้นงานหลายส่วน ซึ่งก่อนทำการถอดแบบจากแม่แบบนี้ ช่างฝีมือจำเป็นต้องคิดพิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องการผลิต วัสดุที่ต้องการใช้ ปริมาณวัสดุ ขนาดผลิตภัณฑ์ น้ำหนัก ความหนา ความบาง ตลอดจนกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเมื่อช่างฝีมือได้วางแผนแนวคิดไว้อย่างดีแล้วก็สามารถทำตามแผนการที่วางไว้ได้เลย แต่ต้องพึงระวังไว้อย่างหนึ่งคือ ต้องตัดแผ่นเงินให้มีขนาดใหญ่กว่าแบบที่ออกแบบไว้สักกนิดหนึ่งเพื่อเหลือพื้นที่ไว้สำหรับการปรับแต่งในขั้นถัดไป

ภาพที่ 2-28 การถอดวัสดุออกจากแม่แบบและตัดแต่งเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-29 การทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ก่อนการแกะสลักจำเป็นต้องใช้ปากกาวาดลวดลายเบื้องต้นอย่างหยาบเตรียมไว้บนผลิตภัณฑ์ ก่อน จากนั้นค่อยดำเนินการแกะสลักจริง โดยในระหว่างแกะสลักนั้น ลวดลายที่จะได้บนผลิตภัณฑ์ จะต้องถูกกำหนดไว้อย่างแน่นอนอยู่แล้ว ซึ่งคุณภาพของลวดลายจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของ ลวดลายที่วาดเตรียมไว้ก่อนหน้านั้นนั่นเอง

ภาพที่ 2-30 การลงรูปด้วยกาวและการวาดลาย (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

เมื่อผลิตภัณฑ์เริ่มเป็นรูปเป็นร่างและทำการหล่อกาวแล้ว ต่อไปคือขั้นตอนของการแกะสลัก หรือเรียกว่า “จั้นฮัว” (zhan Hua) หมายถึง ขั้นตอนการแกะสลักเครื่องเงินและเครื่องทองด้วยมือลงบน ผลิตภัณฑ์ ในขั้นตอนการแกะสลักถือเป็นขั้นตอนของงานหัตถกรรมที่สำคัญที่ไม่อาจแทนที่ได้ด้วยสิ่งใดและถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของงานหัตถกรรมที่เกิดจากภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของมนุษย์

ภาพที่ 2-31 การแกะสลัก (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ในขั้นตอนการตกแต่งผลิตภัณฑ์นี้ควรถูกเรียกว่า “กระบวนการการสร้างแบบจำลองทางศิลปะ” เพราะความชำนาญในการเชื่อมของช่างฝีมือจะส่งผลโดยตรงต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป จุดสำคัญที่ต้องระวังเป็นพิเศษในการเชื่อมคือ การใช้ไฟ ในอดีตเทคนิควิธีการเชื่อมโดยทั่วไปเรียกว่า “การเชื่อมแบบเป่า” หมายถึง ในขณะที่ทำการเชื่อมผลิตภัณฑ์ ช่างฝีมือจะใช้ปากเป่าเปลวไฟเพื่อควบคุมความแรง อุณหภูมิและระยะของเปลวไฟ ซึ่งในการเป่าไฟนี้ต้องเป่าอย่างแผ่วเบาและห้ามเป่าจนไฟดับเด็ดขาด ไม่เช่นนั้นอาจส่งผลเสียต่อผลิตภัณฑ์ได้ แต่ในปัจจุบันนี้ สืบเนื่องจากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของสังคม ทำให้ช่างหัตถกรรมชาวเอเชียเริ่มรู้จักและใช้วิธีการเชื่อมแก๊สมากขึ้น ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเป่าไฟได้ดีเพราะสามารถควบคุมระดับไฟ ตำแหน่ง และจุดเชื่อมได้อย่างแม่นยำ ตลอดจนสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ช่างฝีมือได้มากกว่าวิธีการดั้งเดิมเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 2-32 การตักแต่งและประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-33 การเชื่อม (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

การทำความสะอาด คือ ขั้นตอนสุดท้ายของงานหัตถกรรมและถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากอย่างหนึ่งเพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ก่อนหน้านี้สำเร็จขึ้นเป็นรูปเป็นร่างที่สมบูรณ์ มีดอเกต (Agate) คือเครื่องมือสำคัญของช่างฝีมือในสมัยก่อนที่ทำมาจากหินอเกต มีประโยชน์เพื่อใช้สำหรับขัดเงาเครื่องเงินให้เงางามซึ่งเป็นวิธีการเก่าแก่ที่มีประสิทธิภาพสูง ในอดีตเมื่อใช้หินอเกตขัดเงาเครื่องเงินเสร็จแล้วก็ล้างด้วยน้ำสะอาดก็จะได้ผลิตภัณฑ์ที่เงางาม แต่ในปัจจุบันได้มีการล้างด้วยน้ำที่ผสมผงซักฟอกเพื่อทำให้เครื่องเงินมีสีสนิมที่เงางาม สดใสและมีผิวที่เรียบลื่นมากขึ้น โดยในขั้นตอนการขัดเงานี้มีความหมายเช่นเดียวกับการวาดตามังกรเพราะถือเป็นขั้นตอนที่ต้องใส่ใจจิตวิญญาณลงไปในผลิตภัณฑ์เครื่องเงินเหล่านี้

ภาพที่ 2-34 การล้างทำความสะอาด (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 2-35 เมื่อทำความสะอาดเสร็จแล้วนำมาทาด้วยกำมะถันเพื่อให้ความแวววับดูดี

ในวัฒนธรรมการสร้างสรรคผลึกภัณฑ์แบบดั้งเดิมของประเทศจีน สิ่งประดิษฐ์โบราณของจีน ถูกแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ “ของขวัญ” และ “ของใช้” นอกจากนี้ ของใช้ ยังถูกแบ่งออกเป็นของใช้ ของชนชั้นสูงและของใช้ของคนทั่วไปด้วย ในอดีต แม้ว่าข้าวของเครื่องใช้ของชนชั้นสูงและคนทั่วไป จะมีลักษณะโดยรวมทั่วไปเหมือนกัน แต่จะมีการใช้วัสดุและลวดลายตกแต่งบนของใช้ที่แตกต่างกัน โดยของใช้ของชนชั้นสูงจะมีความวิจิตรงดงาม หรือหาและทำมาจากวัสดุมีค่าราคาสูง ตลอดจนมีการประดับตกแต่งภายนอกที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของชนชั้นสูง ทั้งนี้ โลหะมีค่าบางชนิดยังได้ ปรากฏอย่างชัดเจนว่าเป็นของชนชาติไปด้วย รูปแบบทางศิลปะบนเครื่องใช้โลหะของชนชาติไปได้รับ อิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของที่ราบลุ่มภาคกลางหรือวัฒนธรรมตะวันตก ตลอดจนได้รับการผสมผสาน ทางด้านสุนทรียศาสตร์และความงามตามรูปแบบชาติพันธุ์ของตนเองด้วย จนก่อให้เกิดเป็นรูปแบบทาง ศิลปะ เทคนิควิธีการและการเลือกใช้วัสดุที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลาย ทางการแสดงออกของชาติพันธุ์

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างสรรคศิลปะบนโลหะของชาวเฮ่อซิง พบว่า สืบเนื่องจากข้อดี ทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนแนวความคิดเกี่ยวกับคติชนวิทยา การใช้ชีวิตและการพัฒนาชน ชาติได้ส่งผลให้ศิลปะบนโลหะและวัฒนธรรมชนชาติของชนชาติไปมีลักษณะที่เป็น ไปในทิศทาง

เดียวกัน เปิดกว้างและหลากหลาย หากมองในมุมมองด้านประเภทและวิธีการทำหัตถกรรมจะพบว่า ทุกครัวเรือนล้วนได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยคุณค่าความงามของศิลปะบนโลหะที่ยังคงหลงเหลืออยู่นี้ ล้วนมีความสำคัญและมีความหมายเป็นอย่างยิ่งต่อศิลปะชนชาติ ตลอดจนเป็นแหล่งที่มาและแรงจูงใจสำคัญที่ผลักดันให้งานหัตถกรรมยังคงมีชีวิตชีวาอยู่จวบจนปัจจุบัน

นับตั้งแต่อดีต งานหัตถกรรมโลหะของชาวเฮอซิงในหมู่บ้านซินหัวล้วนอุทิศไปด้วยเทคนิคการเลือกใช้วัสดุ ประสิทธิภาพและการประดับตกแต่งที่มีรากฐานมาจากอารยธรรมการเกษตรและวิถีชีวิตอย่างง่าย แต่จากกระบวนการการพัฒนาทางสังคมและเทคโนโลยีในภายหลัง ได้ส่งผลให้รูปแบบทางศิลปะเหล่านี้ได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของวัสดุและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งในกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ช่างฝีมือชนชาติไปยั้งได้รับเอารูปแบบ ลวดลายประดับตกแต่ง จุดเด่นทางเทคนิคและรูปแบบผลิตภัณฑ์มาจากภายนอกชาติพันธุ์ของตนเองด้วย

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาศาสนาเครื่องเงินของชนชาติไปยั้งในมณฑลยูนนาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน พบว่า สาเหตุที่ทำให้พัฒนาศาสนาเครื่องเงินของชนชาติไปยั้งในมณฑลยูนนานยังคงได้รับการพัฒนาไปอย่างยิ่งใหญ่มากจากปัจจัย 2 ประการ คือ

เหตุผลภายนอก

1. ในเขตดินแดนเมืองเก่าภาคตะวันออกเฉียง ภาคกลางและทะเลสาบเออไห่ของมณฑลยูนนาน คือสถานที่ขึ้นแนวหน้าเกี่ยวกับการทำเครื่องตกแต่งจากโลหะ โดยในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น การหล่อทองแดงมีเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาก โดยเฉพาะวิธีการหล่อผนังกำแพงที่มีขนาดใหญ่ ตลอดจนการหล่อภาชนะที่เป็นวงแหวนและโซ่ ซึ่งยังคงมีให้เห็นได้ทั่วไปจวบจนปัจจุบัน การสร้างแม่พิมพ์จำลองของช่างฝีมือชนชาติไปยั้งใช้วิธีการอัดโลหะลงในแม่พิมพ์และตีขึ้นรูป อันจะเห็นได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ กำไลข้อมือ สร้อยคอและหัวเข็มขัดที่ขุดพบในสุสานหลุมฝังศพที่ภูเขาเจียงชวหนี่เจีย (Jiangchuan Lijia) (ปี ค.ศ.475-220) ซึ่งทั้งหมดได้สะท้อนให้เห็นเทคนิคพิเศษของงานหัตถกรรมชนชาติไปยั้งที่ได้รับสืบทอดกันมาเป็นอย่างดีจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้น ทักษะงานหัตถกรรมจึงได้รับการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะของชนชาติ

2. สภาพแวดล้อมของอำเภอเฮอซิง เนื่องจากอำเภอเฮอซิงตั้งอยู่ในเขต Bazi ซึ่งแต่เดิมคือพื้นที่เศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมและปลูกข้าวเป็นหลัก ตลอดจนจากปัจจัยทางด้านภูมิประเทศและภูมิอากาศ ทำให้อำเภอเฮอซิงไม่สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจได้อย่างหลากหลายและมีข้อจำกัดด้านการเพาะปลูก ดังนั้น รัฐบาลท้องถิ่นจึงได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับงานหัตถกรรมและการพาณิชย์ขึ้นเพื่อสร้างมั่นคงทางสังคมและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจทำให้หัตถกรรมเครื่องเงินและทองแดงของชนชาติ

ไปในอำเภอเฮ่อซิ่งได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง

3. จากเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อุปสงค์และอุปทานของตลาด คือ หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุตสาหกรรมเครื่องเงินของชนชาติไป๋ ในขณะที่หัตถกรรมเครื่องเงินของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ มีความต้องการทางการตลาดลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่จากความต้องการในการดำเนินชีวิตประจำวันทั่วไปของชนชาติไป๋ เครื่องเงินถือว่าเป็นเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่งประจำชนชาติที่ยังคงมีอุปสงค์ในการซื้ออยู่เสมอทำให้มีตลาดที่ใหญ่กว่าอุปทาน ทั้งนี้ จากการสังเกตวิถีทัศนัยทางเศรษฐกิจที่กระตือรือร้นของชนชาติไป๋ พบว่า ชนชาติไป๋ได้ลงทุนเป็นจำนวนมากทั้งในด้านทรัพยากรและแรงงาน รวมถึงเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยจนทำให้เครื่องเงินของชนชาติไป๋กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวก็ยังคงประสบกับปัญหาด้านข้อจำกัดที่ยับยั้งระดับการพัฒนาเช่นเดียวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น แต่เมื่อเวลาผ่านไป ความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ก็ได้เอาชนะข้อจำกัดและเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ

เหตุผลภายใน

ชนชาติไป๋ คือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เก่งในการเรียนรู้ โดยในสมัยราชวงศ์ถังและซ่ง ชนชาติไป๋ได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการที่ทันสมัยต่าง ๆ มาจากวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยพวกเขาได้รับเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคตามแบบชนชาติของตนเอง โดยในขณะที่ช่างฝีมือชนชาติไป๋ ได้ทำการประดับตกแต่งเครื่องประดับและผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนของตนเอง พวกเขายังได้รับเอากระบวนการ เอกลักษณะทางรูปแบบผลิตภัณฑ์ การประดับตกแต่ง ตลอดจนเนื้อหาทางวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ๆ เข้ามาผสมผสานกับเทคนิคของตนเองทั้งแบบที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ รวมถึงนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้ในระบบการผลิตหัตถกรรมด้วย ดังนั้น ระบบการสร้างสรรค์หัตถกรรมเครื่องโลหะของชนชาติไป๋จึงอุดมไปด้วยวัฒนธรรมที่หลากหลาย

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ขอบเขตทางวัฒนธรรมของหัตถกรรมมักจะปรากฏให้เห็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ วัสดุเครื่องใช้ ความสัมพันธ์ทางสังคมและโลกทางจิตวิญญาณ เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอกแล้วพบว่า หัตถกรรมของชนชาติไป๋คืองานที่ได้รับ การสร้างสรรค์และการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยงานหัตถกรรมของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่งถือเป็นงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่ได้รับสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งไม่เพียงสะท้อนให้เห็นลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ในสมัยโบราณเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงจิตวิญญาณของมนุษย์โดยอ้อม และมีรูปแบบที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของสังคมแบบดั้งเดิม การสร้างสรรค์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมด้วยการบูรณาการร่วมกันระหว่างงานฝีมือแบบดั้งเดิม เทคโนโลยีและสังคม เป็นกระบวนการสร้างโครงสร้างทางสังคมที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างสูงเพราะสามารถเป็นภาพสะท้อนของชีวิตทาง

สังคม ความเชื่อทางศาสนาและระบบนิเวศของธรรมชาติได้ โดยลักษณะทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์
ของชาติไปในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หัตถกรรมเครื่องเงินของชาติ
ไปมีเอกลักษณ์ของชาติที่โดดเด่น

บทที่ 3

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไปในหมู่บ้านจีนหัว อำเภอเฮ่อซิง

วัฒนธรรมมีอิทธิพลอย่างมากต่อทุกระดับและทุกโครงสร้างของการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออาจกล่าวได้ว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ คือการดำเนินการและการพัฒนาภายใต้ข้อจำกัด ทางด้านวัฒนธรรมและการอนุรักษ์รักษาอยู่ตลอดเวลา สินค้าทางวัฒนธรรมสามารถเพิ่มการรับรู้ ระดับผลิตภัณฑ์ในตลาดนานาชาติได้ ตลอดจนสามารถยกระดับประสบการณ์การบริโภคผลิตภัณฑ์ ของผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นัก ออกแบบสามารถแอบเข้าไปสังเกตการใช้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในพื้นที่นั้นได้โดยตรง รวมถึงยัง สามารถจับภาพชีวิตแบบ “สัมผัส” ของผู้ใช้เป้าหมายได้อย่างแท้จริงจากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ไม่ กู้ในเคย (Institute of Industrial Design Engineering of Delft University of Technology. (2016). P.47)

ประเทศจีน เป็นประเทศสังคมศักดินาที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 2000 ปี มี ความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างแนบแน่นกับศิลปะพื้นบ้านซึ่งได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์มาอย่าง ต่อเนื่อง หากมองจากมุมมองด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมจะพบว่า ศิลปะพื้นบ้านมีความคล้ายคลึง กับฟอสซิลที่มีชีวิตของสิ่งต่าง ๆ ที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและแนวความคิดความเชื่อ ของคนส่วนใหญ่ในประเทศไว้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการสืบทอดเนื้อหาและลักษณะที่เป็น เอกลักษณะไว้ในท้องถิ่นตลอดมา การสืบทอดและการพัฒนาเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชน ชาติ ไม่เพียงแต่เป็นวิธีการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางสังคมด้วยการปรับปรุงด้านเทคนิคเท่านั้น แต่ยังมีส่วนที่สำคัญคือ การอุดมไปด้วยการสืบทอดและการพัฒนาจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมของ ชนชาติที่มีอยู่ในศิลปะ โดยมีการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมควบคู่ไปกับการพัฒนาทางจิต วิญญาณและวัสดุการผลิต การสร้างสุขภาพ การสร้างสิ่งที่ดีงาม และแนวคิดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ การสืบทอดและการพัฒนา นอกจากนี้ยังสามารถขยายความไปถึงเรื่องเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการ เปลี่ยนแปลงธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เช่นนี้แล้ว จึงแสดงให้เห็นว่า การผลิตงาน ศิลปะที่เก่าแก่ที่สุดและการผลิตเครื่องใช้ต่าง ๆ ไม่เพียงเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่บริสุทธิ์ แต่ยังเป็นการแสวงหาและปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ด้วย (Hang Jian. (2001). P.204) ดังนั้น เราไม่เพียงแต่จะต้องเข้าใจงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของหมู่บ้านจีนหัวในอำเภอเฮ่อซิง เท่านั้น แต่หากยังต้องทำความเข้าใจอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นอันจะมีบทบาทสำคัญต่อ การออกแบบผลิตภัณฑ์ในขั้นตอนต่อไป ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ของชนกลุ่มน้อยในหมู่บ้านจีนหัว อำเภอเฮ่อซิง มีรายละเอียดดังนี้

“น้ำ” ความหมายเกี่ยวกับชีวิตทางวัฒนธรรม

ในวัฒนธรรมการเพาะปลูก การบูชาธรรมชาติ ไม่เพียงแต่หมายถึงการบูชาเทพเจ้าเท่านั้น เพราะกิจกรรมการเกษตรทั้งหมดต้องพึ่งพาน้ำเป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้น การบูชาน้ำและวัฒนธรรมการเกษตรของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิงจึงได้รับการปรับปรุงและพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง

1. พลังของน้ำ

ภาพที่ 3-1 ทิวทัศน์ทางภาคตะวันตกของหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านซินหัวจะมีภูเขาเฟิงหวาง (Fenghuang) ซึ่งได้ภูเขานั้นจะมีทางระบายน้ำได้ดินจำนวนมากและมีน้ำไหลผ่านตลอดปีจนเกิดเป็นบ่อน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่และขนาดเล็กหลายแห่ง คนในพื้นที่นี้จะเรียกบ่อน้ำนี้ว่า “หลงทาน” (Longtan) โดยหลงทานทั้งเล็กและใหญ่ที่อยู่บริเวณดินเขานี้ได้ไหลผ่านและกระจายตัวอยู่ในหมู่บ้านจนกลายเป็นแหล่งต้นน้ำหลักที่ประชาชนในหมู่บ้านใช้ดื่มกิน ดำรงชีวิตและใช้ในการผลิต เมื่อน้ำจากบ่อน้ำหลายสายไหลมาบรรจบกันจะกลายเป็นทะเลสาบเล็ก ๆ หรือที่คนในหมู่บ้านเรียกว่า “เฉ่าไห่” (Caohai) ซึ่งถือเป็นพื้นที่อุ้มน้ำตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ น้ำในแหล่งน้ำที่นี้จะมีควมใส อุดมไปด้วยพืชน้ำหลากชนิดและฝูงนกอพยพจำนวนมากจนหมู่บ้านซินหัวได้รับขนานนามว่าเป็น “บ้านเกิดของแม่น้ำแม่น้ำฉวนทานเจ้อ (Quan Tan Ze) และสวรรค์ของนกอพยพ” โดยหลงทานทั้งเล็กและใหญ่ล้วนมีน้ำที่ใสสะอาด เป็นแหล่งพักผ่อนของนกน้ำนานาชนิดและมีต้นไม้เขียวชอุ่ม

ภาพที่ 3-2 บ่อน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านซินหัว

ที่มา : ภาพด้านซ้าย http://blog.sina.com.cn/s/blog_ac0a2637010171zr.html

ที่มา : ภาพด้านขวา http://www.popo.cn/travel/news/142_16581_1.html

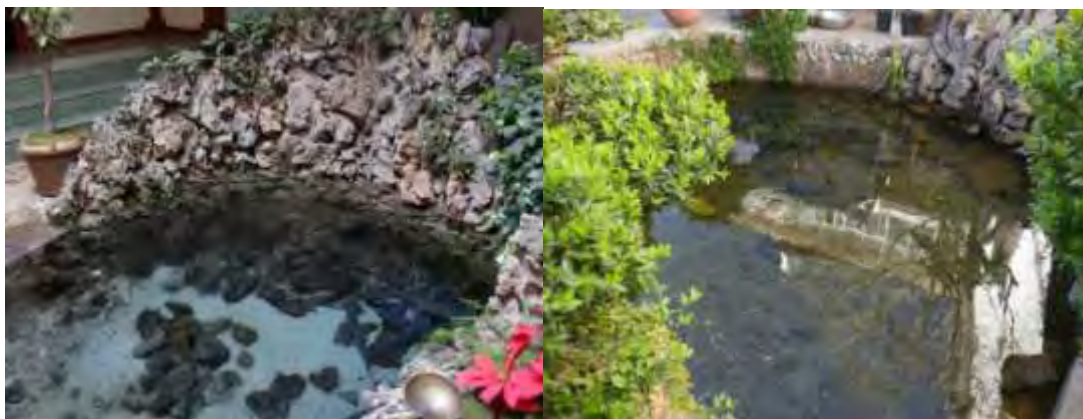
ภาพที่ 3-3 นกเป็ดน้ำในบริเวณบ่อน้ำธรรมชาติของหมู่บ้านซินหัว

(http://blog.sina.com.cn/s/blog_ac0a2637010171zr.html)

หมู่บ้านซินหัว เป็นพื้นที่ที่มีทั้งภูเขาและสายน้ำ มีระบบการจัดการน้ำที่ดีและมีท่อน้ำที่ทำขึ้นจากแรงงานมนุษย์ไหลผ่านเกือบทุกหน้าครัวเรือน ในบริเวณบ้านของชาวบ้าน ส่วนใหญ่จะมีบ่อน้ำพุและน้ำพุมักจะพุ่งออกมาในช่วงฤดูใบไม้ผลิทำให้ชาวบ้านที่นี่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับน้ำพุเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 3-4 ล้ำธารเล็ก ๆ ที่ไหลผ่านประตูทางเข้าหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 3-5 บ่อน้ำพุในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

2. จุดกำเนิดของการบูชาน้ำและความหมายตามวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม

แต่เดิม การบูชาน้ำแสดงถึงความเคารพและความกตัญญูของบรรพบุรุษชนชาติไป๋ในเฮ่อซิงที่มีต่อน้ำ ในมหากาพย์การสร้างโลกของชนชาติไป๋ (ปัจจุบัน มหากาพย์การสร้างโลกนี้ยังคงได้รับการเก็บรักษาไว้อย่างดี 2 เล่ม) เล่มหนึ่งได้บันทึกเกี่ยวกับอำเภอเฮ่อซิงไว้ตอนเหล่าไท่และเหล่ากู่ (ชาวบ้านเรียกว่า การสร้างโลกตอนปฐมกาล) หรือเรียกว่า การกำเนิดมนุษย์และสรรพสิ่ง ในบันทึกนี้สามารถสรุปได้ว่า ในสมัยโบราณกาล โลกยังไม่มีมนุษย์และสรรพสิ่งใด ๆ ฟ้าและดินถูกเชื่อมต่อกันและมีทะเลที่ไร้ขอบเขต วันหนึ่ง น้ำทะเลหนุนสูงขึ้นจนทำให้ท้องฟ้าเปิดถ้ำขนาดใหญ่ขึ้นถ้ำหนึ่ง ภายในถ้ำนั้น มีดวงอาทิตย์ขนาดเล็กและใหญ่อย่างละดวงซึ่งดวงอาทิตย์ทั้งสองขอบเกิดการปะทะกันตลอดเวลาจนเกิดเป็นประกายไฟลอยขึ้นไปบนท้องฟ้าและกลายเป็นดวงดาว ส่วน

สะเก็ดผิวกายนอกของดวงอาทิตย์ที่หลุดออกมาตอนปะทะกันนั้นก็ได้กลายเป็นดวงจันทร์ วันหนึ่ง ดวงอาทิตย์ทั้งสองได้ตกลงไปในทะเล ดวงอาทิตย์ดวงเล็กตกลงไปก้นทางเดินน้ำของทะเลจนทำให้ โลกถูกแบ่งเป็นดินกับฟ้าและภูเขาขนาดใหญ่ลูกหนึ่ง ส่วนดวงอาทิตย์ดวงใหญ่ เมื่อตกลงไปใน ทะเลแล้ว ประกายไฟจากร่างกายได้ต้มน้ำทะเลจนกลายเป็นน้ำเค็มและความร้อนของน้ำทะเลนี้ได้ ปลุกให้มังกรทองตัวใหญ่ตื่นขึ้น มังกรโอรธมากจึงได้กลืนดวงอาทิตย์เข้าไปในท้อง แต่ความร้อน ของดวงอาทิตย์ได้สร้างความเจ็บปวดให้กับมังกรเป็นอย่างมากจนมังกรคืนทูลนทูลายและหัวชนเข้า กับยอดภูเขาทำให้ดวงอาทิตย์หนีหลุดออกมาจากเหงือกของมังกรได้และระเบิดกลายเป็นหินเนื้อ ขนาดใหญ่กระจุกกระจายไปทั่ว นับจากนั้น โลกจึงมีสรรพสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น ขึ้นเนื้อที่แข็งถูกนำไป ทอดจนแตกออกเป็นสองชิ้น ชิ้นด้านซ้ายครึ่งหนึ่งกลายเป็นผู้หญิง ซึ่งคนในยุคต่อมาเรียกว่า เหลา ไท่ (หมายถึง บรรพบุรุษหญิง) และชิ้นเนื้อด้านขวากลายเป็นผู้ชาย ซึ่งคนในยุคต่อมาเรียกว่า เหล่ากู่ (หมายถึง บรรพบุรุษชาย) เขาสองคนแต่งงานเป็นสามีภรรยาและอยู่กินกันมาจนให้กำเนิดบุตรชาย หญิงอย่างละ 12 คน เมื่อบุตรของเขาเติบโตขึ้น เหลาไท่และเหล่ากู่ให้บุตรทั้งหมดแต่งงานกันและ แยกย้ายกันออกไปอาศัยในพื้นที่ต่าง ๆ สร้างที่อยู่อาศัยและให้กำเนิดบุตรต่อไป (Liu Jiatong,

(2017). Genesis and Laogu Laotai. เข้าถึงได้ที่ http://blog.sina.com.cn/s/blog_6a4aedb40102vc4d.html. เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2017) จากมหากาพย์ของชนกลุ่มน้อยนี้จะ เห็นได้ว่า บรรพบุรุษชนชาติไป่คิดว่ามนุษย์เกิดขึ้นมาจากน้ำ และในสายตาของบรรพบุรุษ มนุษย์ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่น้ำ แต่ยังเป็นต้นกำเนิดของฟ้า ดินและทุกสรรพสิ่งด้วย บรรพบุรุษชนชาติไป่เชื่อว่า น้ำสร้างมนุษย์ จึงได้บูชาน้ำเพื่อให้ชีวิตมีความอุดมสมบูรณ์และทำให้มนุษย์เกิดความรุ่งเรือง

นอกจากนี้ ในหมู่บ้านยังมีเรื่องเล่าว่า “ตักมือได้ก่อตั้งเฮ่อซิงขึ้น” กล่าวคือ ในสมัยอินเตีย โบราณ ตักมือหรือพระโพธิธรรมได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ธรรมะที่ในอาณาจักรนานเจ้าและได้ เดินทางมาพักแถวอำเภอเฮ่อซิง พระองค์ทรงปราบมังกรที่สร้างความเดือนร้อนให้กับประชาชนใน แถบนี้จนสามารถระบายน้ำเพื่อช่วยชาวบ้านได้

บริเวณใจกลางของหมู่บ้านซินหัวจะมีสระน้ำขนาดใหญ่สระหนึ่งเรียกว่า “สระมังกรดำ” ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งของสุสานบรรพบุรุษจำนวนมากและมีวัดหันหน้าเข้าสระมังกรดำล้อมรอบทั้งสี่ ด้าน ในสระนี้จะมิภาพเหมือนสีของลูกสาวมังกรดำชื่อ “ยางนาโม” ตั้งอยู่ใจกลางสระ เนื่องจากยาง นาโมมีหน้าตาอัปลักษณ์ เธอจึงไม่ชอบออกไปไหน ดังนั้นจึงได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ตลอดมา ครั้ง หนึ่ง ชาวเฮ่อซิงได้รับความทุกข์ทรมานจากภัยพิบัติเป็นอย่างมาก ยางนาโมจึงได้ต้มน้ำสมุนไพรและ ไล่ลงในบ่อน้ำพุเพื่อช่วยชีวิตชาวบ้าน ดังนั้น เธอจึงได้กลายเป็นบรรพชนที่ชาวบ้านซินหัวเคารพ บูชาอีกคนหนึ่ง

ภาพที่ 3-6 สระมังกรดำในหมู่บ้านซินหัว (http://blog.sina.com.cn/s/blog_719774070102wgz0.html)

ภาพที่ 3-7 วัดบรรพชนของหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

จวบจนปัจจุบัน ประเพณีแบบดั้งเดิมของชนชาติไปในเฮ่อซิงยังคงเต็มไปด้วยความเคารพบูชาและความศรัทธาที่มีต่อน้ำทำให้ในฤดูใบไม้ผลิต้องมีการฆ่าไก่ฆ่าหมูข้างบ่อน้ำพุให้เลือดนองเต็มพื้นเพื่อทำการบูชาเทพเจ้าที่อยู่ในน้ำ ก่อนถึงวันตรุษจีน 1 วัน ชาวบ้านจะพากันไปที่บ่อน้ำพุเพื่อเก็บก้อนหินที่มีสาหร่ายน้ำดีดอยู่กลับบ้านแล้วนำไปวางในกระถางเพราะชาวบ้านเชื่อว่าพิธีกรรมดังกล่าวสามารถขจัดความโชคร้ายออกไปจากบ้านของตนเองได้ และในเวลาเที่ยงคืน ชาวบ้านซิน

หัวที่อาศัยอยู่ข้างบ่อน้ำพุจะนำกระป๋อง กาน้ำ และภาชนะอื่น ๆ ใส่ประทัดและจุดทิ้งไว้ก่อนเดินทางกลับบ้าน ซึ่งแสดงความหมายว่า “ความร่ำรวยมาถึงบ้านแล้ว” และเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นสิริมงคลต่อชีวิต

ภาพที่ 3-8 พิธีโยนหินเสี่ยงทายในฤดูใบไม้ผลิ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

ในเดือนสิงหาคมของทุกปี อำเภอเฮ่อซิงจะบานสะพรั่งไปด้วยทะเลทุ่งหญ้าสีแดงและชนชาติไปจะจัดงานเฉลิมฉลองทะเลหญ้าในช่วงนี้ หรือเรียกว่า “เทศกาลทางทะเล” โดยจะมีกิจกรรม ร้องเพลง เต้นรำ ประดับตกแต่งเรือและพายไปรอบ ๆ สระน้ำ ปัจจุบัน เทศกาลทางทะเลนี้ก็กลายเป็นหน้าต่างที่เปิดวัฒนธรรมของชาวเฮ่อซิงให้คนทั่วไปได้รู้จัก โดยวัฒนธรรมดังกล่าว ชี้ให้เห็นได้ชัดเจนว่า วัฒนธรรมทางน้ำกับชีวิตของคนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จนต่อมา กลายเป็นแหล่งทรัพยากรสำคัญที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวและความบันเทิง (Yunnan Wang. (2017). Dali Heqing playing colorful sea festival. เข้าถึงได้ที่ http://dali.yunnan.cn/html/2017-08/14/content_4910618.htm. เข้าถึงเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2017)

ชนชาติไปในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง มีวิถีชีวิตทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแบบดั้งเดิมมาอย่างยาวนาน ตระหนักถึงความสำคัญของน้ำและรับรู้ว่าเป็นปัจจัยทางธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ โดยพวกเขาทั้งหมดเชื่อใน “พลังที่ไร้ข้อจำกัดของน้ำ” และสืบเนื่องมาจากการพัฒนาความสามารถทางการคิดของผู้คนในอดีต ส่งผลให้ชาวบ้านในท้องถิ่นเกิดจินตนาการที่หลากหลายเกี่ยวกับน้ำและคิดว่าน้ำเป็นปัจจัยทางธรรมชาติ เป็นพลังธรรมชาติที่มีจิตวิญญาณและเชื่อว่าน้ำมีเทพเจ้าสิงสถิตอยู่ จนต่อมาเกิดเป็นพิธีกรรมบูชาเทพเจ้าต่าง

ๆ ขึ้น บางครั้ง พลังธรรมชาติของน้ำยังได้ช่วยให้ระบบชลประทานของประชาชนเป็นไปอย่างสะดวกและชนชาติไปเชื่อว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเพราะ “เทพเจ้าน้ำ” บันดาลขึ้นทำให้ชาวบ้านต้องกตัญญูและกราบไหว้บูชา ดังนั้น การบูชาน้ำและวัฒนธรรมการเกษตรของชนชาติไปจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และทำให้การบูชาน้ำกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมการเพาะปลูกด้วย

ภาพที่ 3-9 พิธีเฉลิมฉลองเทศกาลทางทะเลของชาวเฮ้อซิงในหมู่บ้านซินหัว

(<http://www.010lm.com/redian/2016/0807/2960570.html>)

พืชพันธุ์ธรรมชาติ

1. ดอกไม้ทะเล

จากระบบนิเวศน์ทางน้ำที่ดีทำให้หมู่บ้านซินหัวกลายเป็นแหล่งกำเนิดพืชสมุนไพรขึ้นต้นที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ของจีน ได้แก่ “ดอกไม้ทะเล” ซึ่งถือเป็นพืชน้ำที่เป็นเอกลักษณ์ของจีน และเป็นพืชที่ตายได้ง่ายหากน้ำมีสารปนเปื้อนมลพิษเพียงเล็กน้อย แต่ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำในหมู่บ้านซินหัว ทำให้ดอกไม้ทะเลชนิดนี้ออกดอกบานสะพรั่งตลอดปีและมีปริมาณมากจนสามารถนำไปทำเป็นอาหารเพื่อบริโภคได้ โดยอาหารที่ทำจากดอกไม้ทะเลถือว่าเป็นอาหารจานโปรดของคนในพื้นที่และคนในท้องถิ่นยังให้ความสำคัญกับการปลูกดอกไม้ทะเลด้วย

ภาพที่ 3-10 ดอกไม้ทะเลในสระมังกร

ที่มา : ภาพด้านซ้าย <http://www.jinbifun.com/forum.php?mod=forumdisplay&fid=72932>

ที่มา : ภาพด้านขวา <http://itbbs.pconline.com.cn/dc/52947091.html>

2. กล้วยไม้

จากสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่ดีของอำเภอเฮ่อซิงทำให้อำเภอเฮ่อซิงยังเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกกล้วยไม้ด้วย โดยกล้วยไม้ถือเป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่ชาวเฮ่อซิงให้การยอมรับและในบันทึกทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า กล้วยไม้เริ่มปลูกในอำเภอเฮ่อซิงครั้งแรกในสมัยต้นราชวงศ์หมิง ในประเทศจีน ต้นกล้วยไม้ถือเป็นหนึ่งในสี่ “ราชินีต้นไม้” (ได้แก่ เหมย กล้วยไม้ ใผ่ และเบญจมาศ) ที่สำคัญของจีนและเคยเป็นที่ชื่นชอบของนักเขียนชาวจีนเป็นอย่างมาก อีกทั้งการปลูกต้นกล้วยไม้ที่บ้านยังแสดงถึงความสง่างามของเจ้าของบ้าน ได้อีกด้วย

ภาพที่ 3-11 กล้วยไม้ที่ปลูกในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

การประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือนของชนชาติไป๋ เฮ่อซิง

การประดับตกแต่ง ถือได้ว่าเป็นตัวแทนที่โดดเด่นของชนชาติและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ภายใต้อสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันของประชาชนในแต่ละพื้นที่ก็จะก่อให้เกิดการประดับตกแต่งที่ไม่เหมือนกันด้วย

ชนชาติไป๋ในเฮ่อซิงนิยมประดับตกแต่งสิ่งปลูกสร้างและที่อยู่อาศัยด้วยสีสันทึบหลากหลาย ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเฮ่อซิง ศิลปะหลากหลายจำนวนมากที่ปรากฏนี้ ถือเป็นการแสดงความสามารถด้านศิลปะการตกแต่งขั้นสูง โดยลวดลายบางส่วนยังถือเป็นสาระสำคัญทางวัฒนธรรมที่เป็นแก่นสารของชาวโบราณ แสดงความปรารถนาเพื่อสร้างชีวิตที่ดีขึ้นให้กับชนกลุ่มน้อยและสะท้อนเนื้อหาทางจิตวิญญาณของชนชาติด้วย โดยส่วนใหญ่จะสะท้อนอยู่บนภาพวาดตามประตูและกำแพงเพื่อแสดงภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของเจ้าของบ้านจนเกิดเป็นความงดงามทางสถาปัตยกรรมที่กลมกลืนกับธรรมชาติและอุดมไปด้วยคุณภาพของวัฒนธรรมไป๋ที่เข้มข้น

ภาพที่ 3-12 ลานและอาคารบ้านเรือนของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2016)

สถาปัตยกรรม

การออกแบบและการก่อสร้างสถาปัตยกรรมของชนชาติไป๋ในเฮ่อชิ่งจะผสมผสานกับเอกลักษณ์ด้านภูมิประเทศและให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ ประชากรในพื้นที่ ความยืดหยุ่นและรูปแบบที่หลากหลาย แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การถ่ายทอดความสามัคคีของคนในครอบครัวและความปรารถนาในชีวิต ชนชาติไป๋ในเฮ่อชิ่งมักจะให้ความสำคัญกับการแกะสลักประตู หน้าต่าง กำแพงและการทาสีบนผนัง โดยชาวเฮ่อชิ่งเชื่อว่า ประตูคือหัวใจสำคัญของอาคารทั้งหลัง สามารถสะท้อนระดับศิลปกรรมที่สูงค่าและฐานะทางเศรษฐกิจของเจ้าของบ้านได้ ดังนั้น พวกเขาจึงนิยมแกะสลักและทาสีประตูด้วยสีสันที่สดใส โดยวัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่คือดินเหนียว ไม้แกะสลัก หิน อิฐฉนวนและกระเบื้องเคลือบ เป็นต้น

ในการวาดภาพบนสถาปัตยกรรม ตำแหน่งที่แตกต่างกันก็จะมีการวาดภาพที่ไม่เหมือนกัน แต่โดยทั่วไปแล้วล้วนมีความหมายที่แสดงความเป็นสิริมงคล ชนชาติไป๋ในเฮ่อชิ่งนิยมนำกระเบื้องอิฐและกระเบื้องเคลือบทาสีมาใช้ในการประดับตกแต่งบ้านเรือน โดยเฉพาะการแกะสลักในบริเวณคาน ประตู หน้าต่างและเสาบ้าน เป็นต้น โดยลวดลายที่นิยมแกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง ได้แก่ ลายดอกพลัม ดอกบัว ค้างคาว ดอกโบตั๋น สัตว์มงคล แปดเซียนและอื่น ๆ จนกลายเป็นกำแพงที่มีเอกลักษณ์ นอกจากนี้ ยังนิยมวาดภาพด้วยเทคนิคการล้างสีหมึกเป็นภาพก้อนเมฆและลายคราม ส่วนในบริเวณมุมบ้านจะวาดเป็นภาพดอกวานิลลา กระต่าย ค้างคาว ผีเสื้อและพวงอุ้งน เป็นต้น ทั้ง

ยัง นิยมวาดรูปสิ่งไว้ที่มุมบ้านด้วยเพราะฝั่งมีเสียงพ้องกับคำว่า “ความมั่งคั่ง” นั่นเอง ส่วนไม้แกะสลักที่ประดับบนสถาปัตยกรรมที่ปรากฏมักเป็นภาพแห่งความสุข ความเป็นสิริมงคล ความสวยงาม อายุยืน ความร่ำรวย สมปรารถนาและสันติภาพเป็นหลัก

ลวดลายบนสถาปัตยกรรม		
ประเภทลวดลาย	ชื่อเรียก	ภาพประกอบ
ลายสัตว์โบราณ	มังกร	
	หงส์	
	ช้าง	
ลายหญ้า	ต้นหญ้า	

ลวดลายบนสถาปัตยกรรม		
ประเภทลวดลาย	ชื่อเรียก	ภาพประกอบ
ลายดอกไม้	บัว	
	เป่าเขียนหัว	
	เหมย	
	อื่นๆ	
ลายสัตว์	ค้ำควา ผีเสื้อ ผึ้ง	

ลวดลายบนสถาปัตยกรรม		
ประเภทลวดลาย	ชื่อเรียก	ภาพประกอบ
ลายจากบทกวีและ ภาพวาด	เปียโน หมากรุก หนังสือ ภาพเขียน	
ลวดลายอื่น ๆ	เมฆ	
	สมปรรณนา	
	น้ำ	
	สัตว์ศักดิ์	
	ประเจี๊ยน	

ลวดลายบนสถาปัตยกรรม		
ประเภทลวดลาย	ชื่อเรียก	ภาพประกอบ
	ตัวอักษร	
	ภูเขา	

ตารางที่ 3-1 ลวดลายบนสถาปัตยกรรม

จิตรกรรมและประติมากรรม

ชนชาติไปให้ความสำคัญกับการเขียนพู่กันและการวาดภาพเป็นอย่างมาก เกือบทุกครัวเรือนจะต้องมีส่วนของหลังคาที่เรียกว่า “เก็งจิน” ประดับตกแต่งตามเอกลักษณ์และความรู้สึกของเจ้าของบ้าน ในส่วนเก็งจินนั้น ไม่ได้มีข้อกำหนดในการตกแต่งที่ตายตัว แต่จะประดับตกแต่งตามรูปแบบความสนใจของตนเอง เช่น ดอกโบตั๋นและดอกชบา เป็นต้น แต่หากบ้านไหนที่เจ้าของบ้านมีอายุมากก็จะวาดเป็นภาพต้นสน ฝิเสื่อและแมว เพื่ออวยพรให้เจ้าของบ้านมีอายุยืน ทั้งนี้ นอกจากผนังบ้านที่สวยงามและสไตล์ที่ประณีตแล้ว สิ่งปลูกสร้างของชนชาติไปในเฮ่อซิ่งยังมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง มีการสลักนามสกุลและคำบัญชาต่าง ๆ ของครอบครัวเป็นภาษาจีนซ่อนไว้บนกำแพงซึ่งเพียงแค่คู่มือคำจารึกที่เขียนขึ้นบนผนังก็จะทำให้เราสามารถรู้ประวัติของครอบครัวนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ในการประดับตกแต่งบ้านทุกหลังนั้น มักจะทำตามความรู้สึกที่เป็นอิสระตามสไตล์ของตนเอง มีลักษณะความงามที่ไม่ซ้ำกันและสร้างขึ้นเพื่อการประดับตกแต่งผนังกำแพงตามแบบวัฒนธรรมของตนเอง

ลวดลายบนจิตรกรรมและประติมากรรม		
ชื่อเรียก	ภาพประกอบ	ความหมาย
เหมย กล้วยไม้ ไผ่ เบญจมาศ		สัญลักษณ์แห่งความสุข และชนชั้นสูง
มังกรพ่นน้ำ		มงคล สมปรารถนา เจียบสงบ
ต้นสน		ความสุข อายุยืน
ปลา กวาง		ความสุข อายุยืน ร่ำรวย

ลวดลายบนจิตรกรรมและประติมากรรม		
ชื่อเรียก	ภาพประกอบ	ความหมาย
ธรรมชาติ		ความปรารถนาให้มี ความสุขในชีวิต

ตารางที่ 3-2 ลวดลายบนจิตรกรรมและประติมากรรม

สีสันทที่ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน

การประดับตกแต่งบนสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและประติมากรรมของชนชาติไปในเฮ่อซิง นิยมใช้สีสันท ดังต่อไปนี้

สีสันทที่ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน	
ความนิยม	สีสันท
สูง	
ปานกลาง	

สีสันทที่ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน	
ความนิยม	สีสันท
การจับคู่สี	

ตารางที่ 3-3 สีสันทที่ใช้ในการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน

จากการลงพื้นที่ศึกษาในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ผู้วิจัยพบว่า บ้านเรือนแต่ละหลังล้วนมีการประดับตกแต่งด้วยลวดลายและสีสันทที่สวยงาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 3-13 ซุ้มประตูหลากสีในหมู่บ้านชินหัว

ที่มา : ภาพด้านซ้าย (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ที่มา : ภาพด้านขวา http://blog.sina.com.cn/s/blog_ac0a2637010171zr.html

ภาพที่ 3-14 จิตรกรรมที่งดงามบนซุ้มประตูของชนชาติไต้ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 3-15 กำแพงภายในและภายนอกของชนชาติไต้ในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 3-16 มุมภายนอกของกำแพงในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

การวิเคราะห์ลักษณะลวดลายประดับตกแต่ง

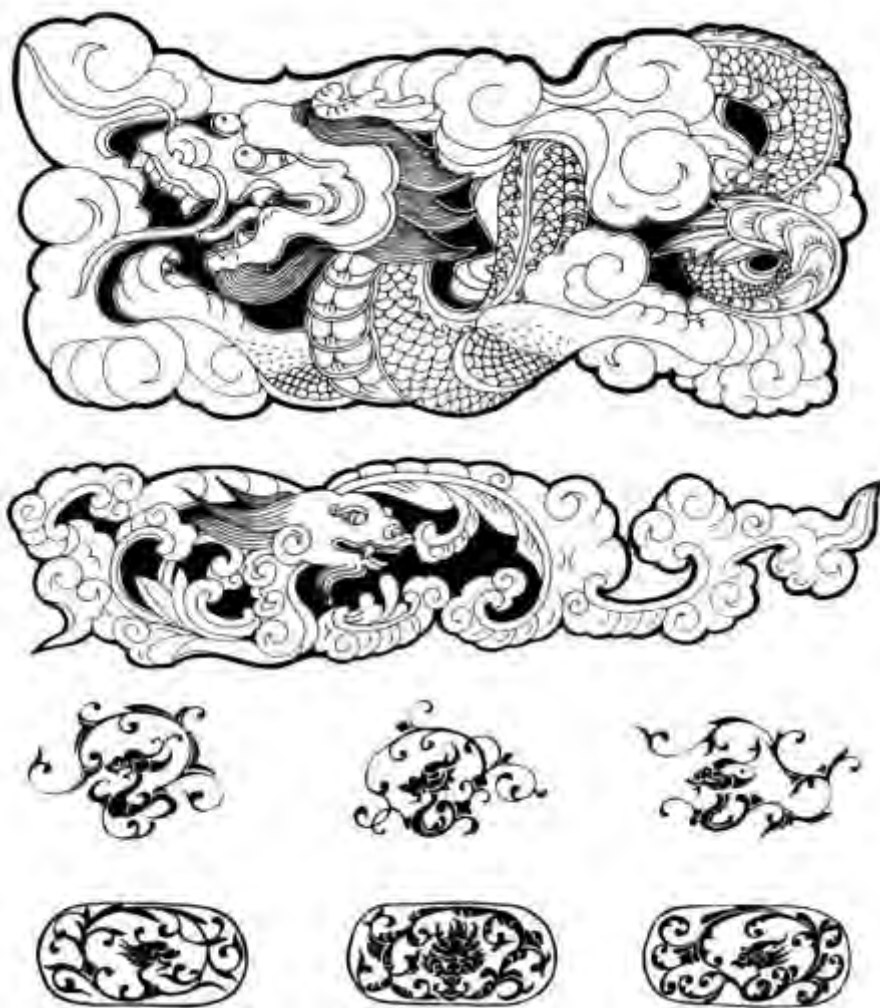
ลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไป๋สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับชาวฮั่นได้ เพราะมีพื้นฐานลวดลายที่คล้ายคลึงกัน เช่น ลายมังกร ลายภูเขาและลายน้ำ โดยเฉพาะ “ลายหยู้อ่า” สามารถสะท้อนอิทธิพลของวัฒนธรรมฮั่นที่มีต่อวัฒนธรรมไป๋ได้ดีที่สุดในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าและต้า หลี่ บุคคลที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้ส่งลูกหลานไปศึกษาเล่าเรียนวิชาของจื้อที่เมืองปักกิ่งเป็นจำนวนมากทำให้อาณาจักรน่านเจ้าและราชวงศ์ถังมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และในบางครั้ง การเกิดสงครามระหว่างกันยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการอพยพของช่างฝีมือด้วย ดังนั้น ในสังคมชนชั้นสูงและชนชั้นล่างของชนชาติไป๋จึงได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมร่วมกับชาวฮั่น จนเกิดเป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทางศิลปะที่เป็นที่นิยมของราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง ในขณะเดียวกัน จากการเผยแพร่และความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในพื้นที่ ยังได้ทำให้ลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไป๋ยิ่งทวีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ลายดอกบัว และลายดอกเป่าเซียนฮั่ว ถือเป็นลวดลายศิลปะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมวาดกันอย่างแพร่หลาย

เนื่องจากชนชาติไป๋ ถือเป็นชนเผ่าพื้นเมืองในมณฑลยูนนานกลุ่มหนึ่งที่ไม่เคยมีประสบการณ์การอพยพย้ายถิ่นฐานและสร้างความวุ่นวายทางการเมือง ดังนั้น รูปแบบลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไป๋จึงไม่ได้มีสาระสำคัญที่มียุทธศาสตร์ แต่จะเป็นภาพลวดลายเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต ดอกไม้ นก ปลาและแมลงต่าง ๆ เป็นหลัก โดยรูปแบบการตกแต่งโดยทั่วไปจะมีแนวโน้มนำที่สร้างความอ่อนคลาย มีสไตล์ที่เป็นธรรมชาติที่เกิดวิถีชีวิตประจำวันและสะท้อนถึงสภาพความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย โดยลวดลายที่ชนชาติไป๋นิยมวาด ได้แก่ ลายมังกร หยู้อ่า ดอกไม้ พิเสื่อ ปลา นก ผลไม้และอื่น ๆ เป็นต้น

1. ลายสัตว์โบราณ

ลายหงส์และมังกร คือลวดลายประดับตกแต่งบนอาคารบ้านเรือนที่เห็นได้ทั่วไปในอำเภอเฮ่อชิ่ง รวมถึงการตกแต่งของเครื่องใช้โลหะด้วย ปัจจุบัน การตกแต่งบ้านเรือนของชาวเฮ่อชิ่งก็ยังคงนิยมใช้ลายมังกรเป็นหลักซึ่งแสดงให้เห็นว่าชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อชิ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากชาวฮั่น ลายซ้าง ส่วนใหญ่จะปรากฏในแถบเมืองต้าหลี่ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการติดต่อสื่อสารกับประเทศพม่าในสมัยประเทศต้าหลี่และอาณาจักรน่านเจ้า ดังนั้น สัตว์มงคลทั้งหมดนี้จึงมีความหมายที่เป็นตัวแทนของภูมิภาคเอเชียใต้ที่ได้รับการยอมรับไปทั่วและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมในอำเภอเฮ่อชิ่งเป็นอย่างมาก

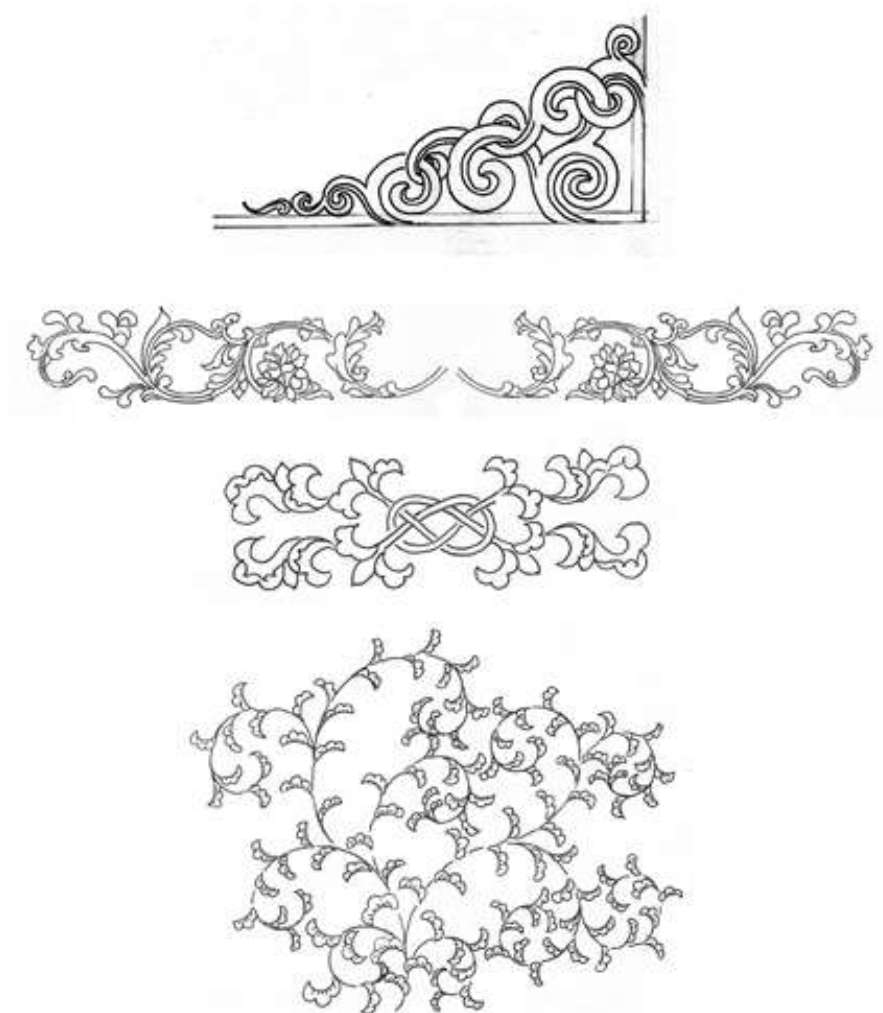
ลายมังกร คือลวดลายที่สามารถพบเห็นได้บ่อยที่สุด โดยลักษณะของมังกรจะมีหนวด มีเขา มีเกล็ดเต็มตัวและมีขาทั้งสี่ข้างยืดขยายไปทางด้านหน้าเพื่อแสดงพลังและความศักดิ์สิทธิ์ โดยนิยมวาดลายมังกรควบคู่ไปกับลายภูเขาสายน้ำและก้อนเมฆ เป็นต้น ซึ่งมักจะปรากฏเป็นภาพรูปปั้นอยู่หน้าประตูบ้าน

ภาพที่ 3-17 ลายมังกร (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

2. ลายหญ้า

ลายหญ้า เป็นภาพลายใบไม้แบบใบเดี่ยว ใบคู่หรือแบบสามใบขึ้นไปประกอบกันเป็นกลุ่มภาพที่มีความต่อเนื่องจนกลายเป็นลายดอกไม้ โดยลักษณะการเรียงตัวของใบไม้จะคล้ายกับรูปตัว “S” และเป็นลวดลายที่นิยมมากในสมัยราชวงศ์ถัง ลายหญ้าถูกพัฒนามาจากลวดลายของดอกสายน้ำผึ้ง ซึ่งเป็นลวดลายที่เกิดขึ้นในช่วงปลายยุคจักรวรรดิโรมัน พร้อม ๆ กับการขยายตัวของจักรวรรดิและการแพร่กระจายตัวไปยังหุบเขากงคาและสินธุ ลายดอกสายน้ำผึ้งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการประดิษฐ์ลวดลายทางศาสนาพุทธในสมัยอินเดียและเข้ามาแพร่หลายในประเทศจีนในยุคที่มีการเผยแผ่ศาสนาพุทธเข้ามาในประเทศนั่นเอง ในช่วงแรกนั้น ลายดอกสายน้ำผึ้งเป็นที่นิยมเฉพาะในราชวงศ์ภาคใต้และภาคเหนือของประเทศจีน แต่ต่อมาในสมัยราชวงศ์ถัง ลายดอกสายน้ำผึ้งค่อย ๆ ได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศจีน จนกระทั่งถึงปลายสมัยราชวงศ์ซ่ง ลายดอกสายน้ำผึ้งค่อย ๆ สาบสูญลงและเหลือให้พบเห็นเป็นจำนวนน้อยมาก

ภาพที่ 3-18 ลายหญ้า (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

3. ลายดอกไม้

ลายดอกไม้ คือลายดอกไม้ที่มีต้นกำเนิดมาจากลวดลายทางพระพุทธศาสนา โดยลายดอกบัวจะประกอบไปด้วยกลีบดอก 8 กลีบเรียงขึ้นเป็นชั้น ๆ ซึ่งกลีบดอกไม้จะหันมุมแหลมเข้าด้านใน ส่วนด้านนอกจะเปลี่ยนแปลงลักษณะไปอย่างหลากหลายและวาดเข้าไปเข้ามาจนกลายเป็นภาพวงกลม

ภาพที่ 3-19 ลายดอกบัว

ลายดอกเป่าเซียนฮัว เป็นลายดอกไม้ที่มีกลีบดอกจำนวน 6-9 กลีบและมีกลีบดอกชั้นเดียวเป็นหลัก ส่วนใหญ่นิยมใช้ประดับตกแต่งเป็นลายหลักของภาพและมีลายหุ้ย้าเป็นตัวเสริมภาพ โดยลายดอกเป่าเซียนฮัวจะมีโครงสร้างภาพเป็นรูปตัว “S” และมีกลีบใบที่หยิก

ภาพที่ 3-20 ลายดอกเป่าเซียนฮัว (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

ลายดอกคามิเลีย คือลายดอกไม้ที่ชนชาติไป่ชื่นชอบมากที่สุดและเป็นพันธุ์ไม้ประดิษฐ์ที่ถูกบันทึกขึ้นมาตั้งแต่ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า ชนชาติไป่ที่อยู่รอบ ๆ ภูเขาได้สร้างลายดอกคามิเลีย

จีนโดยมีลักษณะที่ค่อนข้างเหมือนจริงและมีสมมาตรที่สวยงาม นอกจากนี้ ชาวไปนเฮ่อซึ่งมักนำ
ลวดลายนี้ไปประดับตกแต่งบนผ้าหมัดด้วย

ภาพที่ 3-21 ดอกคามิเลีย

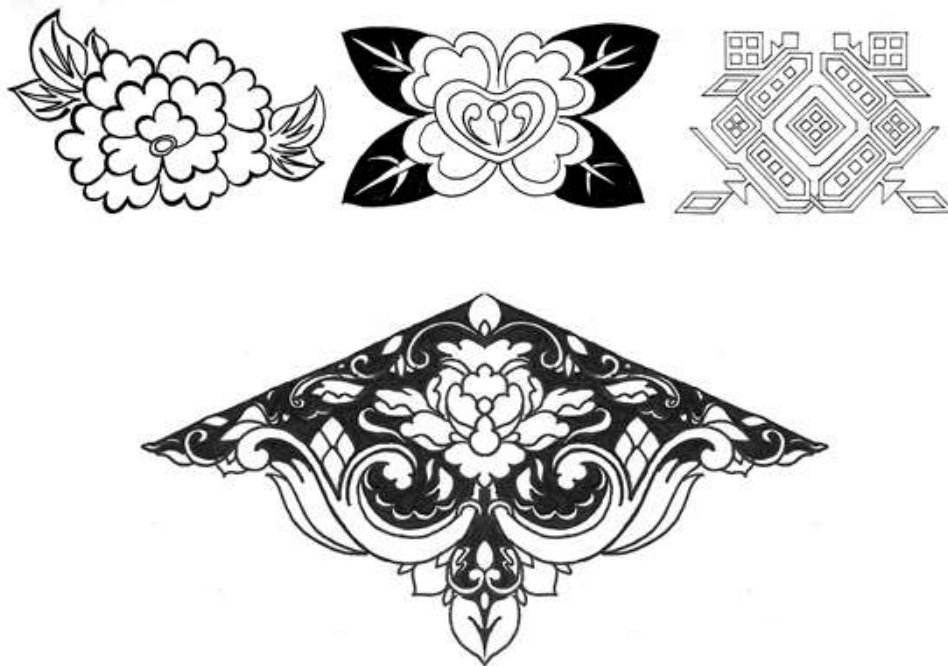
ที่มา : ภาพด้านซ้าย http://bbs.zol.com.cn/dcbbs/d15_16935.html

ที่มา : ภาพด้านขวา <https://freewechat.com/a/MzA3OTY1NjQ1MQ==/401037029/1>

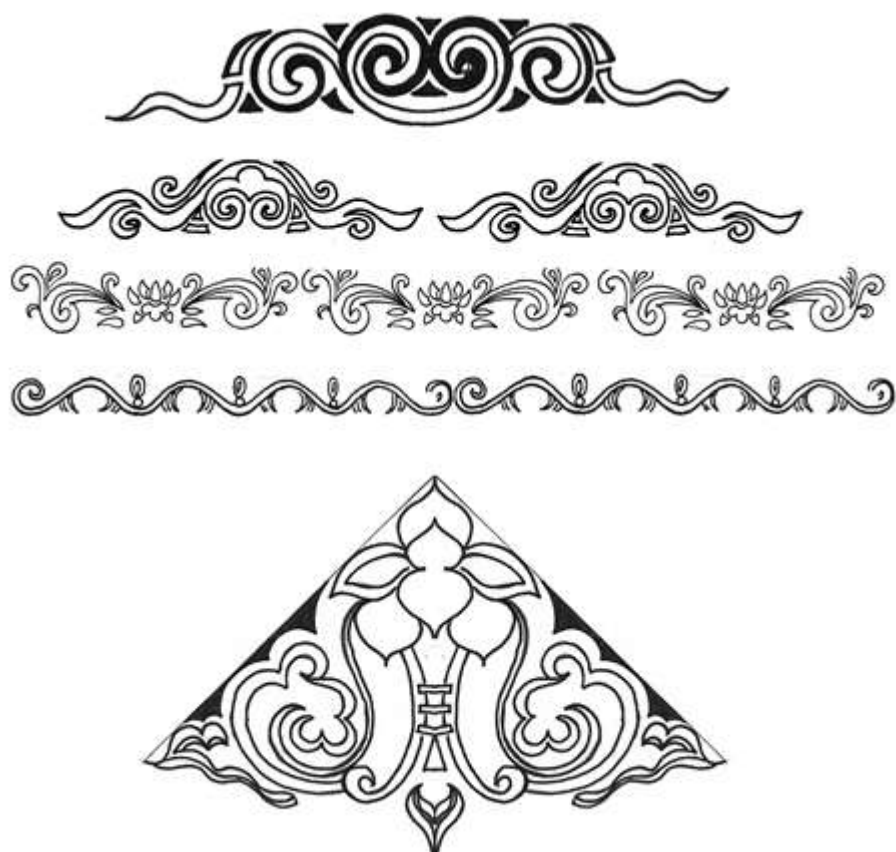

ภาพที่ 3-22 ลายประดับตกแต่งตามลักษณะดอกคามิเลีย

<http://www.jjjc.yn.gov.cn/info-141-37889.html>

ภาพที่ 3-23 ลายดอกคามิเลีย (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

ภาพที่ 3-24 ลายดอกไม้อื่น ๆ (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

4. ลายผีเสื้อและผีเสื้อ

ลายผีเสื้อและผีเสื้อ เป็นลวดลายที่ได้รับการพัฒนามาจากลายค้างคาวตามแบบของชาวฮั่น มีความหมายแสดงถึงความสุขและความโชคดี นับตั้งแต่การพัฒนาลายค้างคาวจนกลายมาเป็นลายผีเสื้อและลายผีเสื้อนั้น ชนชาติไป๋มักจะนำลวดลายดังกล่าวไปประดับตกแต่งร่วมกับลายดอกไม้และมีฐานะเป็นลายประดับตกแต่งหลักที่ใช้สำหรับการตกแต่งบริเวณมุขภาพ โดยลายผีเสื้อและผีเสื้อจะมีสไตล์การวาดภาพที่กลมกลืนกับลายดอกไม้ที่อยู่ร่วมกัน ปัจจุบัน ลายผีเสื้อได้รับการพัฒนาไปอย่างหลากหลายและนิยมนำมาวาดเป็นภาพตามแบบ โครงสร้างของลายเลขาคณิตอีกด้วย

ภาพที่ 3-25 ลายผีเสื้อและผีเสื้อ (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

5. ลายผลไม้

ลายผลไม้ที่ชนชาติไป๋นิยมวาดได้แก่ ลายน้ำเต้าและลายฟักทอง เพราะชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานเชื่อว่าตนเองเกิดมาจากน้ำเต้าและมีตำนานเรื่องเล่าที่สอดคล้องกับความเชื่อนี้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ในภาษาจีนการออกเสียงคำว่าน้ำเต้ายังพ้องเสียงกับคำว่าความสุขด้วย ดังนั้น การออกแบบลวดลายน้ำเต้าจึงแสดงความเป็นสิริมงคล โดยในภาษาจีนกลางยังพ้องเสียงกับคำว่าโชคดีและมั่งคั่ง ลายฟักทอง เป็นรูปแบบลวดลายที่สำคัญในวัฒนธรรมจีนและเป็นลวดลายที่ชนชาติไป๋ชื่นชอบเป็นอย่างมาก ลายฟักทองปรากฏตัวครั้งแรกในปี 1538 ในหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์ผู้เขียนและในหนังสือลวดลายของอาณาจักรน่านเจ้าที่บันทึกในปี 1556 ต่อมาในช่วง

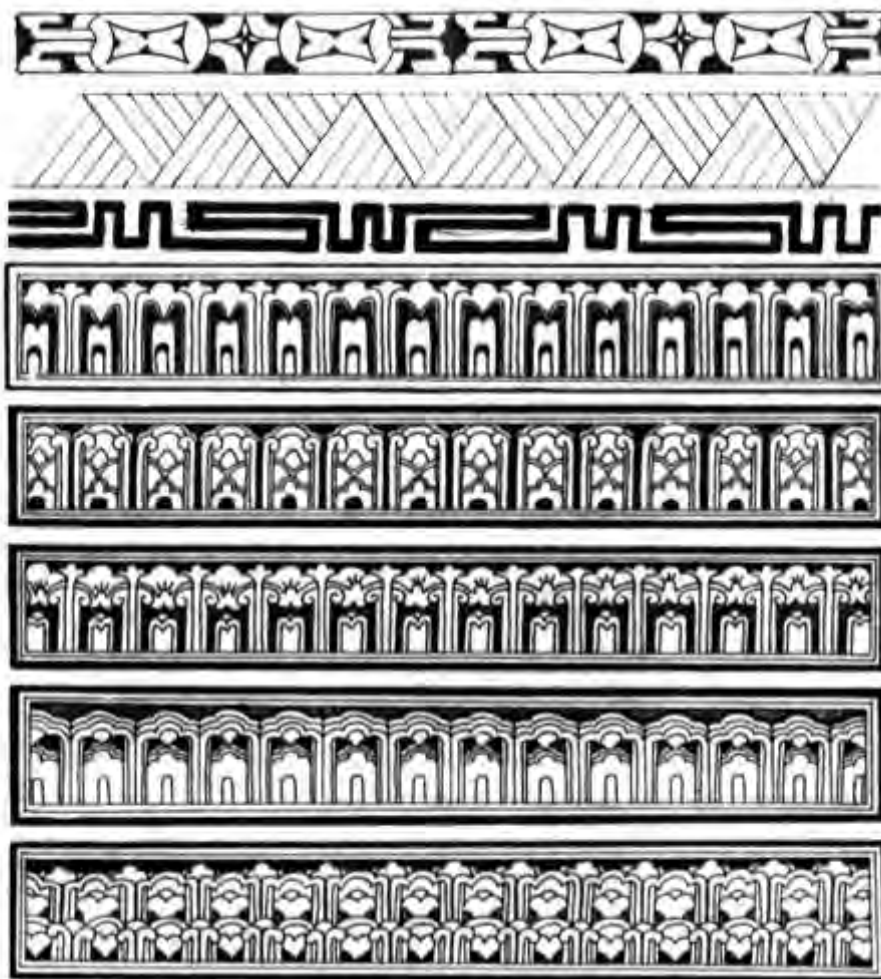
ต้นศตวรรษที่ 16 ตามประวัติท้องถิ่นและบันทึกประวัติศาสตร์อื่น ๆ ลายฟักทองคือลวดลายที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในประเทศจีน

ภาพที่ 3-26 ลายผลไม้ (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

6. ลายอื่น ๆ

เช่น ลายเมฆ กุหลาบ สายน้ำ สายฟ้า ลายประแจจีน ลายจุด ไช่มุก วงกลมและลายสามเหลี่ยม ฟันปลา เป็นต้น ล้วนเป็นลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไปที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป รูปแบบลวดลายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ล้วนเกิดมาจากความศรัทธาที่ชาวฮั่นซึ่งมีต่อธรรมชาติและสืบทอดให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนและการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ

ภาพที่ 3-27 ลายอื่น ๆ (วาดโดย Zhang Linyi, 2016)

จากการวิเคราะห์ลวดลายข้างต้น สามารถทำให้ผู้วิจัยเข้าใจแนวคิดในการสร้างลวดลายเบื้องต้นของชนชาติไปได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ชาวไป่เป็นชนกลุ่มน้อยที่รักในธรรมชาติ อยากรเป็นส่วนหนึ่งในธรรมชาติ ชื่นชมความงามในธรรมชาติและรับรู้ถึงความสวยงามของธรรมชาติเป็นอย่างดี

รูปแบบลวดลาย ถือเป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการประดับตกแต่งและมีความหมายเชิงสุนทรียศาสตร์แบบผิวเผินเท่านั้น แต่มีความสำคัญทางการสะท้อนถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ อารยะธรรมมนุษย์ ประเพณี ความเชื่อ แนวคิดทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของชนชาติ โดยลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไป่ยังแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของประวัติศาสตร์ชนชาติที่มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาน้ำและภูเขาเป็นหลักอันจะเห็นได้จากการทำอาชีพเกษตรกรรมและการล่าสัตว์ตกปลา เมื่อเวลาผ่านไป ลวดลายประดับตกแต่งของชนชาติไป่ก็เริ่มมีความทันสมัยมากขึ้นจนกลายเป็นลวดลายที่แสดงประเพณีอันโดดเด่น

วัฒนธรรมการดื่มชาของชนชาติไต้ เฮ่อจิ่ง

ในชีวิตประจำวันทั่วไป ชาผู้เอ้อคือชาชงชนิดหนึ่งที่ชาวจีนนิยมดื่ม มีต้นกำเนิดมาจากมณฑลยูนนานและมีวิธีการดื่มที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามพื้นที่ โดยประเพณีการดื่มชาของชนชาติไต้ที่ค่อนข้างเด่นชัดคือ “การดื่มชาสามจอก” ซึ่งปัจจุบันชนชาติไต้ก็ยังคงเก็บรักษาไว้เป็นประเพณีของชาติพันธุ์ในชีวิตประจำวันด้วย

ชนชาติไต้ในเฮ่อจิ่ง ชอบใช้น้ำในบ่อน้ำพุมาต้มชาและดื่มชาตามประเพณีชาสามจอก กล่าวคือ ชนชาติไต้จะพิถีพิถันในเรื่องการดื่มชาเป็นพิเศษซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงและมีรูปแบบของพิธีเสมือนพิธีไหว้ครูทางศิลปะ การค้า การแต่งงานและงานแซ่ฮิด เป็นต้น คำว่า “ชาสามจอก” แบ่งเป็น จอกแรกคือขม จอกที่สองคือหวานและจอกที่สามคือรสชาติดีจริง ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า การดื่มชาได้รับความนิยมไปอย่างแพร่หลาย จนชากลายเป็นเครื่องดื่มประจำวันในวัด ใช้สำหรับบูชาพระพุทธเจ้า เป็นกิจกรรมให้ความบันเทิงแก่ผู้แสวงบุญและเป็นเครื่องดื่มสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว ในช่วงเวลานั้น ชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มพยายามเลียนแบบประเพณีนี้จนทำให้ประเพณีการดื่มชาเป็นที่นิยมมากในต้าหลี่ นอกจากนี้ การดื่มชาส่วนผสมอื่น ๆ ลงในน้ำชายังมีส่วนช่วยในเรื่องการดับกระหาย ลดอาการร้อนในที่มักเกิดในฤดูร้อน ตลอดจนช่วยป้องกันโรคท้องร่วงและลำไส้อักเสบได้

ชาจอกแรกเรียกว่า “ชาขม” วิธีการทำคือ ก่อนอื่นทำการต้มน้ำให้ร้อน จากนั้นนำแก้วชาไปตั้งบนไฟอ่อน ๆ รอจนแก้วร้อนค่อยใส่ใบชาลงไปและคนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ใบชาได้รับความร้อนอย่างทั่วถึง เมื่อใบชาเปลี่ยนสีเป็นสีเหลือง น้ำร้อนก็จะมึกลิ่นหอมและมีรสขม เนื่องจากชนชาติไต้พิถีพิถันเรื่อง “เหล้าเต็มแก้วใช้คารวะคน ชาเต็มแก้วใช้หลอกลวงคน” ดังนั้น ชาจอกนี้จะมีรินน้ำชาเพียงครึ่งแก้วและดื่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเพื่อแสดงถึงความหมายของสภาพของชีวิต การเดินทางและการเริ่มต้นธุรกิจที่ต้องยากลำบากมาก่อน เช่นเดียวกับการเผชิญหน้ากับความขมขื่น เราจะต้องรู้จักอดทนเพื่อก้าวผ่านความทุกข์นั้นไปให้ได้ถึงจะได้รับความสุขหรือรสชาติแห่งความหอมหวานในภายหลัง ชาจอกที่สองเรียกว่า “ชาหวาน” เป็นชาพันธุ์พิเศษของต้าหลี่ที่ปรุงรสมาจากวอลนัทและน้ำตาลทรายแดง ถึงแม้ว่าชาจะมีรสหวานแต่ก็ไม่เลี่ยน ดังนั้น จึงนิยมใช้แก้วใบใหญ่ขึ้นมาหน่อยและรินให้แขกดื่มได้ตามที่ต้องการ โดยชาจอกนี้หมายถึง ความหอมหวานในชีวิตมนุษย์ ชาจอกที่สามเรียกว่า “ชารสชาติดีจริง” คือชาที่ปรุงรสจากน้ำผึ้ง และเติมเครื่องปรุงรสอย่างพริกไทย จิงและอบเชยเล็กน้อยซึ่งจะทำให้ชามีทั้งคุณค่าทางรสชาติและคุณค่าทางยา (Song Shuhua. (1999). P.85) เนื่องจากชานี้มีรสชาติดีดี ซึ่งคำว่าดีในภาษาไต้ป้องกันเสียงกับคำว่า “ญาติมิตร” ดังนั้น ชาจอกนี้จึงเปรียบเสมือนการแสดงความสนิทสนมระหว่างเจ้าของบ้านกับแขกนั่นเอง

ภาพที่ 3-28 ชุดเครื่องชา

ที่มา : ภาพด้านซ้าย <http://qcyn.sina.com.cn/life/xsz/2013/0226/094716120779.html>

ที่มา : ภาพด้านขวา <http://www.dianping.com/photos/27846301>

ภาชนะสำหรับดื่มชา

สำหรับประเทศจีน ภาชนะสามารถแบ่งออกได้เป็น 9 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ภาชนะสำหรับอาหาร ได้แก่ ถ้วย จาน ชาม ช้อน ตะเกียบ เป็นต้น ประเภทที่ 2 ภาชนะสำหรับเครื่องดื่ม ได้แก่ แก้ว กา จานรองแก้วน้ำชา เป็นต้น ประเภทที่ 3 ภาชนะสำหรับยา ได้แก่ กล่อง หม้อ กาสามหู ขวด เป็นต้น ประเภทที่ 4 ภาชนะสำหรับบรรจุสิ่งของ ได้แก่ กาดม่น้ำ กระจป่อง อ่าง กระจาง เป็นต้น ประเภทที่ 5 ภาชนะอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เตารวมควัน กล่อง กระจบอก เป็นต้น ประเภทที่ 6 เครื่องชา ได้แก่ แท่นบดชา ตัวกรองชา เต้า เป็นต้น ประเภทที่ 7 เครื่องฝังศพ เช่น โลง เป็นต้น ประเภทที่ 8 เครื่องประดับ ได้แก่ มงกุฎ สร้อยคอ สร้อยข้อมือ หน้ากาก เป็นต้น และประเภทที่ 9 พระพุทธรูป ประกอบด้วย พระพุทธรูปทองคำ เป็นต้น (Wang Renbo and Lu Guilan. (1995). P.30)

ภาชนะสำหรับดื่มชาสำคัญต่อชาวจีนเป็นอย่างมากและเครื่องชาทุกชิ้นล้วนมีประวัติศาสตร์ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งไม่เพียงเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของวัฒนธรรมชาในอดีต แต่หากยังเป็นเทคนิคการผลิต การต้ม การดื่ม การเก็บรักษาและประเพณีเกี่ยวกับชาที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ปัจจุบัน เครื่องชาที่มนุษย์ใช้โดยทั่วไป ประกอบด้วย กาน้ำชา แก้วชาและจานรองแก้วน้ำชา

สมัยราชวงศ์ถัง การดื่มชาเป็นกิจวัตรประจำวันที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในทุก ๆ ครัวเรือนและในปลายสมัยราชวงศ์ถัง เครื่องชาได้กลายเป็นอุปกรณ์ส่วนหนึ่งของเครื่องรับประทานอาหารที่อยู่บน โต๊ะอาหาร ในสมัยราชวงศ์หมิง สืบเนื่องจากความแพร่หลายของการดื่มชาทำให้เครื่องชาในสมัยนี้ได้รับการพัฒนาไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการใช้กาน้ำชา และในยุคนี้ แก้วน้ำชาส่วนใหญ่จะถูกผลิตขึ้นด้วยฝีมือที่ประณีต จนกระทั่งสมัยราชวงศ์ชิง แก้วน้ำชาได้ถูกผลิตขึ้นมาจนกลายเป็นชุดน้ำชา ทั้งนี้ การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นล้วนได้ถึงความประทับใจไว้ให้คนรุ่นหลังเป็นจำนวนมาก

สิบกว่าปีที่ผ่านมา ความรุ่งเรืองของชาผู้เอ๋อในมณฑลยูนนาน ตลอดจนมาตรฐานการครองชีพของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้น ได้มีส่วนช่วยให้วัฒนธรรมชาของประเทศจีนได้รับการพัฒนาไปอย่างเฟื่องฟูในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีอยู่ พบว่า ชาผู้เอ๋อ ไม่ได้มีเครื่องชาและเทคนิคการชงชาแบบพิเศษใด ๆ ในอดีต แม้ว่าชาผู้เอ๋อจะเป็นชาที่ใช้สำหรับเป็นเครื่องบรรณาการ แต่นัยสำคัญของชาชนิดนี้ก็คือชาพื้นบ้าน ดังนั้น ในชีวิตประจำวันของชนชาติไป๋ การดื่มชาผู้เอ๋อก็ยังคงใช้วิธีการดื่มแบบ “ชาสามจอก” และต้องใช้ร่วมกับเครื่องชาโดยทั่วไปด้วย

1. กาน้ำชา

กาน้ำชา คือ ภาชนะมีปากชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับรินน้ำร้อน ชงชาและเทน้ำชา ทั้งยังเป็นเครื่องชาประเภทหนึ่งที่สำคัญและมีหน้าที่หลักคือใช้ชงชา กาน้ำชามีส่วนประกอบหลักที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ฝากา ตัวกา ก้นกาและฐานกา เนื่องจากกาน้ำชาจะมีลักษณะของมือจับ ฝา ก้นและรูปแบบตัวกาที่แตกต่างกันไปมากกว่า 200 แบบ ดังนั้น ในเวลาชงชา จำเป็นต้องกะปริมาณคนดื่มให้พอดีกับขนาดของชา ลักษณะพิเศษของชา รูปลักษณะภายนอกที่สวยงามและความราบรื่นของน้ำชาที่ไหลออกจากกาด้วย

โดยทั่วไป รูปลักษณะภายนอกของกาน้ำชาสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ กาน้ำชาแบบกลม แบบสี่เหลี่ยมและแบบดินเผา และหากแบ่งจากลักษณะของด้ามจับจะแบ่งได้เป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ด้ามจับด้านข้าง หม้อหูหิ้ว ด้ามจับด้านบน ด้ามจับแบบมือถือและไม่มีด้ามจับ นอกจากนี้ หากแบ่งตามลักษณะของฝากาจะสามารถแบ่งได้เป็นกาทรงฝากด ฝาดั้งและฝาคอรอบ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ประเภทกาน้ำชา					
ลำดับ	ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	จุดเด่น	จุดด้อย
1	กาแบบกลม	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเส้นโค้งที่มีทิศทางและความโค้งแตกต่างกัน	มีสัดส่วนมาตรฐานกลมและทนทาน	บรรจุน้ำได้น้อย
2	กาแบบสี่เหลี่ยม	http://www.jadepot.com.cn/bbs/for	เป็นกาน้ำชาที่มีลักษณะคล้ายกับเส้นตรงที่สั้นและยาวไม่เท่ากัน ผิวเรียบและนิ่มแคะสลักเป็นลวดลาย	อุดมไปด้วยความงามแบบเรียบง่ายและสดใส	ทำความสะอาดในบริเวณมุมกาและใช้วัสดุจำพวก

		um.php?mod=viewthread&tid=16574&page=1			โลหะมาทำ ได้ยาก
3	กาดินเผา	http://auction.artxun.com/paimai-305-1521323.shtml	มีลักษณะรูปทรงที่เป็น ธรรมชาติและคล้ายกับ กาแบบกลม ส่วนใหญ่เป็นรูปแดงโม ลูกพลับ เพชร ดอกพลัม เม็ดเกาลัด ต้นไม้และ ลูกพีช เป็นต้น	แสดงให้เห็น สีสันทัน ของงาน ฝีมือ รูปร่าง หลากหลาย และ น่าสนใจ	พื้นผิว ภายนอกให้ ความรู้สึก แข็งและ เนียน สกปรกง่าย
4	กาหม้อหูหิ้ว	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ด้ามจับอยู่ระหว่างกลาง ของหม้อและพับหุบเก็บ ได้ทั้งสองด้าน	บรรจุน้ำ ได้มาก และ แข็งแรง	
5	กาด้ามจับ ด้านบน	http://www.1.yishu.com/paimai/gods-13864-1372346.html	ด้ามจับจะอยู่ด้านบน คล้ายกับลักษณะของ นางฟ้ากำลัง โขยบิน	รูปร่าง สวยงาม	ในส่วนของ ด้ามจับรับ น้ำหนักได้ อย่างจำกัด ดังนั้น กาจึง บรรจุน้ำได้ น้อย
6	กาด้ามจับ ด้านข้าง	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ด้ามจับมีลักษณะ เหมือนหม้อหูเดียว	กามีขนาด เล็กทำให้ สามารถ ใช้งานได้ ด้วยมือ ข้างเดียว	
7	กา ไม่มีด้ามจับ		เนื่องจากกาไม่มีด้าม จับ ดังนั้น ขณะใช้งาน ต้องจับที่ตัวกาเท่านั้น	ขนาดเล็ก ใช้งานง่าย	กาจะร้อน มากและไม่ สะดวกใน การใช้งาน

		http://www.gucn.com/Service_CurioStall_Show.asp?Id=14106962			
8	ภาพทรงฝักคด	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ฝักคดจะถูกกดไว้อยู่ในตัวกาและฐานหัวฝักจะไม่ยื่นออกมา		
9	ภาพทรงฝักฝัง	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ฝักของฝักจะฝังอยู่ในตัวกาน้ำชาและฐานหัวฝัก		
10	การทรงฝักครอบ	(ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2016)	ฝักของฝักและตัวกามีลักษณะรูปทรงเหมือนกันแต่จะมีตะเข็บกันระหว่างฝักกับตัวกา		

ตารางที่ 3-4 ประเภทกาน้ำชา

2. แก้วน้ำชา

แก้วน้ำชา คือ เครื่องชาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ใช้สำหรับรองน้ำชาที่ไหลออกมาจากกาน้ำชา แก้วน้ำชา ยังมักถูกเรียกว่า ถ้วยชา โดยลักษณะที่พบเห็นได้บ่อยคือแก้วแบบกลม ในอดีต แก้วน้ำชา ลักษณะนี้ยังมักถูกนำมาใส่เหล้าด้วย ปัจจุบัน รูปลักษณะของแก้วน้ำชา มีจำนวนมาก มีการประดับตกแต่งที่สวยงามและมีการสลักชื่อด้วย โดยมีรูปแบบที่โดดเด่นตามตาราง ดังนี้

ประเภทแก้วน้ำชา						
ลำดับ	ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด (ซม.)	จุดเด่น	จุดด้อย
1	ถ้วย		ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง ถ้วยคืออุปกรณ์สำคัญ	สูง 4-2.5 กว้าง 5.5-3.8		

		(http://art.iqilu.com/huapai/mingjia/201511/11/682062.html) ปากแก้วกว้าง เฝียงเข้าด้านใน ก้นลึก กลมและมีขนาดเล็ก	ที่ใช้ในการดื่มชา และทำให้ผู้ดื่มได้รับรู้รสชาติแห่งชีวิตและเพลิดเพลินไปกับจิตวิญญาณ			
2	แก้วปากบาน	(http://blog.sina.com.cn/s/blog_571955440100ziu1.html) ปากแก้วบานออกจากตัวแก้ว และตัวแก้วกลมมน	เป็นแก้วที่นิยมใช้และพบเห็นได้บ่อยที่สุด	สูง 4.7-3 กว้าง 6-3.2	แก้วนี้จะทำให้ผู้ดื่มได้กลิ่นหอมและรสชาติของชาได้ดีขึ้น	
3	แก้วทรงตันมือ	(http://www.gucn.com/Service_CurioStall_Show.asp?ID=16105277) ปากเรียวและบานออกด้านนอก ตัวแก้วมีลักษณะตั้งตรงและกลม		สูง 4.2-3.5 กว้าง 5.6-4	ขณะจับแก้ว ปากแก้วจะตรงกับมือพอดี มีขนาดและน้ำหนักของแก้วที่เหมาะสม จับติดมือ	
4	แก้วทรงหัวใจไก่	(Yang Zhishui. P.47) มีลักษณะปากกว้าง มีฐานและ	ใจกลางแก้วเว้าลึกลงตรงกลางและก้นแก้วยื่นออกมาคล้ายหัวใจไก่	สูง 3.6-2.8 กว้าง 4.2-3.8	ความสูงของแก้วสามารถใช้นิ้วมือสามนิ้วจับได้พอดีซึ่งเหมาะแก่	

		แก้วกลม			การใช้งาน และเป็นที่ นิยมใช้ มาก	
5	แก้ว ทรงนอน	(http://auction.artron.net/paim-ai-art5048520534) ปากกว้าง ก้นแก้วไม่มีฐานและ เว้าเข้าด้านใน		สูง 3.3-2.9 กว้าง 4.1-3.8		
6	แก้ว ทรงระฆัง	(http://auction.artron.net/paim-ai-art5046681034) ปากแก้วบานออก ก้นลึก กลม	มีลักษณะ คล้ายระฆัง หงาย พบเห็น ได้บ่อยใน ตลาด	สูง 4.6-3 กว้าง 4.2-3.2		
7	แก้วทรง กึ่งม้วน	(http://www.gucn.com/Service_CurioAuction_Show.asp?ID=8022310) ปากบานและก้นแก้วเว้าเข้าด้าน ใน		สูง 4.5-3 กว้าง 5-3.4		
8	แก้วทรง สี่เหลี่ยม	(http://auction.artron.net/paim-ai-art5040965996) เป็นรูปสี่เหลี่ยมและมีเส้นตรง รอบด้าน	นิยมใช้ใน สมัยราชวงศ์ห มิง	สูง 4.8-3 กว้าง 6-4.3	มีปากแก้ว ที่กว้าง และใหญ่ สามารถ ลดแรงคัง ผิวของน้ำ ร้อนได้	แก้วนี้ช่วย ลดความ ร้อนของ แก้วได้ เหมาะแก่ การใช้งาน แต่มี ข้อจำกัด ทางด้านการ

						ผลิตมาก
9	แก้วทรง หกเหลี่ยม	(https://tieba.baidu.com/p/3403181799?red_tag=2824376575&traceid=) มีลักษณะเป็นรูปหกเหลี่ยม เส้นตรง	แก้วมีความสูง และตรง มีทั้ง เหลี่ยมและ กลม ลักษณะ เส้นสลายตา	สูง 4.8-3 กว้าง 5.2-4.3	เป็นที่ขึ้น ชอบของผู้ ดื่มชา จำนวน มาก	ผลิตยาก
10	แก้วทรง แปด เหลี่ยม	(Yang Zhishui. P.18) เป็นรูปแปดเหลี่ยม ปากแก้ว เป็นเส้นตรง และตัวแก้วมีความ อ่อนโยน				
11	แก้วทรง กลีบบัว	(Yang Zhishui. P.39) คล้ายกับกลีบดอกบัวเล็ก ๆ ประดับตกแต่งอยู่รอบแก้ว		สูง 5-3.3 กว้าง 5.5-4.5	สง่างาม	ผลิตยาก
12	แก้วทรง หมวก	(Yang Zhishui. P.43) ปากแก้วมีขนาดใหญ่และกัน เล็ก	เป็นแก้ว โบราณที่มี ลักษณะคล้าย หมวก	สูง 4.8-3.5 กว้าง 7-5	ลายเส้น เรียบง่าย และสง่า งาม สามารถ ทำให้ผู้ดื่ม ได้รับกลิ่น และ รสชาติชา ได้ดียิ่งขึ้น	ระบายความ ร้อนเร็ว

13	แก้วทรง คันธนู	http://www.cang.com/auction/250074.html ปากกว้างและก้นเว้าเข้าด้านใน	เป็นแก้ว สำหรับบูชา ไม่เหมาะแก่ การ เคลื่อนย้าย	สูง 5.3-3.4 กว้าง 5.7-4.5	ตัวแก้วมี ความสูง พอดีทำให้ จับถนัดมือ	
14	แก้ว ทรงกลม	http://blog.sina.com.cn/s/blog_96a1a6cd0101b14p.html ตัวแก้วปล่องขยายออกด้าน นอก	เป็นแก้วที่ อุปมาเหมือน ลักษณะของ คนใจกว้าง	สูง 5-3.4 กว้าง 5.2-4.3	เป็นแก้ว ลักษณะ กลม และ ใหญ่ทำให้ ชา มี รสชาติดี ขึ้นและจับ ถนัดมือ	
15	แก้ว ทรงโธฮัน	http://www.dyee.org/bbs/forum.php?mod=viewthread&tid=485865#pid14309784 แก้วปากหุบเข้าด้านในและตัว แก้วพองออกด้านนอก	ได้รับแรง บันดาลใจมา จากรูปแบบ ดั้งเดิมของ ภาพ 18 อรหันต์	สูง 5-3 กว้าง 4.8-3.2	แก้วและ มือสัมผัส กันได้ โดยตรง	ร้อนมือและ อาจทำให้น้ำชาหกได้ ง่าย
16	แก้วมีหู	http://www.360doc.com/content/15/0908/23/13077130_497796378.shtml.2017.3	สามารถพบเห็น ได้น้อยมาก ใน ชีวิตประจำวัน	สูง 3-2 กว้าง 10-8 ยาว 15.4-10		

		เป็นแก้วโบราณที่มีลักษณะยาวและมน ด้านข้างของแก้วจะมีหูจับขนาดสมมาตรกับตัวแก้ว				
17	แก้ว มีมือจับ	(Yang Zhisui, P.76, 74) แก้วมีรูปทรงมาตรฐานทั่วไป แต่มีหูจับด้านข้างทั้งสองด้าน		สูง 6.5-4.5 กว้าง 8.8-6.8	ไม่ร้อนมือ	
18	แก้ว สามขา	http://www.nipic.com/show/8225768.html 2017.5 ปากแก้วบานออก ตัวแก้วกลมมน และมีขาสูง 3ขา	พบเห็นได้ น้อยใน ชีวิตประจำวัน	สูง 8-6 กว้าง 5.6-4.8		
19	แก้วของ ชนชั้นสูง	(http://m.redocn.com/yishuweinhua_7528767.html) ปากแก้วบานออก ตัวแก้วอวบอ้วน มีขาสูงและ	เป็นแก้วของ ชนชั้นสูง	สูง 8.5-6 กว้าง 7.2-6	มี เอกลักษณ์	แก้วลึ้มได้ ง่าย ไม่ สะดวกใน การใช้งาน

20	แก้วทรงพิเศษ	(Yang Zhishui, P.63)	พบเห็นได้น้อยในชีวิตประจำวัน นิยมใช้ประดับ ตกแต่งหรือเพื่อสะสมเป็นหลัก			

ตารางที่ 3-5 ประเภทแก้วน้ำชา

แก้วชาและชา มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ขนาดของแก้วที่เล็กหรือใหญ่จะถูกรับแต่งแบ่งออกไปตามฟังก์ชันในการใช้งานเป็นหลัก โดยแก้วที่มีปากกว้างจะสามารถระบายความร้อนได้ดีซึ่งเหมาะสำหรับชาหมักที่ต้องใช้ความร้อนสูงในการต้ม ส่วนแก้วที่มีปากเล็กจะมีตัวแก้วที่สูง เหมาะสำหรับการดื่มชาที่ต้องคมกลิ่นชาหรือชาหอมต่าง ๆ

3. จานรองแก้วน้ำชา

จานรองแก้วน้ำชาปรากฏขึ้นเป็นจำนวนมากในสมัยราชวงศ์ถัง (618-907) และราชวงศ์ซ่ง (960-1279) ซึ่งในยุคนี้มีรูปแบบที่ตายตัว ปกติจานรองแก้วชาจะปรากฏขึ้นเป็นคู่กับแก้วน้ำชา ทำหน้าที่เป็นงานที่ใช้รองแก้วน้ำชาและมีรูปแบบลักษณะการสร้างสรรค์ไปในทิศทางเดียวกันกับแก้วน้ำชา

จานรองแก้วน้ำชา จะมีลักษณะรูปร่างที่แตกต่างกันไป เช่น แบบกลม สี่เหลี่ยม ดินเผา และลักษณะแปลกตาอื่น ๆ โดยมีรูปแบบที่โดดเด่นตามตาราง ดังนี้

3.1 จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว

เป็นจานรองแบบปากจานกว้างแผ่ขยายออกด้านข้าง ขอบจานตั้งขึ้น ภายในจานตกแต่งลวดลายสวยงาม แก้ววางอยู่ตรงกลางจานพอดีและทพให้น้ำชาไม่กะเลอะเทอะในขณะที่ยกจาน เพราะมีฐานคอยควบคุมการเคลื่อนไหวของแก้ว

จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว			
ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด
แบบกลม	จานรองถ้วยแบบกลม (Yang Zhishui, P.23)	ปากจานรองแก้วจะยกสูงขึ้นจากจานแก้ว ฐานจานมีผิวสัมผัสกว้างและมั่นคง	- เส้นผ่าศูนย์กลางถ้วย 8.5 ซม - เส้นผ่าศูนย์กลาง จาน 18.3 ซม

จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว			
ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด
	จานรองถ้วยทองแดง (Yang Zhishui, P.26)		
แบบ สร้างสรรค์	จานรองถ้วยแบบแปดเหลี่ยม (Yang Zhishui, P.25)	มีการแกะสลักลายที่แสดงความหมายถึงการอวยพรให้อายุยืน	
	จานรองถ้วยประดับดอกไม้ (Yang Zhishui, P.25) <u>Yang Zhishui. (2011). The color of luxury - Song and Yuan Ming gold and silver ware. Beijing: Zhonghua Book Company</u>	จะมีรูปร่างถ้วยและจานรองรูปแบบเดียวกัน	สูง 1.2 ซม. ยาว 14.0 ซม.
แบบดอกไม้ เป็นจานที่มีรูปทรงเลียนแบบมาจากลวดลายธรรมชาติสร้างความสวยงามสดใส เรียบ	จานรองถ้วยรูปดอกชบา (Yang Zhishui, P.37)	(http://www.inkartchina.com/html/gongyi/201710134431.html) รูปร่างของแก้วและจานรองเลียนแบบมาจากรูปแบบของดอกชบา มีลักษณะของแก้วและจานรองรูปแบบเดียวกัน ส่วนใหญ่นิยมใช้ในสมัยราชวงศ์ซ่ง	ยาว 17.5 ซม. น้ำหนัก 104.7 กรัม

จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว			
ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด
ง่าย หรุหระ และแสดง ความเป็นสิริ มงคล	(Yang Zhishui. P.22)	ขอบจานรองกระดกขึ้นคล้ายมีวนคลื่น เป็นจานรองแก้วที่เก่าแก่ที่สุดปรากฏในช่วงปลายของราชวงศ์ถังและช่วงราชวงศ์ห้า (836-907)	ยาว 20.2 ซม.

ตารางที่ 3-6 จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว

จานรองแก้วน้ำชาแบบฐานในแก้ว มีข้อดีคือ มีพื้นที่ในการสัมผัสจานมาก วางบนพื้นได้อย่างมั่นคงแข็งแรง แต่ขอบถ้วยจะบดบังลวดลายของแก้วทำให้สูญเสียอรรถรสทางการมองเห็น

3.2 จานรองแก้วน้ำชาแบบยกฐานสูง

เป็นจานรองแก้วที่มีฐานบริเวณก้นจาน ทำให้แก้วน้ำชาดูสูงขึ้นจากพื้นในระดับหนึ่ง ตามบันทึกในประวัติศาสตร์กล่าวว่า ผู้หญิงชาวเสฉวนคิดว่า น้ำชาที่อยู่ในแก้วชาจะมีความร้อนสูงสามารถลวกมือได้ ดังนั้น การวางแก้วน้ำชาให้สูงจากพื้นในระดับหนึ่งจะสามารถช่วยระบายความร้อนได้ดี

จานรองแก้วน้ำชาแบบยกฐานสูง			
ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด
แบบกลม	http://www.xincha.com/p/980707	เป็นกระดกในสีเขียวเหลือง (860 - 874)	
แบบ สร้างสรรค์	(Yang Zhishui. P.13)	เป็นแก้วทรงดอกดารารัตน์ 6 กลีบ ตรงกลางยกสูง แก้วและจานรองมีรูปแบบแบบเดียวกัน http://shuixianhua.yangzhiriji.com/	จานยาว 15 ซม.

จานรองแก้วน้ำชาแบบยกฐานสูง			
ชื่อเรียก	รูปแบบ	คำอธิบาย	ขนาด
	โคมดอกไม้ (Yang Zhishui, P.6)	มีต้นแบบมาจากรูปทรงของดอก คารารัตน์ ในสมัยโบราณเรียกว่า “จินจันอันโต” จานรูปทรงนี้	สูง 5.5 ซม เส้นผ่านศูนย์กลาง 11.6 ซม ความสูงของถ้วย 3.8 ซม

ตารางที่ 3-7 จานรองแก้วน้ำชาแบบยกฐานสูง

ข้อดีของจานรองแบบยกฐานสูง คือ มีรูปลักษณะสวยงามและดูสง่างาม ข้อเสียคือ เนื่องจากฐานที่ยกสูงอาจทำให้การวางแก้วไม่มั่นคง น้ำชาหกเลอะเทอะได้ง่าย ดังนั้น จึงมักใช้แก้วน้ำชาแบบนี้ในงานที่ค่อนข้างเป็นทางการสูง

สิ่งที่ต้องคำนึงในการออกแบบชุดเครื่องชา

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับวัตถุถือเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป เช่น ชุดเครื่องชา จำพวกกา แก้วและจานรองแก้ว เป็นต้น ถือเป็นภาชนะทั่วไปที่มนุษย์สามารถสัมผัสได้โดยตรง นับตั้งแต่สมัยสังคมโบราณจนถึงปัจจุบัน พัฒนาการด้านขนาดของภาชนะยังสอดคล้องกับการพัฒนาทางสังคมด้วย และในมุมมองนี้เอง การทำงานที่ไม่สมบูรณ์เหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการปฏิบัติอุตสาหกรรม ความสามารถในการทำงานของแก้ว คือ เป็นภาชนะที่รองรับของเหลวสัมผัสโดยตรงกับปากของมนุษย์และมีขนาดที่แตกต่างกันไปตามพฤติกรรมการดื่ม ความสะดวกสบายในการใช้งาน ความรู้สึกและความสวยงาม

ขนาดของแก้วชา

ก่อนอื่น นักวิจัยด้านศิลปะได้หัวัน Jiang Xun (1947 ถึงปัจจุบัน) คิดว่า จากวิวัฒนาการของมนุษย์ที่ยาวนานมานับล้านปี พบว่า มนุษยชาติใช้สองมือโอบเข้าด้วยกันเพื่อดื่มน้ำดื่มจนในสมองคิดว่าเครื่องใช้ต้องมีรูปร่างเป็นรูปครึ่งวงกลมและจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างซับซ้อนทำให้มนุษย์ได้สร้างแบบจำลองเครื่องใช้ขึ้นโดยให้มีลักษณะคล้ายกับมือทั้งสองข้างที่โอบเข้าด้วยกัน (Jiang Xun, (2014). P.8) ทั้งนี้ หากมองด้านความสามารถของผลิตภัณฑ์จะพบว่า เครื่องใช้ที่มีรูปวงกลมจะทำให้ริมฝีปากสัมผัสกับเครื่องใช้ได้ดีกว่า นุ่มนวลกว่าและทำความสะอาดง่ายกว่าด้วย

ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของเครื่องใช้คือขนาด เนื่องจากแก้วและมือของมนุษย์ต้องสัมผัสกันโดยตรง ดังนั้น จำเป็นต้องสร้างโครงสร้างของแก้วให้จับถนัดมือ ตลอดจนมีขนาดที่เหมาะสมกับเครื่องดื่มที่อยู่ภายในและมีมุมมองเชิงที่เหมาะสมเพื่อความสะดวกในการยกดื่ม ภาย

วิภาคสรวิทยาได้เปิดเผยข้อมูลทางสรีรวิทยาแบบตะวันออกว่า ฝ่ามือของมนุษย์ชาวตะวันออกจะยาวประมาณ 16-20 ซม มีระยะห่างระหว่างนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ที่ประมาณ 10-12 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วกลางประมาณ 12-15 เซนติเมตรและความกว้างของฝ่ามือประมาณ 7-10 เซนติเมตร

ภาพที่ 3-29 ขนาดฝ่ามือของคนตะวันออก

วิธีการจับแก้ว

วิธีการจับแก้วของมนุษย์มี 3 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 จับกลางแก้ว คือกางนิ้วหัวแม่มือแยกออกจากนิ้วทั้ง 4 วิธีการจับแก้วแบบนี้เหมาะสำหรับแก้วที่มีขนาดไม่เกินครึ่งหนึ่งของฝ่ามือ แบบที่ 2 รองกันแก้ว คือกางนิ้วทั้ง 5 นิ้วออกจากกันและซ้อนกันแก้วโดยให้แก้วจะอยู่กลางฝ่ามือพอดี วิธีการนี้เหมาะสำหรับแก้วที่มีขนาดไม่สูงและมีความกว้างของแก้วไม่เกินขนาดความกว้างของฝ่ามือ และแบบที่ 3 จับปากแก้ว คือ จะใช้เฉพาะนิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือจับปากแก้ว วิธีการนี้เหมาะสำหรับแก้วที่มีความสูงไม่เกินขนาดของฝ่ามือและเป็นแก้วที่ใช้ดื่มแบบหมดแก้วในครั้งเดียว

ภาพที่ 3-30 การจับแก้วแบบที่ 1 จับกลางแก้ว (<https://www.vcg.com/creative/816868232>)

ภาพที่ 3-31 การจับแก้วแบบที่ 2 รองก้นแก้ว (https://www.sohu.com/a/155605593_716986)

ภาพที่ 3-32 การจับแก้วแบบที่ 3 จับปากแก้ว (http://www.tupian114.com/photo_2178657.html)

น้ำหนักของแก้วน้ำชา

จากการรวบรวมสถิติของน้ำหนักแก้ว พบว่า น้ำหนักของแก้วมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอด เช่น ในอดีตแก้วชาของญี่ปุ่นจะมีน้ำหนัก 105 กรัม แต่ปัจจุบันก็ลดเหลือ 100 กรัม ส่วนแก้วชาอื่น ๆ ทั่วไปก็มีน้ำหนักประมาณ 120 กรัม โดยมีข้อพิจารณาว่าน้ำหนักของแก้วจะต้องไม่มากจนเกินไปเพราะจะไม่สะดวกในการใช้งาน แต่ถ้าแก้วมีน้ำหนักเบาเกินไปก็จะขาดความรู้สึกนั่นเอง

รูปแบบของแก้วน้ำชา

การแสดงออกทางอารมณ์ระหว่างแก้วกับมนุษย์จะปรากฏใน 2 ด้าน ดังนี้ ด้านหนึ่ง คือ ความรู้สึกเมื่อได้สัมผัสกับแก้ว และอีกด้านหนึ่ง คือความรู้สึกเมื่อปากได้สัมผัสกับแก้ว ทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่แล้ว การเน้นความรู้สึกในการถือแก้วด้วยมือจำเป็นต้องใช้มือถือสิ่งของนั้นให้มั่นคงก่อน หากแบ่งตามความรู้สึกในขณะสัมผัสแก้วแล้ว จะสามารถแบ่งรูปแบบของแก้วได้เป็น 2 แบบคือ แก้วเอวลาด เป็นแก้วปากกว้าง โดยปากแก้วจะมีความลาดเอียงพอดีกับริมฝีปากกลางทำให้สะดวกในการดื่มและทำให้วัตถุในแก้วสามารถเคลื่อนที่เข้าปากได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสำหรับอาหารเหลว และแก้วอีกแบบหนึ่งคือ แก้วเอวกลม เป็นแก้วที่มีปากจุ่มเข้าด้านใน และเนื่องจากตัวแก้วมีความอ้วนกลมทำให้สามารถรักษาอุณหภูมิของวัตถุในแก้วได้ดี แก้วเอวกลมจะสัมผัสกับปากอยู่ในมุมระหว่าง 40-90 องศา ทำให้วัตถุไหลเข้าปากได้ช้า เหมาะสำหรับอาหารแข็ง ดังนั้น หากต้องการดื่มให้หมดแก้วจึงจำเป็นต้องยกหน้าขึ้นในขณะที่ดื่ม

ภาพที่ 3-33 แก้วเฮวลาด (<https://world.taobao.com/item/556817174797.html>)

ภาพที่ 3-34 แก้วเฮวกลม (<https://world.taobao.com/item/556817174797.html>)

คำกล่าวโบราณของจีนกล่าวว่า “หากปากแก้วน้ำชาไม่หนา ไม่โค้งมน จะทำให้ไม่สามารถดื่มชาได้ถึงครึ่งแก้ว” ซึ่งคำโบราณดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และแก้วน้ำชาได้เป็นอย่างดี ทำให้การออกแบบแก้วน้ำชาในครั้งนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักคำกล่าวนี้ด้วย

จากการศึกษาข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคถือเป็นเอกลักษณ์พื้นฐานของการสร้างงานศิลปะและยังเป็นคุณค่าที่แท้จริงของ “การสืบทอดวัฒนธรรม” ทั้งนี้ คำว่า “ท้องถิ่น” มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” และมุ่งเน้นไปที่มุมมองทางวัฒนธรรมโดยรวมของหมู่บ้าน โดยการสืบทอดและการพัฒนาหัตถกรรมของชาติพันธุ์และหัตถกรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิมไม่ใช่เพียงแค่การปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางสังคมด้วยการปรับปรุงด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือหมายถึงการสืบทอดและการพัฒนาจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมระดับชาติบนพื้นฐานของข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ และตั้งคมเพื่อสร้างแนวคิดทางจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง โดยความสัมพันธ์ภายในระหว่างจิตใจกับ

วัตถุจะทำให้เกิดเป็นรูปแบบของวัสดุที่มีการแสดงออกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างมนุษย์กับวัตถุก็ยังมีข้อถกเถียงกันอยู่เสมอในประเทศจีน

จากการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (กฎแห่งธรรมชาติและ ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของมนุษย์) ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างธรรมชาติกับธรรมชาติของมนุษย์ และความคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยี ลัทธิเต๋า รวมถึงการบูรณาการด้านการสร้างสรรค์และพัฒนาความคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์แบบดั้งเดิมเข้ากับรากฐานของการทำงานด้วยตนเองและทักษะหัตถกรรม ล้วนแสดงให้เห็นว่า นักปรัชญาโบราณของจีนหลายคนได้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มาจากการผสมผสานระหว่างงานหัตถกรรมกับการปฏิบัติทางเทคนิค ซึ่งทั้งหมดถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา

บทที่ 4

การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ

การสร้างสรรค์ของมนุษย์ คือการสร้างผลงานและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่หรือการแก้ไขรูปแบบดั้งเดิมของผลงานและสิ่งประดิษฐ์นั้น ๆ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของมนุษย์ ดังนั้น เพื่อให้ผลกระทบโลหะของอำเภอเฮอชิงยังคงสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮอชิง : การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” และนำผลข้อมูลที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผลกระทบโลหะของอำเภอเฮอชิงในรูปแบบใหม่ที่สะท้อนองค์ประกอบด้านกาลเวลา การออกแบบร่วมสมัยและผสมผสานกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮอชิง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบกับการออกแบบ

การสร้างสรรค์ผลกระทบตามแนวคิดแบบดั้งเดิมของประเทศจีน

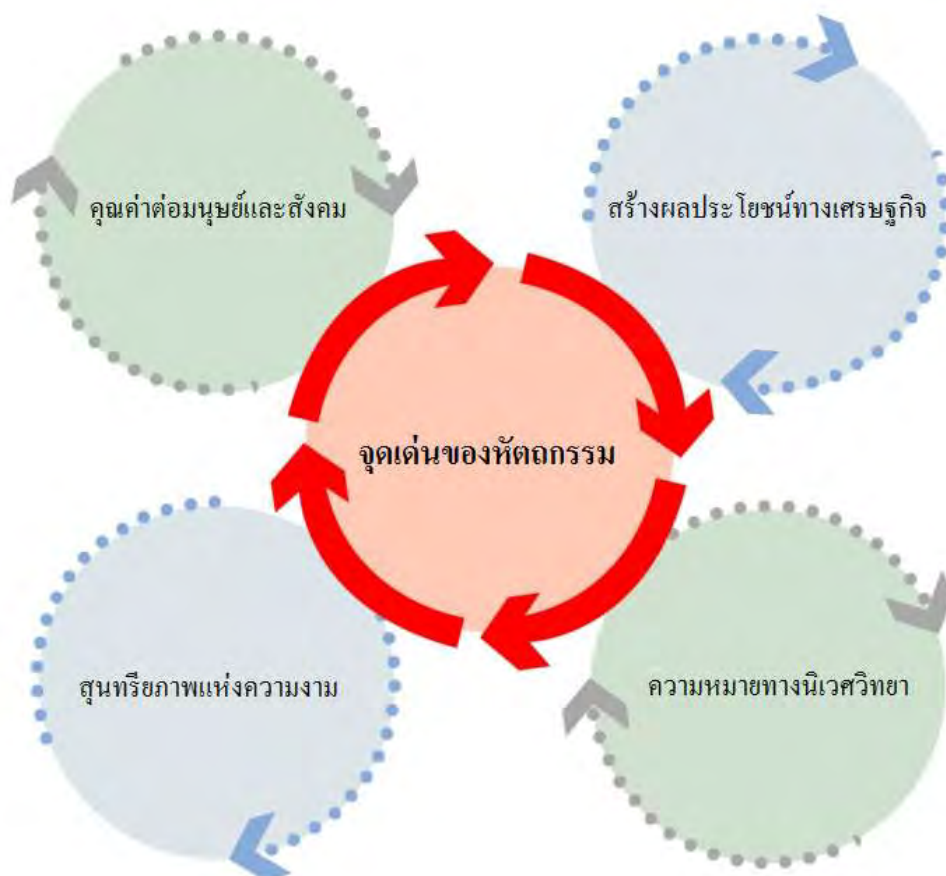
การผลิตเพื่อชีวิตในระยะยาว การสร้างสิ่งประดิษฐ์และสรีรวิทยาของมนุษย์มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ศาสตราจารย์ Ohara อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยชิบะของประเทศญี่ปุ่นกล่าวว่า การยศาสตร์ คือ “การค้นหความสามารถในการทำงานของร่างกายและขีดจำกัดของร่างกาย จึงทำให้การทำงานของมนุษย์มีแนวโน้มที่จะปรับตัวให้เข้ากับลักษณะต่าง ๆ ทางกายวิภาค สรีรวิทยาและจิตวิทยาของมนุษย์” (baidu. (2017). Ergonomics. เข้าถึงได้ที่ <https://baike.baidu.com/item/%E4%BA%BA%E4%BD%93%E5%B7%A5%E7%A8%8B%E5%AD%A6/3463?fr=aladdin>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2017) Hang Jian รองประธานสถาบันศิลปะแห่งประเทศจีน เชื่อว่า เครื่องใช้และมนุษย์มีความสัมพันธ์ทางกายภาพระหว่างกันสองด้าน คือ 1) ด้านสรีรวิทยาของมนุษย์ เขาคิดว่าต้องประกอบด้วยความรู้สึกรวมทั้งสัมผัส การดม การมอง การลิ้มรสและเกี่ยวข้องกับยานสัมผัสและวิสัยทัศน์ อันจะทำให้เกิดเป็นการเลือกใช้ชีวิตและการก่อตัวของวัตถุ 2) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางสรีรวิทยาของมนุษย์ งานหัตถกรรมต้องเน้นด้านการปรับตัวของสิ่งประดิษฐ์และความสามารถของสิ่งประดิษฐ์นั้น (Hang Jian. (2001). P.208) หัตถกรรม เป็นกิจกรรมสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อรักษาความต่อเนื่องของชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดเพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจของมนุษย์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างความต้องการและแก้ปัญหา “ความสามารถ” ของหัตถกรรมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ Wang Chaowen (1909-2004) ศิลปินที่มีชื่อเสียง เคยกล่าวว่า ในการสร้างงานหัตถกรรม ความสามารถของชิ้นงานจะเป็นตัวกำหนดหน้าตาของชิ้นงานเอง ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เกิดความงาม

ที่ไม่คาดคิดก็ได้ ในสมัยโบราณที่เทคโนโลยียังด้อยพัฒนา ปัญหาในการทำงานหัตถกรรมจะปรากฏให้เห็นจากผลงานของคนอื่นและขึ้นอยู่กับความต้องการทางสรีรวิทยา จนต่อมาได้พัฒนาปรับเปลี่ยนจนกลายเป็นผลงานสิ่งประดิษฐ์ของตนเอง

อุดมการณ์และแนวคิดตามแบบวัฒนธรรมจีนมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีปรัชญาธรรมชาติและการปฏิบัติตามมนุษยนิยม โดยชาวจีนเชื่อว่า มนุษย์และธรรมชาติสามารถรวมกันเป็นหนึ่งได้ ดังนั้น ชาวจีนจึงมีวิถีชีวิตที่เน้นเรื่องความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ทั้งนี้ คำว่า “ธรรมชาติ” ตามความหมายของชาวจีน หมายถึง จักรวาล ซึ่งเน้นที่ความเชื่อเรื่องการสร้างโลก จักรวาลสภาพแวดล้อม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ดังจะเห็นได้จาก การสร้างสิ่งประดิษฐ์ของชาวจีนส่วนใหญ่คือการสร้างเพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตของตนเอง

ชาวจีนที่เติบโตมาในพื้นที่ราบสูงและเขตภูเขา เชื่อว่า “ดิน” คือพื้นฐานและ “น้ำ” คือชีวิต ดังนั้น งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชาวจีนจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและศิลปะในสังคมเกษตรกรรม โดยสิ่งประดิษฐ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในอดีตล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานและสอดคล้องกับภูมิปัญญาของอารยธรรมทางการเกษตรทั้งสิ้น โดยสามารถสรุปลักษณะสำคัญได้ดังนี้ (Hang Jian and Guo Qiuhui. (2006). P.102)

1. “ให้ความสำคัญชีวิตและควบคุมสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น” โดยเน้นย้ำว่าศิลปะใด ๆ ที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลางก็คือ “การมุ่งเน้นที่มนุษย์เป็นหลัก” ซึ่งถือเป็นแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีแบบดั้งเดิมของจีนที่สำคัญ
2. “เน้นการปฏิบัติจริงและการดำรงชีวิต” ในอดีต การผลิตเครื่องใช้ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการใช้งานเป็นหลัก
3. “การทดลองและความเหมาะสม” หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับวัสดุ เพราะหัตถกรรมจีนแบบดั้งเดิมให้ความสำคัญกับวัสดุและเงื่อนไขทางเทคนิคเป็นสำคัญ โดยการออกแบบสิ่งต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน
4. “กฎการผลิต” หมายถึง การสร้างเครื่องใช้ต้องมีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและต้องคำนึงถึงหลักความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ
5. “เทคโนโลยี” หมายถึง องค์ประกอบของเทคโนโลยี ประกอบด้วยความคิด รูปแบบการผลิต เทคนิคและการผสมผสานทางทฤษฎีที่มีร่วมกัน
6. “คุณภาพ” ทั้งนี้ เครื่องใช้ไม่เพียงแต่จะต้องมีรูปลักษณะภายนอกที่เหมาะสมกับการใช้งานเท่านั้น ยังต้องมีเนื้อหา รูปแบบการสร้างสรรค์ ความสามารถของเครื่องใช้และการประดับตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ด้วย

ภาพที่ 4-1 จุดเด่นของนวัตกรรม (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

การสร้างสิ่งประดิษฐ์แบบดั้งเดิมของประเทศจีนคือตัวกำหนดแนวคิดพื้นฐานของสิ่งประดิษฐ์รูปแบบใหม่ในอนาคต เมื่อหลายพันปีที่ผ่านมามี ชาวจีนโบราณได้นำความคิดแบบดั้งเดิมที่สืบทอดต่อกันมา มาใช้เปลี่ยนแปลงสิ่งของเครื่องใช้ให้มีรูปแบบใหม่ จวบจนการสร้างสรรคในปัจจุบัน ชาวจีนก็ยังคงรักษาแนวคิดตามแบบดั้งเดิมไว้เป็นอย่างดี

การออกแบบศิลปะร่วมสมัยในประเทศจีน

“การออกแบบ” เป็นคำศัพท์ที่เกิดขึ้นในประเทศจีนมาแล้วกว่าหลายร้อยปี เป็นสาขาวิชาที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างกิจกรรมด้านการแสดงออกทางความรู้สึก แนวคิด การวิจัย ผู้บริโภคและทฤษฎีมูลค่า ทั้งนี้ “การออกแบบ คือ หนึ่งในสะพานที่ดีที่สุดที่ใช้เชื่อมโยงปัจจัยทางวัฒนธรรมและคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์เข้าไว้ด้วยกัน” (A Fan Di'an. (2016). Design is an effective means of cultural heritage and communication. เข้าถึงได้จาก <http://www.sohuxiaobao.com>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2016) ในประวัติศาสตร์ศิลปะและนวัตกรรมของโลก การผสมผสานระหว่าง “นวัตกรรม” และ “การออกแบบ” เคยปรากฏตัวขึ้นในแถบแม่น้ำฉางเจียงถึง 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ในช่วงศตวรรษที่ 19 William Morris บิดาแห่งการออกแบบร่วมสมัย ได้ทำการต่อต้านการผลิตด้วยเครื่องจักรและสนับสนุนให้ทุกคนกลับมาผลิตผล

งานหัตถกรรมทำมือ แม้ว่าการผลิตด้วยเครื่องจักรจะเป็นเรื่องที่ทำเป็นประจำสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่เขาก็เสนอว่าการผสมผสานระหว่างรูปแบบผลิตภัณฑ์กับการออกแบบศิลปะคือเรื่องที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มากเพราะสามารถทำให้มนุษย์ค้นพบแนวทางการพัฒนาศิลปะด้วยศิลปะแบบดั้งเดิมที่สอดคล้องกับการผลิตขนาดใหญ่ได้ ครั้งที่ 2 เป็นแนวคิดการออกแบบที่ทันสมัยของลัทธิเบาเฮาส์ (Bauhaus Modernist) โดยมีแนวความคิดที่สำคัญ ได้แก่ 1) เป็นการออกแบบที่เน้นบริการประชาชน 2) มีเทคนิคและศิลปะที่เป็นเอกภาพ และ 3) สอดคล้องกับยุคสมัย ลัทธิเบาเฮาส์ได้ทำการรวบรวมระบบการสอนเข้ากับการปฏิบัติการออกแบบจริง จัดตั้งธุรกิจและติดต่อกับอุตสาหกรรมเพื่อสร้างยุคใหม่ของการรวมกันระหว่างงานฝีมือแบบดั้งเดิมกับการออกแบบที่ทันสมัยซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมสมัยใหม่และการออกแบบศิลปะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และครั้งที่ 3 ยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) มีแนวคิดพื้นฐานคือการต่อต้านศิลปะการออกแบบสมัยใหม่ ลัทธิหลังสมัยใหม่ไม่ได้ต้องการล้มล้างรูปแบบการออกแบบสมัยใหม่ แต่ต้องการให้ปัจจัยทางวัฒนธรรม ได้แก่ รูปแบบแบบดั้งเดิม วัฒนธรรมชนชนติและศิลปะการประดับตกแต่งเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะด้านการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณกับผลิตภัณฑ์ (Dao Zi. (2007). P.141)

ในช่วงศตวรรษที่ 19 เนื่องจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของประเทศยุโรป อเมริกาและญี่ปุ่น ทำให้สินค้าเชิงอุตสาหกรรมแผ่ขยายเข้ามาในตลาดประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้หัตถกรรมโบราณที่สืบทอดต่อกันมาของประเทศจีนเสื่อมถอยลงเป็นอย่างมากจนวิธีการผลิตเชิงอุตสาหกรรมประจักษ์ชัดขึ้นเรื่อย ๆ และวิธีการผลิตใหม่ก็นับเป็นเงื่อนไขพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการออกแบบศิลปะร่วมสมัยของประเทศจีน ต่อมาในระหว่างช่วงปลายศตวรรษที่ 19 และช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ลัทธิทุนนิยมจีนได้รับการพัฒนามากขึ้นจนพื้นที่ในเขตเมืองและเขตที่พัฒนาแล้วบางแห่งเริ่มให้ความสำคัญกับการออกแบบร่วมสมัยและนำทฤษฎีการออกแบบจากประเทศตะวันตกและประเทศญี่ปุ่นมาใช้ในประเทศจีน เช่น ทฤษฎีเบาเฮาส์และกระแสศิลปะร่วมสมัยจากประเทศตะวันตก เป็นต้น ในช่วงสมัยนั้น ผลงานศิลปะและการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาจนเจริญรุ่งเรืองในบางเมืองของประเทศจีนและมีผลงานร่วมสมัยปรากฏขึ้นเป็นจำนวนมาก ตลอดจนเกิดความกระตือรือร้นในด้านการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยเป็นอย่างสูง แต่ในช่วงปี 1950 ถึง 1970 ประเทศจีนได้ก้าวเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนทำให้การออกแบบมีการพัฒนาไปอย่างล่าช้า จนกระทั่งในช่วงปี 1980 จวบจนปัจจุบันถือเป็นช่วงยุคสมัยที่เปิดกว้างทำให้การออกแบบศิลปะอุดมไปด้วยแนวคิดทางสังคมและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีร่วมสมัยจากต่างประเทศ จนเกิดเป็นการออกแบบศิลปะที่มีทั้งความขัดแย้ง การยอมรับและความหลากหลายของรูปแบบ โดยเฉพาะในช่วงปลายปี 1980 อิทธิพลจาก “ลัทธิหลังสมัยใหม่” และ “โลกาภิวัตน์” ได้ส่งผลอย่างลึกซึ้งต่อการออกแบบร่วมสมัยของประเทศจีนและยังคงแพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน

การออกแบบร่วมสมัยของประเทศจีนเกิดขึ้นมาจากการปฏิรูปทางสังคมจีนซึ่งมีความผูกพันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีการผลิตทางสังคม การพัฒนาทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยในช่วงที่เกิดการปฏิรูปทางสังคมของจีนนั้นก็ให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างความคิดและแนวโน้มต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นเหตุที่ทำให้เกิดอิทธิพลต่อรูปแบบและการพัฒนาของการออกแบบร่วมสมัยของประเทศจีนด้วย

การเปลี่ยนแปลงงานหัตถกรรมจีนแบบดั้งเดิมสู่ยุคสมัยใหม่

ในประวัติศาสตร์ศิลปะของมนุษย์ คำถามพื้นฐานสำหรับการการสร้างสรรค์ศิลปะคือ “ทำอะไร” (เนื้อหา) และ “ทำอย่างไร” (รูปแบบ) ซึ่งเป็นมุมมองสำคัญสองด้านที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาประวัติศาสตร์ศิลปะของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อเข้าสู่ “ยุคแห่งจิตวิญญาณ” หนึ่งในสัญญาณที่สำคัญที่สุดของสังคมมนุษย์ในยุคนี้คือ “ประเพณีและความทันสมัยไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันและกัน” (Marshall David Sahlins. (2000). P.54) โดยประเพณีและความทันสมัยได้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างวัฒนธรรมทางสังคมใหม่ให้มนุษย์ ในอดีตคนสร้างวัฒนธรรมโดยการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ แต่ปัจจุบัน มนุษย์ได้วิจัยและพัฒนา “ทรัพยากรทางวัฒนธรรม” เพื่อ “สร้างโครงสร้างทางวัฒนธรรมใหม่” (Taichi Koichi. (1986). P.174) เมื่อมนุษย์ แรงงานและต้นทุนถูกรวมเข้าด้วยกัน ได้ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมก้าวเข้าสู่ช่วงสังคมใหม่และต้องเผชิญหน้ากับการแข่งขันรูปแบบใหม่ด้วย

การออกแบบ คือ ระบบภูมิปัญญาของมนุษย์ เป็นกระบวนการปรับ โครงสร้างการดำรงอยู่ของชีวิตและการสร้างสรรค์เพื่อการอยู่รอดและการพัฒนาตนเอง ตลอดจนเป็นศิลปะที่มุ่งเน้นอนาคตที่มีชีวิตชีวาของมนุษย์ การออกแบบคือการทำงานที่สมดุลร่วมกันระหว่างสุนทรียศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรมและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการออกแบบได้แทรกซึมเข้าไปในทุกด้านของชีวิตมนุษย์และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพการดำรงอยู่ของมนุษย์และวิถีชีวิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบสมัยใหม่ของประเทศจีนเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างความสามารถ ความรู้สึกและความหมายของผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีจุดเด่นอยู่ที่การเน้นที่ความรู้สึกของวัสดุ นอกจากนี้ ยังกำหนดความรู้สึกของเนื้อหาที่ไม่ได้เป็นเพียงแค่สัญลักษณ์เท่านั้น แต่ในเวลาเดียวกัน ยังมีการแสดงออกที่ซับซ้อนของหลาย ๆ ปัจจัยด้วย

ในการพัฒนาการออกแบบอุตสาหกรรมหัตถกรรมควรให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้ (You Yizhen. (2006). P.75)

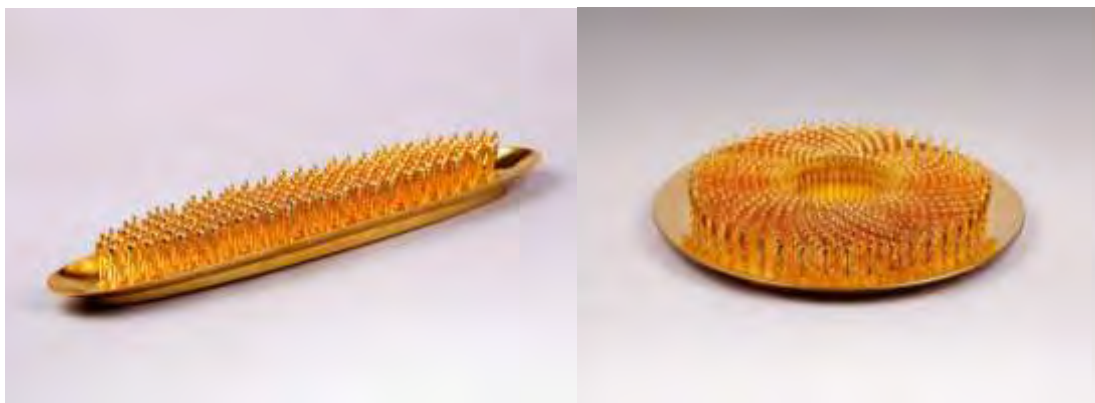
- 1) การเข้าเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2) การอนุรักษ์กระบวนการหัตถกรรมแบบดั้งเดิม
- 3) มีเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์
- 4) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต
- 5) มีความหลากหลาย

- 6) เน้นคุณสมบัติและความสะดวกสบายในการใช้งาน
- 7) สามารถผลิตเป็นระบบได้
- 8) เน้นความต้องการของผู้บริโภค
- 9) ปฏิบัติตามหลักสรีรศาสตร์
- 10) เป็นไปตามเงื่อนไขของสุนทรียศาสตร์
- 11) มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

การดำเนินงานของหัตถกรรมสมัยใหม่จะต้องมีการกำหนดคุณค่าและความสำคัญของการดำรงอยู่ของงานหัตถกรรมและวัฒนธรรมด้วย เพราะศิลปะมีรูปแบบเป็นหน่วยรวมและขึ้นอยู่กับ การประยุกต์ใช้ของประชาชน ในฐานะที่การวิจัยและการสร้างหัตถกรรมสมัยใหม่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้น เราจึงควรใส่ใจกับธรรมชาติของศิลปะ อย่างไรก็ตาม การสืบทอดและพัฒนาหัตถกรรมก็ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมของ ทรัพยากรหัตถกรรมแบบดั้งเดิมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ศิลปะและหัตถกรรมแบบดั้งเดิมสอดคล้องกับการฟื้นฟูสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย เราจึงจำเป็นต้องส่งเสริมการรวมตัวกันของหัตถกรรมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เน้นการออกแบบหัตถกรรม การผลิต ผู้บริโภคและการสร้างแบรนด์ในทุกด้าน สร้างพื้นฐานในทางปฏิบัติสำหรับการเปลี่ยนแปลงความคิดสร้างสรรค์และทำให้ศิลปะสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

หัตถกรรมร่วมสมัยจีน

ศิลปะร่วมสมัย หมายถึง ศิลปะในปัจจุบันที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่หมายถึงจิตวิญญาณสมัยใหม่และศิลปะสมัยใหม่ ส่วนศิลปินร่วมสมัยก็คือผู้ค้นหาวิธีการสืบทอดและสร้างสรรค์ สร้างค่านิยมและแนวคิด ตลอดจนสร้างคุณค่าใหม่และความต้องการทางสังคมใหม่ ๆ เพื่อให้งานฝีมือแบบดั้งเดิมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยทำการสร้างความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องและสมดุลให้กับ “อดีต” และ “ปัจจุบัน” จนเกิดเป็นการบูรณาการและการสร้างสรรค์ผลงานฝีมือแบบดั้งเดิมกับงานฝีมือร่วมสมัยผ่านความคิดแบบดั้งเดิมและความคิดสมัยใหม่ โดยศิลปะเครื่องโลหะสมัยใหม่ได้เกิดขึ้นจากการผสมผสานร่วมกันระหว่างประเพณีดั้งเดิมกับนวัตกรรม การประดับตกแต่งและแนวคิดที่หลากหลาย ขั้นตอนการผลิตแบบดั้งเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างคุณค่าและความต้องการทางสังคมใหม่

ภาพที่ 4-2 ผลงานของ Wang Xiaoxin

(http://slide.collection.sina.com.cn/slide_26_16564_39055.html?img=454173(2017.9))

ผลงานของ Wang Xiaoxin เกิดขึ้นมาจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3D wax casting ร่วมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยมีต้นแบบมาจากการเครื่องหยกของประเทศจีน ทำให้ผลงานออกแบบนี้ยังคงมีรูปแบบตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างเข้มข้นและสอดคล้องกับแนวคิดของคนจีนที่ว่า “คนและธรรมชาติคือหนึ่งเดียวกัน”

ภาพที่ 4-3 ผลงาน “กระดูก” ของ Wang Xiaoxin

(http://slide.collection.sina.com.cn/slide_26_16564_39055.html?img=454173)

ผลงาน “กระดูก” ของ Wang Kezhen คือผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากข้อต่อในร่างกายมนุษย์ กระดูกคือส่วนประกอบที่ทับซ้อนกันในร่างกายที่สามารถเปิด ปิดและปรับได้หลายมุม อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญของร่างกายที่ทำให้มนุษย์ยืนได้ เมื่อนำมาทำเป็นภาชนะเครื่องใช้จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการดำรงอยู่และการสิ้นสูญ ตลอดจนแสดงพลังทางจิตวิญญาณและความคิดทางปรัชญาได้ดี

ภาพที่ 4-4 ผลงาน “ข้าว” ของ Wang Xiaoxin

(http://epaper.gmw.cn/gmrb/html/2017-07/30/nw.D110000gmrb_20170730_2-09.htm)

ผลงานอีกชิ้นหนึ่งของ Wang Kezhen คือ “ข้าว” Wang Kezhen เชื่อว่า ประเทศจีนคือแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกและมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนาน เขาจึงได้นำข้าวมาสร้างสรรค์เป็นภาชนะบรรจุน้ำดื่ม ผลงานนี้เป็นงานหัตถกรรมทำมือที่นำข้าวมาเรียงต่อกันจนสำเร็จเป็นภาชนะรูปแบบต่าง ๆ โดยผลงานชิ้นนี้จะทำให้ผู้คนเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอุปกรณ์รับประทานอาหารกับอาหาร

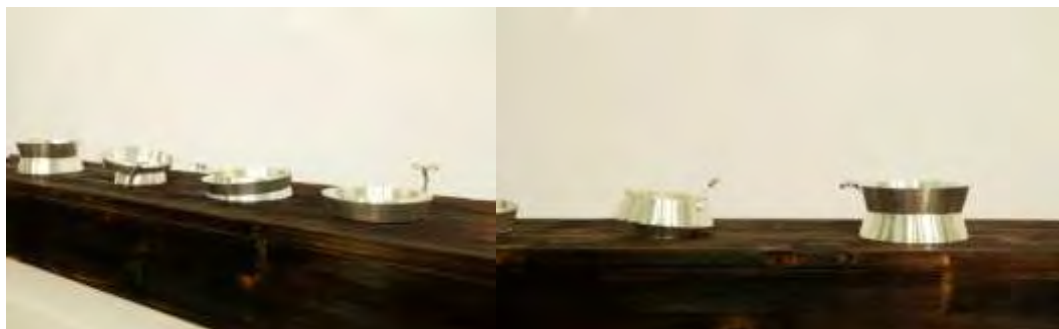
ภาพที่ 4-5 ผลงาน “จิงเว่ย” ของ Yu Qiqi (<http://art.ifeng.com/2015/0618/1367873.shtml>)

ผลงาน “จิงเว่ย” ของ Yu Qiqi เกิดขึ้นจากการผสมผสานร่วมกันระหว่างโลหะและไม้ไผ่ เขาได้นำวัสดุแบบสองมิติมาสร้างสรรค์เป็นวัสดุสามมิติด้วยการทักสานจนเกิดเป็นรูปทรงที่หลากหลาย ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานในจุดนี้ทำให้เขาพบว่าโลหะ หวายและไม้ไผ่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันมาก โดยการสานไม้ไผ่และเอกลักษณ์ของโลหะจะสามารถพัฒนาให้เกิดเครื่องใช้จากการสานโลหะได้

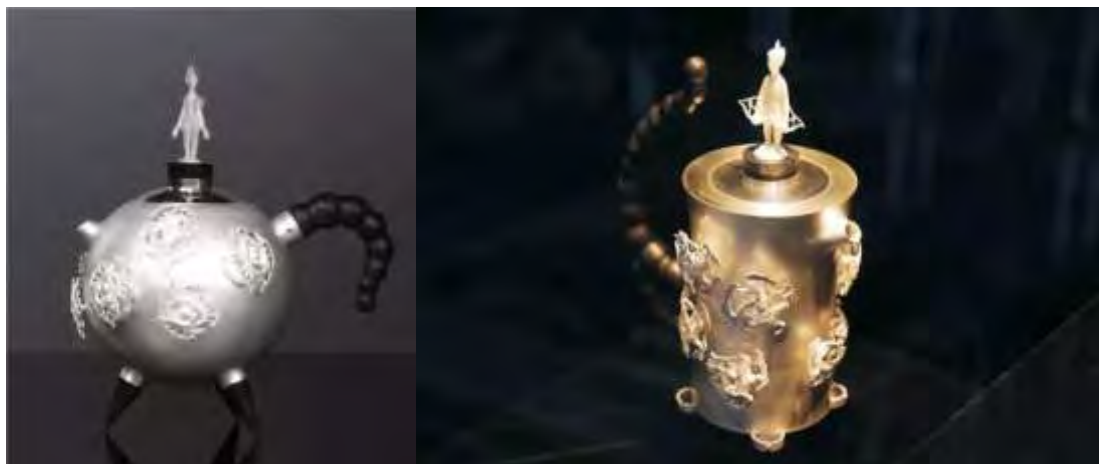
ภาพที่ 4-6 ผลงานของ Liu Xiaoping

ผลงานของ Liu Xiaoping เกิดขึ้นจากการนำเงินบริสุทธิ์มาพับจนเกิดเป็นรูปร่างที่มีลักษณะเป็นกล่องนม เขาคิดว่า กล่องนมสามารถบรรจุอาหารได้หลายอย่างและพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน โดย Liu Xiaoping คิดว่า กล่องนมนี้จะสามารถทำให้ชีวิตง่ายขึ้น สะดวกขึ้นและปลอดภัยขึ้น การผสมผสานครั้งนี้มีแรงบันดาลใจมาจากแนวคิดของ Bauhaus โดยเขาได้ปรับปรุงคุณภาพวัสดุนี้เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมและเป็นเครื่องใช้ในบ้านที่ออกแบบเป็นพิเศษและทันสมัย

ภาพที่ 4-7 ผลงาน “เจียจี้” ของ Qin Qi (<http://art.ifeng.com/2015/0618/1367873.shtml>)

ผลงาน “เจียจี้” ของ Qin Qi ทำมาจากเงินบริสุทธิ์ โดยมีลักษณะของผลิตภัณฑ์คล้ายกับรูปร่างของไม้ไผ่ โดย Qin Qi เชื่อว่า ตั้งแต่สมัยโบราณไม้ไผ่เป็นสัญลักษณ์ของสุภาพบุรุษและมีความทนทาน ดังนั้น เมื่อนำรูปทรงของไม้ไผ่มาทำเป็นผลิตภัณฑ์จะแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณของสุภาพบุรุษ

ภาพที่ 4-8 ผลงาน “ตำนาน” ของ Sun Qiu และ Zhou Shangyi

(<http://exhibit.artron.net/exhibition-39309.html>)

ผลงานของ Sun Qiu และ Zhou Shangyi ชื่อ “ตำนาน” เป็นผลงาน “แก้วมีขาตามแบบวัฒนธรรมจีน” ที่ประดับตกแต่งเป็นภาพ “สี่เทพ” เกิดมาจากการผสมผสานระหว่างวัสดุเงินและไม้มะเกลือ รูปทรงของแก้วจะมีลักษณะเป็นรูปวงกลมและรูปสี่เหลี่ยมทรงกระบอก ด้านบนบริเวณฝาแก้วจะเป็นรูปเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

ศิลปินร่วมสมัยจีนได้สร้างผลงานที่สอดคล้องตามสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้อย่างหลากหลาย โดยในผลงานยังมีการแสดงถึงเนื้อหาที่สอดคล้องกับจิตวิญญาณตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างเข้มข้น นอกจากนี้ ศิลปินจีนยังได้สร้างศิลปะให้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์ของศิลปะในรูปแบบคลาสสิก (ขยายไปสู่ศิลปะ โรแมนติก) ศิลปะร่วมสมัย (ขยายไปสู่ยุคหลังสมัยใหม่) และศิลปะปัจจุบัน (เริ่มต้นจากแนวคิดศิลปะ) โดยศิลปินร่วมสมัยชาวจีนได้อภิปรายเกี่ยวกับศิลปะ โลหะไว้ว่า เป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการรวมกันของศิลปะแบบดั้งเดิม ความคิดร่วมสมัย จิตวิญญาณแห่งสุนทรียศาสตร์และคุณค่าทางธุรกิจ

การลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนาม

การศึกษาข้อมูลในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้ ก่อนอื่นผู้วิจัยได้ลงพื้นที่จริงที่หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลไว้ 2 ส่วนคือ 1) กระบวนการและวิธีการผลิตหัตถกรรมของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่งในปัจจุบัน และ 2) คือการวิเคราะห์ข้อมูลทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสัมผัสกับประวัติความเป็นมา ธรรมชาติและประเพณีต่าง ๆ ของชนชาติไป๋ในเฮ่อซิ่ง อันจะส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมได้อย่างสอดคล้องกับองค์ประกอบของท้องถิ่นและวัฒนธรรมชนชาติ

หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ตั้งอยู่บนภูเขา มีอาณาเขตในทิศเหนือติดกับภูเขาหินและทิศใต้เป็นพื้นที่การเกษตรและพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่ สภาพแวดล้อมโดยรอบงดงามและมีภูมิอากาศเหมาะสมกับการอยู่อาศัยของมนุษย์ โดยบริเวณตีนภูเขาจะมีน้ำไหลผ่านตลอดปีและไหลผ่านไปยังหมู่บ้านซินหัวด้วยทำให้ในหมู่บ้านซินหัวกลายเป็นที่บรรจบของแม่น้ำหลายสายจนเกิดเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่และเป็นที่อยู่อาศัยของนกอพยพ สิ่งปลูกสร้างและสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ในหมู่บ้านซินหัวจะมีเอกลักษณ์และรูปแบบการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับ “น้ำ” เป็นหลักเพราะคนในหมู่บ้านเชื่อว่าบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นมาจากน้ำและคนกับธรรมชาติมีความสามัคคีกัน

ภาพที่ 4-9 ประตูเข้าหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-10 ทิวทัศน์ทั่วไปของหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-11 แผนที่ของหมู่บ้านซินหัว (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

จุดจำหน่ายเครื่องเงินและทองแดงของหมู่บ้านซินหัว โดยหลักจะรวมตัวกันอยู่ที่ถนนซินหัว โดยในบริเวณถนนแห่งนี้จะประกอบไปด้วยร้านค้าเล็กใหญ่จำนวนมากและผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่คือภาชนะที่ทำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัว นอกจากนี้ ยังมีภาชนะและเครื่องประดับที่ผลิตมาจากเครื่องจักรอุตสาหกรรมด้วย และในบริเวณท้ายถนนจะเป็นจุดบ้านเรือนและที่อยู่อาศัยหลักของช่างหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว

ภาพที่ 4-12 ถนนสายหลักในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-13 ร้านจำหน่ายเครื่องเงินในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-14 ช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัวกำลังทำหัตถกรรมเครื่องเงิน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-15 การสัมภาษณ์ Mr. Duan Liuyi ช่างหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Li Gong, 2017)

ภาพที่ 4-16 การสัมภาษณ์ Mr. Su Basan ผู้ผลิตเครื่องมือหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว
(ถ่ายโดย Li Gong, 2017)

ภาพที่ 4-17 การสัมภาษณ์ Mr. Cun Fabiao ช่างหัตถกรรมในหมู่บ้านซินหัว (ถ่ายโดย Cai Hong, 2017)

ภาพที่ 4-18 การสัมภาษณ์ช่างหัตถกรรมเก่าแก่ที่เดินทางมายังหมู่บ้านซินหัวก่อนปี 1990
(ถ่ายโดย Cai Hong, 2017)

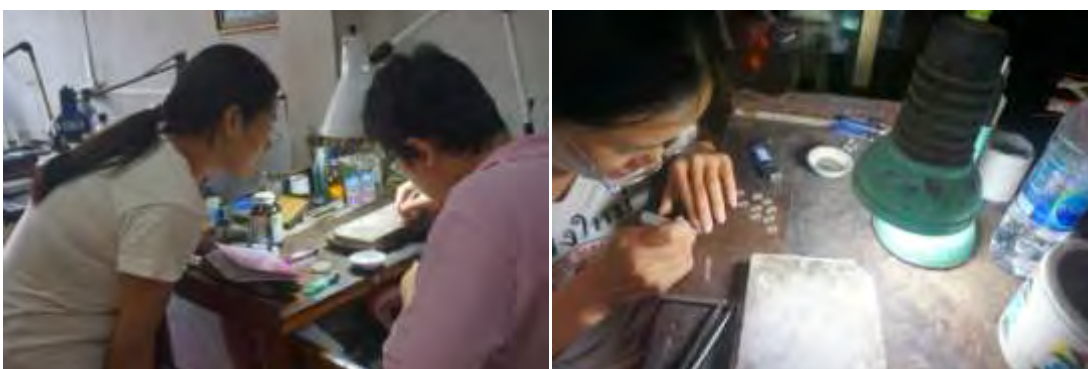
ภาพที่ 4-19 ชาวบ้านในท้องถิ่นยังปรุงอาหารหม้อทองแดง (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

การศึกษาข้อมูลในประเทศไทย

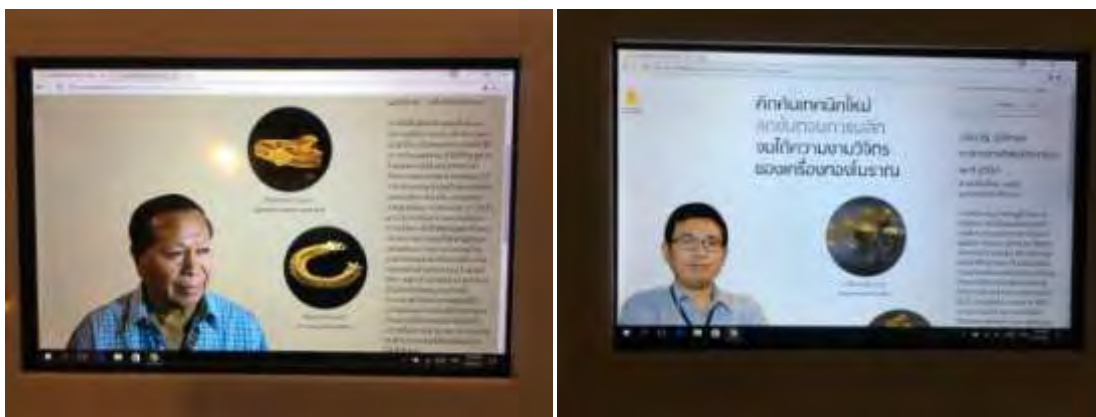
ในระหว่างการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชมและศึกษาวิธีการทำเครื่องทองในอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประเทศไทยด้วย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและนวัตกรรมใหม่จากช่างฝีมือของไทย อันจะมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบเครื่องโลหะในบ้านเกิดของตนเอง

ภาพที่ 4-20 การเรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องทองในประเทศไทย (ถ่ายโดย ชุศักดิ์ สุวิมลเสถียร, 2017)

ภาพที่ 4-21 การเยี่ยมชมงานหัตถกรรมเครื่องโลหะและการทำเครื่องประดับทองของประเทศไทย (ถ่ายโดย คุณแอน, 2017)

ภาพที่ 4-22 ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

จากการพูดคุยกับศิลปินในศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ พบว่า ปัจจุบัน งานหัตถกรรมได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากมาจากการผลิตด้วยเครื่องจักรในระบบอุตสาหกรรม แม้ว่างานหัตถกรรมต้องใช้เวลาในการผลิตนานและมีผลิตภัณฑ์น้อย แต่ก็สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน นอกจากนี้ เนื่องจากประเพณีแต่งงานของไทยจะต้องมีเครื่องประดับทองในพิธีด้วย ดังนั้น ปัจจุบันช่างหัตถกรรมทองและประชาชนยังคงมีวิถีชีวิตที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน อีกทั้ง หากในปีหนึ่ง ๆ ช่างฝีมือสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้เพียงแค่ 2 แบบ ก็จะสามารถทำให้หัตถกรรมยังคงได้รับการสืบทอดและมีนวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 4-23 การเยี่ยมชมห้องทำงานของนายบุญชัย แก่บ้าน ช่างฝีมือหัตถกรรมชาวไทย (ถ่ายโดย ชุศักดิ์ สุวิมลเสถียร, 2017)

นายบุญชัย แก่บ้าน ช่างหัตถกรรมชาวไทย กล่าวว่า การสร้างสรรค์ผลงานที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ซึ่งเทคนิคแบบดั้งเดิมและการใช้เทคโนโลยีใหม่จะสามารถก่อให้เกิดการพัฒนาที่สนับสนุนซึ่งกันและกันได้เพราะงานหัตถกรรมสามารถผลิตได้ครั้งละไม่มาก มีเทคนิคในการดำเนินงานสูง แต่ก็ถือเป็นพื้นฐานในการทำงานหัตถกรรม ส่วนการผลิตด้วยเครื่องจักรสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้คราว

ละมาก ๆ มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและทำให้ผู้คนเข้าใจศิลปะแบบดั้งเดิมมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการทำงานร่วมกันระหว่างงานฝีมือกับเครื่องจักรจะสามารถเติมเต็มข้อบกพร่องของรูปแบบการทำงานต่าง ๆ ได้

การเข้าร่วมอบรมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ

ในปี 2017 ผู้วิจัยได้เข้าร่วมอบรมในงาน “โครงการฝึกอบรมบุคลากรเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้านชนชาติไปและการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว” ซึ่งการเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ กับผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากและทำให้มีความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับคุณค่าของงานหัตถกรรมและความสำคัญในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 4-24 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหัตถกรรมจีนกับนักวิจัยจากสถาบันศิลปะแห่งประเทศจีน ศาสตราจารย์ Xiang-Xiang Hou (ถ่ายโดย Zhong Kui, 2017)

ศาสตราจารย์ Xiang-Xiang Hou คิดว่า หัตถกรรมเป็นศิลปะที่แสดงลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งหากมีการรวบรวมรูปแบบให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันแล้วก็จะทำให้พื้นที่นั้น ๆ สูญเสียความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศิลปะและงานฝีมือคือศิลปะการครองชีพของประชาชนที่สะท้อนให้เห็นถึงการบริการของชีวิตและงานหัตถกรรมทุกชิ้นล้วนมี “การออกแบบ” ทั้งสิ้น การสร้างสรรค์ศิลปะมีเป้าหมาย 2 ด้านคือ การสร้างพื้นที่ทางจิตวิญญาณและการสร้างโลกของวัตถุ ซึ่งทั้งสองเป้าหมายล้วนมีความสำคัญเหมือนกันและตรงกับความสัมพันธ์ทางอภิปรัชญาในวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน ศาสตราจารย์ Xiang-Xiang Hou เน้นว่า การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในการพัฒนาหัตถกรรมแบบดั้งเดิมต้องมีการชี้แจงถึงแหล่งที่มาของการพัฒนาเพื่อให้ทราบว่า จะดำเนินการอย่างไรถึงจะสามารถทำให้ได้รับการยอมรับได้

ภาพที่ 4-25 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีนกับศาสตราจารย์ Sun Dongning นักวิจัยจากพิพิธภัณฑ์ Prince Gong Palace กระทรวงวัฒนธรรมจีน (ถ่ายโดย Zhong Kui, 2017)

จากประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีนมายาวนานกว่า 5 ปี ศาสตราจารย์ Sun Dongning คิดว่า เพื่อส่งเสริมการวางตำแหน่งและนำไปใช้กับแผนการป้องกันมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หัตถกรรมจำเป็นต้องถูกแยกออกเป็นหัตถกรรมแบบดั้งเดิมก่อนถึงจะสามารถทำให้หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยมี “เวลาและพื้นที่” ที่เหมาะสม โดยพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง (ภูมิภาค) และเวลาที่เกิดขึ้นเฉพาะ (ยุคสมัย) เป็นความหมายพื้นฐานของโครงสร้างทางวัฒนธรรมโดยรวม

ภาพที่ 4-26 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลงานที่สะท้อนวัฒนธรรมทางศาสนาของจีนกับศาสตราจารย์ Zhang Su มหาวิทยาลัยเสฉวน (ถ่ายโดย Zhong Kui, 2017)

ศาสตราจารย์ Zhang Su คิดว่า หัตถกรรมสมัยใหม่กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาความขัดแย้งระหว่างการพัฒนาด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการพัฒนาหัตถกรรมที่ช้า สำหรับการออกแบบและการเปลี่ยนแปลงของศิลปะและงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ศาสตราจารย์ Zhang Su คิดว่า การออกแบบต้องเป็นการเลียนแบบความคิดและเป็นอัตลักษณ์ด้านปรัชญาธรรมชาติของจักรวาลที่ได้มาจากดิเอ็นเอทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 4-27 การแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการสืบทอดและการพัฒนางานหัตถกรรมโลหะกับ Yang Guangbin ช่างหัตถกรรมโลหะกุ้ยโจว (ถ่ายโดย Cai Hong, 2017)

ช่างหัตถกรรมโลหะกุ้ยโจว Yang Guangbin คือผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีน อาจารย์ Yang คิดว่า แม้ว่าการพัฒนาหัตถกรรมจะมีความยากลำบากสูง แต่เมื่อไม่กี่ปีมานี้ การสนับสนุนจากนโยบายของประเทศและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้บริโภคทำให้งานออกแบบของอาจารย์ Yang เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคเป็นอย่างมากและทำให้อาจารย์ Yang คิดว่า การพัฒนาคือวิธีการรักษาหัตถกรรม ผลงานของอาจารย์ Yang มีเนื้อหาในการสร้างสรรค์ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์พิเศษขององค์ประกอบทางวัฒนธรรมชนชาติและใกล้ชิดกับความต้องการในชีวิตสมัยใหม่จนทำให้ผลงานทั้งหมดสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค เช่น การสร้างผลิตภัณฑ์เฉพาะเพื่อสะสม เป็นของที่ระลึก หรือเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งการสร้างตำแหน่งทางการตลาดที่เฉพาะเจาะจงจะทำให้หัตถกรรมได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

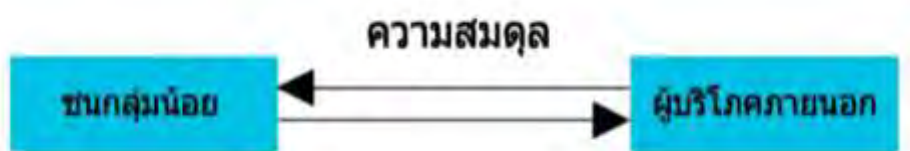

ภาพที่ 4-28 การสัมภาษณ์ช่างทำชุดเครื่องชา Huang Chunxiao (ถ่าย โดย Cai Hong, 2017)

การกำหนดแนวคิดในการออกแบบ

จากการศึกษาข้อมูลวรรณกรรมและการลงพื้นที่ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สถานการณ์ปัจจุบัน กระบวนการผลิต แหล่งที่มาของทรัพยากรในการผลิตและสไตล์การออกแบบผลิตภัณฑ์ของชาวเฮอชิงในมณฑลยูนนานทำให้ผู้วิจัยค้นพบแนวทางการออกแบบภาษาใหม่ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของชาติไปในเฮอชิงได้

ในการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและการออกแบบนั้น ด้านหนึ่งต้องคำนึงถึงจิตวิญญาณของชนกลุ่มน้อยและอีกด้านหนึ่งคือเพื่อสร้างความสมดุลให้กับเศรษฐกิจและความต้องการของผู้บริโภคด้วย

ภาพที่ 4-29 ความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับผู้บริโภคภายนอก (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

แนวคิดที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษา

จากการลงพื้นที่ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับหัตถกรรมโลหะของชาวเฮอชิง เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน ตลอดจนการทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น พบว่า กระบวนการหลักในการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่น ควรประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจ หมายถึง การศึกษาสถานการณ์จริงและผสมผสานเข้ากับมุมมองของตนเองเพื่อวิเคราะห์ความต้องการด้านมูลค่าและในขณะเดียวกัน ต้องทำความเข้าใจด้านความ

ต้องการของกลุ่มลูกค้าอีกด้วย

2. การมุ่งเน้น หมายถึง การเรียนรู้วัฒนธรรมดั้งเดิม ไม่เพียงจำเป็นต้องรู้ภูมิปัญญาที่ชาญฉลาดเท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องสกัดองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่มีส่วนร่วมในการรับรู้ของประชาชนทั่วไปออกมาด้วย โดยสิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจบทบาทกระบวนการส่งออกมาทางวัฒนธรรมให้กับผู้ใช้ ดังนั้น การปรับแต่งองค์ประกอบทางวัฒนธรรมควรมุ่งเน้นไปที่ตำแหน่งที่โดดเด่นของวัฒนธรรมของพวกเขา

3. การออกแบบ หมายถึง การมุ่งเน้นไปที่นวัตกรรมการออกแบบใหม่ ซึ่งถือเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีที่สุด ดังนั้น การออกแบบใหม่จำเป็นต้องพิจารณา 2 ด้าน คือการกำหนดมูลค่าของผลิตภัณฑ์และความต้องการของลูกค้า

4. การดำเนินการ หมายถึง การนำเทคนิคแบบดั้งเดิมมาผสมผสานร่วมกับนวัตกรรมใหม่

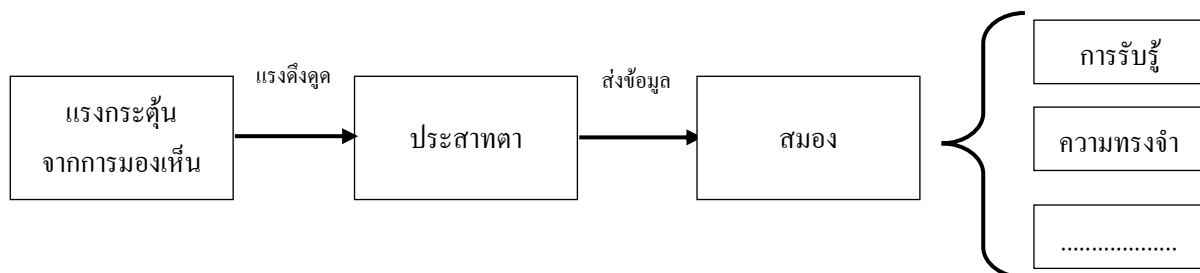
ภาพที่ 4-30 กระบวนการคิดการออกแบบ

การเปลี่ยนแปลงความต้องการทางจิตวิทยาของผู้บริโภคในสมัยใหม่

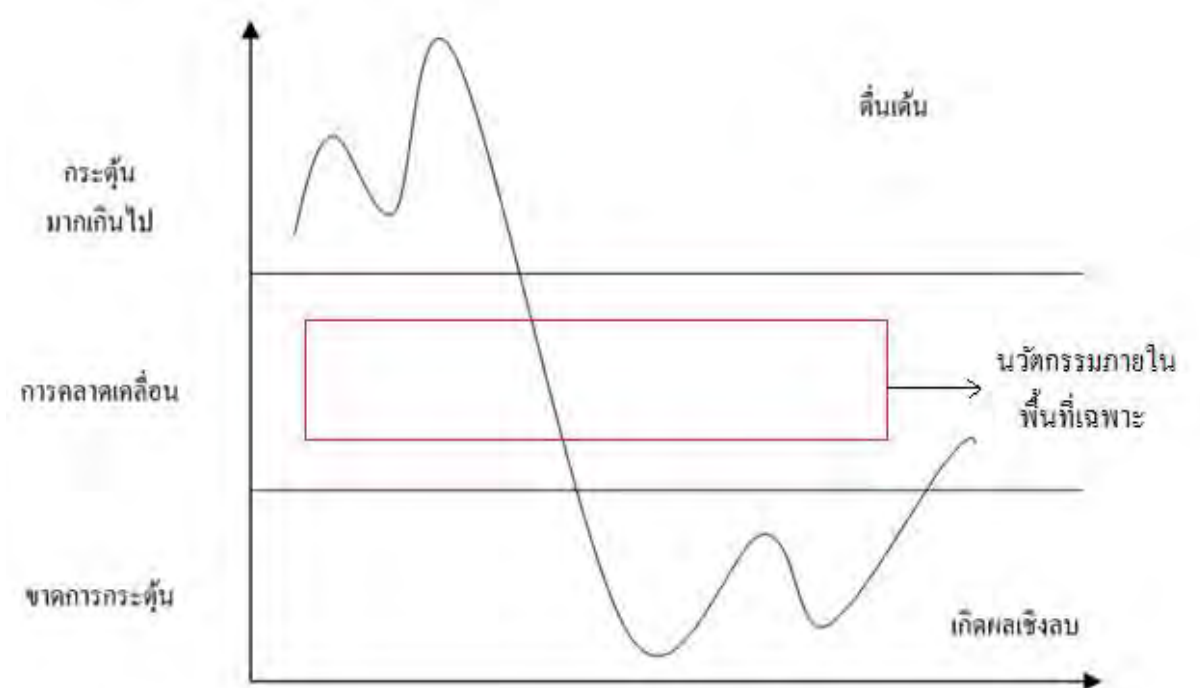
การรักษารูปแบบดั้งเดิมและการสร้างนวัตกรรมใหม่ คือกระบวนการการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิทยาของผู้บริโภคและเป็นการควบคุมระดับนวัตกรรมใหม่ด้วย

จากมุมมองทางจิตวิทยา เมื่อสิ่งเร้าจากภายนอกได้รับความสนใจจะเดินทางผ่านการมองเห็นเข้ามาสู่สมองและสมองจะสะท้อนสิ่งเร้าภายนอกออกมาเป็นกระบวนการ โครงสร้างทาง

ความคิด ดังนั้น การสร้างสิ่งใหม่ ๆ จึงไม่สามารถเอาชนะความเข้าใจต้นฉบับที่สมองรับรู้ได้และหากสิ่งกระตุ้นใหม่ไม่ได้สร้างการรับรู้ความเข้าใจตามแบบต้นฉบับ ข้อมูลที่ได้รับมานั้นก็จะไม่สามารถสร้างความประทับใจและดึงดูดความสนใจของผู้คนได้

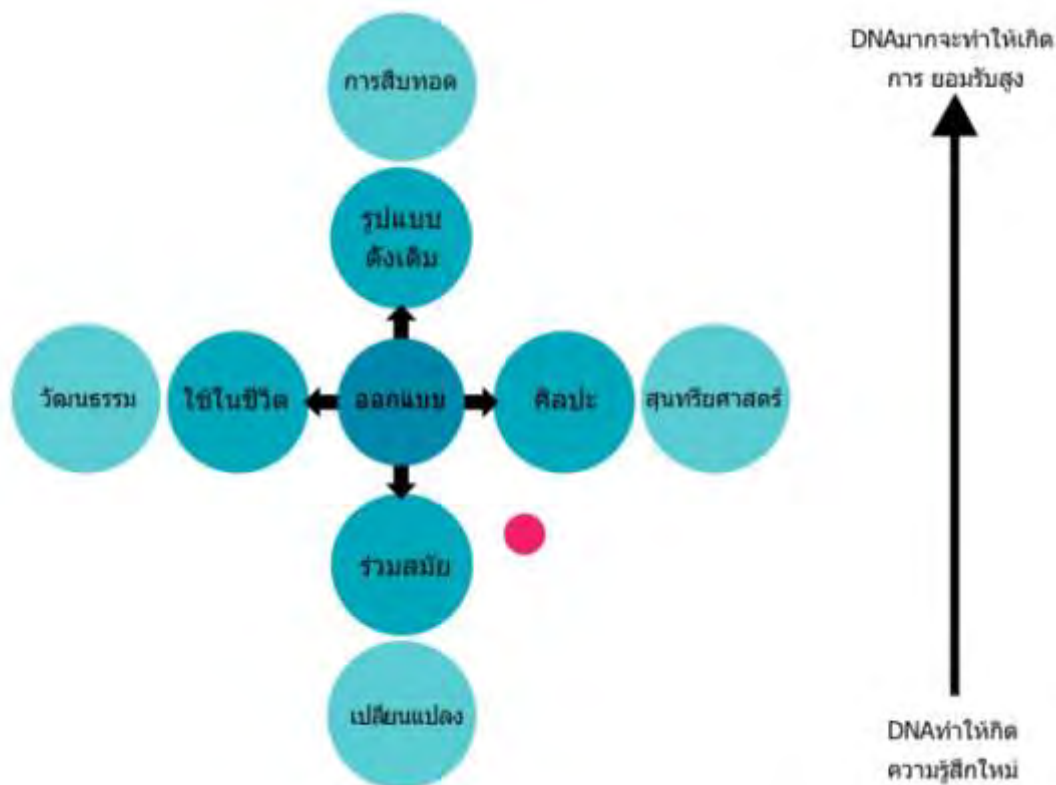

ภาพที่ 4-31 กลไกการสะท้อนภาพทางการมองเห็นของสิ่งกระตุ้น (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-32 กราฟแสดงระดับของการถูกกระตุ้น (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

จะเห็นได้ว่า การออกแบบที่ยังคงหลงเหลือไว้ซึ่งรูปแบบดั้งเดิมจำเป็นต้องเพิ่มสิ่งดึงดูดใจใหม่ ๆ เข้าไปด้วย แต่การได้รับแรงกระตุ้นที่มากเกินไปจะทำให้เกิดการยอมรับไม่ได้ ดังนั้น เราจำเป็นต้องควบคุมความคลาดเคลื่อนของแรงกระตุ้นให้อยู่ในระดับพอดีเพื่อรักษาความเป็นดั้งเดิมไว้และสร้างประสบการณ์การมองเห็นใหม่ที่มีความทันสมัย

ภาพที่ 4-33 การกำหนดตำแหน่งของการออกแบบ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

การวางแนวทางในการออกแบบต้องพิจารณาด้านความรู้สึกใหม่ของผู้บริโภคและต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์ที่คนในท้องถิ่นให้การยอมรับเป็นสำคัญ ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า เอกลักษณ์ประจำตัวที่ชนชาติไปในสื่อซึ่งให้การยอมรับและการกลั่นกรองออกมาเป็นดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมนั้น หากยังมีดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมมากก็จะยิ่งสร้างการยอมรับจากคนในท้องถิ่นได้สูง และหากดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าใดก็จะยิ่งกระตุ้นประสาททางการมองเห็นของคนในท้องถิ่นได้สูงเท่านั้น ดังนั้น ในเวลาเดียวกันนี้ การออกแบบจึงจำเป็นต้องเก็บรักษาดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมให้สมดุลกับนวัตกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้นด้วย

การออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

องค์ประกอบในการออกแบบของระบบการออกแบบ คือตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกับเนื้อหาและเนื้อหากับขั้นตอนการทำงาน โดยความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับขั้นตอนการทำงานนั้นจะสามารถทำให้เกิดมุมมองในการสร้างสรรค์ที่รอบคอบหรือการจัดองค์ประกอบภาพและหลักการออกแบบที่แตกต่างกัน การออกแบบเนื้อหาคือการถ่ายทอดข้อมูล เรื่องราว ตำนาน และความรู้สึกส่วนบุคคลออกมาบนผลงานและเป้าหมายที่สำคัญในการออกแบบก็คือ “ความงดงาม”

การออกแบบภาษาเครื่องใช้ องค์ประกอบในการออกแบบและวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ควรมีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งาน ตลอดจนคุณสมบัติทางกายภาพที่สวยงามและมั่นคงด้วย ทั้งนี้ องค์ประกอบของการออกแบบส่วนใหญ่ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ธรรมชาติและมนุษย์ องค์ประกอบทางธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นพืชและสัตว์ ส่วนองค์ประกอบของมนุษย์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ของมนุษย์ ประกอบด้วยประวัติศาสตร์ สัญลักษณ์และเครื่องใช้ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดต้องมีเนื้อหาที่สามารถถ่ายทอดความหมายที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ หากเป็นวัสดุที่ไม่คุ้นเคย มนุษย์ก็มักจะไม่ได้รู้สึกอะไรเป็นพิเศษ จนถึงขนาดไม่ได้สนใจ แต่สิ่งที่อยู่ในความทรงจำและสร้างการจดจำได้สูงมักจะก่อให้เกิดการยอมรับได้ง่ายยิ่งขึ้น

ประการแรก สิ่งที่ธรรมชาติมักจะได้รับการพัฒนาไปเป็นสิ่งที่มีความหมายไม่ธรรมดา ในการออกแบบเครื่องใช้ให้ดูดีไปด้วยเนื้อหาของชนกลุ่มน้อย ไม่เพียงแต่จะต้องค้นหาเอกลักษณ์พิเศษทางชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อยให้พบก่อนเท่านั้น ยังจำเป็นต้องค้นหาประเด็นที่มีความเป็นสากล และต้องสามารถเผยแพร่องค์ประกอบทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยไปได้อย่างแพร่หลาย โดยผู้ออกแบบต้องพิจารณาและให้ความสำคัญเรื่อง “ความธรรมดา” และ “มูลค่าที่ถูกต้อง” ให้ดี มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต รักสวยรักงามและมีแนวคิดไปในเชิงบวก ตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามและมีประโยชน์ต่อชีวิตได้ ดังนั้น ผลิตภัณฑ์จึงต้องมีรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่ายและมีคุณค่าต่อเศรษฐกิจ โดยสามารถแบ่งเอกลักษณ์ที่สำคัญได้คือ 1) รูปร่างสวยงามและมีความหมายดี 2) เข้าถึงมนุษย์ได้ง่าย 3) มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น 4) สร้างการจดจำสูง และ 5) วัสดุมีคุณค่า

ประการที่สอง มีมุมมองในการออกแบบที่ดี การออกแบบเครื่องใช้คือการออกแบบรูปทรงที่ผสมผสานกันระหว่างรูปแบบสองมิติและสามมิติ โดยมุมมองที่สามารถสร้างการมองเห็นที่ดีได้นั้นจะต้องมีลักษณะที่อ้างอิงกับรูปแบบต้นฉบับเดิม

ประการที่สาม การออกแบบคือการสื่อสารข้อมูลที่มีอยู่อย่างหนึ่ง โดยการออกแบบคือวิธีการสื่อสารด้วยภาพที่มีประสิทธิภาพและสามารถแสดงเจตนารมณ์ของผู้ออกแบบได้ดี

จากองค์ประกอบทางชาติพันธุ์และการผสมผสานองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เพื่อค้นหาองค์ประกอบในการออกแบบนั้น จะสามารถทำให้เราค้นพบองค์ประกอบทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ที่หลากหลาย โดยสัญลักษณ์ที่เป็นองค์ประกอบทางวัฒนธรรมจะสามารถสะท้อนให้เห็นโครงสร้างสังคมแบบร่วมสมัยได้

การออกแบบจากต้นแบบของ “น้ำ”

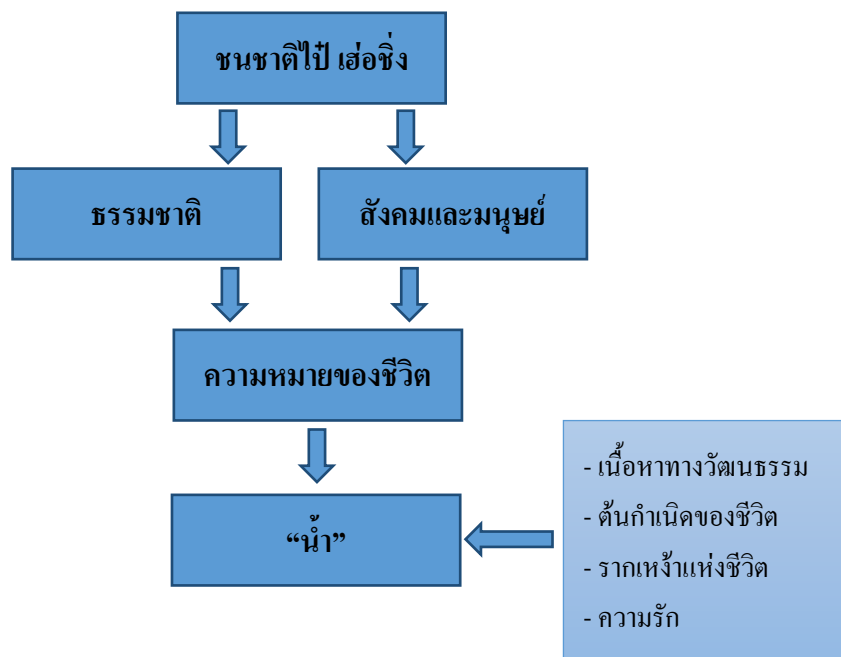
จากการศึกษาข้อมูลในเอกสารและการลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาข้อมูลทางด้านประเพณี ความเชื่อและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชนชาติไปในห่อซึ่ง พบว่า วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไปในห่อซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับ “น้ำ” และน้ำสามารถสะท้อนให้เห็นจิตวิญญาณของ

ชาวไป๋ในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ได้ถ่ายชัดเจนนั่น ผู้วิจัยจึงได้นำต้นแบบลักษณะของน้ำ มาเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการออกแบบชุดเครื่องชาและลวดลายประดับตกแต่งต่าง ๆ

ภาพที่ 4-34 น้ำพุในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

น้ำ คือ แหล่งที่มาของชีวิต นักปรัชญาโบราณชาวจีนเคยกล่าวว่า “น้ำคือสิ่งดีงามที่สร้างทุกสรรพสิ่งและไม่เคยเป็นปฏิปักษ์ต่อสิ่งใด” คุณธรรมและความคิดที่สูงที่สุดมีความสะอาดเปรียบเสมือนน้ำ โดยลัทธิเต๋าเชื่อว่า น้ำคือสิ่งที่ไม่มีความแข็งและไม่มีความอ่อนเช่นเดียวกับที่คำสอนของลัทธิเต๋าที่ไม่เคยเป็นปฏิปักษ์กับใครและทุกสรรพสิ่งก็ไม่สามารถต่อสู้กับลัทธิเต๋าได้ นอกจากนี้ น้ำยังมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตที่หลากหลายของชนชาติไป๋ มีจิตวิญญาณของการโอบอุ้มดูแล ความอดทนและไม่มีการปรุงแต่ง รูปทรง สี กลิ่นและรสชาติ ซึ่งหากในฤดูหนาว อุณหภูมิของอากาศก็สามารถเปลี่ยนน้ำให้เป็นของแข็งและในฤดูร้อนน้ำก็จะกลายเป็นของเหลวได้ ดังนั้น น้ำจึงอุดมไปด้วยความหมายของชีวิตที่ไร้ขีดจำกัดและชนชาติไป๋ในเฮ่อซิ่งก็มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของน้ำ

ภาพที่ 4-35 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับชีวิตของชนชาติไป๋ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

แรงบันดาลใจจากลวดลาย

ลวดลาย มีฐานะเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและเป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงสาระสำคัญของวัฒนธรรมที่โดดเด่น โดยลวดลายที่พบบนผนังกำแพงตามแบบวัฒนธรรมชนชาติไป๋ในเฮ่อซิ่งเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงไปอย่างกว้าง ตลอดจนถือเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไป๋ที่มีรูปแบบที่เด่นชัดที่สุด นอกจากนี้ บนภาชนะเครื่องโลหะและภาพวาดบนกำแพงของชาวไป๋ในเฮ่อซิ่งยังประกอบไปด้วยลวดลายน้ำเป็นจำนวนมาก

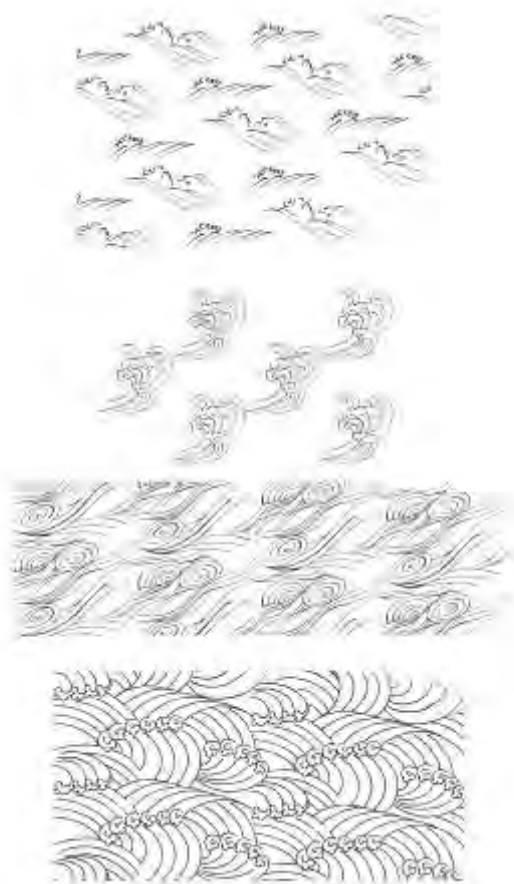
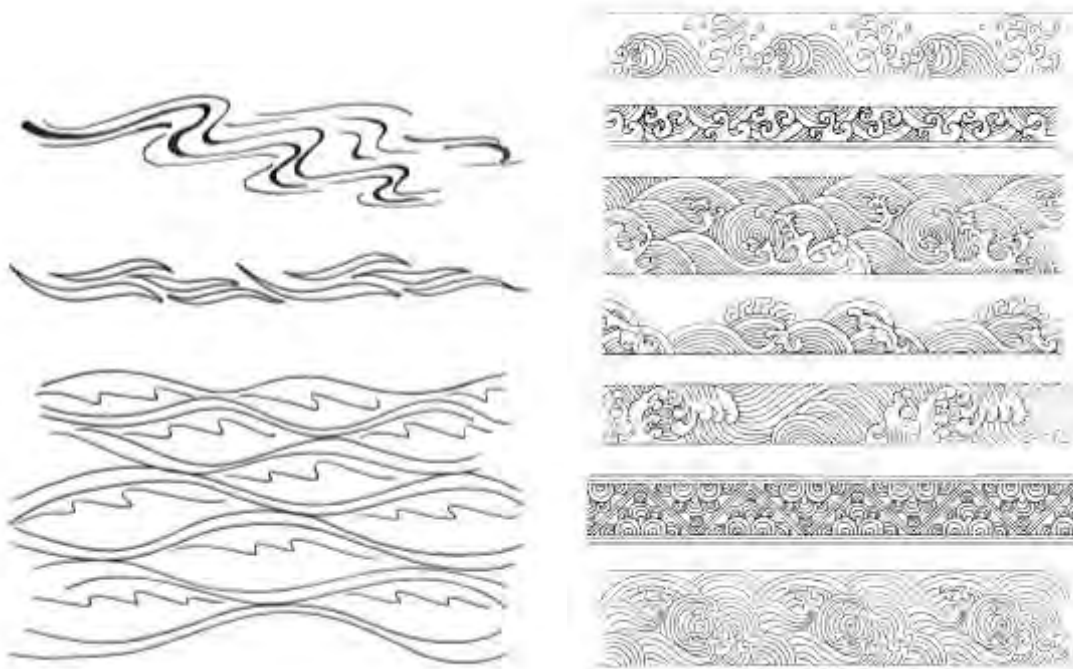

ภาพที่ 4-36 ผลงานการทำเครื่องโลหะของ Cun Fabiao 1 (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ภาพที่ 4-37 ผลงานการทำเครื่องโลหะของ Cun Fabiao 2 (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2017)

ในการตกแต่งแบบดั้งเดิม การแกะสลักรูปแบบของมังกรและน้ำบนภาชนะเครื่องใช้ มักจะมีความหมายเกี่ยวกับมังกรเล่นน้ำ โดยลักษณะด้านล่างของมังกรจะแหวกว่ายตามเส้นทแยงมุม เฝ้าเหยียบอยู่เหนือน้ำ ซึ่งบนน้ำจะมีลูกคลื่นจำนวนมาก เหนือคลื่นน้ำจะมีภูเขาและสมบัติ ซึ่งมีความหมายที่แสดงถึงความเป็นสิริมงคลและอายุยืน

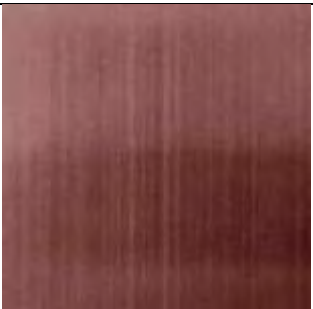

ภาพที่ 4-38 ลายน้ำ

วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์

ประวัติศาสตร์การพัฒนาเครื่องหัตถกรรมและการเปลี่ยนแปลงวัสดุที่ใช้ในการทำหัตถกรรมของอำเภอเขื่องถือเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้เพราะการเปลี่ยนแปลงของวัสดุคือเครื่องมือหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง “ความหวัง” ของชนกลุ่มน้อย นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของวัสดุที่เกิดขึ้น ไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างของการจัดทำวัสดุ แต่แสดงให้เห็นความแตกต่างของมูลค่าของวัสดุด้วย การเปลี่ยนแปลงด้านวัสดุนี้จะนำมาซึ่งแนวคิดใหม่และความรู้สึกใหม่ แสดงให้เห็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความปรารถนาในชีวิตที่สมคูลของชาวเขื่อง โดยปกติแล้ว ช่างฝีมือมักจะรักในวัสดุที่ตนเองสร้างขึ้นและภูมิใจในเทคนิคงานฝีมือที่ตนเองคิดขึ้นเป็นอย่างมาก และเมื่อช่างฝีมือสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ขึ้นได้ก็จะยิ่งสร้างความตื่นเต้นในการทำงานให้กับพวกเขาได้ ลวดลายที่ซับซ้อนและความงดงามของลวดลายที่ปรากฏบนวัสดุสามารถเติมเต็มรากเหง้าแห่งสุนทรียศาสตร์ได้ เพราะการสร้างสรรค์รูปแบบใหม่คือการอุทิศตนเพื่อสร้างสรรค์สิ่งของที่ดีให้แก่สังคม สามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้แก่ช่างฝีมือและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ (Bronislaw Kasper Malinowski. (2001). Culture theory. Translate by Fei Xiaotong. Beijing: Qunyang Press. P.272)

ประเภทโลหะของชนชาติไปแบ่งตามประวัติศาสตร์การพัฒนาได้ดังนี้

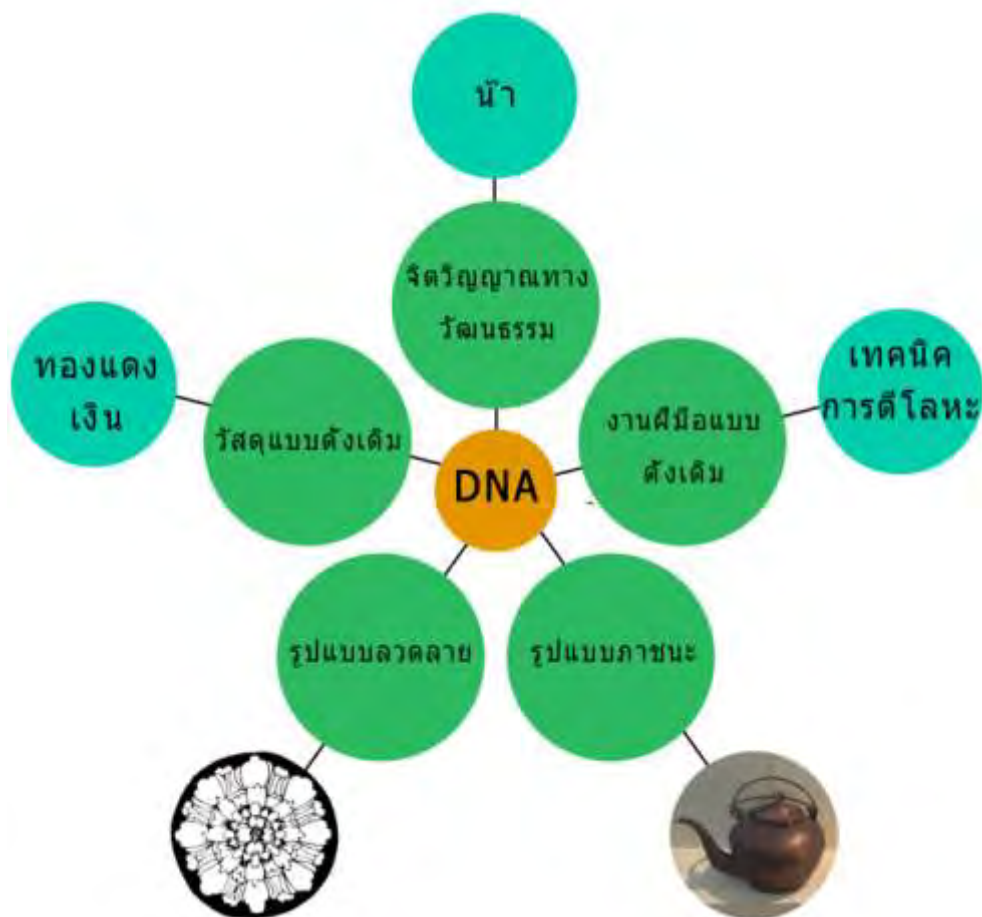
ประวัติศาสตร์	วัสดุ/โลหะ	สี
การกำเนิดทะเลสาบเอ๋อไห่ของชนชาติไป (1-5 ปีก่อน ค.ศ.)	ทองเหลือง	http://www.youboy.com/pics62079925.html
อาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ (ปี 738-1253)	ทองเหลืองและมีบางส่วนที่เป็นเงิน	
ผลิตเพื่อทำเองใช้เองและบริการชนกลุ่มน้อยชนชาติอื่น ๆ (ก่อนปี 1990)	ทองแดง	http://www.wjw.cn/product/mbr111106113815171279/pro120509110319234884.shtml

ประวัติศาสตร์	วัสดุ/โลหะ	สี
ผลิตเพื่อบริการชาวทิเบต (ปี 1994-2012)	ทองแดงและเงิน	
ผลิตเพื่อผู้บริโภครายใหญ่และมี รูปแบบเป็นของตนเอง (ปี 2012 ถึงปัจจุบัน)	เงิน	http://www.nipic.com/show/2/64/45fdc84cdce116d7.html

ตารางที่ 4-1 ประเภทโลหะของชนชาติไ้

เนื่องจากโลหะของชนชาติไ้และชนชาติไ้ในเฮอซิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปคือ ทองเหลือง ทองแดงและเงิน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้วัสดุจากทองเหลืองและเงินมาใช้เป็นวัสดุหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์

การสกัดดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นสามารถใช้เปลี่ยนแปลงวิธีการออกแบบให้มีความร่วมสมัยได้ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไ้ในเฮอซิ่ง ประกอบด้วยจิตวิญญาณทางวัฒนธรรม งานฝีมือแบบดั้งเดิมและวัสดุแบบดั้งเดิม ทั้งนี้ สามารถสร้างแบบจำลองเครื่องใช้แบบดั้งเดิมและการรวมกลุ่มของรูปแบบลวดลายแบบดั้งเดิมได้ ดังนี้

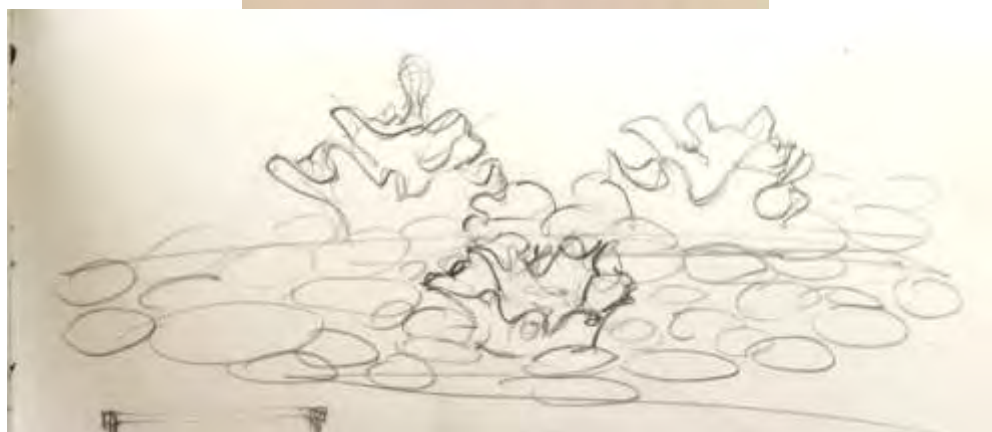
ภาพที่ 4-39 การวิเคราะห์ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ้อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2017)

การออกแบบแบบร่าง

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1

“หัตถกรรมแบบดั้งเดิม+วัสดุแบบดั้งเดิม+องค์ประกอบจากรูปทรงของ “น้ำ”+รูปทรงของแก้ว”

มีแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากถ้วยสโตนีกลาสสิกและความรู้สึกที่ได้มาจากน้ำ และมีจุดเด่นอยู่ที่การออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นชุดผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบต่อเนื่องกันและผสมผสานแนวคิดเกี่ยวกับ “การรวมตัวกันของน้ำ” วัสดุที่เลือกใช้ในการจัดทำผลิตภัณฑ์ เรียงตามลำดับจากภายนอกสู่ภายในได้เป็น ทองเหลือง ทองแดงและเงินตามลำดับ

ภาพที่ 4-40 ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-41 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1

(ที่มา ภาพบนขวา <http://www.taopic.com/tuku/201101/16800.html>)

(ที่มา ภาพกลางขวา http://sc.68design.net/qita7/water/images/water_3015.jpg)

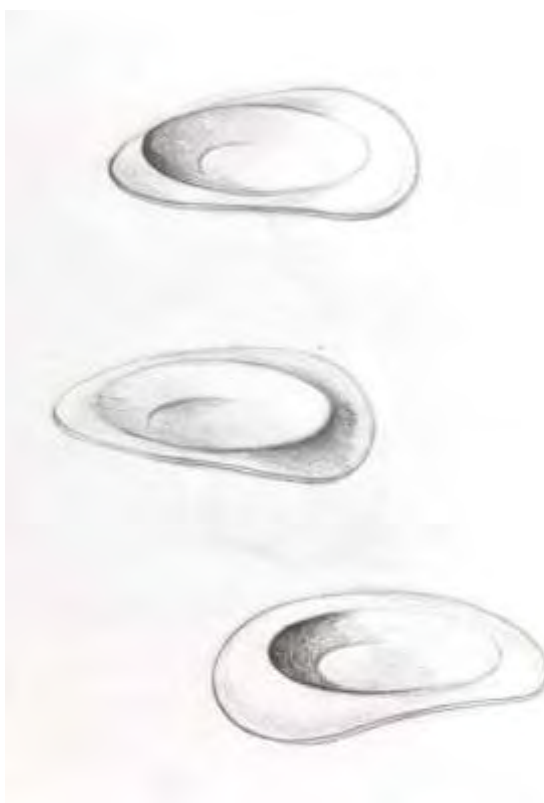
(ที่มา ภาพล่างขวา <http://free-images.gatag.net/zh/tag/water-crown>)

(ที่มา ภาพด้านซ้าย Yang Zhishui, 2011, P112)

ภาพที่ 4-42 แบบร่างผลิตภัณฑ์แก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

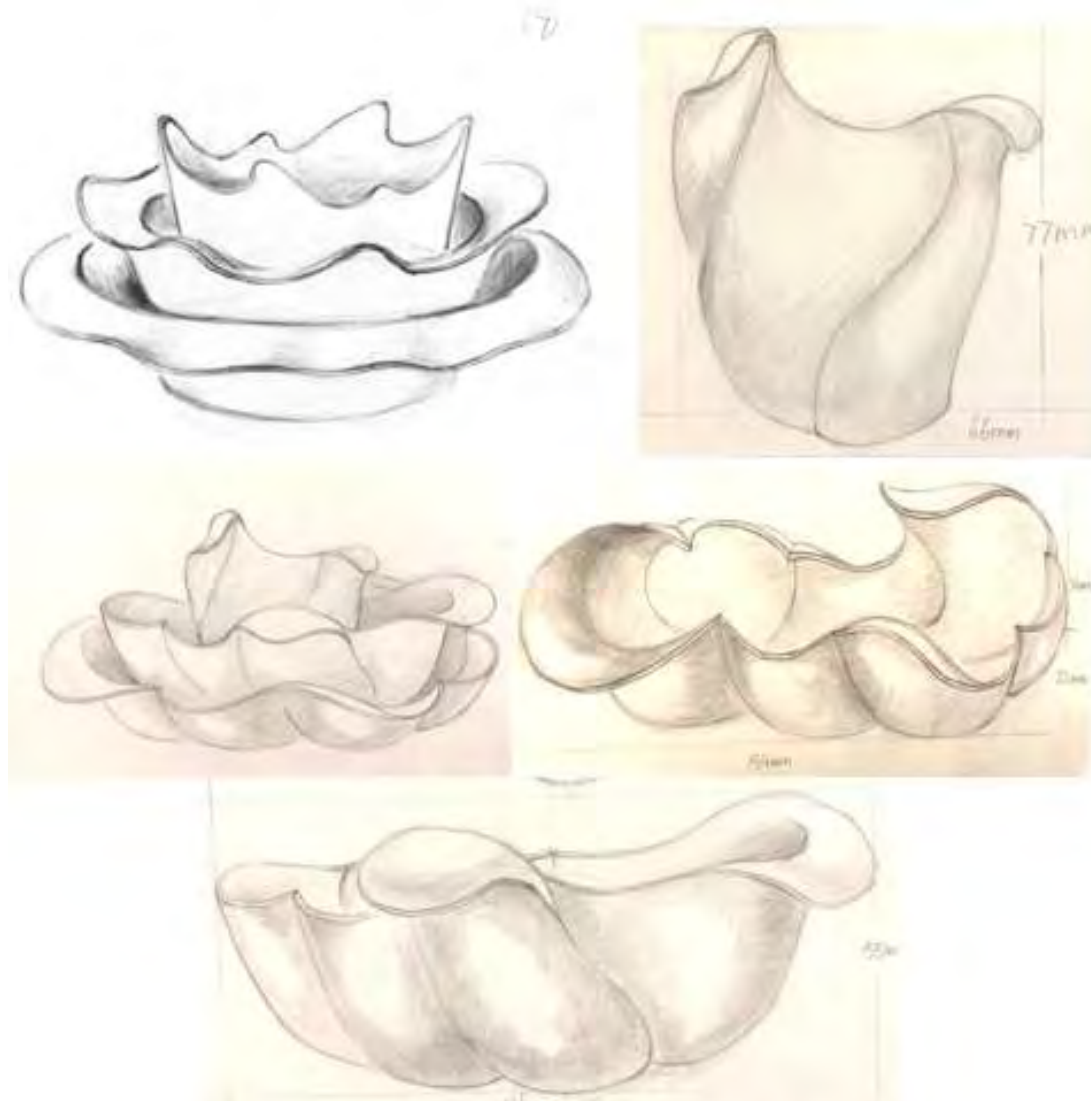
แก้วน้ำชาแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานระหว่างลักษณะการกระเซ็นของน้ำ โดยเมื่อนำแก้วน้ำชาในชุดนี้มาวางเรียงกัน จะให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของน้ำ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำรูปแบบของแก้วน้ำชาที่มีหูโบราณในสมัยราชวงศ์หยวน มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบจนสามารถทำให้ได้รูปทรงของแก้วมีหูที่แปลกใหม่และน่าใช้งาน

ภาพที่ 4-43 จานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

จานรองแก้วน้ำชาแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานระหว่างแก้วน้ำชาที่มีหูโบราณกับลักษณะการเคลื่อนไหวที่กระจายตัวเป็นวงกลมของสายน้ำ

ทั้งนี้ เนื่องจากการออกแบบในช่วงต้นยังมีรูปแบบที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับแก้จานรองแก้วและถ้วยแบ่งชาใหม่ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานระหว่างถ้วยทองและเงินในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้และลักษณะของหยดน้ำ

ภาพที่ 4-44 จานรองแก้วและถ้วยแบ่งชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2

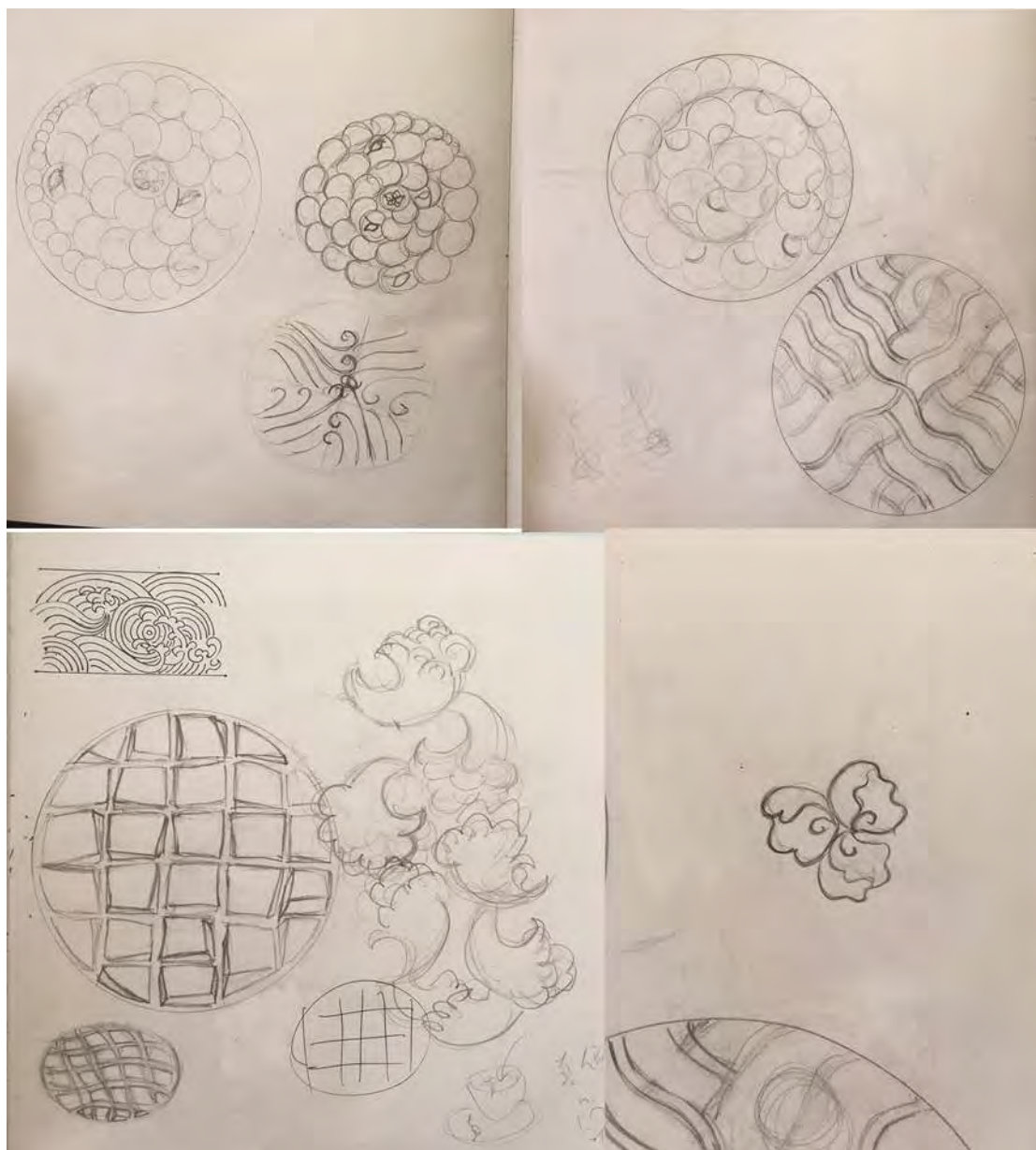
“หัตถกรรมแบบดั้งเดิม+วัสดุแบบดั้งเดิม+องค์ประกอบจากรูปทรงของ “น้ำ”+ลวดลายบนกำแพง+รูปทรงภาชนะโบราณ”

ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการผสมผสานระหว่างลวดลายของน้ำและลวดลายรูปแบบดั้งเดิมของท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์เป็นลวดลายใหม่ วัสดุที่ใช้ในการจัดทำผลิตภัณฑ์คือ โลหะ โดยตัวผลิตภัณฑ์แก้วน้ำชาจะมีสี่เตี่ยว แต่ก้นของแก้วน้ำชาและจานรองแก้วน้ำชาจะเลือกใช้วัสดุโลหะสี

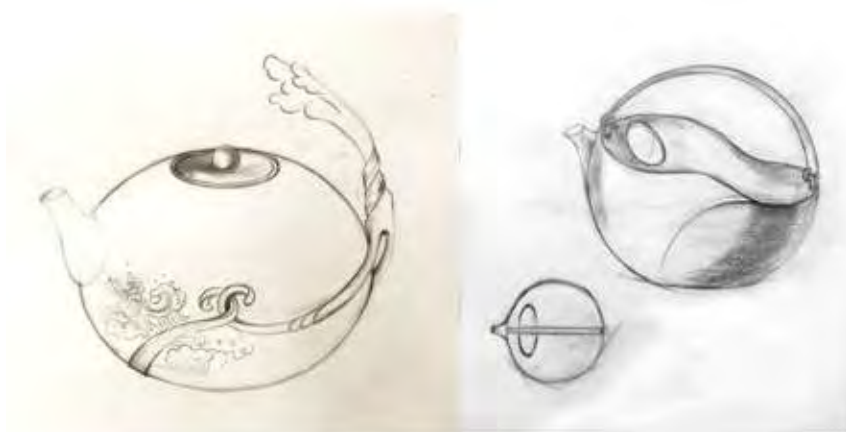
อื่น ๆ มากดเข้าด้วยกันและในระหว่างที่ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จะทำให้แก้วเกิดเป็นลวดลายที่สวยงามตามแบบธรรมชาติ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงรูปทรงของแก้วให้แปลกตาไปจากเดิมจะสามารถทำให้น้ำในแก้วสะท้อนเงาที่สามารถดึงดูดสายตาผู้พบเห็นได้ดี

ภาพที่ 4-45 ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

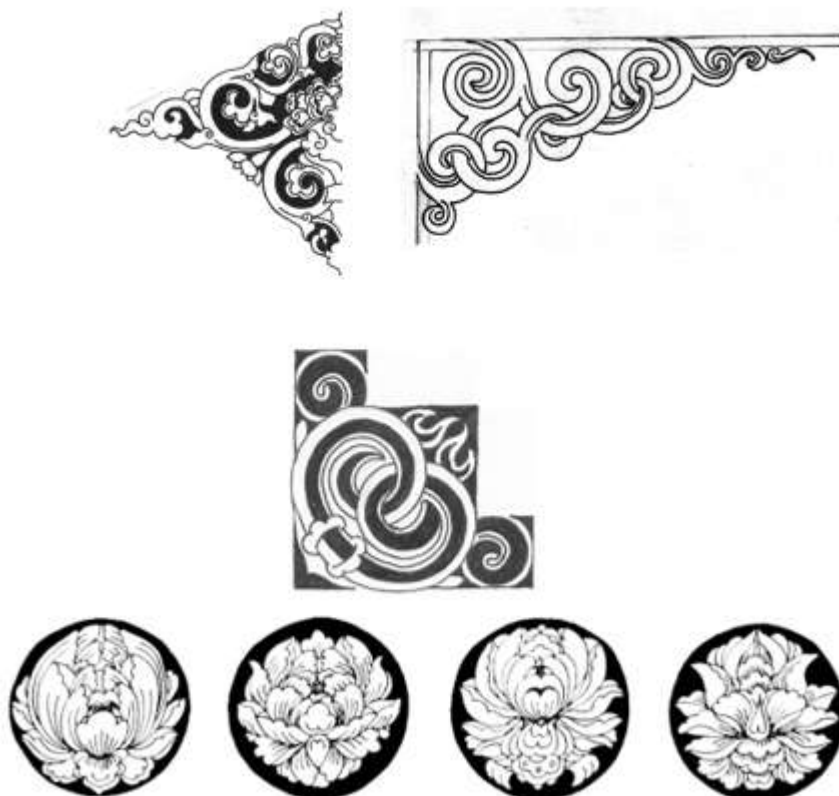
ภาพที่ 4-46 ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

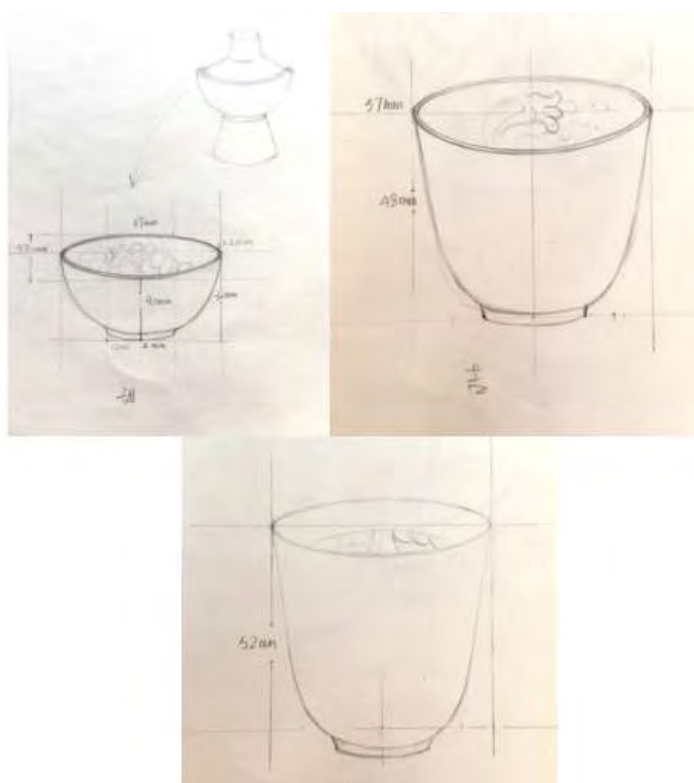
ภาพที่ 4-47 ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-48 ลวดลายของแก้วน้ำชาและจานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-49 แรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายของแก่น้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-50 แก่น้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-51 แรงบันดาลใจในการออกแบบแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2
(ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-52 แรงบันดาลใจและการออกแบบแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2
(จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-53 แรงบันดาลใจและการออกแบบถ้วยแบ่งชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2
(จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3

“หัตถกรรมแบบดั้งเดิม+วัสดุแบบดั้งเดิม+องค์ประกอบจากรูปทรงของ “น้ำ”+พืชน้ำ+รูปทรงภาชนะโบราณ”

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบลวดลายใหม่ด้วยการนำรูปแบบลวดลายดั้งเดิมของท้องถิ่นมาผสมผสานกับโครงสร้างของภาพดอกไม้ทะเลและภาพน้ำ ซึ่งเป็นการออกแบบที่อุดมไปด้วยรสชาติของวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กับวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชนชาติจนเกิดเป็นการรวมตัวกันของเอกลักษณ์ที่สะอาดตาและไม่ซ้ำใคร

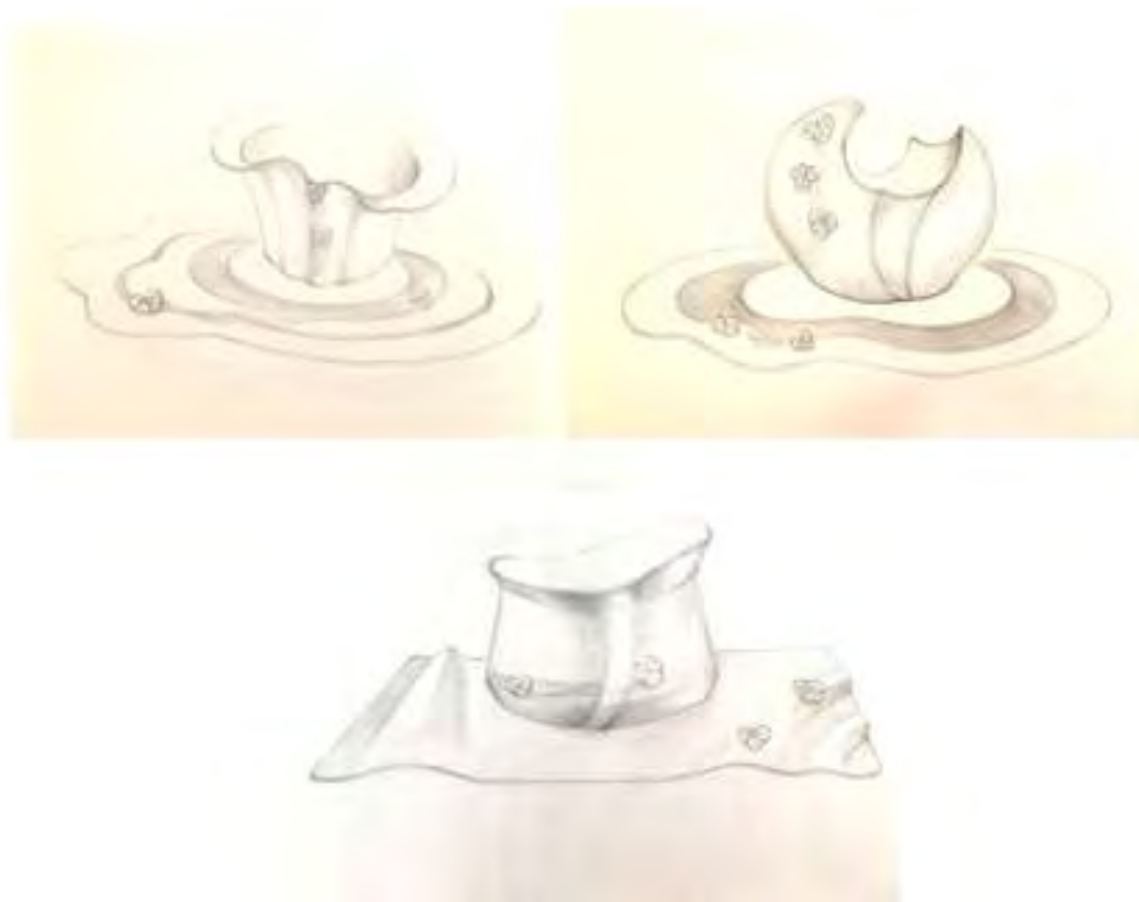
ภาพที่ 4-54 ขั้นตอนการจัดทำภาพแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

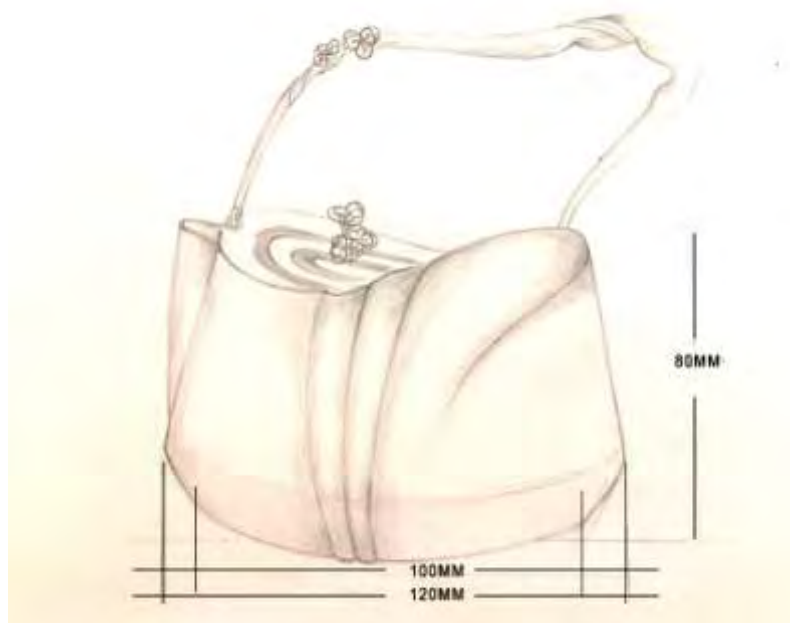
ภาพที่ 4-55 ลักษณะของดอกไม้ทะเล (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-56 ภาพดอกไม้ทะเล (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-57 แก้วน้ำชาและจานรองแก้วน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-58 กาน้ำชา แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไป๋อำเภอ เฮ่อซิ่งและการออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ

จากการศึกษาข้อมูลในเอกสารวรรณกรรมและการลงพื้นที่ศึกษาทำให้ผู้วิจัยค้นพบดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิ่งและนำมาใช้ออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบและลวดลายใหม่ได้ทั้งหมด 3 ชุด อย่างไรก็ตามเพื่อให้ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เหมาะสมมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำต้นแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมดไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมระดับประเทศในอำเภอเฮ่อซิ่ง เมืองต้าหลี่ 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ/นักวิชาการ 3 ท่าน และศิลปินหัตถกรรมโลหะ 2 ท่าน รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน ซึ่งการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากมุมมองที่แตกต่างกันของผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เป็นอย่างมาก

รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญ

รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญ					
ลำดับ	ชื่อ	สถานที่สัมภาษณ์	อาชีพ	วิธีการสัมภาษณ์	เวลาในการสัมภาษณ์
1	Cun Fabiao (1962-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-ต้าหลี่-เฮ่อซิ่ง	ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับประเทศ	เดินทางไปสัมภาษณ์	50 นาที
2	Mu Binglin (1968-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-ต้าหลี่-เฮ่อซิ่ง	ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับประเทศ	เดินทางไปสัมภาษณ์	165 นาที
3	Wang Wang (1976-ปัจจุบัน)	ปักกิ่ง	ศิลปินหัตถกรรมโลหะ	สัมภาษณ์ออนไลน์	50 นาที
4	Chen Jinsong (1968-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-คุนหมิง	นักวิจัยทางวิชาการ/ นักออกแบบ	เดินทางไปสัมภาษณ์	45 นาที
5	Wang Kunqian (1972-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-คุนหมิง	นักวิจัยทางวิชาการ/ นักออกแบบ	เดินทางไปสัมภาษณ์	120 นาที
6	Li Honggang (1960-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-ต้าหลี่	นักออกแบบ/ศิลปินหัตถกรรมโลหะ	เดินทางไปสัมภาษณ์	132 นาที
7	Yin Xiaoyin (1974-ปัจจุบัน)	ยูนนาน-คุนหมิง	นักวิจัยทางวิชาการ/ นักออกแบบ	เดินทางไปสัมภาษณ์	143 นาที

ตารางที่ 4-2 รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. Cun Fabiao (1962 ถึงปัจจุบัน)

Cun Fabiao เป็นชนชาติไป๋ เกิดที่หมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮอชิง เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน เป็นผู้ก่อตั้งบริษัท Cun Fabiao Culture Co.,Ltd และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำหัตถกรรมโลหะมามากกว่า 40 ปี เมื่อปี 2003 องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ตั้งฉายาให้เขาว่า “ปรมาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน” ปัจจุบัน เขาคืออาจารย์ด้านด้านศิลปหัตถกรรมระดับประเทศจีนและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับประเทศ

ภาพที่ 4-59 Cun Fabiao และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

จากการสัมภาษณ์ Cun Fabiao เกี่ยวกับปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาหัตถกรรมในอนาคต พบว่า ปัจจุบัน หัตถกรรมบางชนิดกำลังเผชิญหน้ากับการสาบสูญและบางชนิดก็สาบสูญไปแล้ว ในสถานการณ์เช่นนี้ หากมองในด้านรูปแบบหัตถกรรมและจากความต้องการของมนุษย์ การทำให้หัตถกรรมกลับมามีชีวิตใหม่อีกครั้งไม่เพียงแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ยังถือเป็นเรื่องที่ต้องรีบดำเนินการด้วย นอกจากนี้ การทำให้หัตถกรรมกลับมามีชีวิตใหม่ไม่ใช่หมายถึงการทำซ้ำของเก่า แต่หมายถึงการสร้างสรรคที่สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน อีกทั้ง การสกัดเอาหน่วยพันธุกรรม หรือยีน (Gene) ของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในหัตถกรรมแบบดั้งเดิมมาใช้ในชีวิตสมัยใหม่จะทำให้หัตถกรรมได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาคุณลักษณะให้มีรูปแบบใหม่ๆ มากขึ้น

นอกจากนี้ Cun Fabiao ยังกล่าวว่า การตัดสินใจอะไรคือดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮอซิงนั้นทำได้ยากมาก แต่หากวิเคราะห์จากองค์ประกอบทางวัฒนธรรมทั้ง 5 ส่วน ได้แก่ จิตวิญญาณทางวัฒนธรรม งานฝีมือแบบดั้งเดิม รูปแบบภาษา รูปแบบลวดลายและวัสดุแบบดั้งเดิมจะพบว่าทั้งหมดสามารถสกัดออกมาเป็นดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมได้อย่างมีเอกลักษณ์ โดยเทคนิคและวัสดุของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮอชิง ล้วนเกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณของคนในหมู่บ้านและส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่ซับซ้อนของ “น้ำ” และ

ในด้านการออกแบบแบบร่างทั้ง 3 แบบร่างของผู้วิจัยนี้ Cun Fabiao คิดว่า แบบร่างที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุดเพราะมีรูปแบบที่แสดงพลังทางวัฒนธรรมได้อย่างเด่นชัดและมีเอกลักษณ์

2. Mu Binglin (1968 ถึงปัจจุบัน)

Mu Binglin เป็นชนชาติไป๋ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองคณบดีสถาบันวิจัยศิลปะและหัตถกรรมแห่งประเทศจีน ผู้อำนวยการสมาคมศิลปหัตถกรรมแห่งประเทศจีน อาจารย์ด้านศิลปะ/งานฝีมือขั้นสูงของประเทศจีนและอาจารย์ด้านศิลปหัตถกรรมของมณฑลยูนนาน ในปี 2014 เขาได้รับรางวัลดีเด่นด้านอาจารย์ศิลปะและหัตถกรรมแห่งชาติจีนและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะของสถาบันศิลปะและการออกแบบศิลปะแห่งมณฑลยูนนาน นอกจากนี้ ยังมีผลงานของตนเองได้รับเก็บสะสมไว้ในพิพิธภัณฑ์มณฑลยูนนานทั้งสิ้น 14 ชิ้นและเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทเผยแพร่วัฒนธรรม Heqing Zouyifang Co.,Ltd ด้วย

ภาพที่ 4-60 Mu Binglin และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ไม่กี่ปีมานี้ รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม และงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมาก โดยแนวทางการพัฒนาในอนาคตคือ 1) การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบและกระบวนการ กระบวนการและการออกแบบคือหัวใจหลักในการพัฒนา และการตระหนักถึงการออกแบบก็ขึ้นอยู่กับปรับปรุงกระบวนการซึ่งกระบวนการนี้เป็นผลมาจากความก้าวหน้าในการออกแบบและทั้งสองต้องส่งเสริมกันเพื่อให้บรรลุนวัตกรรมใหม่ 2) นวัตกรรมไม่ใช่การเปรียบเทียบและการแยกแยะวัฒนธรรม แต่คือการนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ ๆ ภายใต้สมมติฐานของการสร้างความมั่นใจว่าสาระสำคัญของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะ “ไม่

เปลี่ยนแปลง” ทั้งนี้ วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อยมีคุณค่าและมีความสำคัญมาก หากชาวบ้านไม่ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่ว่าจะสืบทอดด้วยวิธีใดก็ไม่สามารถสร้างรากฐานในการสืบทอดประเพณีได้

Mu Binglin คิดว่า ภายใต้มุมมองของการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม รูปแบบลวดลาย และงานหัตถกรรมของชาวเฮ่อซิงคือสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์มากที่สุดของชาวเฮ่อซิง ดังนั้น แบบร่างแบบที่ 2 คือการออกแบบที่นำองค์ประกอบของลวดลายมาสร้างสรรค์ได้ดีที่สุด

3. Wang Wang (1976 ถึงปัจจุบัน)

Wang Wang เป็นศิลปินเครื่องโลหะ สมาชิกคณะกรรมการสมาคมศิลปะและหัตถกรรมแห่งประเทศจีน ศิลปินเครื่องทอง ศิลปินช่างทองในบริษัท Decheng Group ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำด้านทองและเครื่องเพชรพลอยในประเทศจีน นอกจากนี้ Wang Wang ยังเคยได้อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านซินหัวเฮ่อซิงเป็นเวลา 1 ปี และปัจจุบันใช้ชีวิตอยู่ที่เมืองปักกิ่ง

ภาพที่ 4-61 Wang Wang และผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านของเขา (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

Wang Wang ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบที่เป็นศิลปะพื้นบ้านของวัฒนธรรมมาใช้ออกแบบใหม่ไว้ว่า นับตั้งแต่ที่การผลิตด้วยมือเปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตด้วยเครื่องจักรอุตสาหกรรมและจากสินค้าที่เคยมีเอกลักษณ์กลายเป็นสินค้าที่ผลิตลอกเลียนแบบกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมกำลังก้าวข้ามยุคสมัยและเผชิญหน้ากับการเสื่อมสูญ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากความต้องการด้านปริมาณการผลิตได้เข้ามาแทนที่ผลิตภัณฑ์ที่สวยงามมากขึ้นจนทำให้ผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยจิตวิญญาณมีน้อยลง และในอีกด้านหนึ่ง ในยุค “ความดั้งเดิมใหม่” การปะทะทางวัฒนธรรมมีแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ทำให้ความขัดแย้งระหว่างความต้องการของผู้บริโภคกับ “ความต้องการทางจิตวิญญาณ” ค่อย ๆ ทวีความรุนแรงและทำลายรูปแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ดังนั้น การนำองค์ประกอบทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบร่วมสมัยและการออกแบบใหม่ คือการออกแบบที่มีความสมเหตุสมผลเป็นอย่างสูง ซึ่งการออกแบบแบบร่างแบบที่ 1 ของผู้วิจัยคือวิธีการออกแบบที่มีเอกลักษณ์และอุดมไปด้วยความรู้สึกทางการมองเห็นในยุคสมัยใหม่

4. Chen Jinsong (1968 ถึงปัจจุบัน)

ศาสตราจารย์ Chen Jinsong ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีคณะกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัย Yunnan Arts University และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท นอกจากนี้ ยังเป็นผู้อำนวยการสถาบันสถาปัตยกรรมการออกแบบตกแต่งภายในของจีน รองประธานคณะกรรมการพิเศษยูนนาน ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการออกแบบบรรจุภัณฑ์มณฑลยูนนานและสมาชิกสมาคมศิลปินแห่งมณฑลยูนนาน นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ Chen Jinsong ยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบมาเป็นเวลานาน มีความสนใจด้านการพัฒนาศิลปะชาติพันธุ์ยูนนาน และมุ่งมั่นที่จะวิจัยด้านศิลปะชนกลุ่มน้อยเป็นหลัก ตลอดจนเคยได้รับรางวัลด้านการสอนในระดับมณฑลมากกว่า 20 รางวัล

ภาพที่ 4-62 ศาสตราจารย์ Chen Jinsong (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของศาสตราจารย์ Chen Jinsong เกี่ยวกับความเข้าใจทั่วไปที่มีต่อผลกระทบโลหะของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิงและแนวทางการพัฒนาผลกระทบของชนกลุ่มน้อย พบว่า รากฐานและสาระสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติ คือ มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ประกอบไปด้วยหน่วยความจำทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งที่สุดของกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นการแสดงออกด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เข้มข้นของประเทศ แม้ว่ามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จะถือเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมชนชาติ แต่ความสนใจของสังคมและคุณค่าทางวัฒนธรรมของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความต้องการทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของคนในปัจจุบัน สืบเนื่องจากโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงข้อมูลสารสนเทศทำให้วัฒนธรรมก้าวเข้าสู่กระบวนการบูรณาการและผลิตภัณฑ์ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ใช้เพียงเพื่อเติมเต็มกิจกรรมและตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ดังนั้น การใช้ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมเพื่อปรับแต่งวัฒนธรรมแห่งชาติจึงถือเป็นสิ่งที่ดีมากและการออกแบบคือการทำให้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นก้าวเข้าสู่ตลาดได้อย่างสมบูรณ์ ในแบบร่างทั้ง 3

แบบ แบบร่างแบบที่ 3 เหมาะสำหรับใช้เพื่อการประดับตกแต่ง แต่แบบร่างแบบที่ 1 ถือว่าเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความสมดุลและมีรูปแบบแบบเดียวกันมากที่สุด

5. Wang Kunqian (1972 ถึงปัจจุบัน)

ศาสตราจารย์ Wang Kunqian จบการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบผลิตภัณฑ์ศิลปะและมัลติมีเดียของมหาวิทยาลัย Yunnan University of Science and Technology เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการออกแบบศิลปะและการออกแบบผลิตภัณฑ์มาเป็นเวลานาน และได้เขียนหนังสือที่มีชื่อเสียงไว้เป็นจำนวนมาก เช่น Product symbol semantics, Design management, Design Mathematics เป็นต้น นอกจากนี้ จากการสรุปข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับงานศิลปะแห่งชาติในปี 2017 ท่านยังได้รับรางวัลศาสตราจารย์ด้านศิลปะที่มีอิทธิพลมากที่สุดด้วย

ภาพที่ 4-63 ศาสตราจารย์ Wang Kunqian (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

องค์ประกอบที่แท้จริงของวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยอุดมไปด้วยระบบสัญลักษณ์ที่มีการเชื่อมต่อซึ่งกันและกัน โดยสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ล้วนมีบทบาทสำคัญในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการสืบทอดผ่านสัญลักษณ์และระบบของพวกเขา แต่ในด้านการพัฒนานั้น ข้อมูลสัญลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยจะถูกยุบและรวมเข้าด้วยกันกับข้อมูลสัญลักษณ์ที่ทันสมัย หากสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยถูกแยกออกจากสถานที่ทางวัฒนธรรม ความหมายสัญลักษณ์นั้นก็จะไม่สามารถสื่อความได้ ทั้งนี้ การออกแบบรูปแบบของชนกลุ่มน้อยในอนาคต สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและองค์ประกอบทางวัฒนธรรมจะถือเป็นข้อมูลประจำตัวของชนกลุ่มน้อยและเป็นข้อมูลที่ใช้สื่อสารกับโลกภายนอก ดังนั้น นักออกแบบต้องแสดงความหมายทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยให้ครบถ้วนและปล่อยให้โลกภายนอกยอมรับการถ่ายทอดข้อมูลนั้น ซึ่งนี่ถือเป็นสะพานสำคัญอันหนึ่งก็ว่าได้

ศาสตราจารย์ Wang Kunqian กล่าวว่า แก้วชาคือชุดเครื่องใช้ที่ต้องมีรูปแบบและความสามารถของผลิตภัณฑ์ที่สมดุลกัน ดังนั้น ชุดผลิตภัณฑ์แบบร่างแบบที่ 2 จึงมีความเหมาะสมมากที่สุด

6. Li Honggang (1960 ถึงปัจจุบัน)

Li Honggang เป็นศิลปินและผู้สร้างแบรนด์ “Dian Tao” เขามีประสบการณ์เกี่ยวกับหัตถกรรมโลหะทองแดงมายาวนานกว่า 30 ปี และมีประสบการณ์มากมายในการทำผลงานทองเหลือง คริสตัล แก้วและเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 4-64 Li Honggang และผลงานหัตถกรรมที่บ้านของเขา (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ความคิดสร้างสรรค์ คือปัจจัยสำคัญในการออกแบบและมีที่มาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง โดยคำว่าความคิดสร้างสรรค์ในที่นี้ หมายถึงการปรับปรุงฝีมือและการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งการออกแบบนอกจากจะหมายถึงการคิดวิธีการทำงานที่ดีแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดที่ต้องคำนึงถึงคือการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับความต้องการในชีวิตสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิตสมัยใหม่และการใช้งานให้ถูกต้องตามเป้าหมาย

การนำองค์ประกอบของ “น้ำ” มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ คือความคิดที่ดีเพราะสามารถนำความรู้สึกของรูปแบบและรูปทรงมาสร้างเป็นรูปร่างที่มีความเป็นรูปธรรมและอุดมไป

ด้วยภาษาศิลปะที่หลากหลาย ดังนั้น แบบร่างแบบที่ 2 และ 3 จึงถือเป็นแบบร่างที่เหมาะสม โดยเฉพาะแบบร่างแบบที่ 3 ถือว่าสร้างแรงดึงดูดใจได้มากที่สุด

7. Yin Xiaoyin (1974 ถึงปัจจุบัน)

ปัจจุบัน Yin Xiaoyin เป็นผู้อำนวยการสาขาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัย Yunnan Minzu University เธอได้อุทิศตนเพื่อวิจัยด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานอย่างยั่งยืนมาอย่างยาวนาน และเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ยังได้ทำการวิจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของยูนนานด้วย

ภาพที่ 4-65 Yin Xiaoyin (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

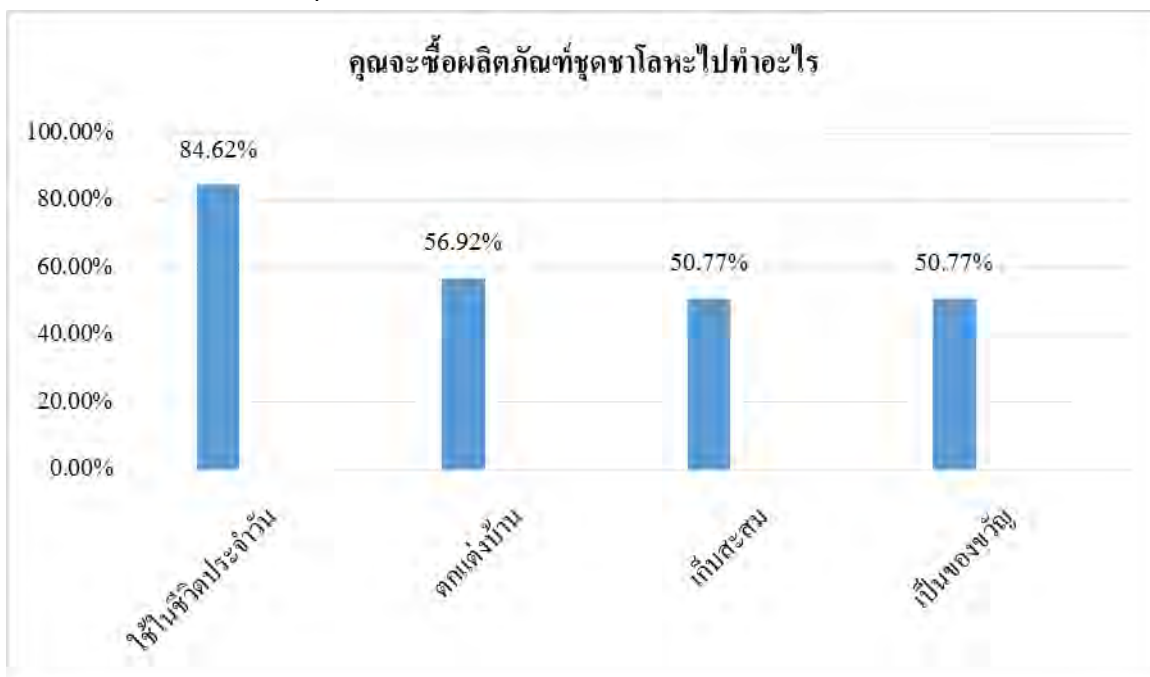
Yin Xiaoyin กล่าวว่า หัตถกรรมแบบดั้งเดิมเป็นมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม โดยมรดกทางวัฒนธรรมมีฐานะเป็นสินทรัพย์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางยุคสมัย ซึ่งข้อดีของหัตถกรรมแบบดั้งเดิมคือสามารถสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนางานฝีมือแบบดั้งเดิมจะสามารถทำให้งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอยู่ร่วมกัน เศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างสมดุล อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ตลาดของงานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมขาดการทำงานร่วมกับสิ่งเร้าที่มองเห็นได้และขาดความรู้สึทางศิลปะ โดยผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจำนวนมากยังคงมีรูปแบบดั้งเดิมซึ่งไม่สามารถดึงดูดความชอบและความต้องการซื้อของผู้บริโภคได้ ทั้งนี้ ตามมุมมองของ Yin Xiaoyin คิดว่า แบบร่างแบบที่ 1 มีพลังดึงดูดผู้บริโภคในตลาดได้ดีกว่าแบบอื่น

ผลการคัดเลือกแบบร่างของผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 มีผู้เชี่ยวชาญเลือก 4 ท่าน
2. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 มีผู้เชี่ยวชาญเลือก 2 ท่าน
3. แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 มีผู้เชี่ยวชาญเลือก 1 ท่าน

การสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภคเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชาติไป อำเภอส่องและ ความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชาติไป อำเภอส่องและความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ และแบบสอบถามแบบกระดาษ โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 65 คน ประกอบด้วย อายุระหว่าง 15-25 ปี 12 คน อายุระหว่าง 26-35 ปี 31 คน อายุระหว่าง 36-50 ปี 17 คน และอายุ 51 ปี ขึ้นไป 5 คน โดยสามารถสรุปผลการตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

จากการสอบถามผู้บริโภคเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะพบว่า 84.62% จะซื้อไปเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและอีก 56.92% จะซื้อไปเพื่อประดับตกแต่งบ้าน ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะที่สามารถใช้ได้ทั้งในชีวิตประจำวันและใช้เพื่อการตกแต่งคือผลิตภัณฑ์ที่จะได้รับการยอมรับจากประชาชนมากที่สุด

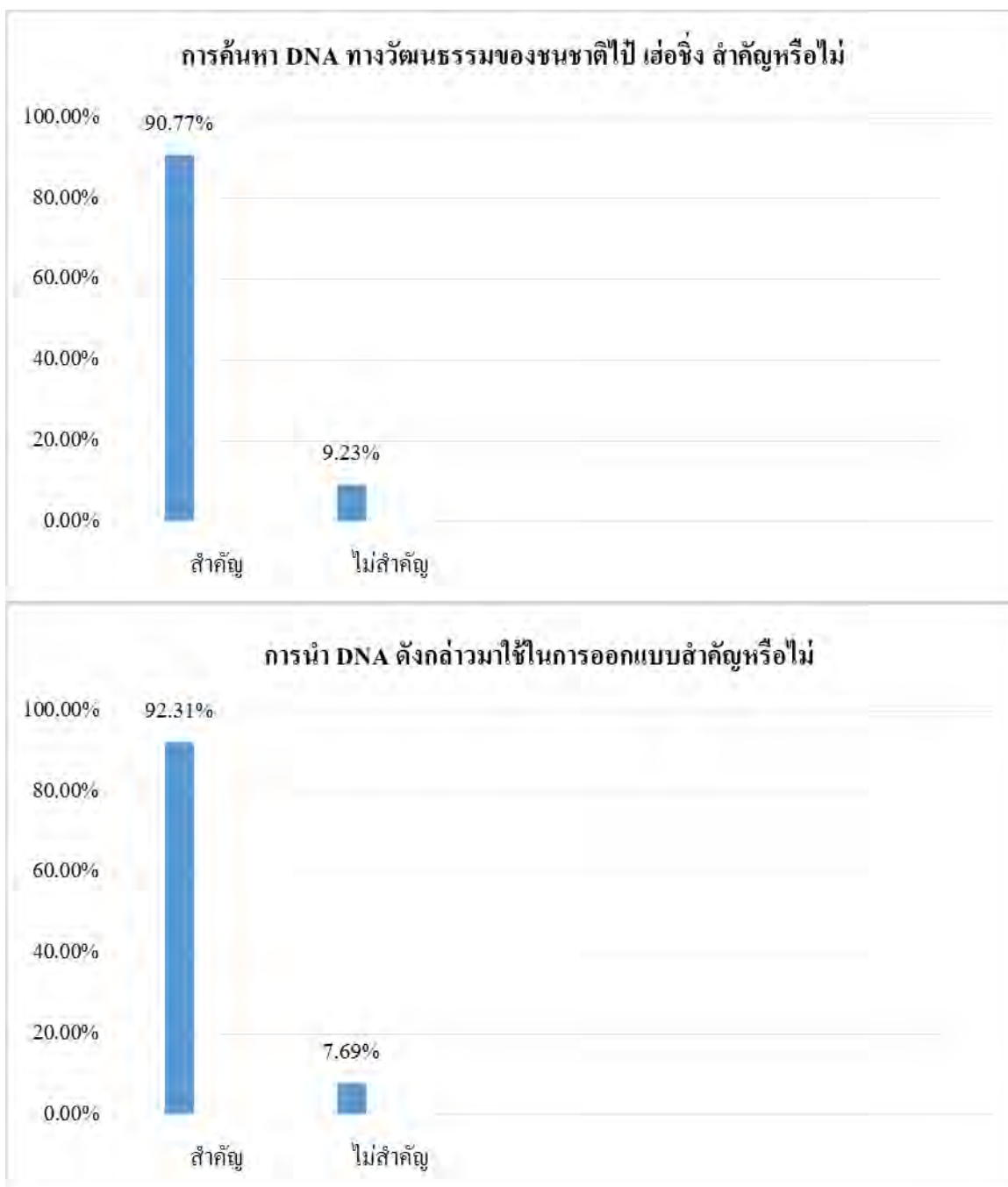
จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับเหตุผลสำคัญที่จะทำให้ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะ พบว่า 76.92% จะซื้อเพราะผลิตภัณฑ์นั้นมีลักษณะเฉพาะถิ่นและสะท้อนความรู้สึกลงใจของตนเองได้ดี อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคเหล่านี้คิดว่า วัฒนธรรมทั่วไปที่คนรู้จักกันดีของอำเภอเสด็จและการออกแบบจากองค์ประกอบภายนอกไม่สามารถใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบและไม่สามารถดึงดูดใจพวกเขาได้ ในขณะเดียวกัน ผู้บริโภคอีก 76.92% ยังคิดว่าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะที่มีรูปแบบทางศิลปะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวจะมีความแปลกใหม่นำใช้งานและสามารถดึงดูดใจให้พวกเขาซื้อได้

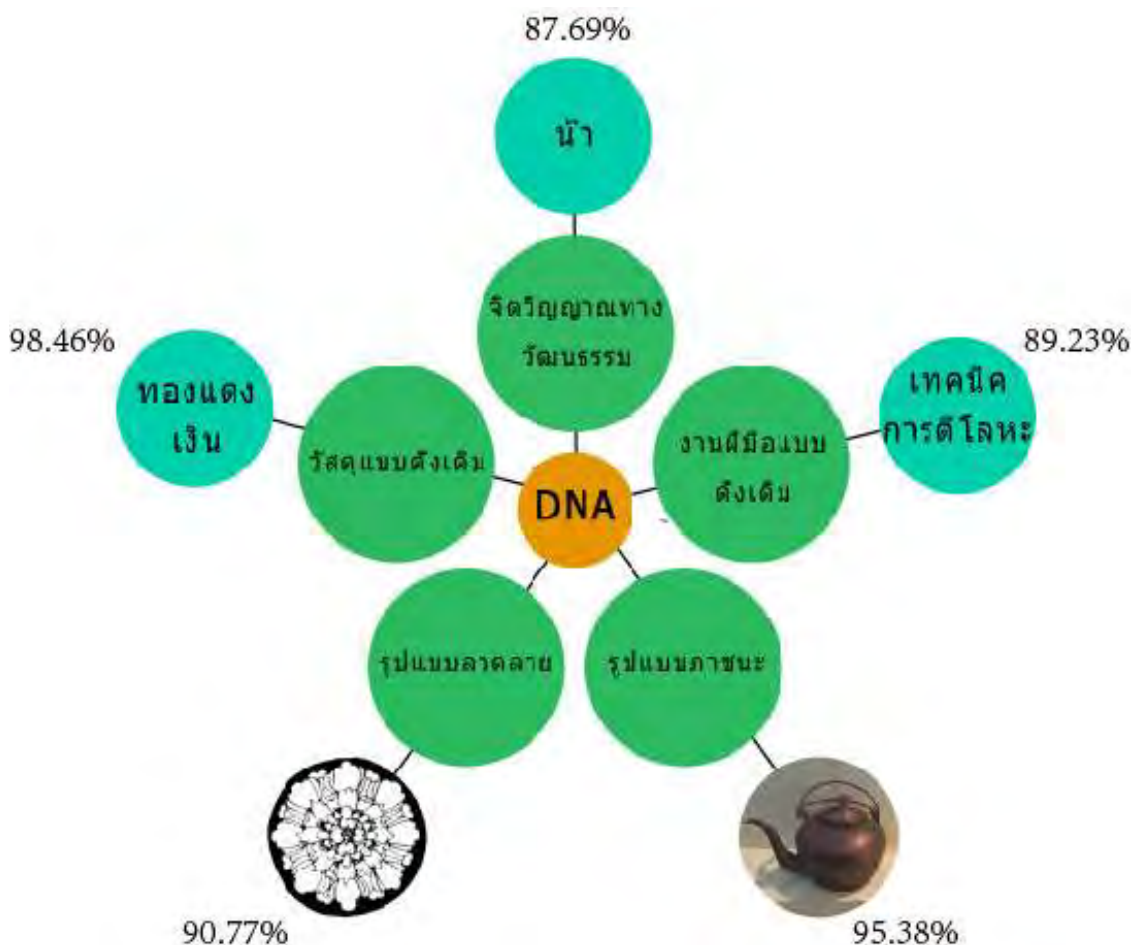
จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับลักษณะชุดเครื่องชาโลหะ พบว่า 67.96% คิดว่า ชุดเครื่องชาควรมีรูปแบบเรียบง่าย รูปทรงทันสมัยและหุรหุรา ในขณะเดียวกัน ผู้บริโภคอีก 66.15% ยังคิดเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะควรมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำใครด้วย

ผู้บริโภค 40.00% คิดว่า ในการออกแบบลักษณะชุดเครื่องชาโลหะของชนชาติไป๋ เอ้อซิ่ง ควรรักษาองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญและใช้เทคนิค "re-design"

ผู้บริโภคร้อยละ 90.77% คิดว่า การค้นหาดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชาติไปในอำเภอเอ่อซึ่งมีความสำคัญและ 92.31% คิดว่าการนำดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชาติไปในอำเภอเอ่อซึ่งมาใช้ในการออกแบบมีความสำคัญ นอกจากนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคิดเห็นว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในปัจจุบันมักมองข้ามวัฒนธรรมของตนเองและการพัฒนาในอนาคตควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของชาติตนเอง

ภาพที่ 4-66 สรุปผลสถิติการยอมรับดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋อำเภอเฮ่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยอมรับดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋อำเภอเฮ่อซิ่งที่ผู้วิจัยได้ถักนกรองไว้และพวกเขาคิดว่า ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมนี้สามารถใช้เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชนชาติไป๋ได้ โดยการจัดทำชุดชาโลหะด้วยวัสดุแบบดั้งเดิมอย่างทองแดงและเงินได้รับการยอมรับมากที่สุดถึง 98.46% เพราะพวกเขาคิดว่า วัสดุแบบดั้งเดิมถือเป็นรากฐานสำคัญของงานหัตถกรรม

จากการสำรวจในครั้งนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการออกแบบแบบร่าง ดังนี้ แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 เท่ากับ 64.62 % แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 เท่ากับ 20.00 % และแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 เท่ากับ 15.38 %

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแบบร่างแบบที่ 1 มากที่สุดถึง 64.62% ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแบบร่างแบบที่ 1 ไปจัดทำเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งต่อไป

การสร้างสรรค์ต้นแบบชุดเครื่องชาโลหะของชนชาติไต้เฮ้อซิ่ง

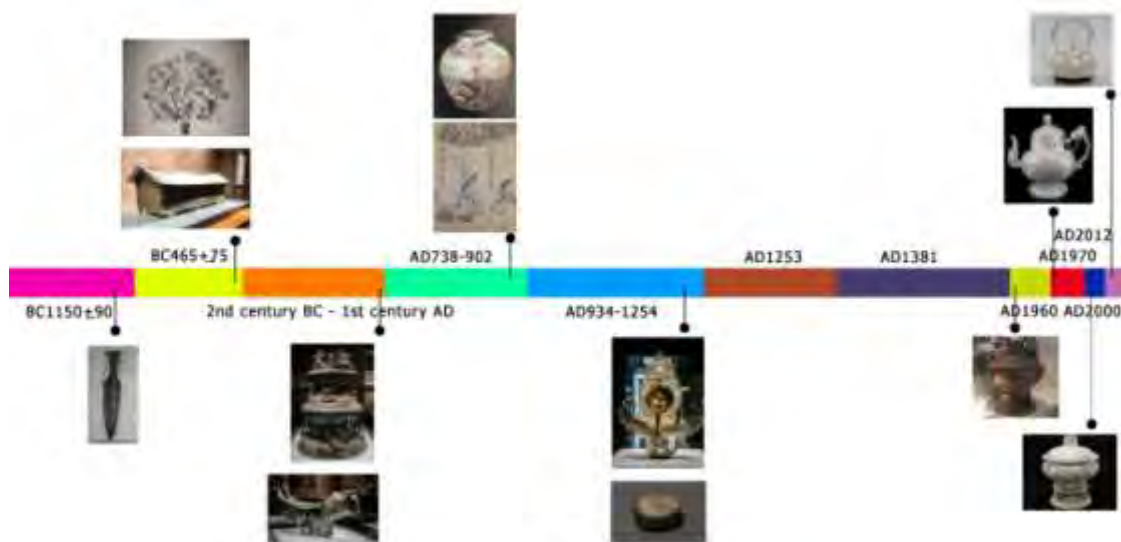
ศิลปะถือเป็นผลผลิตของเทคนิคและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือ รูปแบบและแนวคิดที่เกี่ยวกับรูปแบบ โดยการพัฒนาในระดับสูงและเทคนิคการผลิตที่สมบูรณ์จะก่อให้เกิดเป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์แบบได้

งานช่างหัตถกรรมโลหะจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการผลิต ได้แก่ ค้อนและทั่ง โดยค้อนเป็นอุปกรณ์ช่างที่ใช้สำหรับตีขึ้นรูปและสร้างลวดลายบนวัตถุดิบจำพวกเงินและทองแดง ดังนั้นค้อนแต่ละชนิดจึงมีลักษณะพื้นผิวและคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ การผลิตเครื่องโลหะด้วยค้อนถือเป็นทักษะพื้นฐานของหัตถกรรมโลหะของชนชาติไต้เฮ้อซิ่งที่เกิดมาจากการสังสรรค์ ประสพการณ์และลงมือปฏิบัติจริง เช่น ท่าทางการจับค้อน ระดับแรงในการตี วิธีการตี และผิวค้อน เป็นต้น

ภาพที่ 4-67 เครื่องมือแกะสลักในยุคแรกที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์เมืองคุนหมิง (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

แม้ว่าเครื่องมือช่างของชนชาติไต้เฮ้อซิ่งในยุคแรกจะมีจำนวนไม่มากนัก แต่จากการพัฒนาเทคนิคและกระบวนการผลิตมาเป็นเวลานานทำให้เครื่องมือเหล่านี้กลายเป็นเอกลักษณ์แห่งวัฒนธรรมชนชาติจนต่อมาภายหลังได้พัฒนาเป็น “เอกลักษณ์แห่งศิลปหัตถกรรม” ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ชนชาติไต้เฮ้อซิ่งได้เรียนรู้และพัฒนางานหัตถกรรมทั้งในรูปแบบเชิงรุกและเชิงรับ ตลอดจนได้ซึมซับและรับเอาจุดเด่นของงานหัตถกรรมชนชาติอื่น ๆ มาพัฒนาตนเองโดยตลอด ซึ่งหนึ่งในนั้นยังหมายรวมถึงการปรับปรุงเครื่องมือและยกระดับเทคนิคงานช่างหัตถกรรมของตนเองด้วย

ภาพที่ 4-68 วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของภาชนะโลหะชนชาติไป๋ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ค้อนและทั่ง เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการขึ้นรูปเครื่องใช้โลหะต่าง ๆ และเป็นอุปกรณ์ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นจนขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปไม่ได้ การทำงานควบคู่กันระหว่างทั่งรองตีชนิดต่าง ๆ เช่น ทั่งม้าเหล็ก ทั่งตีเหล็ก ทั่งไม้กลมและอื่น ๆ กับค้อนตีนั้น มีวิธีการคือ ในการตีขึ้นรูปตามเส้นรัศมีวงกลมและปริมาตร โค้งจะต้องใช้ทั่งรองตีขึ้นรูปขึ้นงาน โดยทั่งรองตีจะสามารถช่วยให้แผ่นโลหะขึ้นรูปเป็นรูปทรงสามมิติได้ดี ทั้งนี้ ในขณะที่ใช้ทั่งเหล็ก ผู้ผลิตจำเป็นต้องหาองศาที่เหมาะสมระหว่างวัสดุกับทั่งเหล็กให้ดี อีกทั้งยังจำเป็นต้องใช้ค้อนที่มีรูปทรงที่แตกต่างกันในการสร้างลวดลายบนพื้นผิว โดยปัจจัยสำคัญในการสร้างศิลปะหัตถกรรมให้ดีและสวยงามต้องเกิดขึ้นจากการทำงานประสานร่วมกัน ได้ดีระหว่างค้อน ทั่งรองตี และวัสดุ ซึ่งกระบวนการนี้ยังถือเป็นเทคนิคสำคัญของงานช่างหัตถกรรมโลหะของชนชาติไป๋ด้วย

ภาพที่ 4-69 ทั่งม้าเหล็กกับภาชนะ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

การสร้างชิ้นงานตามแบบงานช่างหัตถกรรมโลหะโบราณของชนชาติไป๋เฮ่อซึ่งจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์สำคัญ 2 อย่างคือ ค้อนและทั่ง ถึงจะสามารถทำให้แผ่นโลหะค่อย ๆ ปรากฏเป็นรูปทรงสามมิติได้ นอกจากนี้ ยังมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกแผ่นโลหะ

ระดับความหนาของแผ่นโลหะจะทำให้เกิดผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน เช่น แม้ว่าจะเป็นวัสดุขนาดเดียวกัน แต่หากมีความหนาเกินไปก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้นมีน้ำหนักมาก ใช้งานไม่สะดวก และก่อให้เกิดความรู้สึกในขณะสัมผัสไม่ดี หากวัสดุชิ้นนั้นมีความหนามากก็จะทำให้ตีขึ้นรูปยาก และต้องใช้กำลังในการตีมาก แต่หากวัสดุชิ้นนั้นบางเกินไป แม้ว่าจะสามารถตีขึ้นรูปได้ง่าย แต่ก็อาจทำให้เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ง่ายด้วย เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทดลองขึ้นรูปวัสดุที่มีความหนาแตกต่างกันและพบว่า ระดับความหนาที่เหมาะสมที่สุด คือ ความหนา 1.0-1.5mm

การเปรียบเทียบระดับความหนาของโลหะ		
ความหนาดำกว่า 1 mm	ความหนาระหว่าง 1.0-1.5 mm	ความหนามากกว่า 1.8mm
- ความหนาระดับบาง - หลังขึ้นรูปมีการสัมผัสไม่ดี - รูปร่างเปลี่ยนแปลงง่าย	- ความหนาระดับกลาง - ขึ้นรูปง่าย - รูปร่างเปลี่ยนแปลงยาก	- ความหนาระดับมาก - ยากต่อการขึ้นรูป

ตารางที่ 4-3 การเปรียบเทียบระดับความหนาของโลหะ

2. การตีแผ่นโลหะ

การทำงานร่วมกันของเครื่องมือและแผ่นโลหะจะทำให้แผ่นโลหะเปลี่ยนแปลงรูปร่างและรูปทรงไปตามลักษณะการตีที่แตกต่างกัน โดยเมื่อเริ่มตีวัสดุเป็นแผ่นให้ใช้ค้อนใหญ่หรือค้อนมือหน้ากว้างทุบผิวโลหะไปเรื่อย ๆ โดยจุดเด่นของค้อนใหญ่คือ สามารถสร้างชิ้นงานได้เร็วและแรงค้อนมาก เมื่อตีลงไปตรงกลางทั้งหมดจะทำให้ผิวโลหะนูนขึ้นชัดเจนและในระหว่างที่ตีนั้นจำเป็นต้องตีอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาดำแหน่งที่แน่นอนในการลงค้อน

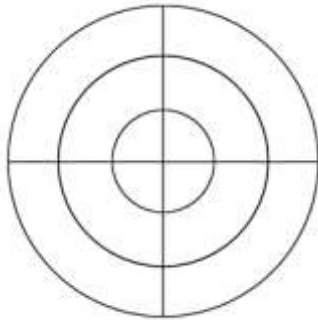
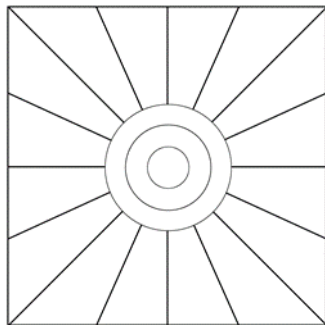
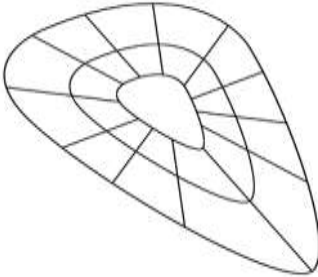
การรักษาระดับแรงสมดุลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการใช้ค้อน เนื่องจากระดับแรงในการลงค้อนมีความเกี่ยวข้องกับระดับความเรียบ ความสมดุลและความหนาบางของพื้นผิววัสดุ โดยหากลงแรงค้อนหนักบ้างเบาบ้างจะทำให้ความหนาบางของโลหะไม่เท่ากันหรือมีความเว้าและนูนที่ไม่สมดุลจนเกิดผลกระทบต่อรูปทรงและคุณภาพของภาชนะ

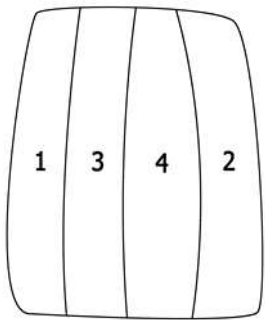
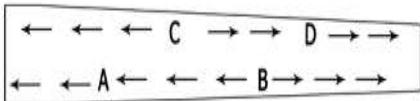
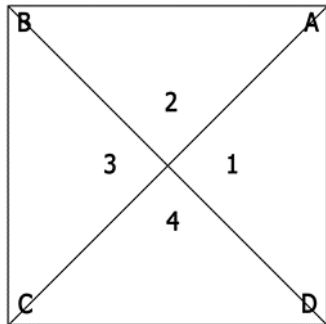
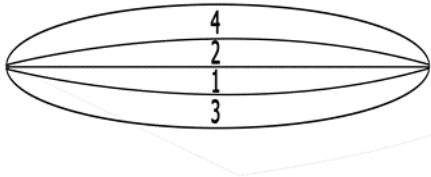
การควบคุมระดับแรงตีจะค่อย ๆ เกิดขึ้นจากประสบการณ์การเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการสั่งสมนานพอสมควร

ภาพที่ 4-70 การลงไฟบนแผ่นโลหะ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

หัวใจหลักของการตีเหล็กให้เป็นรูปทรงคือ การควบคุมท่าทางการตี วิธีการตี เทคนิคการยกและลงแรงก่อนให้ถูกต้อง การใช้ค้อนเป็นหนึ่งในเทคนิคสำคัญของการสร้างงานศิลปหัตถกรรม และเป็นเทคนิคที่จำเป็นของงานช่างหัตถกรรมโลหะชนชาติไป๋ เฮ่อซิ่ง

รูปแบบและวิธีการขึ้นรูปโลหะ		
ลำดับ	รูปแบบแผ่นโลหะและทิศทางการใช้แรงตี	วิธีการขึ้นรูป
1		การขึ้นรูปให้เป็นวงกลม ให้ยึดจุดศูนย์กลางเป็นพื้นฐาน จากนั้นตีหมุนรอบ ๆ จุดศูนย์กลางแบบก้นหอยและตีขยายออก ทั้งสี่ด้านจนสำเร็จตามรูป
2		การขึ้นรูปให้เป็นสี่เหลี่ยม ให้ยึดจุดศูนย์กลางเป็นพื้นฐาน จากนั้นตีหมุนรอบ ๆ จุดศูนย์กลางแบบก้นหอยและตีขยายออก ทั้งสี่ด้านจนสำเร็จตามรูป
3		การขึ้นรูปไม่สมมาตร ให้ยึดจุดศูนย์กลางเป็นพื้นฐาน จากนั้นตีหมุนรอบ ๆ จุดศูนย์กลางแบบก้นหอยและตีขยายออกทั้งสี่ด้านจนสำเร็จตามรูป

รูปแบบและวิธีการขึ้นรูปโลหะ		
ลำดับ	รูปแบบแผ่นโลหะและทิศทางการใช้แรงตี	วิธีการขึ้นรูป
4		การขึ้นรูปแผ่นโลหะแบบแนวขวางเว้านูน ให้ตีตามลำดับตัวเลขจนเกิดลักษณะเว้านูนตามรูป
5		การขึ้นรูปแผ่นลอนแนวขวาง ให้ตีตามลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษตามทิศของลูกศรและตีขยายออกรอบนอกโลหะให้ทั่ว ๆ จนได้ลักษณะเป็นลอน
6		การขึ้นรูปพับซ้อน ให้ตีตามลำดับตัวเลข โดยขยายออกรอบนอกและลงแรงค้อนตีตามตัวอักษรภาษาอังกฤษตามแนวเส้นตัดอย่างแรงให้เว้านูนจนเกิดการพับเป็นสี่มุม
7		การขึ้นรูปโค้งงอรอบวงกลม ให้ตีขยายตามลำดับตัวเลขในแนวเส้นระดับน้ำ โดยตีทิศทางให้ขยายออกด้านข้างทั้งสองข้างจนเกิดเป็นลักษณะงอโค้งรอบวงกลม

ตารางที่ 4-4 รูปแบบและวิธีการขึ้นรูปโลหะ

ภาพที่ 4-71 การตีขึ้นรูปขึ้นพื้นฐาน (ถ่าย โดย Zhang Linyi, 2018)

3. การตีลวดลายบนภาชนะ

เมื่อได้ลวดลายที่ต้องการแล้วให้วาดลวดลายดังกล่าวลงบนภาชนะ จากนั้นใช้ค้อนเล็กตีซ้ำ ๆ เพื่อเพิ่มความลึกให้กับลวดลาย ในการตีลวดลายลงบนภาชนะจะทำให้อนุภาคของโลหะเกาะตัวกันแน่นขึ้น ทำให้โลหะเปลี่ยนรูปทรงได้ยากและมีความแข็งแรงมากขึ้นด้วย เทคนิคสำคัญในขั้นตอนการตีขึ้นรูปคือ ผู้ผลิตต้องนำโลหะไปหลอมด้วยไฟให้โลหะอ่อนตัวและปล่อยให้เย็นลงเพื่อให้โลหะคืนสภาพก่อนถึงจะทำการตีโลหะซ้ำ ๆ ด้วยค้อนและทั่งจนปรากฏเป็นส่วนโค้งเว้าและนูนตามที่ต้องการ

ภาพที่ 4-72 การตีลวดลายบนภาชนะ (ถ่าย โดย Yi Sheng, 2018)

ภาพที่ 4-73 การใช้เครื่องมือตีขึ้นรูปด้านในของภาชนะ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

4. การเททาวเพื่อคงรูปภาชนะ

ในอดีต ชาวเฮ่อซิงจะใช้ตะกั่วเทลงไปในภาชนะเพื่อเป็นตัวยึดและคงรูปภาชนะเพราะตะกั่วมีจุดเดือดต่ำกว่าเงินและทองแดง เมื่อตะกั่วแข็งแล้ว พวกเขาจะนำตะกั่วออกและรอให้เงินหรือทองแดงแข็ง แต่เนื่องจากขั้นตอนดังกล่าวมีความยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ในช่วงหลายปีมานี้ ชาวเฮ่อซิงได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการคงรูปด้วยการใช้ยางสนผสมกับคอลลอยด์เพื่อทำเป็นกาวและเทลงในภาชนะเพื่อเป็นตัวยึดและคงรูป ซึ่งวิธีการนี้มีข้อดีคือมีต้นทุนต่ำ รวดเร็วและมีขั้นตอนการทำงานที่สะดวกสบาย

ภายใต้ภาวะกระแสเศรษฐกิจที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ชาวเฮ่อซิงเองก็ได้ปรับปรุงและพัฒนาเทคนิควิธีการผลิตขึ้นงานอย่างไม่หยุดหย่อน ซึ่งถือเป็นความก้าวหน้าในการพัฒนางานช่างของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิงด้วย

ภาพที่ 4-74 การเททาวและเพิ่มความร้อนให้กับภาชนะ (ถ่ายโดย Yi Sheng, 2018)

5. การขัดเงาและล้างภาชนะ

หลังจากขึ้นรูปภาชนะเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ทำการขัดเงา ล้าง พร้อมทั้งเคลือบผิว เครื่องใช้นั้นให้สวยงามก็ถือเป็นอันเสร็จสิ้นการสร้างชิ้นงานนี้

ภาพที่ 4-75 การขัดเงา (ถ่ายโดย Xin Ming, 2018)

ภาพที่ 4-76 การล้างชิ้นงานหลังขัดเงา (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-77 การเคลือบผิวโลหะ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-78 การถ่ายภาพร่วมกับช่างฝีมือที่ให้คำแนะนำในการสร้างสรรค์ผลงาน (ถ่ายโดย Xin Ming, 2017)

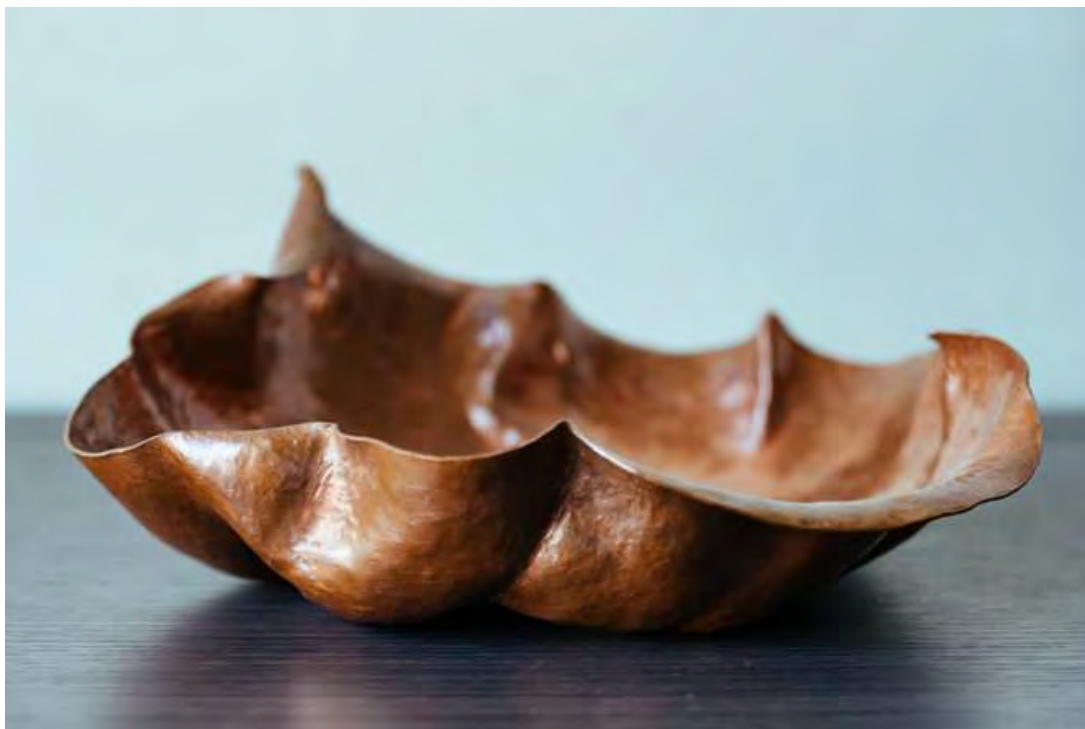
เนื่องจากทองแดงบริสุทธิ์ง่ายต่อการเกิดออกซิไดซ์ซึ่งจะส่งผลให้สีและความแวววาวของเครื่องใช้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ และอาจทำให้ผิวของภาชนะเครื่องใช้ที่ไม่สวยงาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้สูตรน้ำด้มจากสีของพรรณไม้ธรรมชาติมาเคลือบผิวโลหะไว้อีกชั้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สีของเครื่องทองแดงเสมอกันและเร่งให้ภาชนะเกิดออกซิไดซ์เร็วขึ้น อันจะส่งผลให้ผิวของทองแดงปรากฏเป็นสีทองแดงคล้ำที่สวยงามและไม่เปลี่ยนสีง่าย

ภาพที่ 4-79 ผลงานแก้วน้ำชาโลหะ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-80 ผลงานกาน้ำชาโลหะ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-81 ผลงานจานรองแก้วน้ำชาโลหะ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-82 ผลงานชุดจานรองแก้วน้ำชาโลหะ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 4-83 ผลงานชุดแก้วน้ำชาโลหะ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา งานหัตถกรรมของชนชาติไป๋เฮ่อซิ่ง ดำรงอยู่ได้ภายใต้รูปแบบเศรษฐกิจของการให้บริการบุคคลภายนอก ในขณะที่ชนชาติไป๋รับทำเครื่องประดับ เครื่องโลหะ และภาชนะต่าง ๆ ให้กับชนชาติอื่น ๆ พวกเขาก็ได้เรียนรู้จุดเด่นในเรื่องรูปลักษณ์ภายนอกและเทคนิคงานช่างต่าง ๆ มาจากชนชาติอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน จนในที่สุดพวกเขาก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้และกลายเป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้ซึ่งถือเป็นผลพลอยได้มาจากความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านงานหัตถกรรมกับชนชาติอื่น ๆ

ในหลายปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจของชนชาติไป๋เฮ่อซิ่ง ได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับการซึมซับทักษะงานช่างมาจากภายนอกทำให้ชนชาติไป๋กลายเป็นชนชาติที่สันทัดในด้านการเรียนรู้และรับเอาสิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยในขณะที่พวกเขาได้รับเอาทักษะต่าง ๆ มาจากภายนอกนั้น ชนชาติไป๋เองก็ยินดีที่จะปรับปรุงความรู้ความชำนาญของตนเองให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำมาใช้ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ตามการพัฒนาของอุปสงค์ภายใต้หลักการที่ว่า “ยินดีรับเอาจุดเด่นจากคนหมู่มากมาปรับใช้เป็นของตนเอง” และในขณะที่นำมาปรับใช้นั้น ชนชาติไป๋เองก็ยังสามารถพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ วัสดุ ไปจนถึงขั้นตอนงานช่างและเสร็จสิ้นเป็นผลิตภัณฑ์ ทุกกระบวนการล้วนแล้วแต่มีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก มีความสัมพันธ์ต่อกันภายในของงานช่างหัตถกรรมและส่งผลต่อการขับเคลื่อนงานช่างหัตถกรรมทั้งระบบด้วย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

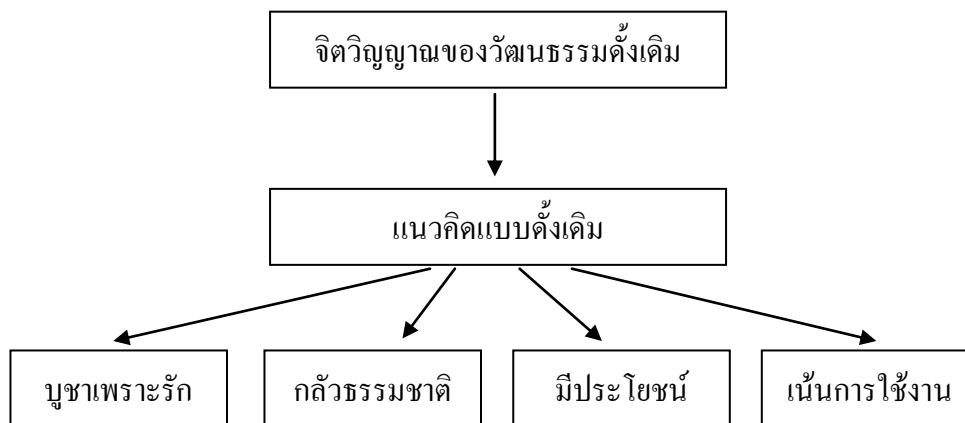
จากการลงพื้นที่ศึกษาหัตถกรรมเครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง มณฑลยูนนาน จนได้มาซึ่งดีเอ็นทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อชิ่ง พบว่า วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไป๋ในเฮ่อชิ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับ “น้ำ” และน้ำสามารถสะท้อนให้เห็นจิตวิญญาณของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง ได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำค้นแบบลักษณะของน้ำมาเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการออกแบบชุดเครื่องชาและลวดลายประดับตกแต่งต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

แนวคิดในการออกแบบผลงาน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับ 1) มนุษย์ ได้แก่ เอกลักษณ์ของประชาชนในสังคมและตำนานทางประวัติศาสตร์ 2) วัฒนธรรม ได้แก่ บริบทด้านการพัฒนาชุมชน ประเพณี ความเชื่อและศาสนา 3) พื้นที่ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทรัพยากร 4) ภูมิทัศน์ ได้แก่ ลักษณะของหมู่บ้านและสิ่งปลูกสร้าง และ 5) การผลิต ได้แก่ อุตสาหกรรมท้องถิ่น การเกษตร การประมงและหัตถกรรม จากนั้นได้นำความสัมพันธ์ทั้งหมดมาผสมผสานร่วมกันและดำเนินการออกแบบผลงานรูปแบบใหม่ที่โดดเด่นด้านหัตถกรรม เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและเครื่องใช้โลหะของชนชาติไป๋ อันจะก่อให้เกิดเป็นผลงานที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบันและเป็นเครื่องมือที่สามารถเผยแพร่วัฒนธรรมจีนและชนชาติไป๋ให้กับผู้อื่นได้

การสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อชิ่ง

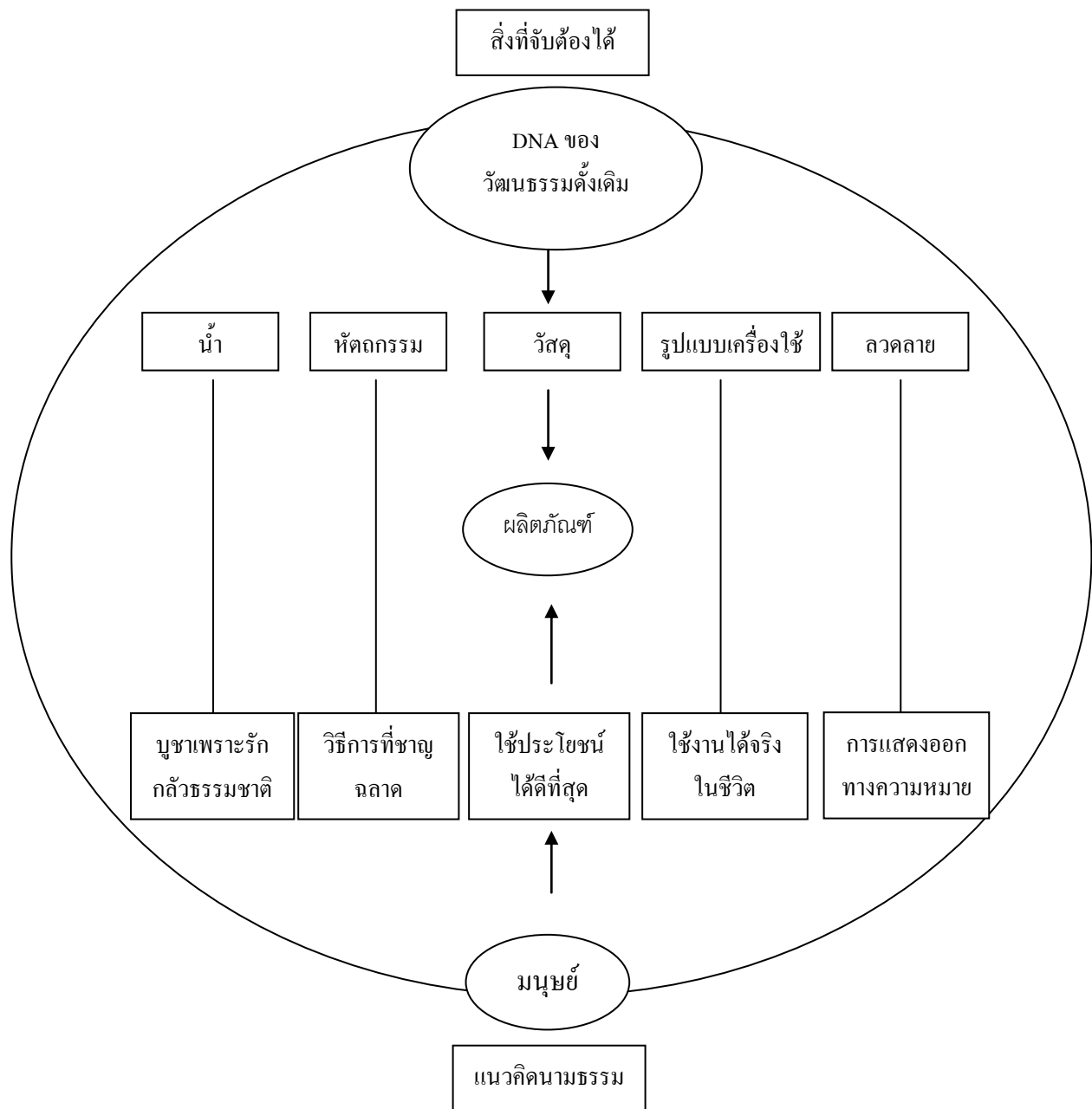
ในระหว่างการวิจัย ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างงานหัตถกรรมท้องถิ่นกับมนุษย์ มนุษย์กับเครื่องใช้ และมนุษย์กับมนุษย์เป็นอย่างดีจนทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตในปัจจุบันของชาวเฮ่อชิ่งกับรูปแบบการดำรงชีวิตในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในปัจจุบันกับธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในปัจจุบันกับวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในเครื่องชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดตามในการสร้างสรรค์ตามภาพที่ 5-1 คือ

ภาพที่ 5-1 แนวคิดในการออกแบบผลงาน (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิง มณฑลยูนนานถือเป็นชนกลุ่มน้อยระดับสูงที่ได้รับการพัฒนาทางด้านสังคม เศรษฐกิจและความรู้มาอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่เคยเกิดการอพยพครั้งใหญ่และไม่เคยทำสงคราม อีกทั้งยังเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในด้าน 1) เครื่องโลหะของชนชาติไป๋มีรูปแบบที่แสดงความหมายและอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง 2) ชนชาติไป๋ไม่มีตัวอักษรเป็นของตนเองทำให้พวกเขาต้องสืบทอดวัฒนธรรมด้วยการบอกเล่าแบบปากต่อปาก 3) เครื่องโลหะของชนชาติไป๋เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้บันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 4) การบูชาสัญลักษณ์โทเทม และ 5) เครื่องโลหะของชนชาติไป๋สามารถสะท้อนประเพณี วัสดุและสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตของชนชาติไป๋ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้โครงสร้างความคิดเด่นดังกล่าวมาผสมผสานกับหัวใจหลักทางวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนาและหัตถกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชนชาติไป๋

เนื่องจากชนชาติไป๋ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร ดังนั้น ผลผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโลหะจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตแบบเกษตรกรรมของชนชาติไป๋เพราะเครื่องโลหะเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน ไม่สึกกร่อนง่าย และยังเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันด้วย เช่น กาน้ำ จาน ถ้วย เป็นต้น ในอดีต เครื่องโลหะจะมีรูปแบบที่ไม่ได้คำนึงถึงความสวยงามมากนักแต่จะเน้นด้านการใช้งานเป็นหลัก ดังนั้น เพื่อให้หัตถกรรมเครื่องโลหะแบบโบราณยังคงได้รับความนิยมต่อไปในปัจจุบัน ผู้วิจัยคิดว่า เราจึงจำเป็นต้องสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่อุดมไปด้วยสุนทรียศาสตร์ทางการมองเห็น ใช้งานได้จริง และสอดคล้องด้วยปรัชญาแนวคิดแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อย ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทั้งหมด สามารถสรุปเป็นภาพได้ดังภาพที่ 5-2

ภาพที่ 5-2 ระบบความสัมพันธ์ภายในของวัตถุกับวัตถุและวัตถุกับมนุษย์ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-3 ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อ่าเกอเฮ่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-4 ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อ่าเกอเฮ่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

การบูชาเพราะความรักและความกลัวที่มีต่อธรรมชาติ

ลักษณะทางวัฒนธรรมและคติเอนเอทางวัฒนธรรมของชาวเฮ่อซิ่งถือเป็นวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นของชนชาติไป๋ โดย “ลักษณะทางภูมิศาสตร์” ของอำเภอเฮ่อซิ่งคือสิ่งที่ก่อให้เกิดการตกผลึกทางภูมิปัญญาและความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมาจวบจนปัจจุบัน จากการศึกษาข้อมูลในก่อนหน้าพบว่า คนในท้องถิ่นจะมีวิถีชีวิตส่วนใหญ่ที่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับ “น้ำ” และมีการบูชาน้ำตามประเพณีแบบดั้งเดิมของท้องถิ่นด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชนชาติไป๋ในเฮ่อซิ่งมีการบูชาน้ำเพราะความรักและเกรงกลัวต่อธรรมชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดนี้มาดำเนินการออกแบบผลงาน

ภาพที่ 5-5 ภาพด้านข้างผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-6 ภาพด้านข้างผลิตภัณฑ์ชดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเส่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-7 ภาพด้านบนผลิตภัณฑ์ชดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเส่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-8 ภาพด้านบนผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะของชนชาติไ้ป๋อ อำเภอสือซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

วิธีการที่ชาญฉลาด

จากการตีความส่วนบุคคลของผู้วิจัย ผู้วิจัยคิดว่า ขั้นตอนการทำหัตถกรรมโลหะของชนชาติไ้ป๋อสามารถสะท้อนถึงความรู้และสติปัญญาของชาวจีน ตลอดจนสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานทางเทคนิคหัตถกรรมของชนชาติจีนได้ โดยคำว่าเทคนิคในที่นี้ หมายถึง กระบวนการทางเทคโนโลยีและพื้นฐานของการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุท้องถิ่น อีกทั้ง งานหัตถกรรมยังมีเอกลักษณ์อยู่ที่รูปแบบและลวดลายที่ไม่สามารถทำซ้ำให้เหมือนกันได้

ภาพที่ 5-9 ภาพแต่ละส่วนของผลิตภัณฑ์ชูดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอสือซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-10 จานรองแก้วชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอสือซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

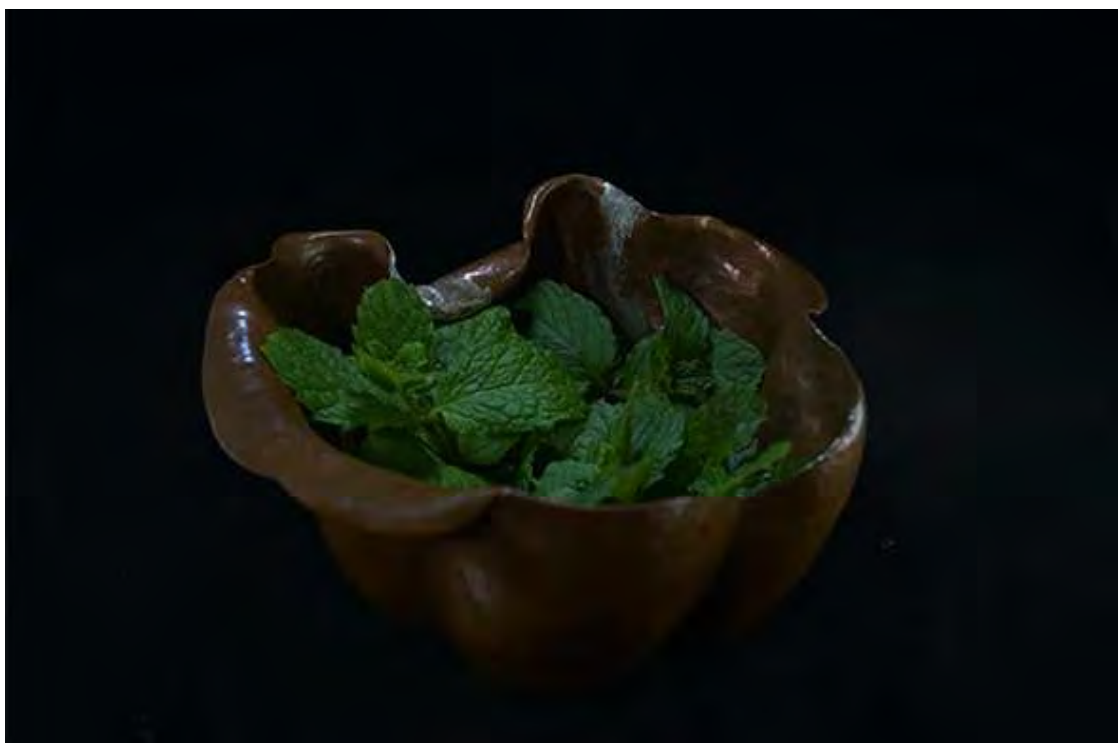
ภาพที่ 5-11 ภาพด้านบนแก้วชาโลหะของชนชาติไป๋ อ่าเกอเฮ่อซิ่ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

การใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด

การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์สักชิ้นหนึ่ง หลักพื้นฐานในการสร้างสรรค์ที่สำคัญคือ ความสามารถและประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์ชิ้นนั้น โดยแนวคิดของวัฒนธรรมชนชาติไป๋ คือ การตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากร ดังนั้น การสร้างสรรค์ผลงานจึงต้องอยู่บนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด

ภาพที่ 5-12 ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-13 ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-14 ทดลองนำจานรองแก้วน้ำชาไปใส่อาหาร (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

การใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน

มนุษย์คือผู้สร้างและผู้ใช้งาน ปัจจุบัน เครื่องโลหะของหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิง ยังคงมีการใช้งานและได้รับการรักษาไว้เป็นอย่างดี แต่เมื่อมีการนำมาใช้งานในชีวิตจริงกลับพบว่าไม่สวยงาม ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างการใช้งานกับรูปลักษณะจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขให้ดำเนินการไปควบคู่กันถึงจะก่อให้เกิดการยอมรับและเหมาะสมกับชีวิตในยุคใหม่

ภาพที่ 5-15 ทดลองนำไปใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-16 ทดลองนำไปใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

การแสดงออกทางความหมาย

ลวดลายบนภาชนะคือการแสดงออกทางความคิดด้านศิลปะ ในอดีต เครื่องใช้โลหะของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋จะเน้นด้านการใช้งานและความทนทาน แต่ในปัจจุบัน ความต้องการของมนุษย์มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ มนุษย์ต้องการผลิตภัณฑ์ที่สวยงามและต้องไม่มีความหมายที่ขัดกับความเชื่อดั้งเดิม ดังนั้น การสร้างลวดลายใหม่ที่อุดมไปด้วยสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณถึงจะทำให้ผลงานนั้นสมบูรณ์แบบได้

วิธีการสืบทอดและการพัฒนาหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ เฮ่อจิ่ง

หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ เฮ่อจิ่ง อุดมไปด้วยปัจจัยทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในด้านการตกแต่งภายใน ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเทคนิคการผลิตเอกลักษณ์ทางศิลปะ และความสามารถทางการใช้งาน เป็นต้น ทำให้ผู้วิจัยค้นพบวิธีการรักษาและปกป้องเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนยังสามารถนำมาปรับแก้ให้มีความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

การพัฒนางานหัตถกรรมให้มีความทันสมัย

หัตถกรรมเป็นงานฝีมือที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการสร้างสรรค์ของมนุษย์และถูกจำกัดด้วยสถานการณ์ทางวัฒนธรรม เทคนิคงานช่างและ โครงสร้างภววิสัยต่างๆ เป็นต้น ทำให้หัตถกรรมส่วนใหญ่ไม่มีความแปลกใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อให้หัตถกรรมยังคงอยู่ได้ภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ เราจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับโครงสร้างที่เป็นภววิสัย ไม่มองข้ามอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล และการสร้างสรรค์ต้องสามารถใช้งานได้จริง

หัวใจหลักของงานศิลปะหัตถกรรมของทุกชนชาติ คือการทำให้ศิลปะของตนเองมีเอกลักษณ์และแตกต่างจากชนชาติอื่นๆ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานการดำรงอยู่ของศิลปะหัตถกรรมของชนชาตินั้นๆ ทั้งยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงงานศิลปะหัตถกรรมขั้นสูง โดยหัวใจสำคัญในการก่อกำเนิดและพัฒนางานศิลปะหัตถกรรมของชนชาติไป๋ล้วนได้รับอิทธิพลมาจากธรรมชาติ สังคม มนุษย์และอื่นๆ จนมีลักษณะพิเศษที่หลอมรวมจุดเด่นของสิ่งต่างๆ เอาไว้ ดังนั้น การสืบทอดและการพัฒนาหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ เฮ่อจิ่งจึงจำเป็นต้องพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นสำคัญ

การสืบทอดผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้สอย

ชนชาติไป๋จัดเป็นชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานที่ไม่เคยผ่านความวุ่นวายทางด้านสงครามหรือการอพยพครั้งใหญ่ใดๆ ทำให้เศรษฐกิจของชนชาติค่อนข้างรุ่งเรือง ตลอดจนส่งผลให้รูปแบบเครื่องโลหะของชนชาติไป๋เปลี่ยนจากการใช้งานในชีวิตประจำวันมาเป็นการแสวงหาความสวยงามและ

ค่อยๆ สร้างผลงานที่แฝงไปด้วยความหมายโดยนัยของตนเองลงบนเครื่องใช้เหล่านี้เพื่อสื่อถึงความรู้สึกของตนเองและมีการบันทึกประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม ประเพณีและรูปสัญลักษณ์ทางศาสนาที่ตนเองเคารพนับถือลงบนเครื่องโลหะเหล่านี้มาโดยตลอด เช่น ในอดีตรูปแบบผลิตภัณฑ์และลวดลายเครื่องโลหะส่วนใหญ่จะเป็นรูปน้ำเต้าซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความศรัทธาที่มีต่อธรรมชาติของชนชาติไป หรือในเขตพื้นที่ที่มีกำลังการผลิตค่อนข้างต่ำ การสร้างสรรค์ความงามในงานหัตถกรรมจะไม่ค่อยสมบูรณ์ รูปภาพและลวดลายที่ใช้ประดับตกแต่งมีน้อย รูปแบบไม่พิถีพิถันและมีสีสนิมไม่สวยงาม เป็นต้น

จากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ชนชาติไปดำรงชีวิตอยู่แบบในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพทำไร่ทำนาและเมื่อว่างเว้นจากฤดูกาลเก็บเกี่ยว พวกเขาก็มักจะชอบสร้างสรรค์งานหัตถกรรม ในฐานะที่ชนชาติไปเป็นชนชาติเกษตรกรรมและมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตแบบเกษตรอย่างแนบแน่น นับตั้งแต่เครื่องมือการเกษตรแบบโลหะที่ใช้ในการเพาะปลูก เช่น คันไถ จอบ เสียม เป็นต้น เครื่องใช้โลหะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น กาน้ำชา กะละมัง จานชาม กระจับปี่ เป็นต้น ไปจนถึงสิ่งปลูกสร้างของชนชาติไปที่ไม่เพียงแต่มีไว้สำหรับกำบังและให้ความปลอดภัยเท่านั้น แต่ทั้งหมดยังแสดงให้เห็นจิตวิญญาณอันเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนประวัติศาสตร์แห่งวัฒนธรรมของชนชาติไปด้วย Guan Zi เคยกล่าวไว้ว่า “งานที่ดีในอดีต ไม่ใช่งานที่คิดว่าสนุก แต่เป็นงานที่ต้องใช้ได้ทั่วไปในได้หล้า” ซึ่งชี้ให้เห็นว่า คุณค่าของสิ่งต่างๆ นั้นต้องขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยและในหนังสือ The origin of Art ของ Ernst Grosse ยังกล่าวว่า “การนำเครื่องใช้ไปจัดงาให้เรียบมีความหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ประโยชน์” อย่างไรก็ตาม เนื่องจากชนชาติไปไม่ได้มีความเจริญทางอักษรอย่างเต็มที่จึงทำให้พวกเขาเป็นชนชาติที่สืบทอดวัฒนธรรมแบบปากต่อปากเป็นหลัก ดังนั้นการใช้สอยเครื่องใช้และภาชนะจึงเป็นวิธีการสืบทอดหัตถกรรมที่คืออย่างหนึ่ง

การสร้างค่านิยมด้านการใช้เครื่องเงินและเครื่องทองแดง

วัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชนชาติไปคือ การใช้เครื่องเงินและเครื่องทองแดง ในอดีตทองแดงเป็นวัตถุดิบหลักที่ชนชาติไปนำมาใช้สร้างเป็นผลิตภัณฑ์อยู่บ่อยๆ เพราะผู้คนส่วนใหญ่เห็นว่าทองแดงมีอายุการใช้งานยาวนาน อีกทั้งยังสามารถสืบทอดไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานได้ แต่เนื่องจากชนชาติไปมีความเชื่อว่า ความคงทนคือคุณค่าขั้นพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ในช่วงเวลาต่อมา ชนชาติไปจึงเปลี่ยนจากการใช้เครื่องทองแดงมาเป็นเครื่องเงิน ซึ่งนัยหนึ่งแสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจในสมัยนั้นมีการพัฒนาไปอย่างรุ่งโรจน์เพราะโลหะเงินคือวัสดุที่มีคุณค่าแก่การเก็บสะสม เป็นสัญลักษณ์แทนฐานะทางสังคม แสดงถึงความร่ำรวยและนิยมนำมาทำเป็นเครื่องใช้และภาชนะเพราะมีราคาแพง เป็นที่ยอมรับของช่างฝีมือห่อหุ้มและผู้คนจำนวนไม่น้อยเห็นว่าการหัตถกรรมที่มีคุณภาพดีต้องควบคู่ไปกับวัตถุดิบที่ทรงคุณค่าถึงจะสามารถทำให้เกิดงานศิลปะที่ควรค่าแก่การเก็บสะสม แต่ในขณะเดียวกัน ทองแดงใน

สายตาของชนชาติไปก็ยิ่งเปี่ยมไปด้วยคุณค่าทางสังคม โดยหญิงสาวชนชาติไปเชื่อว่า การใช้ช่างล้างหน้าที่ทำจากทองแดงจะช่วยในเรื่องความสวยความงามและการค้ำน้ำในกาน้ำที่ทำจากเงินจะส่งผลดีต่อสุขภาพ เป็นต้น ผลงานหัตถกรรมเป็นเครื่องมือที่สะท้อนถึงประเพณีนิยมแห่งชนชาติ วัตถุบั้งเดิมสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตและความรู้ทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อๆ กันมาได้อีกด้วย ดังนั้น หากเราทำให้อาชีพด้านการใช้เครื่องเงินและเครื่องทองแดงกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งก็จะสามารถทำให้เกิดการสืบทอดอย่างยั่งยืนได้

การบูรณาการงานหัตถกรรมกับเทคโนโลยี

เมื่อดำเนินการเปรียบเทียบระหว่างการผลิตด้วยเครื่องจักรกับงานหัตถกรรม พบว่า แม้ว่าการผลิตด้วยเครื่องจักรจะดูง่ายและเหมาะกับการผลิตในครั้งละมากๆ แต่ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่แท้จริงคือผลงานที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ แสดงออกถึงจิตวิญญาณของมนุษย์ ตลอดจนมีลวดลายที่ยืดหยุ่นและเป็นอิสระตามอารมณ์ของช่างฝีมือ ดังเช่นที่นักศิลปะชาวญี่ปุ่น Liu Chung เคยกล่าวไว้ว่า “หัตถกรรมเป็นผลลัพธ์ของการทำงานที่ธรรมชาติมีส่วนร่วมโดยตรง” ช่างฝีมือชนชาติไปในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่งส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในการใช้มือสร้างงานหัตถกรรม โดยเครื่องเงินที่ทำด้วยมือจะมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ มีชีวิตชีวาและดึงดูดใจ ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของเทคนิคทางศิลปะที่เครื่องจักรไม่สามารถทำแทนได้ ปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่นิยมนำเครื่องจักรขนาดใหญ่มาใช้ในการผลิต เช่น เครื่องอัดแผ่นโลหะขนาดใหญ่ ค้อนและเครื่องจักรอื่นๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเครื่องจักรเหล่านี้จะไม่ได้มีส่วนร่วมในงานช่างหัตถกรรมโดยตรง แต่ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางศิลปะที่ช่วยในกระบวนการเตรียมวัตถุดิบสำหรับการสร้างสรรค์หัตถกรรม อีกทั้ง ช่างฝีมือชนชาติไปหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ยังได้มีการนำเครื่องจักรมาใช้ในการช่วยผลิตทำให้พวกเขาสามารถผลิตผลงานหัตถกรรมได้รวดเร็ว งดงาม ละเอียดอ่อนและผลิตได้ในปริมาณมากขึ้น

ภาพที่ 5-17 การใช้เครื่องจักรในเตรียมวัตถุดิบพื้นฐาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

การหลอมรวมรูปแบบศิลปะจากพื้นที่ต่างๆ

ช่างฝีมือชนชาติไปมีความสันทัดในด้านการซึมซับและรับเอารูปแบบผลิตภัณฑ์และลวดลายประดับตกแต่งของทุกชนชาติมาสร้างความหลากหลายให้กับเทคนิคงานช่างโลหะและการประดับตกแต่งผลิตภัณฑ์ของตนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับเอาหัตถกรรมของชนชาติอื่นมาปรับใช้ในหัตถกรรมของตนเอง ทั้งนี้ จากลักษณะพิเศษด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอำเภอเฮ่อซิงที่ทิศเหนือทะลุถึงเขตปกครองตนเองทิเบต ทิศใต้เชื่อมต่อกับประเทศลาว ทิศตะวันออกติดกับที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ทำให้ชนชาติไปในเฮ่อซิงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย นับตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้าและต้าหลี่เป็นต้นมาก็ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจากหลายชนชาติ โดยในสมัยที่อาณาจักรน่านเจ้าทำสงครามแย่งชิงแผ่นดินเสฉวน งานช่างหัตถกรรมของชนชาติอื่นก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชนชาติไป ต่อมาในสมัยราชวงศ์ถังถึงเป็นยุคสูงสุดของประเทศจีนด้านการทำเครื่องเงินและเครื่องทองแดงส่งผลให้ศิลปะเครื่องเงินและเครื่องทองแดงในยุคนี้มีความรุ่งโรจน์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเทคนิคการทำเครื่องเงินและเครื่องทองแดงของชนชาติไปอันจะเห็นได้ชัดเจนจากลวดลายหญ้า น้ำ และภูเขาซึ่งมีพื้นฐานลายเส้นที่คล้ายคลึงกับของราชวงศ์ถัง อีกทั้งเทคนิควิธีการตีขึ้นรูป

เครื่องใช้และการแกะสลักลวดลายของชนชาติไต้ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็คือเทคนิคทางศิลปะที่สำคัญของราชวงศ์ถังอีกด้วย นอกจากนี้ เมื่อความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าและต้าเหลีได้เผยแพร่เข้าสู่ราชวงศ์ถังและประชาชน ลวดลายดอกเป่าเซียนฮัว ดอกบัว ดอกสายน้ำผึ้งและลายมงคลทางศาสนาพุทธจึงได้ก่อกำเนิดขึ้นและต่อมาได้กลายเป็นลวดลายตกแต่งโบราณที่สำคัญของชนชาติไต้โดยบนภาชนะเครื่องเงินและเครื่องทองแดง โบราณบางชิ้นยังได้ปรากฏให้เห็นถึงการหลอมรวมระหว่างชนชาติที่หลากหลายด้วย

หลายปีที่ผ่านมา การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชนชาติอื่นๆ ทำให้ชนชาติไต้ได้รับเอาเครื่องมือเสริมแต่งจากต่างชนชาติมาใช้สำหรับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ชนชาติไต้เองก็ไม่ได้รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาโดยไม่มีการเลือกเอาใจใส่ หรือเลียนแบบอย่างไม่มีหลักการเป็นของตัวเอง แต่พวกเขากลับใช้วัฒนธรรมของชนชาติตนเองเป็นพื้นฐานและนำเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้วัฒนธรรมตนเองโดดเด่นและแข็งแกร่งขึ้น

การสร้างอัตลักษณ์ให้กับหัตถกรรมโลหะ

เครื่องเงินและเครื่องทองแดงถือเป็นจิตวิญญาณแห่งศิลปะของชนชาติไต้ในอำเภอเฮ่อซิงซึ่งการสืบทอดงานช่างหัตถกรรม รูปแบบเครื่องใช้ การใช้งานและรูปสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นสิริมงคลบนข้างของเครื่องใช้ทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความหมายแห่งวัฒนธรรม เอกลักษณ์และลักษณะพิเศษของชนชาติที่แฝงไปด้วยความหมายแห่งวัฒนธรรม โบราณและแสดงถึงจิตวิญญาณอันลึกซึ้งของชนชาติไต้ โดยการออกแบบหัตถกรรมโลหะของชนชาติไต้ เฮ่อซิง ที่แสดงถึงความสมบูรณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมชนชาติจะทำให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการสืบทอดไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลาน โดย “ความหลากหลาย” ในที่นี้ หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ด้านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เทคนิคงานช่าง รูปแบบพฤติกรรม ค่านิยมและความสวยงาม ซึ่งเป็นผลมาจากการสืบทอด การสะสมและการตกผลึกทางภูมิปัญญามายาวนาน อันจะทำให้ผลงานหัตถกรรมของชนชาติไต้ในเฮ่อซิงยังคงดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาศิลปะหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อซิงในอนาคต

โดยทั่วไป ศิลปะเครื่องโลหะของประเทศตะวันออกจะสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของประเพณีและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม แต่ศิลปะเครื่องโลหะของประเทศตะวันตกจะให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางความคิดและรูปแบบ ในความคิดส่วนบุคคล ผู้วิจัยคิดว่า กระบวนการพัฒนางานหัตถกรรมของชนชาติไต้ในเฮ่อซิงควรมีความสอดคล้องกับการพัฒนางานหัตถกรรมตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม เพราะสามารถใช้เป็นตัวอย่างที่ดีในการสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมได้ โดยพวกเขา

จะต้องไม่ได้ทิ้งงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและใช้วิธีการสืบทอดและพัฒนาแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ เพราะงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมไม่ได้ขัดแย้งกับการผลิตในเชิงอุตสาหกรรม อีกทั้งยังสามารถนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ไปพร้อมๆ กันได้

ในประเทศจีน การพัฒนางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมไม่จำเป็นต้องแสดงออกตามศิลปะแบบตะวันตกและไม่จำเป็นต้องทำลายวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม โดยพวกเรากำลังอยู่ในระหว่างการปรับตัวให้เข้ากับเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การที่เรายังคงไม่ลืมตัวตนและรากฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิม การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติจีน

ในปี 1996 นาย Han Jian และเพื่อนร่วมงานของเขาได้ริเริ่มโครงการการสัมมนาหัวข้อเกี่ยวกับการตกแต่งเรื่อง “เส้นทางการเปลี่ยนแปลงหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน” โดยพวกเขาได้มีเสนอให้มีการคุ้มครองงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและพัฒนาวัฒนธรรมของงานหัตถกรรม โดยเราควรยกให้งานหัตถกรรมของประเทศจีนอยู่ในสถานะที่ควรจะเป็น กล่าวคือ 1) ยังคงทำให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมเพื่อเพิ่มการผลิตทางอุตสาหกรรม 2) เก็บรักษาไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ 3) เป็นงานศิลปะ 4) ควรได้รับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการผลิตในรูปแบบอุตสาหกรรม แต่ตัวผลิตภัณฑ์ต้องยังคงให้ความรู้สึกที่ไม่แตกต่างจากแบบดั้งเดิม ในขณะเดียวกันยังต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ทางศิลปะเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบันด้วย

นอกจากนี้ จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยคิดว่า แนวทางการพัฒนาศิลปะหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อชิ่งในอนาคตควรปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมบุคลากรด้านงานหัตถกรรม

ปัจจุบัน งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤตที่เกิดจากผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีการปฏิรูปและเปิดประเทศจีน ส่งผลให้ประเทศจีนมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจไปอย่างรวดเร็วและมีการนำเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อเทคนิคงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชนชาติไป สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮ่อชิ่ง พบว่า ปัจจุบันหมู่บ้านซินหัวได้มีการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องการท่องเที่ยว วัฒนธรรมการดื่มชาและงานหัตถกรรมเครื่องเงินเพิ่มขึ้น โดยช่างเครื่องเงินชนชาติไปหลายคนคิดว่าตนเองผลิตงานได้ซ้ำจึงได้มีการนำเครื่องประดับเงินจากโรงงานขายส่งในมณฑลฝูเจี้ยนมาจำหน่ายในพื้นที่ของตนเอง เนื่องจากเครื่องประดับเงินที่ผลิตด้วยเครื่องจักรสามารถผลิตเครื่องประดับออกมาได้อย่างละเอียดย สวยงามและประหยัดเวลาทำให้ช่างฝีมือหมู่บ้านซินหัวเกิดความรู้สึกในด้านลบ

ต้องงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและเริ่มมีความล่งเลที่จะพัฒนางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมต่อไป และเนื่องจากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจทำให้ราคาวัตถุดิบของแดงและเงินเพิ่มสูงขึ้นทำให้ช่างฝีมือหลายคนไม่ต้องการที่จะทำงานหัตถกรรมอยู่กับบ้านแต่กลับต้องการหนีไปทำธุรกิจด้านอื่นแทน ซึ่งนี่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการขาดแคลนช่างฝีมือจนเข้าขั้นวิกฤต

ในอดีต วิธีการถ่ายทอดและสืบสานงานหัตถกรรมคือการสอนให้กันในครอบครัว กล่าวคือ พ่อสอนให้ลูก อาจารย์สอนให้ลูกศิษย์ และอื่นๆ ซึ่งการถ่ายทอดความรู้กันในครอบครัวนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เฉพาะเจาะจงทำให้วิธีการถ่ายทอดและสืบสานวัฒนธรรมแบบนี้สามารถเห็นได้น้อยลงเรื่อยๆ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้เข้ามามีบทบาทในการชี้แนะแนวทางในด้านการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม การศึกษาและความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรตั้งแต่ในชั้นประถมด้วยการปลูกฝังเรื่องการรักษามรดกงานหัตถกรรมพื้นบ้านทำให้เด็กมีความสนใจในสายอาชีพ มีการฝึกให้เด็กลงมือทำ มีการสนับสนุนให้ประกอบอาชีพช่างฝีมือและส่งเสริมให้ศิลปินได้รับการศึกษาในระดับสูง เป็นต้น อันจะทำให้ช่างฝีมือชาวเฮอซิงทำลายข้อจำกัดในการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมไปได้จนหมดสิ้น

บุคคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่องานหัตถกรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้น การฝึกอบรมบุคคลากรจึงเป็นรากฐานของการเผยแพร่วัฒนธรรมซึ่งจะสามารถก่อให้เกิดการสืบสานวัฒนธรรมได้อย่างมีคุณภาพ ในการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมผ่านความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาด้วยการจัดกิจกรรมในเชิงปฏิบัติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการสืบสานมรดกวัฒนธรรมของชนชาติ เพื่อให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพและนักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ตลอดจนเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติด้วย ซึ่งทั้งหมดถือเป็นการบูรณาการระหว่างองค์กร โรงเรียน โรงงานและการวิจัยเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ

ในปี 2014 นับเป็นครั้งแรกที่นักเรียนของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน คณะการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้เดินทางไปยังอำเภอเฮอซิงเพื่อศึกษาเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกระบวนการผลิต การตีขึ้นรูปและการแกะสลักงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม และในเวลาต่อมาพวกเขาได้มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือในหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงหลักสูตรการอบรมบุคลากรที่จะเกิดขึ้นเร็วๆ นี้ โดยมุ่งเน้นเรื่องการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาและการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหัตถกรรมจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการให้บริการเพื่อการป้องกันและการพัฒนานวัตกรรมทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของประเทศ ทั้งนี้ จากความร่วมมือกันจวบจนปัจจุบัน กิจกรรมทั้งหมดได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและได้จัดกิจกรรมขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยมีนักเรียนและนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมแล้วกว่า 80 คน

ภาพที่ 5-18 การฝึกอบรมและลงนามในข้อตกลงความร่วมมือ (ถ่ายโดย Zhang Lini และ Jia Qing, 2014)

ในปี 2014 ผู้วิจัยได้พาคณะนักเรียนจากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน คณะกรรมการอาชีพและเทคโนโลยีเดินทางไปยังอำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อศึกษาเรียนรู้และลงนามในข้อตกลงความร่วมมือ

ภาพที่ 5-19 การตกลงความร่วมมือระหว่างช่างฝีมือจากอำเภอเฮ่อซิ่งและมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (ถ่ายโดย Jia Qing, 2017)

ในเดือนมกราคม ปี 2017 Li Jimfu ช่างฝีมือจากอำเภอเฮ่อซิ่งได้มอบเครื่องมือสำหรับตีโลหะตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมให้แก่มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน คณะกรรมการอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในห้องปฏิบัติการเครื่องโลหะ ต่อมาในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกัน นักศึกษาก็ได้เดินทางไปยังอำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อไปศึกษาเรียนรู้งานหัตถกรรม

ภาพที่ 5-20 การศึกษาเรียนรู้งานหัตถกรรมในอำเภอเฮ่อซิง (ถ่ายโดย Huang Rong, 2017)

การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้และปลูกฝังให้วัยรุ่นมีความสนใจในงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมด้วยการให้พวกเขาได้ลงมือทดลองทำซ้ำของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเปลี่ยนจากแบบดั้งเดิมมาเป็นรูปแบบตามวิถีชีวิตของคนสมัยใหม่สามารถทำให้เกิดการสืบทอดงานหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง จากหนึ่งคนไปสู่การรวมกลุ่ม จากครอบครัวสู่ชุมชนและไปสู่อุตสาหกรรม สามารถแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของวิธีการในการสืบทอดวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมได้

2. การสร้างความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรมของชนชาติไป๋

จากผลกระทบของวัฒนธรรมสมัยใหม่ในปัจจุบันและการปฏิบัติทางวัฒนธรรมทำให้งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจำนวนมากของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและงานหัตถกรรมทำมือจำนวนมากได้สาบสูญไป ในขณะที่เศรษฐกิจของชนชาติไป๋มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้ชนชาติไป๋เป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยที่มีความก้าวหน้าทางอารยธรรมมากที่สุด ซึ่งในเวลา นั้น แรงดึงดูดจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ได้ทำให้ชนชาติไป๋ละทิ้งมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชนชาติตนเองไปจนส่งผลให้วัฒนธรรมของชนชาติค่อยๆ ถูกลืมเลือนไป

ลักษณะของงานหัตถกรรมโลหะของหมู่บ้านซินหัวในอำเภอเฮ่อซิงส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากภายนอกหรือต่างประเทศทำให้ประเภทสินค้าหัตถกรรมและงานฝีมือของชนชาติไป๋ในหมู่บ้านซินหัวมีความหลากหลาย แต่ในความหลากหลายนั้นกลับไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติตนเองเลย ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เกิดเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานทางด้านหัตถกรรมในอนาคตเพราะสินค้าหัตถกรรมในปัจจุบันขาดองค์ประกอบที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ทางชนชาติจนทำให้งานหัตถกรรมของชนชาติไป๋กลายเป็นเพียงงานฝีมือธรรมดาๆ ทั่วไปและไม่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การที่ชนชาติไป๋ยอมรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกหรือของชนชาติอื่นๆ เข้ามานั้น ถือว่าเป็นการยอมรับ

วัฒนธรรมมาจากข้างในจิตใจซึ่งหากยิ่งเปิดรับเข้ามามากเท่าไรก็จะยิ่งทำให้ความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจระหว่างชนชาติมีมากขึ้นเท่านั้น และสำหรับอำเภอเฮ่อซิง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมยังค่อนข้างอ่อนแอ ดังนั้น เราจึงควรที่จะสร้างแนวคิดใหม่ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีด้านการสืบสานเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้สืบทอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องทางวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาทางด้านบุคคลจนนำไปสู่การพัฒนา กลุ่มมวลชนและท้ายที่สุดคือการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรมให้แก่ชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิง

3. การยกระดับการออกแบบ

อำเภอเฮ่อซิงได้ร่วมมือกับนักออกแบบมืออาชีพทำการถ่ายทอดและพัฒนางานที่อุดมไปด้วยดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของตนเองไปสู่ตลาดการค้าซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานหัตถกรรมของเฮ่อซิงในระยะยาว

ในอดีต ผู้บริโภคส่วนใหญ่ค่อนข้างให้ความสำคัญกับราคาของโลหะ (โลหะราคาสูงจะมีความบริสุทธิ์และคุณภาพดี) แต่จากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่องานหัตถกรรมโลหะของกลุ่มผู้บริโภคในตลาด ปัจจุบัน ผู้บริโภคจะเน้นให้ความสำคัญกับ 2 ด้านคือ 1) ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ และ 2) ความรู้สึกชื่นชอบ ทำให้ช่างหัตถกรรมต้องใช้ทักษะความสามารถด้านการผลิตและตระหนักถึงความชื่นชอบของสังคมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความสำเร็จให้กับตัวเอง นอกจากนี้ ช่างหัตถกรรมสมัยใหม่ยังต้องสร้างความมั่นคงทางการเงินและชื่อเสียงด้วยการนำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการผลิตและต้องเรียนรู้วิธีการประกอบธุรกิจด้วย

การทำงานให้มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะต้องเน้นเรื่องความงามด้านสุนทรียศาสตร์เพราะถือเป็นเป้าหมายสำคัญในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค อีกครั้ง ยังควรทำการศึกษารายชื่อกฎเกณฑ์และแนวโน้มของตลาดด้วย ปัจจุบัน การออกแบบ โลโก้ให้กับผลิตภัณฑ์ถือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่แสดงถึงความหมายบางอย่างของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะการออกแบบของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมี โลโก้ที่สอดคล้องกับความหมายเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมหรือความหมายทางอารมณ์ นอกจากนี้ ในด้านการออกแบบนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา รูปแบบ (รูปร่างและสีสันทัน) วัสดุและเทคนิคการผลิต ช่างฝีมือจะต้องไม่ยึดติดกับวัสดุและกระบวนการแบบดั้งเดิมเพียงอย่างเดียว แต่ควรมีการใช้วัสดุและเทคนิคแบบดั้งเดิมมาผสมผสานกับวัสดุ เทคโนโลยีและกระบวนการสมัยใหม่เพื่อผสมผสานดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมให้สอดคล้องไปกับความทันสมัย

ปัจจุบันทางเลือกสำหรับงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมหลายๆ แบบมีความแคบลงและส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นสิ่งที่เป็นที่รู้จักกันดี โดยช่างฝีมือสมัยใหม่จะเลียนแบบหัวข้อเก่า เนื้อหาเก่าและรูปแบบเก่าๆ

ที่ขาดความคิดสร้างสรรค์มาดำเนินการออกแบบใหม่ให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง อย่างไรก็ตาม การออกแบบหัตถกรรมควรตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียศาสตร์ของยุคสมัย ศิลปะแบบดั้งเดิมและดำเนินการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาของผลงานอย่างต่อเนื่องถึงจะทำให้ผลงานมีความน่าสนใจ

4. การขยายช่องทางการจัดจำหน่าย

ก่อนปี ค.ศ. 1990 ช่างฝีมือในหมู่บ้านซินหัว อำเภอเฮอชิง ได้ขยายช่องทางการจำหน่ายของพวกเขาด้วยการใช้ประโยชน์จากลักษณะของ “Zou Yi Fang” หมายถึง การเจาะลึกลงไปในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยโดยไม่จำกัดเฉพาะการให้บริการแก่ผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหรือในละแวกนั้นๆ เท่านั้น แต่ยังคงให้บริการแก่ผู้บริโภคอื่นๆ ด้วย โดยผู้บริโภคสามารถกำหนดรูปแบบการรับบริการได้เองและช่างฝีมือต้องสามารถปรับแต่งผลงานได้ตามความต้องการของลูกค้า ตลอดจนการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การบริการที่ผู้บริโภคกำหนดขึ้นเองนั้นเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนางานหัตถกรรมของชาวเฮอชิงและการให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตถือเป็นการทำลายข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ได้ดีเพราะผู้บริโภคสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ กับช่างฝีมือได้ง่ายและสามารถสั่งสินค้าได้โดยไม่ต้องออกจากบ้าน

ในศตวรรษที่ 21 ผู้คนจำนวนมากนิยมซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้นทำให้ช่างฝีมือชาวเฮอชิงต้องเรียนรู้วิธีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม ช่างฝีมือชาวเฮอชิงอีกหลายคนก็กำลังยุ่งอยู่กับกระบวนการการผลิตของตนและไม่ได้เกี่ยวข้องกับทำการตลาดและขายของออนไลน์ทำให้การสั่งจองและการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นทักษะที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมในหมู่ช่างชาวเฮอชิง ปัจจุบัน แม้ว่าเยาวชนรุ่นใหม่จะให้ความสนใจในการซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตแต่ผลจากอินเทอร์เน็ตนั้นทำให้เยาวชนจำนวนมากละทิ้งผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไป ซึ่ง ณ ตอนนี้ การผลิตและการขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมก็ยังเป็นประเด็นที่ขัดแย้งกับงานหัตถกรรมที่ทันสมัย

ในการพัฒนาโดยรวมในอนาคต การผลิตและการขายจะต้องมีความสำคัญเท่าเทียมกัน โดยทีมงานฝ่ายขายและการผลิตต้องแบ่งงานระหว่างกันถึงจะทำให้งานหัตถกรรมโลหะของเฮอชิงมีผลตอบรับที่ดีขึ้น อีกด้านหนึ่ง การใช้อินเทอร์เน็ตจะทำให้ช่างฝีมือทราบถึงข้อเสนอแนะหรือความต้องการของลูกค้าได้มากขึ้น ดังนั้น พวกเขาจึงจำเป็นต้องนำข้อมูลด้านข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันทั่วถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเป้าหมายการออกแบบที่เป็นนวัตกรรม

อุตสาหกรรมเดียวไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่ายภายใต้รูปแบบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทันสมัยได้ ดังนั้นความหลากหลายจะเป็นกลไกที่ดีสำหรับการปฏิสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมที่เกิดขึ้นใหม่หรือส่งเสริม

รูปแบบการพัฒนาของอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย ปัจจุบัน หลายอุตสาหกรรมในอำเภอเฮ่อซิงได้มีการพัฒนาาร่วมกันเพื่อบรรลุการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและทำความเข้าใจกับความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทองแดงและเครื่องเงิน การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและวัฒนธรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลง พัฒนาและการปรับปรุง โครงสร้างของอุตสาหกรรมและระบบเศรษฐกิจได้

5. การปรับปรุงระบบทางกฎหมาย

หน่วยงานของภาครัฐมีหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรม เพิ่มแนวทางการงาน นโยบายและระบบนวัตกรรม สนับสนุนนโยบายและกองทุน การฝึกอบรมบุคลากรและคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมของชาติ

ปัจจุบัน ช่างฝีมือในแต่ละอุตสาหกรรมมีสภาพความเป็นอยู่และแนวโน้มการขายผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน ในด้านการดำเนินงาน ช่างฝีมือมีหน้าที่จำแนกและกำหนดเป้าหมายด้านการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการสร้างประเพณีและพัฒนาระบบการฝึกอบรมผ่านกฎหมายที่ถูกต้อง สำหรับการส่งเสริมให้งานหัตถกรรมยังคงอยู่สืบไปและการส่งเสริมมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของเฮ่อซิงควร ได้รับความคุ้มครองและได้รับการสืบทอดโดยนโยบายระดับประเทศ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการประกาศใช้ “กฎหมายมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่พิพธิภัณฑ์หรือหอนิทรรศการยังคงมีไม่เพียงพอที่จะใช้เผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้

การยอมรับของตลาดนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมและพัฒนางานหัตถกรรม ทั้งนี้ การสร้างมาตรการเพื่อส่งเสริมและผลักดันนวัตกรรม เทคโนโลยีและศิลปะจำเป็นต้องสร้างความสมดุลด้านแหล่งที่มาของจิตวิญญาณกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ความต้องการในการพัฒนาการผลิตและการใช้ชีวิตที่ทันสมัย การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้สิทธิบัตร

การคุ้มครองลิขสิทธิ์และการทำสิทธิบัตรสำหรับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านถือเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นนวัตกรรมและรูปแบบทางศิลปะให้ได้รับการปกป้องผลประโยชน์ทางจิตวิญญาณและเศรษฐกิจ จากความต้องการด้านการพัฒนาการผลิตให้ทันสมัยและการใช้ชีวิตช่างฝีมือควรดำเนินการปรับปรุงระบบและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกัน ปัจจุบัน ช่างฝีมือเฮ่อซิงยังคงมีความตระหนักน้อยเรื่องการยื่นขอสิทธิบัตร แต่ช่างฝีมือบางคนได้ตระหนักว่าพวกเขาจะใช้วิธีการทางกฎหมายเพื่อปกป้องการออกแบบดั้งเดิมของตนเอง แต่ในอีกด้านหนึ่งช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว อำเภอเฮ่อซิงกล่าวว่า พวกเขาจะไม่จดสิทธิบัตรเพื่อปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของตน โดยการ

ออกแบบใหม่ที่พวกเขาพัฒนาขึ้น พวกเขามีความเต็มใจที่จะให้ช่างฝีมือคนอื่นๆ ในเอเชียเลียนแบบ เพราะการเลียนแบบถือเป็นวิธีการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพสูง

6. การเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างประเทศ

อินเทอร์เน็ตบนมือถือและสื่อใหม่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ และแอปพลิเคชันบนมือถือกลายเป็นแพลตฟอร์มสำคัญในการรับข้อมูล ค้นหาเพื่อนและแสดงความ คิดเห็น ตลอดจนเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างประเทศ

ในอำเภอเฮอชิง ชาวบ้านทั่วไปเริ่มต้นจากมุมมองส่วนตัวและพึ่งพาความสามารถของแต่ละ คนในการใช้อินเทอร์เน็ตบนมือถือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโลกภายนอก แต่ในส่วนของช่างฝีมือจะ มุ่งเน้น ไปที่งานศิลปะและงานฝีมือซึ่งมักจะขาดทักษะทางการตลาดและความสามารถในการบริหาร ดังนั้นพวกเขาจึงต้องพัฒนาการตลาดและวางแผนใหม่ผ่านแพลตฟอร์มของระบบอินเทอร์เน็ตและต้อง จัดการแบบมืออาชีพถึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เร่งด่วนของคนในระหว่างประเทศได้

ทางอำเภอเฮอชิงต้องการเสริมสร้างการแพร่กระจายของวัฒนธรรมหัตถกรรมและจัดงาน แสดงนิทรรศการทางวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมด้วยการ จัดนิทรรศการการแสดงผลงานฝีมือและกิจกรรมส่งเสริมหัตถอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อส่งเสริมงานศิลปะ และงานฝีมือระหว่างชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานและต่างประเทศ ช่างฝีมือชาวเฮอชิงมีความ กระตือรือร้นที่จะจัดระเบียบและเข้าร่วมงานศิลปะและงานฝีมือผ่านช่องทางการทูตและช่องทางเอกชน เพื่อสื่อสารกับประเทศอื่นๆ และแบ่งปันวิธีการและประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ โดยความสำเร็จของการ สื่อสารกับโลกผ่านทางวัฒนธรรมจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ของชนกลุ่มน้อยมีอิทธิพลในตลาดการค้า ระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

จากการเติบโตขององค์กรทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ในสังคม การเกิดขึ้นของ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงวิธีการใหม่ของวัฒนธรรมเป็นกระบวนการทางสังคมที่ ไม่สามารถต้านทานได้ โดยหลักการ “ประสิทธิภาพ” ในการผลิต หลักการของยุคข้อมูลข่าวสารและ หลักการ “ตลาดสูงสุด” ของสังคมผู้บริโภค ทำให้ทุกคนมีผลกระทบอย่างมากต่อวัฒนธรรมหัตถกรรม โดย “การเจริญเติบโต” ของวัฒนธรรมหัตถกรรมในเฮอชิง ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงจากบรรทัดหนึ่งไปยัง อีกสายหนึ่ง แต่เป็นวิวัฒนาการแบบบรรทัดเดียวที่สะสมอยู่ตลอดเวลาและซ้อนทับกันอยู่ ดังนั้นจึงเป็น ภูมิปัญญาที่อุดมไปด้วยความฉลาดเฉลียว

7. การยกระดับมาตรฐานการจัดการอุตสาหกรรม

ช่างฝีมือในอำเภอเฮอชิงกำลังประสบกับปัญหาที่ได้รับผลกระทบมาจากค่านิยมทางการค้า การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ดีพอ อีกทั้ง การใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการ

ผลิตส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อมูลค่าโดยเนื้อแท้ของหัตถกรรมเครื่องโลหะ

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยเครื่องจักรถูกจำหน่ายปะปนกับผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือทำให้ประชาชนเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายได้รวดเร็ว ราคาถูกและคุณภาพดี สำหรับช่างฝีมือ การผลิตด้วยมือไม่รวดเร็ว มีราคาสูงและไม่สามารถทำซ้ำได้ ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนมากถึงเลและสับสนด้านคุณภาพ ดังนั้น ช่างฝีมือในเฮอชิงควรได้รับการปฏิบัติในแนวทางที่เข้มงวดมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้ตนเองกลายเป็นช่างหัตถกรรมมืออาชีพ

การจัดตั้งสมาคมอุตสาหกรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ถือว่าไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ในกลุ่มชุมชนท้องถิ่น ในสังคมแบบดั้งเดิมในอดีต พฤติกรรมของพ่อค้าแม่ค้าในอุตสาหกรรมได้รับการตรวจสอบและดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มองค์กร อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาแห่งการพัฒนาใหม่ สมาคมอุตสาหกรรมในภูมิภาคมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในฐานะสถาบันกำกับดูแลงานหัตถกรรมโลหะและเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ช่างฝีมือสามารถรักษาชื่อเสียงของอุตสาหกรรมไว้ได้ การรักษามาตรฐานที่สม่ำเสมอและมาตรการรับรองระดับภูมิภาคเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานจะทำให้หัตถกรรมท้องถิ่นของชาวเฮอชิงได้รับการยอมรับว่ามีความบริสุทธิ์ระดับสากล

การพัฒนาตามมาตรฐานสมาคมอุตสาหกรรมท้องถิ่นจะทำให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรอง 4 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ระบุเครื่องหมายรับประกันคุณภาพของงานหัตถกรรม 2) รับประกันคุณภาพของงานฝีมือ 3) ระบุผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเพื่อแสดงว่าใครเป็นผู้ผลิต แสดงสถานที่ผลิต ระบุหน่วยงานตรวจสอบ 4) แสดงว่าผลิตภัณฑ์ได้รับการทดสอบแล้ว ระบุวันที่ผลิตและวันที่ได้รับการตรวจสอบ มาตรการและข้อบังคับดังกล่าวนี้ได้ถูกใช้ครั้งแรกในศตวรรษที่ 14 ณ สหราชอาณาจักร ส่งผลให้เครื่องเงินของอังกฤษดำเนินการผลิตด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นเครื่องหมายที่รับประกันได้ว่า ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและจะมีมูลค่าสูง การจัดการเครื่องมือตามมาตรฐานอุตสาหกรรมที่เหมาะสมเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาหัตถกรรมเครื่องโลหะในระยะยาว สามารถรักษาระดับและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ได้ในระดับสูงซึ่งจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างภาพลักษณ์ทางสังคมของงานหัตถกรรมโลหะให้ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนของสังคมและเป็นการยกระดับการหัตถกรรมโลหะภายใต้บรรทัดฐานเดียวกัน

**ความพึงพอใจของผู้บริโภคในท้องถิ่นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋
อำเภอเฮอชิง**

1. การสำรวจด้วยแบบสอบถาม

หลังเสร็จสิ้นการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้นำผลิตภัณฑ์สำเร็จไปสอบถามความ

พึงพอใจของผู้บริโภคผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะและข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคนในท้องถิ่นเฮ่อซิ่งและบุคคลภายนอกทั้งหมด 120 คน อายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 10 คน อายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 34 คน อายุระหว่าง 36-50 ปี จำนวน 49 คน และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน โดยมีคนท้องถิ่นเฮ่อซิ่ง จำนวน 35 และบุคคลภายนอกท้องถิ่นจำนวน 85 คน มีรายละเอียดดังนี้

การสำรวจระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์					
ความพึงพอใจด้าน	พอใจมากที่สุด	พอใจมาก	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
วิธีการการผสมผสาน	85.85%	12.5%	0.83%	0.83%	-
องค์ประกอบทางวัฒนธรรม	103 คน	15 คน	1 คน	1 คน	-
รูปลักษณ์ที่ดึงดูดใจผู้พบเห็น	90.83%	5.83%	3.33%	-	-
	109 คน	7 คน	4 คน	-	-
ความน่าใช้งาน	84.1%	13.33%	2.5%	-	-
	101คน	16 คน	3 คน	-	-
การผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบัน	90%	7.5%	2.38%	-	-
	108 คน	9 คน	3 คน	-	-
ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอก	91.67%	7.5%	0.83%	-	-
	110 คน	9 คน	1คน	-	-

ตารางที่ 5-1 ระดับความพึงพอใจต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าการออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะในครั้งนี้มีความโดดเด่นและสามารถสร้างรูปลักษณ์มิติใหม่ให้กับชุดชาโบราณและสะดวกเป็นอย่างมาก โดย 75.83% ของผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า จะแนะนำผลิตภัณฑ์ชุดชานี้ให้เพื่อได้รู้จัก

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เชิญนักชิมชามืออาชีพและผู้เชี่ยวชาญด้านงานช่างหัตถกรรมโลหะมาดำเนินการทดลองใช้งานผลิตภัณฑ์จริงเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ โดยผู้ทดลองใช้งานมีทั้งหมด 20 คน อายุระหว่าง 24-48 ปี แบ่งวิธีการใช้งานออกเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างชุดชากับมือ ริมฝีปาก และชา

การสำรวจระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์					
ความพึงพอใจด้าน	พอใจมากที่สุด	พอใจมาก	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
ความรู้สึกในขณะสัมผัสแก้วน้ำชา	15%	55%	25%	5%	0
น้ำหนักของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ	35%	50%	15%	0	0
การรักษากลิ่นหอมของชาของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ	40%	35%	25%	0	0
ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการใช้งาน	15%	75%	10%	0	0

ตารางที่ 5-2 ระดับความพึงพอใจการใช้งานผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 5-21 การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

จากการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะในระดับมากที่สุด โดย 40% ของผู้ตอบแบบสอบถามประสงค์จะซื้อผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้แน่นอนและอีก 55% ของผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าอาจจะซื้อ ซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. รูปแบบใหม่ของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรม

จากการค้นหาดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมด้วยวิธีการใหม่ผ่านการศึกษาที่ครอบคลุมด้านประวัติศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สภาพแวดล้อมในภูมิภาคและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ตลอดจนจากคำแนะนำของช่างฝีมือท้องถิ่นในอำเภอเฮ่อซิงและการทดลองผลิตผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะด้วยตนเอง ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า การสร้างสรรค์งานหัตถกรรมให้มีเสน่ห์ที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่ายๆ ทั้งนี้ จากความร่วมมือที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานนับตั้งแต่คำแนะนำของช่างฝีมือไปจนถึงการสาธิตกระบวนการผลิตเครื่องโลหะ การออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่จากมุมมองของผู้วิจัยและการได้รับการยอมรับจากช่างฝีมือนั้นถือเป็นขั้นตอนการออกแบบที่มีความหมายสำคัญยิ่งที่ก่อให้เกิดการรักษาวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การใช้วิธีการใหม่ในการแสดงความหมายดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมก็คือวิธีการปรับตัวอย่างต่อเนื่องที่สอดคล้องที่สุดกับสังคมในยุคใหม่ อันจะก่อให้เกิดเป็นการทดลองเปรียบเทียบความซับซ้อนของการแสดงออกทางวัฒนธรรมกับสิ่งเร้าที่อยู่ภายใน ตลอดจนค้นพบองค์ประกอบภาพที่สร้างการรับรู้แบบสากลและมีเอกลักษณ์

มุมมองในการออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะในครั้งนี้ ต้นแบบของการออกแบบมาจาก “น้ำ” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายพิเศษต่อชาวเฮ่อซิงเป็นอย่างมากและปัจจุบัน อำเภอเฮ่อซิงก็ได้รับขนานนามว่าเป็น “เมืองแห่งเงิน บ้านเกิดแห่งน้ำ” กล่าวคือ ด้านหนึ่งคือ อำเภอเฮ่อซิงคือแหล่งผลิตเครื่องมือโลหะและอีกด้านหนึ่งคือ อำเภอเฮ่อซิงเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยน้ำและปลา ทำให้การนำโลหะและน้ำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในอำเภอเฮ่อซิง การนำน้ำมาใช้เป็นองค์ประกอบหลักในการออกแบบสามารถแสดงความหมายแนวคิดทางวัฒนธรรมที่ “ผสมผสาน” ระหว่างประวัติศาสตร์กับปัจจุบันได้ดี การออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นรูปหยดน้ำในครั้งนี้ คือการบูรณาการร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมและความเชื่อของคนในท้องถิ่นซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ่อซิง ในมุมมองด้านวัสดุและกระบวนการ งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมยังคงทำงานร่วมกับวัสดุแบบดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี สามารถรักษาความคุ้นเคยและเอกลักษณ์ของวัสดุและกระบวนการของคนในเฮ่อซิงไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ในกระบวนการทำงานนั้น ช่างฝีมือท้องถิ่นในเฮ่อซิงยังคงให้ความสำคัญกับเทคนิคแบบดั้งเดิมและวัสดุโลหะจำพวกเงินและทองแดง ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากคนในท้องถิ่นว่าเป็นดีเอ็นเอทางวัฒนธรรม

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ในครั้งนี้ สามารถสร้างจิตสำนึกและทำให้ช่างฝีมือท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของหัตถกรรมแบบดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจากผลการสำรวจด้วยแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ช่างฝีมือส่วนใหญ่คิดเห็นว่า พวกเขาควรออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นสาระสำคัญทางวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งให้เห็นความหมายแฝงของค่านิยมทางวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเอง ควรนำวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการสร้างสรรค์ศิลปะและสร้างสรรค์ผลงานที่อุดมไปด้วยสุนทรียศาสตร์ที่สมดุลของชาติพันธุ์

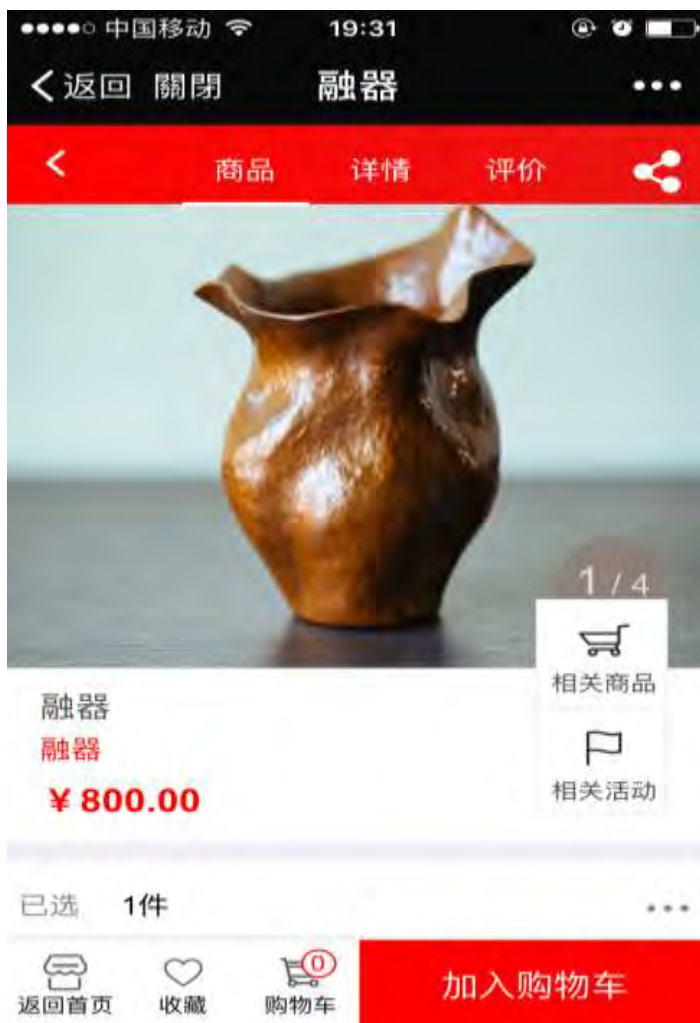
การบันทึก ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมวัฒนธรรมด้วยสื่อใหม่

“อินเทอร์เน็ต + ทุกสาขาวิชาชีพดั้งเดิม” แนวคิดนี้ได้หลอมรวมอินเทอร์เน็ตกับวิชาชีพดั้งเดิมไว้ด้วยกันอย่างลึกซึ้ง ได้สร้างสรรค์วิถีแห่งการพัฒนาในรูปแบบใหม่ โดยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่คนปัจจุบันใช้กันโดยทั่วไป สามารถเผยแพร่ข่าวสารได้เป็นวงกว้างและรวดเร็ว มีการอัปเดตเพิ่มการคำนวณข้อมูลสถิติที่มีอยู่ทุกแห่งหนและนำมาซึ่งนวัตกรรมใหม่ในการขับเคลื่อน การพัฒนาและส่งเสริมให้สภาพเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง ตลอดจนเป็นตัวขับเคลื่อนพลังทางเศรษฐกิจของสังคมและนำเสนอเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่กว้างขวางเพื่อการปฏิบัติ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และการพัฒนา ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงได้ประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่และจำหน่ายชิ้นงานที่ออกแบบเพื่อทดสอบประสิทธิภาพผลของการออกแบบ เนื่องด้วยการพัฒนาของอินเทอร์เน็ตไร้ขีดจำกัดจึงทำให้สามารถเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมโยงกับเทคนิคการตลาดสมัยใหม่ พัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและยกระดับเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรม โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการขยายช่องทางการจำหน่าย

ชุดชาโลหะในครั้งนี้ ถือเป็นสื่อกลางของวัฒนธรรมที่เราจะมองข้ามความสัมพันธ์ทุกๆ จุดระหว่างสื่อกลางกับรายละเอียดไม่ได้เลย ในผลงานชิ้นหนึ่งๆ ความสัมพันธ์กับสื่อกลางสองสิ่งนี้สามารถส่งผลกระทบต่อกันและกันได้โดยตรง โดยสื่อกลางในที่นี้ได้อาศัยเทคนิคความสามารถเฉพาะมาถ่ายทอดเรื่องราวช่วงหนึ่งหรือมโนทัศน์อย่างหนึ่งของโลกทัศน์ ซึ่งสื่อกลางไม่เพียงแต่ต้องประกอบไปด้วยส่วนประกอบทางฟิสิกส์ เครื่องมือและวัตถุดิบเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงวิธีการทางหัตถกรรมและวิธีการจัดการกับสถานที่และเวลาอีกด้วย โดยผลงานหนึ่งๆ มักจะสะท้อนเรื่องราวที่ต้องการบอกเล่าและสะท้อนความเป็นตนเองได้ เช่นนี้ได้แสดงว่าสื่อกลางชนิดนี้สามารถถ่ายทอดสิ่งของบางอย่างจากภายนอกไปสู่ภายในได้ ทั้งยังสามารถแสดงความเป็นตัวเองเพื่อสื่อความเป็นตัวตนออกมา นำเสนอขั้นตอนการสร้างชิ้นงานในรูปแบบวีดีโอสารคดี ถ่ายทอดความหมายภายในของวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม อาศัยผลลัพธ์ทางโลกทัศน์เพื่อนำเอาลักษณะเด่นของวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

ของงานช่างหัตถกรรมมาแสดงแก่ผู้ชมได้อย่างเต็มที่

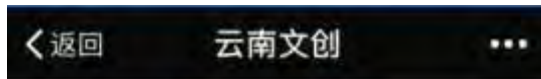
เมื่อผู้วิจัยและทีมงานได้ร่วมกันเปิดเว็บไซต์และสร้างแพลตฟอร์มสำหรับการซื้อสินค้า หัตถกรรมบนสังคมออนไลน์ชื่อ “ฉันรักยูนิวาน” ขึ้น พบว่าสามารถทำให้เกิดการขยายขอบเขตการขาย ไปทั่วประเทศจีนได้โดยไม่จำกัดพื้นที่ของผู้บริโภค ประหยัดรอบเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานและทำให้เกิดการแพร่กระจายของงานฝีมือในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดีสูง ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์และขยายพื้นที่บริการได้เป็นอย่างมาก ตลอดจนมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริม รายได้ทางเศรษฐกิจให้แก่ช่างฝีมือ ซึ่งเมื่อช่างฝีมือมีรายได้เพิ่มขึ้นก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาและการ อนุรักษ์ต่อไปในอนาคตด้วย

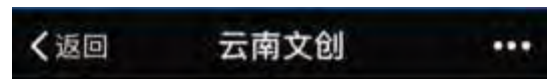
ภาพที่ 5-22 การทดลองขายบนอินเทอร์เน็ต (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-23 หน้าแรกของแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตและหน้าบทความ (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

一体锻造的南瓜壶不仅是传统工艺的传承，也成为传统文化的载体，银壶上镌刻着的脉络纹理，诉说着一片被打磨的银片，在生命即将逝去之时，在锻造与古法鎏金技艺中得到永生的故事。

一器成名只为茗，悦来客满是茶香。

无数次地捶打与退火，十几万次的落锤与敲击，王华藻先生，历经23年，专注为爱茶之人纯手工打造独一无二的精美银茶壶。

一体锻造的南瓜银壶，壶体厚实饱满，全壶无焊接，整块纯银原料一

ภาพที่ 5-24 บทความขั้นตอนการทำเครื่องโลหะที่แนะนำโดยช่างฝีมือในหมู่บ้านชินหัว Wang Huazhao (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-25 บทความของ Wang Huazhao มีผู้เข้าชม 1096 ครั้ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-26 การใช้แพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานของช่างฝีมือ Cun Hanxing (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-27 มีผู้เข้าชมผลงานของ Cun Hanxing จำนวน 1078 ครั้ง (จัดทำโดย Zhang Linyi, 2018)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสเข้าร่วมในงาน China-South Asia Expo ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้า นำเข้าและส่งออกผลงานหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยจากมณฑลยูนนานที่จัดขึ้น ณ เมืองคุนหมิง ประเทศจีน รูปแบบของการจัดงานแสดงสินค้าที่จัดขึ้นในครั้งนี้ได้ส่งอิทธิพลต่อชื่อเสียงของงาน หัตถกรรมเป็นอย่างมากและทำให้เกิดการเพิ่มคุณค่าของงานหัตถกรรมด้วยความคิดสร้างสรรค์ทาง วัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกัน งานแสดงสินค้านี้ยังดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมงานให้สนใจกับการขาย สินค้าหัตถกรรมบนแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนางานฝีมือด้วยวิธีการใหม่

ภาพที่ 5-28 การจัดแสดงนิทรรศการผลงานการออกแบบ

ภาพที่ 5-29 ด้านซ้าย ผู้วิจัยได้นำเสนองานหัตถกรรมของยูนนานกับผู้สื่อข่าวที่เว็บไซต์ของ South Expo (ถ่ายโดย Peng Sibao, 2018) ด้านขวา ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการเว็บไซต์แนะนำให้ผู้เข้าชมรู้จักกับเครื่องเงินของชาวเฮ่อซิ่ง ยูนนาน (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

ภาพที่ 5-30 ด้านซ้าย ผู้เข้าชมนิทรรศการมีความชื่นชอบศิลปะและงานฝีมือในมณฑลยูนนาน ด้านขวา ผู้เยี่ยมชมสแกน QR Code เพื่อเข้าเยี่ยมชมบนเว็บไซต์ (ถ่ายโดย Zhang Linyi, 2018)

เมื่อเว็บไซต์ “ฉันทักยูนนาน” ได้เข้าร่วมกับนิทรรศการ China-South Asia Expo ทำให้ผลงานหัตถกรรมของยูนนานสามารถขายได้มากกว่า 70% ซึ่งผู้ซื้อสามารถซื้อได้โดยตรงผ่านบัญชี WeChat ทำให้แพลตฟอร์มนี้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

จากระบบการทำงานขององค์กรทางสังคม การปรับโครงสร้างทางสังคมและการเกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่เป็นระบบระเบียบมากขึ้น ได้ส่งผลให้การเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมเป็นกระบวนการทางสังคมที่ไม่อาจมองข้ามได้ ปัจจุบัน แม้ว่าการผลิตด้วยเครื่องจักรจะให้ “ประสิทธิภาพสูง” การสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศทำได้รวดเร็วและสังคมของผู้บริโภคเติบโตขึ้นมาก แต่ก็ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมและงานฝีมือแบบดั้งเดิมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน “การเจริญเติบโต” ของวัฒนธรรมและหัตถกรรมในหมู่บ้านจีนหัว อำเภอเฮ่อซิ่ง ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงเพื่อแทนที่กันตามลำดับก่อนหลังหรือเป็นวิวัฒนาการของวัฒนธรรมและหัตถกรรม แต่จะสะสมอยู่ในประวัติศาสตร์และก่อให้เกิดความรู้โรจน์ในยุคต่อมา โดยงานฝีมือโลหะของหมู่บ้านจีนหัวคือสิ่งที่น่าหวงแหนและอุดมไปด้วยพลังชีวิต ในการทดลองสร้างสรรค์ผลงานหัตถกรรม อันที่จริงเราสามารถพัฒนารูปแบบของผลงานไปได้อย่างไม่สิ้นสุด อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงคือรูปแบบการสืบทอดที่มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น โดยวิธีการที่แตกต่างกันของศิลปะและเทคโนโลยีถือเป็นการเพิ่ม การปรับปรุงและการฟื้นฟูหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่มีประสิทธิภาพซึ่งช่างฝีมือสามารถใช้วิธีการสืบทอดที่แตกต่างกันมาพัฒนาเพื่อให้ตนเองอยู่รอดได้

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรัชญาผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาศิลปหัตถกรรมโลหะของชาวเฮอซิง เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน จากการที่ได้ค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ การลงพื้นที่ศึกษาและการสัมภาษณ์ช่างหัตถกรรมท้องถิ่น การเกี่ยวกับการวิจัยทางด้านงานหัตถกรรม โลหะทองแดง และเครื่องเงินแบบดั้งเดิม หลังจากการวิเคราะห์และออกแบบในรูปแบบของการสำรวจแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในด้านการฝีมือของชาวจีน รู้ถึงการออกแบบความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ได้แรงบันดาลใจจากชนกลุ่มน้อย หัตถกรรมแบบดั้งเดิมของวัฒนธรรม และได้ความมั่นใจในตนเองของวัฒนธรรมของชาติ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิจัยและศึกษาวิวัฒนาการของหัตถกรรมโลหะในเฮอซิง

เพื่อศึกษาบทบาทวิวัฒนาการของโลหะหัตถกรรมของเฮอซิงอย่างละเอียด เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและมีความหลากหลาย การรักษาหัตถกรรมโลหะแบบดั้งเดิมและวิธีการพัฒนา ศิลปกรรมที่ทำด้วยมือของชนกลุ่มน้อยมีลักษณะแบบชาติพันธุ์ที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์ในระดับภูมิภาคที่ชัดเจน ในระหว่างขั้นตอนการวิจัย จะเห็นได้ว่างานฝีมือของชาวหมู่บ้านซินหัวในอำเภอเฮอซิงไม่ได้หยุดการพัฒนาเลย จากรูปทรงที่เรียบง่ายไปจนถึงความอลังการงดงามทางศิลปะ แสดงออกมาซึ่งความงดงามโดยรวมของชนชาติ ในขณะที่เดียวกันก็รู้สึกถึงการรวมตัวของวัฒนธรรมของชนชาติ เป็นการรวมตัวที่แข็งแกร่งของชนชาติ ทำให้ "ประสิทธิผล" ของ "งาน" มีการก้าวกระโดดจาก "งาน" ธรรมดา ไปสู่ "ศิลปะ" ที่งดงาม

2. การค้นหาดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป อำเภอเฮอซิง

การปรับแต่งดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงการออกแบบเพื่อหาคอบความคิดที่เป็นของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านซินหัวในอำเภอเฮอซิงและวัสดุทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่ออนุรักษ์มนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ของชุมชนภายใต้สภาพแวดล้อมในภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไป

ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบของการสืบทอดและการพัฒนางานฝีมือผ่านการออกแบบเปลี่ยนไป ฝีมือแบบดั้งเดิมวัสดุแบบดั้งเดิมรูปแบบดั้งเดิมรูปทรงแบบดั้งเดิมและความหมายทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมผสานเข้ากับห้องประกอบ

จากการสำรวจรูปแบบใหม่ของภาษาภาพและการสัมผัสจากดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมแบบ

ดั้งเดิม เพื่อขยายภาพและสัมผัสของรูปทรงลงในประสิทธิภาพของข้อความเจตนารูปร่าง ในท้ายที่สุด การส่งเสริมการส่งเสริมวัฒนธรรมและการสื่อสารในพื้นที่เอชิ่ง จะได้รับการส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างคนกับวัตถุ เพื่อปลูกจิตสำนึกของ คนยุคใหม่และการรับรู้วัฒนธรรมดั้งเดิมความงามแบบดั้งเดิมและงานทำด้วยมือแบบดั้งเดิมในทาง ปฏิบัติ ความตระหนักถึงความสำคัญของอัตลักษณ์ชาติพันธุ์การรับรู้วัฒนธรรมแห่งชาติความรู้สึกมี คุณค่าในตนเองวัฒนธรรมชาติพันธุ์และความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในหมู่บ้านเอชิ่ง ของชินหัว

3. การออกแบบหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้เหมาะสมกับชีวิตสมัยใหม่

ศิลปะแบบดั้งเดิมและงานฝีมือของเอชิ่ง เหมาะกับความต้องการของชีวิตสมัยใหม่และ องค์ประกอบของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมภายในพื้นที่ของภูมิภาคนั้นๆ มีการพยายามสร้าง การแสดงออกทางศิลปะด้วยตนเองซึ่งรวมถึงแนวคิดทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและลักษณะชาติพันธุ์ดั้งเดิม เช่นการสร้างแบบจำลองการออกแบบและการถอดรหัสวัสดุ เป็นต้น หรือใช้หัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่ สอดคล้องกับสุนทรียศาสตร์ของตลาดมีดสมัยใหม่และแตกต่างจากการสร้างเครื่องจักรสมัยใหม่

อภิปรายผล

จากการศึกษาเริ่มจากศิลปะหัตถกรรม ค่อยๆเจาะลึกเข้าไปสู่เนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ของ มนุษย์ในพื้นที่สภาพแวดล้อมในภูมิภาคและความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งประดิษฐ์ตามลำดับ เกี่ยวเนื่องไปถึงทฤษฎีการออกแบบหลายๆแง่มุม เป็นกระบวนการค้นพบและการเรียนรู้ วิจัยกล่าวถึง ปัญหา และกระบวนการแก้ไขปัญหา และนอกจากนี้ยังมีการค้นคว้า สืบวิจัยอีกด้วย ตลอด กระบวนการวิจัยและเขียนบทความมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ในด้านความรู้ความเข้าใจและความเข้าใจจาก มุมมองเกี่ยวกับประเด็นและมุมมองเกี่ยวกับการแยกแยะตั้งแต่ระบบค่านิยมทางปัญญาเพียงอย่างเดียว จนถึงอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย ชนกลุ่มน้อยและช่างฝีมือท้องถิ่นยังคงรวมความเข้าใจด้าน วัฒนธรรมของระบบคุณค่าใหม่ ๆ เข้าด้วยกันและมีภูมิปัญญาแบบองค์รวม การป้องกันและการพัฒนา งานฝีมือของชนกลุ่มน้อยไม่ได้เป็นแรงเดียวในการสนับสนุนระบบนิเวศน์ทางวัฒนธรรม โดยปกคลุม ไปด้วยหลักศิลปะ และหากสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมโดยรวมได้รับการยอมรับอย่างมีประสิทธิภาพ จากความเห็นร่วมเท่านั้น ศิลปะเหล่านี้สามารถพัฒนาความสำคัญทางปรัชญาในเรื่องนี้ได้หรือไม่ การ อนุรักษ์และพัฒนางานศิลปะหัตถกรรมมีทั้งการควบคุมแม่โครและการสำนึกทางวัฒนธรรมจากบนลง ล่างจากด้านล่างสู่ด้านบนเป็นผลสุดท้ายของแรงต่อเนื่องของกองกำลังหลายหน่วย จากมุมมองของ ความสามารถของเราเองเราสามารถหาการส่งออกศิลปะและการพัฒนางานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมใช้

งานเป็นผู้ให้บริการทางวัฒนธรรมส่งสาระสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมแบบตะวันออกสำรวจการเปลี่ยนแปลงและการรวมกันของภาพและความหมายแฝงและเพื่อบรรลุการแสดงออกทางสีหน้าของความหมายทางวัฒนธรรมในรูปแบบของภาษาศิลปะได้

ในกระบวนการของนวัตกรรมและการปฏิบัติงานการวิจัยพบปัญหามากมาย ซึ่งครอบคลุมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์และแนวทางช่วยให้การศึกษามีความเข้าใจและการก่อสร้างในรูปแบบฟอร์มได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผ่านการแนะนำแนวความคิดทางทฤษฎีและการฝึกฝนเพื่อเพิ่มความลึกซึ้งของปรัชญาของโลกภายนอก การนำแนวคิดเรื่องการสร้างสรรค์นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในแนวคิดการออกแบบคือแนวคิดที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเวลาไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมรูปแบบและเนื้อหาของนวัตกรรมด้านการออกแบบและเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านภาพและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ฯลฯ

การเปลี่ยนองค์ประกอบของจีน เป็นภาษาการออกแบบซึ่งเป็นประเด็นที่ยากที่จะนึกถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การออกแบบจริงในการนำเสนอทางเทคนิคของงานทางกายภาพ วิธีการสร้างความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบและเครื่องมือต่างๆ กระบวนการและการสะท้อนภายนอก ในกระบวนการของการตลาดส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานในภายหลังการออกแบบและวิธีการติดต่อสื่อสารที่สอดคล้องกันและรวมการออกแบบเข้ากับความคิดของอินเทอร์เน็ตยุคใหม่ใช้ความเข้าใจและความคิดในระดับต่างๆ โดยใช้การแสดงออกทางสีหน้าเพื่อเน้นคุณค่าพื้นฐานของศิลปะและงานฝีมือและวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมมุมมองทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่นผ่านการทำงานในฐานะผู้ให้บริการทางวัฒนธรรมถ่ายทอดคุณค่าหลักในจิตวิญญาณของมนุษยชาติและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีพลังก้าวหน้าและมีการผลิตทางวิทยาศาสตร์ที่มีพลังมากเพียงใด วิญญาณจิตวิญญาณของมนุษย์ที่เป็นตัวแทนของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจะไม่สามารถถูกแทนที่ได้นอกจากนี้ยังมีคุณค่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการสร้างความสมบูรณ์แบบของมนุษย์และจะไม่สามารถใช้สติการผลิตได้ เพื่อกำหนดเป็นวัฒนธรรมที่ไม่มีตัวตน หัตถกรรมแบบดั้งเดิมเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ที่นอกเหนือจากการป้องกันและเป็นรากฐานของการพัฒนาทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในอนาคตของจีน หัตถกรรมแบบดั้งเดิมขัดต่อการพัฒนาสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ หัตถกรรมเป็นอาหารเสริมและการชดเชยการผลิตทางอุตสาหกรรมขนาดใหญ่นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องสร้างวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่ปรับตัวให้เข้ากับชีวิตสมัยใหม่ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมและกลายเป็นวิธีการในการจดจำประวัติศาสตร์ ส่วนหนึ่งของมันเปลี่ยนเป็นวัตถุสุนทรียศาสตร์ กลายเป็นผลิตภัณฑ์ทางจิตวิญญาณไม่ว่าเวลาและสังคมอุตสาหกรรมจะพัฒนาอย่างไรงานฝีมือที่มีจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมแบบจีนและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของชนกลุ่มน้อยก็จะเปล่งประกายด้วย

จิตวิญญาณแห่งชาติด้วยการประดิษฐ์ฝีมือดั้งเดิมและความรู้สึगतงประวัติศาสตร์ในวัฒนธรรมดั้งเดิม และสุนทรียภาพของชนกลุ่มน้อยในปัจจุบัน ความหมายแฝงความชำนาญจะรักษาความมีชีวิตชีวาที่ยาวนานนี้ได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เสร็จสิ้นในแต่ละขั้นตอนตามกระบวนการที่กำหนด แต่ยังคงมีข้อบกพร่องบางอย่าง และข้อบกพร่องนี้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับนักวิจัยภายหลังเพื่อทำการวิจัยที่คล้ายคลึงกัน ในกระบวนการวิจัยการรวมกันของทฤษฎีหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและการปฏิบัติไม่ลึกลับซึ่งพอ ในการวิจัยในอนาคตความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับการปฏิบัติจะต้องมีความซับซ้อนมากขึ้นและด้วยการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องการสร้างทฤษฎีจะได้รับการสำรวจในลักษณะที่มุ่งเน้นและเคร่งครัดมากขึ้น การรวมกันของทฤษฎีกับการปฏิบัติเป็นพื้นฐานในการศึกษาการป้องกันและการพัฒนางานหัตถกรรม

ในการกลั่นกรองประกอบและปรับปรุงดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมในภูมิภาค และทำการสำรวจในเชิงลึก จากการพิจารณาและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของวัฒนธรรมในท้องถิ่น และได้มีการสกัดองค์ประกอบทางพันธุกรรมจากวัฒนธรรมที่โดดเด่นและวัฒนธรรมแบบลอยถิ่น ส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เป็นงานวิจัยที่สำคัญและเฉพาะเจาะจงมากขึ้นได้ รูปแบบที่สำคัญในการออกแบบองค์ประกอบของรูปแบบวัตถุการวิจัยและการขยายคุณลักษณะที่จำเป็นและคุณลักษณะที่ขยายออกไปของรูปแบบจะต้องลึกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับแหล่งที่มาขององค์ประกอบของชนกลุ่มน้อยและต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดในเชิงลึก

ในการเปลี่ยนแปลงความคิด การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นทางการของความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคลต้องมีการวิจัยในเชิงลึกและต่อเนื่องมากขึ้น ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมที่กลั่นเป็นองค์ประกอบในการออกแบบเพื่อสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลของความรู้สึที่แตกต่างกันของเจตนา ถึงแม้ว่าการศึกษาจะจัดให้มีการพัฒนาประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของการสร้างแบบจำลองและเทคนิคของทองแดงและเครื่องเงินในเชิงการสำรวจและลักษณะของวัสดุลักษณะและกฎขององค์ประกอบตกแต่งในวัฒนธรรมที่โดดเด่นวัฒนธรรมหลักของวัฒนธรรมที่มองไม่เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งประดิษฐ์และร่างกายมนุษย์ ในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงการออกแบบของการทดลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมเชิงนามธรรมเมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านกำลังคนและเวลานั้นยังคงมีพื้นที่สำรวจมากขึ้น การผสมผสานของการปฏิบัติจริงและการแข่งค่าของชีวิตต้องการการสำรวจต่อไป ในเวลาเดียวกันคำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันและปัจจัยอื่น ๆ เพื่อพัฒนาต้นแบบการออกแบบ

บรรณานุกรม

- “intangible cultural heritage” return to life and traditional craft re-design. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://business.sohu.com/20150123/n408005007.shtml> (วันที่ค้นข้อมูล: 13 มิถุนายน 2560).
- A Brief History of Bai group. (1988). A Brief History of Bai. Kunming: Yunnan People’s Publishing House. P.37-38
- A Fan Di’an. (2016). Design is an effective means of cultural heritage and communication. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.sohuxiaobao.com>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2016
- Anastasia. (2006). Jewelry Materials Collection. Translate by Yang. Shanghai: People’s Fine Arts Publishing House. P.12 and 58
- Arnold Hauser. (1987). Art sociology. Translate by JuYanan. Shanghai: Xuelin Publishing House. P.19-38.
- Bai nationality. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 ตุลาคม 2559).
- baidu. (2017). Ergonomics. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://baike.baidu.com/item/%E4%BA%BA%E4%BD%93%E5%B7%A5%E7%A8%8B%E5%AD%A6/3463?fr=aladdin>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2017
- Baike. (2017). Copper. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://baike.so.com/doc/3817899-4009450.html>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2017
- Baike. (2017). Lost wax method. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://baike.baidu.com/item/%E5%A4%B1%E8%9C%A1%E6%B3%95>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2017
- Bronislaw Kasper Malinowski. (2001). Culture theory. Translate by Fei Xiaotong. Beijing: Qunyang Press. P.272
- Chinese Academy of Social Sciences Institute of Archeology. (1984). Annual report on radioactive carbon determination. Archeology. Vol.7. P.24
- Dao Zi. (2007). Postmodern Arts Pedigree. Chongqing: Chongqing Publishing House
- Fan Chuo. (1985). Yunnan Zhi. Beijing. China Social Sciences Press.
- Mu Qin. (1995). Yunnan Zhi supplementary. Kunming: Yunnan People’s publishing House. P.1
- Fang Lili. (2010). From heritage to resources-Research Report on Human Resources in West China. Beijing: Academy publishing house. P.3

- Fang Lili. On the “Non - genetic Inheritance” and the Reproduction of Post-modern Cultural. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://sanwen.net/mp/yzpmpo.html> (วันที่ค้นข้อมูล: 13 มิถุนายน 2560).
- Fei Xiaotong. (2005). Go to the public. Hunan: Yuelu Publishing House. P.126
- Fei Xiaotong. (2005). A higher level of cultural orientation. Beijing: Qunyan Publishing House. P.327
- Franz Boas. (2004). Original art. Translate by Jinhui. Guiyang: Guizhou People’s Publishing House. P.2
- Guo Wu. (2000). Taoism and Yunnan Culture. Kunming: Yunnan University Press. P.433
- Han Cheng. (2010). Metalworking Art and National Characteristics-On the Historical and Cultural Origins of the Fine Arts of Bai Nationality in Dali. Journal of Jilin Technical Teachers College. Vol.03
- Hang Jian and Guo Qiuhui. (2006). Chinese traditional crafts. Beijing: Wuzhou Communication Press
- Hang Jian. (2001). The thought of craft. Jinan: Shandong Pictorial Publishing House. P.204
- Hang Jian. (2001). The thought of craft. Jinan: Shandong Pictorial Publishing House. P.208
- Heqing County Government. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn/hqmhinfor/432345564227567616/index.html>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 สิงหาคม 2559).
- Heqing County Government. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19 กันยายน 2559).
- Heqing County Government. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn>. (วันที่ค้นข้อมูล: 27 ธันวาคม 2559).
- Heqing County People’s Government portal. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.heqing.gov.cn> (วันที่ค้นข้อมูล: 13 มิถุนายน 2560).
- Heqing. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 สิงหาคม 2559).
- Institute of Industrial Design Engineering of Delft University of Technology. (2016). Design methods and strategies. Wuhan: Huazhong University of Science and Technology Press. P.47
- Intangible Cultural. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://baike.baidu.com>. (วันที่ค้นข้อมูล: 13 มิถุนายน 2560).
- Jiang Xun. (2014). Beauty of meditation. Changsha: Hunan Fine Arts Publishing House. P.8

- Li Xuelong, Yang Weilin and Wang Jincan. (2009). Intangible cultural heritage of the field image- Xinhua village, Bai nationality handmade silver bronze production. Kunming: Yunnan People's Publishing House. P.25
- Li Yurong. (2011). The Impact of Silver Demand and Silver Mining on Ming Dynasty's Economic Development in Ming Dynasty. Journal of Dehong Teachers College. Vol.1 P.20
- Liu Jiatong. (2017). Genesis and Laogu Laotai. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://blog.sina.com.cn/s/blog_6a4aedb40102vc4d.html. เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2017
- Liu Zaifu. (2010). Tradition and the Chinese people. Beijing: CITIC Publishing Group.
- Ma Yao. (1994). The Source and Flow of Dali Culture. Journal of Yunnan Nationalities Institute (Journal of Philosophy and Social Sciences). Vol.2
- Ma Yao. (2007). Dali Culture. Kunming: Yunnan Education Press. P.25
- Malinowski. (2002). The sailing of the western Pacific. Translate by Liang Yongjia and Li Chaoming. Beijing: Huaxia Publishing House.
- Marshall David Sahlins. (2000). Sweet sadness. Translated by Wang Mingming and Hu Zongze. Hongkong: Joint Publishing HK
- MBI think tank encyclopedia. (2017). Crafts. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.mbalib.com/zh-tw/craft>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2017
- Philippa Merriman. (2016). A life history silver. Beijing: Peking University Press. P.1
- Silver history-History of Chinese Silver Development. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://blog.sina.com.cn/s/blog_a0a9b3b1010122t9.html. (วันที่ค้นข้อมูล: 27 ธันวาคม 2559).
- Soetsu Yanagi. (2006). Craft culture. Translate by Xu Yiyi. Guilin: Guangxi Normal University Press. P.89
- Song Shuhua. (1999). Exploration and Practice of Chinese Ethnological Theory. Beijing: Central University for Nationalities Press. P.85
- Song Yingxing. (2007). Heavenly Creations. Translate by Shang Gang. Beijing: Life, reading, new knowledge Joint Publishing
- Sooetsu Yanagi. (1991). Process culture. Translate by Xu Yiyi. Beijing: China Light Industry Press
- Taichi Koichi. (1986). Knowledge Value Revolution. Shanghai: Oriental Press
- Tan Jialu. (2006). Cultural and Ecological Theory of Folk Art. Beijing: Tsinghua University Press.

- Tian Xingmin and Hu Helin. (2005). Silver wares of Yunnan. Kunming: Yunnan Ethnic Publishing House. P.1
- Tian Xingmin and Hu Helin. (2005). Silver wares of Yunnan. Kunming: Yunnan Ethnic Publishing House.
- Wang Renbo and Lu Guilan. (1995). Gold and silver equipment. Taibei: Young lion culture publishing house. P.30
- Wang Tai and QiangWenxue. (2011). Mining Scale of Yunnan Copper Mine in Qing Dynasty and Social and Economic Development in Southwest China. Journal of Northwest Normal University. Vol.48. P.5
- Xu Yiyi. (2011). Re-understanding of the Traditional Craft-Related Knowledge System of Craft. Decorative magazine. Vol.8. P.54-56
- Yang Xiaolin. (2008). Chinese fine gold crafts and cultural relics. Beijing: Science Press. P.49
- Yang Zhishui. (2011). The color of luxury - Song and Yuan Ming gold and silver ware. Beijing: Zhonghua Book Company
- You Yizhen. (2006). Design Strategy of Cultural and Creative Industries. Master degree of Ming Chuan University Design Management Institute
- Yunnan copper mine. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.chinabaike.com/Z/YJ/477941.HTML>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19 กันยายน 2559).
- Mineral Resources in Yunnan Province. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.doc88.com/p-680756280381.html>. (วันที่ค้นข้อมูล: 19 กันยายน 2559).
- Yunnan Wang. (2017). Dali Heqing playing colorful sea festival. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://dali.yunnan.cn/html/2017-08/14/content_4910618.htm. เข้าถึงเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2017
- Zhang Zengqi. (2000). History of Yunnan Metallurgy. Kunming: Yunnan Fine Arts Publishing House. P.217
- Zhou Zhisheng and Li Cansong. (2006). Survey on the development of Yunnan Heqing handicraftsman and Tibetan-Tibet Lhasa as the starting point. Journal of Tibet Studies. Vol.2 P.36
- Zhu Chun and Shao Qi. (2009). History of creation design. Shanghai: Shanghai store press. P.11

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจที่ท่านมีต่อการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคณาณัติเรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

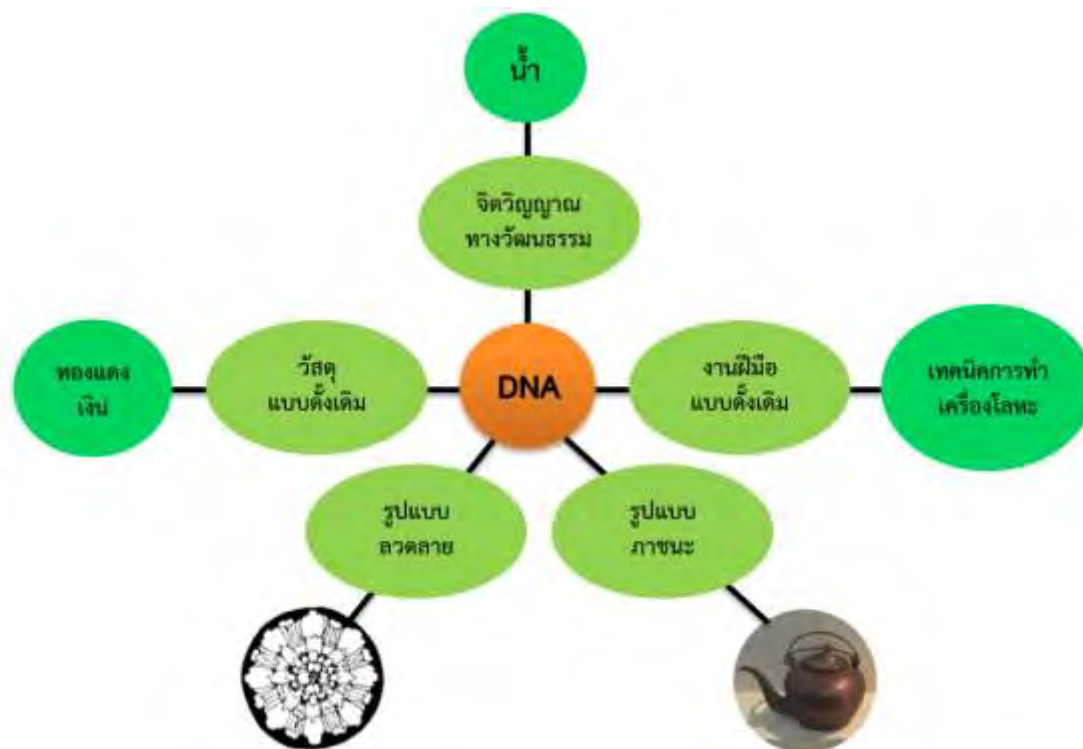
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งและการออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ สกุล-ผู้ให้สัมภาษณ์	2. เพศ
3. อายุ	4. อาชีพ
5. สถานที่อยู่อาศัย	6. วันที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งและการออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ

1. คุณคิดว่า แรงผลักดันสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหัตถกรรมในอนาคต คืออะไร
2. คุณรู้จักหัตถกรรมโลหะของชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิ่งหรือไม่ อย่างไร และเราควรพัฒนางานหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยอย่างไร
3. คุณคิดว่า ในการพัฒนาชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งในอนาคต จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง เพราะอะไร
4. คุณคิดว่า หัวใจสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในอนาคต คืออะไร
5. คุณคิดว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่สะท้อนองค์ประกอบของดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ร่วมกับการออกแบบใหม่ เป็นวิธีการออกแบบที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
6. หากผู้วิจัยต้องการนำดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ คุณคิดว่า สิ่งใดสามารถใช้เป็นตัวแทนดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งได้
7. คุณคิดว่า เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง คืออะไร

ภาพการวิเคราะห์ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ้อซิ่ง

8. จากภาพด้านบน องค์ประกอบของดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของอำเภอเฮ้อซิ่ง เมืองต้าหลี่ หรือไม่ เพราะอะไร
9. คุณคิดว่า การที่ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ้อซิ่งทั้ง 5 องค์ประกอบนี้มาจากประวัติศาสตร์มนุษยชาติ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและอุตสาหกรรมท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ้อซิ่ง หรือไม่ เพราะอะไร
10. คุณคิดว่า การนำดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ้อซิ่งมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร
11. คุณคิดว่า การบูรณาการหัตถอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับการออกแบบที่เป็นนวัตกรรมใหม่มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

12. คุณคิดว่าแบบร่างใดเหมาะสมที่จะนำมาจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะมากที่สุด
13. คุณคิดว่าแบบร่างใดสอดคล้องกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิงมากที่สุด
14. เมื่อพิจารณาจากมุมมองโดยรวมแล้ว คุณคิดว่าแบบร่างใดมีความเหมาะสมมากที่สุด
15. คุณชื่นชอบแบบร่างใดมากที่สุด เพราะอะไร
16. เมื่อพิจารณาจากมุมมองทางด้านการตลาดแล้ว คุณคิดว่าแบบร่างใดมีความเหมาะสมมากที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
การจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานวิจัย

ภาพที่ 1 เกียรติบัตรการเข้าร่วมนำเสนอผลงาน 1

ภาคผนวก ฉ

การนำเสนองานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13

เปลี่ยนผ่านอย่างสร้างสรรค์สู่ศตวรรษที่ 21

วันที่ 29 มีนาคม 2561

ภาคผนวก จ
การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารที่ประเทศจีน

ภาพที่ 1 หน้าปกวารสาร Jinri Minzu

的毕业生工艺技艺。进一步促进传统手工业产业发展。需要政府在企业政策上给予扶持材料，特别是原料。近十年来，除了政府部门保护政策作为驱动力，手工业行业的企业运营不仅得到理解与福利，还有不断发展的良好势头。母纳林在公益活动中，最直观的感受是手工业者和政策应该给予适当的优惠政策。在手工业行业内，产品价格和市场不被客户接受，产品价格往往得利较少。“手工业与工业化生产不同，有时候做得越多和收越多，就越高了手艺人就没有赚头了。不少人宁愿做知物也不愿意做手工业。”政府部门的政策调整可以有利于手工业的长期发展。

回顾前村传统的手工艺技艺中有粗粗麻絮的烙印，用手工艺的器皿具有独特的纹样和装饰，图案

也会更加生动，其核心技术和艺术就是机械无法替代的。到快的时候手工业机器大量生产的产品和手工艺后。母纳林非常担心这样的做法会损害传统手工业。“会物不了解传统和手工艺的人，留下不好的印象。虽然有初期手工可以用机器代替，但是重要的部分是不能离开手工制作。”想起多年来自己从事手工业的艰难，结合近年来传统手工业在民族文化中的重要性。

在金属工艺的设计开发创新方面，工艺与设计是两个核心要素，手工艺人通常精通手工业，但是对于设计方面缺少优势。高校学生擅长设计，但手工业的实践能力较少。设计师不懂工艺，受到工艺技术的限制，设计出来的作品成功率低。母纳林表示，“如果可以理论结合

实践，设计师自己懂工艺自己动手制作，那么大量的优秀作品会涌现出来。”

目前，母纳林正在筹建“泰国手工艺文化体验馆”，他希望这个体验馆给更多艺术的院校喜欢金属工艺的学生提供实践平台。“做手工业没有实践很难掌握技术。有了实践平台，就可以培养有设计创新精神的年轻人加入传统手工业的学习，传承手工艺文化的同时，还能解决就业难题”。多年来，母纳林也为多所高校金属工艺专业或工艺美术专业捐赠工具，帮助学校实践教学设施的初期建设。“更多的人来学习了，手工业才能传承并发展下去，我们力所能及的就多做一点，为小辈创造多一些机会。”这是母纳林的初心。“作为手艺人有责任和义务将手工业传承好，这是我能为传承尽的微薄之力。”

ภาพที่ 2 บทความที่ตีพิมพ์ 1

+ 推荐 | FOCUS

云南民族文化“百名人才”访谈录

2017年底，云南省民族宗教委组织开展了全省“民族文化‘百名人才’文化创意专题培训班”。培训班选取了在全省具有一定品牌影响力的产品、具有一定产业规模的29名民族文化“百名人才”进行培训。本刊专访了他们，并重点记述其中20位“百名人才”的文创体验，希望借此展示云南省民族民间传统文化产业化取得的成效，探究其存在问题与出路。

传承·创新·共舞

——云南传统金属手工艺如何融入现代生活

文·图 | 张琳廷 范成源

ภาพที่ 3 บทความที่ตีพิมพ์ 2

+ 推荐 | FOCUS

“马踏车”陶瓷花瓶

王德成

当年，2017年，在二里网路用众筹形式发起对传统人制品的销售，“互联网打开了销售渠道，在互联网比实体店的销售更好，它比更多的当地人认同了马踏车瓶。”
余永才还在注重营销团队的建设，几乎每年这团队员工前往一

线城市进行访问，接受最新的思维模式。产品的类型也在探索中加入现代的元素。团队试用“马踏车”技艺制作年轻人佩戴的手镯，虽然体积小玲珑，最珍贵的是新思维和发展传统文化。
2018年，余永才参加云南艺

术学院的非物质文化遗产传承人培训项目，培训期间他设计了马踏车瓶的纸巾盒，“盒子的外形我用的是传统的造型，图案设计将过去的四君子替换为现代文具，加上了英文字母的构成，让年轻人更容易接受，最终获得创新肯定。”

大理州工艺美术大师寸汉兴

寸汉兴：
年轻人要用创新的设计和坚实的工艺打动人

寸汉兴出生在大理州鹤庆县新华村，父亲是国家级工艺美术大师，著名白族工匠寸发标，子承父业、代代传承。寸汉兴是在物质条件充裕的环境下成长起来，却也像

老一辈手艺人一样有着外出学艺的经历，早些年他随父亲送到拉萨学习手工艺，“父亲之所以让我到拉萨学艺，是觉得拉萨加江的制品种类多，技术要求高，对我有很大

好处。”寸汉兴坦言。
近年来，他常参加各机构举办的非遗传承人培训以及人才培养活动，培训内容主要是培养创新意识与设计理念。这些经历让寸汉兴活

ภาพที่ 4 บทความที่ตีพิมพ์ 3

ภาพที่ 5 บทความที่ตีพิมพ์ 4

ภาคผนวก ง
การสอบเค้าโครง

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามความพึงพอใจ
เรื่อง ผลิิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง ผลผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจที่ท่านมีต่อการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคุณฉันทิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15-25 ปี

() 26-35 ปี

() 36-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

4. อาชีพ

() นักศึกษา

() ข้าราชการ

() อาชีพอิสระ

() ครู/อาจารย์

() พนักงานบริษัท

5. สถานที่เกิด

() อำเภอเฮ่อซิ่ง

() ที่อื่น

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

1. ความพึงพอใจด้านวิธีการการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิ่งที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

2. ความพึงพอใจด้านรูปลักษณ์ที่ดึงดูดใจผู้พบเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

3. ความพึงพอใจด้านความน่าใช้งานที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

4. ความพึงพอใจด้านการผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

5. ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

6. ความพึงพอใจด้านความรู้สึกในขณะสัมผัสแก้วน้ำชา
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
7. ความพึงพอใจด้านน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
8. ความพึงพอใจด้านการรักษากลิ่นหอมของชาของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
9. ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการใช้งาน
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความคิดเห็น
เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคุษฎีนิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15-25 ปี

() 26-35 ปี

() 36-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

4. อาชีพ

() นักศึกษา

() ข้าราชการ

() อาชีพอิสระ

() ครู/อาจารย์

() พนักงานบริษัท

5. สถานที่เกิด

() อำเภอเฮ่อซิ่ง

() ที่อื่น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชนชาติไป อำเภอส่อง
คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

6. คุณเคยไปอำเภอส่องหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย

7. คุณเคยรู้จักผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของอำเภอส่องหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย

8. หากคุณจะซื้อผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ คุณจะซื้อไปทำอะไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - () ใช้ประดับตกแต่งบ้าน
 - () เก็บสะสมเป็นที่ระลึก
 - () ใช้เป็นของขวัญสำหรับเพื่อนและครอบครัว

9. เหตุผลสำคัญที่จะทำให้คุณตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะคืออะไร
 - () มีลักษณะเฉพาะถิ่นและสะท้อนความรู้สึกของตนเองได้ดี
 - () นำใช้งาน
 - () มีรูปแบบทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
 - () ควรค่าแก่การเก็บสะสมหรือรักษาไว้เพื่อเพิ่มมูลค่า
 - () ราคาไม่แพง

10. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะควรมีราคาเท่าไร
 - () ถูกกว่า 100 หยวน
 - () 101-501 หยวน
 - () 501-1000 หยวน
 - () 1001-5000 หยวน
 - () 5001-10000 หยวน
 - () แพงกว่า 10000 หยวน

11. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะควรมีลักษณะเช่นใด
 - () มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำใคร
 - () รูปแบบเรียบง่าย รูปทรงทันสมัย หรรษา
 - () มีรูปแบบตามแบบดั้งเดิมและสะท้อนวัฒนธรรมชนชาติที่โดดเด่น
 - () สร้างสรรค์ขึ้นอย่างประณีตด้วยทักษะชั้นสูง
 - () ใช้งานง่าย

12. คุณคิดว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่ง ควรมีลักษณะเช่นใด
- () ควรรักษาองค์ประกอบพื้นฐาน แต่สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้เล็กน้อย
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญและใช้เทคนิค “re-design” ในการออกแบบ
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่โดดเด่นด้าน “รูปทรง”
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่โดดเด่นด้าน “ความหมาย”
 - () ออกแบบใหม่ทั้งหมด
13. คุณคิดว่า การค้นหาดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่งมีความสำคัญหรือไม่
- () สำคัญ
 - () ไม่สำคัญ
14. คุณคิดว่า การนำดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่งมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์มีความสำคัญหรือไม่
- () สำคัญ
 - () ไม่สำคัญ
15. คุณคิดว่า เทคนิคการทอขึ้นรูปโลหะคือวัฒนธรรมการผลิตหลักของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
16. คุณคิดว่า ทองแดงและเงินคือวัสดุพื้นฐานในการผลิตหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
17. จากประวัติศาสตร์มนุษย์และภูมิทัศน์ธรรมชาติในอำเภอเฮ่อซิ่ง คุณคิดว่า “น้ำ” สามารถใช้เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิ่ง ได้หรือไม่
- () ได้
 - () ไม่ได้
18. คุณคิดว่า ภาพวาดบนกำแพงในอำเภอเฮ่อซิ่งถือเป็นรูปแบบการประดับตกแต่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
19. คุณคิดว่า รูปแบบภาชนะเครื่องใช้ในอดีตของอำเภอเฮ่อซิ่งมีเอกลักษณ์หรือไม่
- () มี
 - () ไม่มี

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์
คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3

20. จากภาพแบบร่าง คุณคิดว่า แบบร่างใดสอดคล้องกับองค์ประกอบทางดีเอ็นเอ (DNA) ของอำเภอเฮอชิงมากที่สุด
- () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1
 - () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2
 - () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3
21. ความพึงพอใจด้านวิธีการการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮอชิงที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
22. ความพึงพอใจด้านรูปลักษณะที่ดึงดูดใจผู้พบเห็นที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
23. ความพึงพอใจด้านความน่าใช้งานที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
24. ความพึงพอใจด้านการผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

25. ความพึงพอใจด้านการออกแบบที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15

- () พอใจมากที่สุด
- () พอใจมาก
- () เฉยๆ
- () ไม่พอใจ
- () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

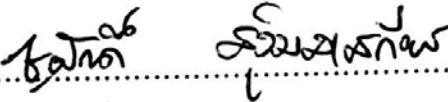
ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิง

คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณภาพนิพนธ์ ได้พิจารณาคุณภาพนิพนธ์
ของ ZHANG LIN YI ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์

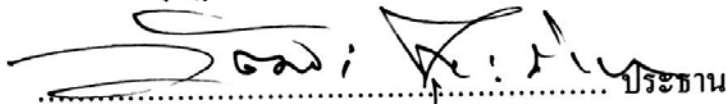
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

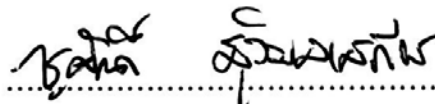
คณะกรรมการสอบคุณภาพนิพนธ์

..... ประธาน

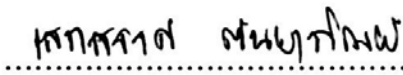
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ วัฒนะ จูฑะวิภาต)

..... กรรมการ

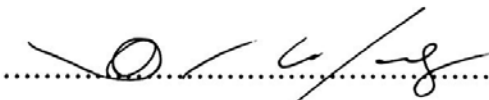
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

..... กรรมการ

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คูสิต ขาวเหลือง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับคุณภาพนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ZHANG LINYI
วัน เดือน ปีเกิด	10 พฤศจิกายน พ.ศ.2527
สถานที่เกิด	Kunming, Yunnan, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Room 1701,building 2, Hetan yue se, Hongjin Rd, Kunming, Yunnan provinc, China
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2551	ระดับปริญญาตรี Sichuan Fine Art Institute (China) Animation design Major
พ.ศ.2555	ระดับปริญญาโท Wuhan university (China) Digital art Major
พ.ศ. 2561	ระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยบูรพา คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจที่ท่านมีต่อการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคดียุติพันธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

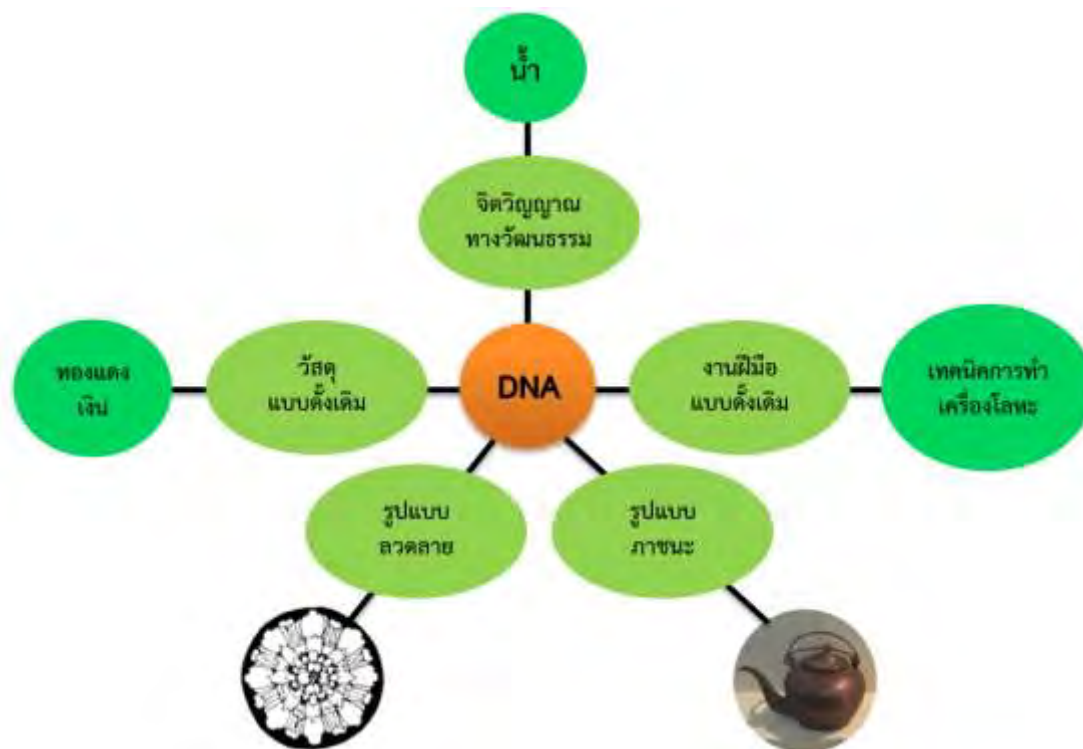
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งและการออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ สกุล-ผู้ให้สัมภาษณ์	2. เพศ
3. อายุ	4. อาชีพ
5. สถานที่อยู่อาศัย	6. วันที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม วัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งและการออกแบบแบบร่างชุดชาโลหะ

1. คุณคิดว่า แรงผลักดันสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหัตถกรรมในอนาคต คืออะไร
2. คุณรู้จักหัตถกรรมโลหะของชนชาติไป๋ในอำเภอเฮ่อซิ่งหรือไม่ อย่างไร และเราควรพัฒนางานหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยอย่างไร
3. คุณคิดว่า ในการพัฒนาชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งในอนาคต จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง เพราะอะไร
4. คุณคิดว่า หัวใจสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในอนาคต คืออะไร
5. คุณคิดว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่สะท้อนองค์ประกอบของดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ร่วมกับการออกแบบใหม่ เป็นวิธีการออกแบบที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
6. หากผู้วิจัยต้องการนำดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ คุณคิดว่า สิ่งใดสามารถใช้เป็นตัวแทนดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่งได้
7. คุณคิดว่า เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง คืออะไร

ภาพการวิเคราะห์ดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ้อซิ่ง

8. จากภาพด้านบน องค์ประกอบของดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของอำเภอเฮ้อซิ่ง เมืองต้าหลี่ หรือไม่ เพราะอะไร
9. คุณคิดว่า การที่ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ้อซิ่งทั้ง 5 องค์ประกอบนี้มาจากประวัติศาสตร์มนุษยชาติ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและอุตสาหกรรมท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ้อซิ่ง หรือไม่ เพราะอะไร
10. คุณคิดว่า การนำดีเอ็นเอทางวัฒนธรรมของชนชาติไป๋ในเฮ้อซิ่งมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร
11. คุณคิดว่า การบูรณาการหัตถอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับการออกแบบที่เป็นนวัตกรรมใหม่มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3

12. คุณคิดว่าแบบร่างใดเหมาะสมที่จะนำมาจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะมากที่สุด
13. คุณคิดว่าแบบร่างใดสอดคล้องกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิงมากที่สุด
14. เมื่อพิจารณาจากมุมมองโดยรวมแล้ว คุณคิดว่าแบบร่างใดมีความเหมาะสมมากที่สุด
15. คุณชื่นชอบแบบร่างใดมากที่สุด เพราะอะไร
16. เมื่อพิจารณาจากมุมมองทางด้านการตลาดแล้ว คุณคิดว่าแบบร่างใดมีความเหมาะสมมากที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความคิดเห็น
เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ้อซิ่ง

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง การออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคุษฎีนิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15-25 ปี

() 26-35 ปี

() 36-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

4. อาชีพ

() นักศึกษา

() ข้าราชการ

() อาชีพอิสระ

() ครู/อาจารย์

() พนักงานบริษัท

5. สถานที่เกิด

() อำเภอเฮ่อซิ่ง

() ที่อื่น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับชุดชาโลหะของชนชาติไป อำเภอส่อง
คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \sqrt ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

6. คุณเคยไปอำเภอส่องหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย

7. คุณเคยรู้จักผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของอำเภอส่องหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย

8. หากคุณจะซื้อผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ คุณจะซื้อไปทำอะไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - () ใช้ประดับตกแต่งบ้าน
 - () เก็บสะสมเป็นที่ระลึก
 - () ใช้เป็นของขวัญสำหรับเพื่อนและครอบครัว

9. เหตุผลสำคัญที่จะทำให้คุณตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะคืออะไร
 - () มีลักษณะเฉพาะถิ่นและสะท้อนความรู้สึกของตนเองได้ดี
 - () นำใช้งาน
 - () มีรูปแบบทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
 - () ควรค่าแก่การเก็บสะสมหรือรักษาไว้เพื่อเพิ่มมูลค่า
 - () ราคาไม่แพง

10. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะควรมีราคาเท่าไร
 - () ถูกกว่า 100 หยวน
 - () 101-501 หยวน
 - () 501-1000 หยวน
 - () 1001-5000 หยวน
 - () 5001-10000 หยวน
 - () แพงกว่า 10000 หยวน

11. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะควรมีลักษณะเช่นใด
 - () มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำใคร
 - () รูปแบบเรียบง่าย รูปทรงทันสมัย หรุกราว
 - () มีรูปแบบตามแบบดั้งเดิมและสะท้อนวัฒนธรรมชนชาติที่โดดเด่น
 - () สร้างสรรค์ขึ้นอย่างประณีตด้วยทักษะชั้นสูง
 - () ใช้งานง่าย

12. คุณคิดว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุดชาโลหะของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่ง ควรมีลักษณะเช่นใด
- () ควรรักษาองค์ประกอบพื้นฐาน แต่สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้เล็กน้อย
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญและใช้เทคนิค “re-design” ในการออกแบบ
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่โดดเด่นด้าน “รูปทรง”
 - () ควรรักษาองค์ประกอบที่โดดเด่นด้าน “ความหมาย”
 - () ออกแบบใหม่ทั้งหมด
13. คุณคิดว่า การค้นหาดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่งมีความสำคัญหรือไม่
- () สำคัญ
 - () ไม่สำคัญ
14. คุณคิดว่า การนำดีเอ็นเอ (DNA) ทางวัฒนธรรมของชนชาติไปในอำเภอเฮ่อซิ่งมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์มีความสำคัญหรือไม่
- () สำคัญ
 - () ไม่สำคัญ
15. คุณคิดว่า เทคนิคการทอขึ้นรูปโลหะคือวัฒนธรรมการผลิตหลักของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
16. คุณคิดว่า ทองแดงและเงินคือวัสดุพื้นฐานในการผลิตหัตถกรรมของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
17. จากประวัติศาสตร์มนุษย์และภูมิทัศน์ธรรมชาติในอำเภอเฮ่อซิ่ง คุณคิดว่า “น้ำ” สามารถใช้เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิ่ง ได้หรือไม่
- () ได้
 - () ไม่ได้
18. คุณคิดว่า ภาพวาดบนกำแพงในอำเภอเฮ่อซิ่งถือเป็นรูปแบบการประดับตกแต่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของอำเภอเฮ่อซิ่ง ใช่หรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
19. คุณคิดว่า รูปแบบภาชนะเครื่องใช้ในอดีตของอำเภอเฮ่อซิ่งมีเอกลักษณ์หรือไม่
- () มี
 - () ไม่มี

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์
คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2	แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3

20. จากภาพแบบร่าง คุณคิดว่า แบบร่างใดสอดคล้องกับองค์ประกอบทางดีเอ็นเอ (DNA) ของอำเภอเฮอชิงมากที่สุด
- () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1
 - () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2
 - () แบบร่างผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3
21. ความพึงพอใจด้านวิธีการการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮอชิงที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
22. ความพึงพอใจด้านรูปลักษณะที่ดึงดูดใจผู้พบเห็นที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
23. ความพึงพอใจด้านความน่าใช้งานที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
24. ความพึงพอใจด้านการผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15
- () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

25. ความพึงพอใจด้านการออกแบบที่มีต่อการออกแบบแบบร่างผลิตภัณฑ์ในข้อ 15

- () พอใจมากที่สุด
- () พอใจมาก
- () เฉยๆ
- () ไม่พอใจ
- () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง ผลิิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง ผลผลิตภัณฑ์ต้นแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจที่ท่านมีต่อการออกแบบชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง เพื่อใช้ประกอบการทำคุณฉันทิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดชาโลหะของชนชาติไป๋ อำเภอเฮ่อซิ่ง: การสร้างสรรค์สู่ความร่วมมือ” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15-25 ปี

() 26-35 ปี

() 36-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

4. อาชีพ

() นักศึกษา

() ข้าราชการ

() อาชีพอิสระ

() ครู/อาจารย์

() พนักงานบริษัท

5. สถานที่เกิด

() อำเภอเฮ่อซิ่ง

() ที่อื่น

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \sqrt ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

1. ความพึงพอใจด้านวิธีการการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของอำเภอเฮ่อซิ่งที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

2. ความพึงพอใจด้านรูปลักษณ์ที่ดึงดูดใจผู้พบเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

3. ความพึงพอใจด้านความน่าใช้งานที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

4. ความพึงพอใจด้านการผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีต่อผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

5. ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อรูปลักษณ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความ () คิดเห็นของท่าน

6. ความพึงพอใจด้านความรู้สึกในขณะสัมผัสแก้วน้ำชา
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
7. ความพึงพอใจด้านน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
8. ความพึงพอใจด้านการรักษากลิ่นหอมของชาของผลิตภัณฑ์ชุดชาโลหะ
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก
9. ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการใช้งาน
 - () พอใจมากที่สุด
 - () พอใจมาก
 - () เฉยๆ
 - () ไม่พอใจ
 - () ไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Miss.Zhang Linyi โทรศัพท์ 094-689-7020 e-mail: 307042552@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ง
การสอบเค้าโครง

ภาคผนวก จ
การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารที่ประเทศจีน

ภาพที่ 1 หน้าปกวารสาร Jinri Minzu

的毕业生工艺技艺。进一步促进传统手工业产业化发展。需要政府在企业政策上给予扶持和引导，特别是近十年来，为了政府部门保护非物质文化遗产，手工业行业的企业运营不仅受到限制与限制，还有不断发展的良好势头。母纳林在公益活动中，最直观的感受是手工业者和政策应该给予适当的优惠政策。在手工行业内部，产品价格和市场不透明接受，产品价格低而利润减少，“手工业与工业化生产不同，有时候利润越多和越厚，就越高了手艺人就没有赚头了。不少人宁愿做知物也不愿意做手工业。”政府部门的政策调整可以有利于手工业的长期发展。

回顾历史对传统的手工艺行业中有些最繁荣的选项，用手工艺的器皿具有独特的价值和意义，国家

也会更加地活动，其核心技术和艺术就是机械工业替代的。到这个时候手工以机器大量生产的产品和手工艺。母纳林非常担心这样的做法会破坏传统手工业，“会物不了解传统和手工艺的人，留下不好的印象。虽然有些初级的工艺可以用机器代替，但是重要的部分是不能离开手工制作的。”想起多年来自己从事手工艺的经验，结合近年来传统手工业在民族文化中的重要性。

在金属工艺的设计开发创新方面，工艺与设计是两个核心要素，手工艺人通常精通手工艺，但是在设计方面缺少优势。高校学生擅长设计，但工艺的实践能力较少。设计师不懂工艺，受到工艺技术的限制，设计出来的作品成功率低。母纳林表示，“如果可以理论结合

实践，设计师自己懂工艺自己动手制作，那么大量的优秀作品会涌现出来。”

目前，母纳林正在筹建“泰国手工艺文化体验馆”，他希望这个体验馆能让更多艺术院校喜欢金属工艺的学生提供实践平台。“做手工艺没有实践就掌握不了技术。有了实践平台，就可以培养有设计创新精神的年轻人加入传统手工艺的学习，传承手工艺文化的同时，还能解决就业难题”。多年来，母纳林也为多所高校金属工艺专业或工艺美术专业购置工具，帮助学校实践教学设施的初期建设。“更多的人来学习了，手工艺才能传承并发展下去，我们力所能及的就多做一点，为小辈创造多一些机会。”这是母纳林的初心。“作为手艺人有责任和义务将手工艺传承好，这是我能为传承尽的绵薄之力。”

ภาพที่ 2 บทความที่ตีพิมพ์ 1

+ 推荐 | FOCUS

云南民族文化“百名人才”访谈录

2017年底，云南省民族宗教委组织开展了全省“民族文化‘百名人才’文化创意专题培训班”。培训班选取了在全省具有一定品牌影响力的产品、具有一定产业规模的29名民族文化“百名人才”进行培训。本刊专访了他们，并重点记述其中20位“百名人才”的文创体验，希望借此展示云南省民族民间传统文化产业化取得的成效，探究其存在问题与出路。

传承·创新·共舞

——云南传统金属手工艺如何融入现代生活

文·图 | 张琳廷 范成源

ภาพที่ 3 บทความที่ตีพิมพ์ 2

+ 推荐 | FOCUS

“马”陶瓷花瓶

王德成

当年，2012年，在二里网路用众筹形式发起对传统人制品的销售，“互联网打开了销售渠道，在互联网比实体店的销售更好，它比更多的当地人认同了马制花瓶。”
余永才还在注重营销团队的建设，几乎每年这团队员工前往一

线城市进行访问，接受最新的思维模式。产品的类型也在探索中加入现代的元素。团队试用“马制定制”技艺制作年轻人佩戴的手镯，虽然体积小玲珑，最珍贵的是新思维和发展传统文化。
2018年，余永才参加云南艺

术学院的非物质文化遗产传承人培训项目，培训期间他设计了马制漆器的高中盒，“盒子的外形我用的是传统的造型，图案设计将过去的四君子替换为现代文具，加上了英文字母的构成，让年轻人更容易接受，最终获得创新肯定。”

大理州工艺美术大师寸汉兴

寸汉兴：
年轻人要用创新的设计和坚实的工艺打动人

寸汉兴出生在大理州剑川县新加村，父亲是剑川县工艺美术大师，著名白族工匠寸发标，子承父业、代代传承。寸汉兴是在物质条件充裕的环境下成长起来，却也像

老一辈手艺人一样有着外出学艺的经历，早些在他随父亲送到拉萨学习手工艺，“父亲之所以让我到拉萨学艺，是觉得拉萨加江的制品种类多，技术要求高，对我有很大

好处。”寸汉兴坦言。
近些年，他常参加各机构举办的非遗传承人培训以及人才培养活动，培训内容主要是培养创新意识与设计理念。这些经历让寸汉兴活

ภาพที่ 4 บทความที่ตีพิมพ์ 3

ภาพที่ 5 บทความที่ตีพิมพ์ 4

ภาคผนวก ฉ

การนำเสนองานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13

เปลี่ยนผ่านอย่างสร้างสรรค์สู่ศตวรรษที่ 21

วันที่ 29 มีนาคม 2561

ภาพที่ 1 เกยรขัฒขับข้ตรการข้เข้าร่วมนำเสนองผลงาน

ภาคผนวก ข
การจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานวิจัย

ภาพที่ 1 เกียรติบัตรการเข้าร่วมนำเสนอผลงาน 1